

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး
ပြည်ထောင်စု
ဝန်ကြီးဌာန

ရေးဘော်ကြေးမှံ အယ်
ဒီတာကိုတင်ထွေးက အမေ
ရိကန် သတင်းစာ ဆရာကြီး
အဂ္ဂါစနိုး ရေးသည့် RED
STAR OVERCHINA ကို
သူဘာသာ ပြန်နေပါသည်။
အမှာစာ ရေး ပေး ပါဟု
ပြောလာပါသည်။

ဤစာအုပ်မှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်မီက အလွန်နာမည်ကြီးသည့် စာအုပ်
တစ်အုပ်ဖြစ်ပါသည်။ လက်နက်စွဲကိုင် တော်လှန်လျက်ရှိသော တရုတ် တော်လှန်
ရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ ယုံစားလောက်သော သတင်းမှန်များမကြား
ရမီဖြစ်နေသည့် ၉-နှစ် ၁၀-နှစ်ကာလတွင်၊ အမေရိကန် သတင်းစာ ဆရာ
အဂ္ဂါစနိုးသည် အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးကို ကျော်လွှား၍ ကြီးမားသော စွန့်စား
ပြုစုပေးကူပြုလျက် ကွန်မြူနစ်တို့၏ နယ်မြေဒေသသို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သွား
မရောက်ပြီး၊ တရုတ် တော်လှန်ရေးကြီး အကြောင်းနှင့် တော်လှန်ရေး ခေါင်း
ဆောင်များအကြောင်းကို သတင်းပေးရေးသားသည့် စာအုပ်ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်
ပျက်စီးလာသည့်အခါ ကမ္ဘာတွင် လှုပ်ရှားသွားသလား အောက်မေ့ရသည်။
ဤစာအုပ် ရောင်းကောင်းလိုက်သည်ကလည်း ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည့် ပထမ တလ
အတွင်းမှာပင် ၅-ကြိမ်ပြန်ရိုက်ရ၍ နောက်ထလတွင် ၁-ကြိမ် ထပ်ရိုက် ရပြန်သည်။
ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုးတက်သော အယူအဆရှိသည့် မျိုးချစ် လူငယ်
များအားလုံး တွင် ဤစာအုပ်ကို မတတ်ဘူးသေးက ခေတ်မမှီသလောက် ဖြစ်ခဲ့
လေ့ရှိခဲ့ရာ အမှတ်ရပါသေးသည်။ သို့သော် ဟိုလွန်ခဲ့သည့် ၂၇-နှစ်က ရေး
သားအဂ္ဂါစနိုးသည် စာအုပ်၊ အနှစ် ၂၀ ကျော် တော်လှန် တိုက်ပွဲ ဝင်ရသည့်
အထက်တော်လှန်ရေးမှ၊ တော်လှန်ရေးကာလ ၁၀-နှစ် ကျော်က ရေးခဲ့ သည့်
စာအုပ်သည် ဟိုစဉ်က ဘယ်လောက်ဘတ်၍ ကောင်းခဲ့စေကာမူ၊ ယနေ့ကောင်း
နိမ့် နိမ့်ပင်သေး။ ဟိုစဉ်က အငမ်းမရ စိတ်ဝင်စားစွာ သိချင်ခဲ့ရသလို ဤစာ
အုပ်တွင် ကနေ့အယ်၊မေရ သိချင်စရာ တွေရှိ ပါဦးမည်လော ဆိုသည် များမှာ
အလွန် သိသောသူများကောင်းသည့် ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရေးဘော် ကိုတင်ထွေးက ရေးပါဆို၍သာ ခေါင်းငြိမ်မိခဲ့
ပါသည်။ စင်စစ် စိတ်ပေးလှသည် မဟုတ်ပါ။
ကိုတင်ထွေးသည် နာရီလို အချိန်မှန်မှန် မရပ်မနား ဆောင်ရွက် ရသည့်

သတင်းစာ အယ်ဒီတာ တာဝန်များပြီးဆုံးချိန်၌ အေးအေးမနေ၊ “နုလစိန်းဝုန်း”
တိုင်းပြည် “အမေရိကန်ကိုရုပ်ဆွဲ” စိတ်ချ စိတိုင်းအေ သူလျှိုအဖွဲ့ကြီးအတွင်း
ရေးများ” စသည့် စာအုပ်များကို ဘာသာပြန်သူဖြစ်လေသည်။ ယခုလည်း အဂ္ဂါ
စနိုးစာအုပ်ကို တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီ” ဟူသော အမည်ပေး၍ ဘာသာပြန်နေ
ပြန်သည်။ သူ့ စာအုပ်တွင် အမှာရေးပါဦးလည်း ဆိုလာသည်။

ထို့ကြောင့် ဘာတွေပေါ်သည်ဟု ကောင်းကောင်း မမှတ် မိတော့သည့်
တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီကို အမှားရေးနိုင်ရန်ပြန်၍ ဘတ်မိသည့်အခါ ကျွန်ုပ်
စောစောက ထင်ထားမိသည်များ တက်တက်စင်အောင် နားပါ တော့သည်။

အဂ္ဂါစနိုး၏ စာအုပ်သည် လွန်ခဲ့သည့် ၂၇-နှစ်က ရေးခဲ့သည့် စာအုပ်
ဖြစ်သော်လည်း သူ့အထဲတွင် ယနေ့အခြေအနေပျိုးနှင့် စိတ်ဝင်စား စရာထူး
အများကြီးပါနေသည်ကို အံ့ဩစွာ ငတုရပါသည်။ စာအုပ်ကိုဖွင့်၍ ဘတ်စမှာပ
တရုတ်ကွန်မြူနစ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာတွင် သတင်းအမျိုးမျိုး ဖြစ်နေသည့်
တရုတ်ကွန်မြူနစ်တွေသည် မာက်ဝါဒီတွေမှ ဟုတ်ပါလေစ၊ အရင်း ကျမ်းနှု
လီနှင့်၏ စာအုပ်များကို ဘတ်ကြံသူများလား၊ စဟာလင်ဝါဒီတွေလား၊ ထရေ
ဇက်ဂိုဏ်းသားတွေလား စသဖြင့် အမျိုးမျိုး မေးကြမြန်းကြ၍ အစစ် အမှန်
သိနိုင်ရန် အဂ္ဂါစနိုးက ယခုလို စွန့်စားသွားရောက်၍ သတင်းယူခြင်း ဖြစ်သည်
ဟု ရေးထားလေရာ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပီတိအပေါ် သွားပတ်လေလွင့် ပြောသည့်
ခေတ်ကား ယနေ့အထိ ကုန်ဘိမာန်နိုင်ပါတကားဟု အောက် မေးပြီး၊ အဂ္ဂါ
စနိုးစာအုပ်ကိုစ၍ စိတ်ဝင်စားလာရသည်။

သည်နောက်တွင်ကား စာအုပ်မှာ ဘတ်မိချိန်က စ၍ ချမရအောင်ဖြစ်
လာသည်။ အမေရိကန်သတင်းစာဆရာ အဂ္ဂါစနိုးသည် စာရေး ကောင်းသူသာ
ပဟုတ်သေး၊ အကြောင်းအရာတရပ်ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြရာ၌ အလွန်ကျွမ်းကျင်
လိမ့်မာသူလည်းဖြစ်ပေရာ၊ သူ့ စာအုပ်တွင် ချန်ငှက်ရိတ် ၏ အထပ်ထပ်သေ
ဖောက်ပြန်ရေးတပ်များကို ဖော်ကဲတွင်း၍ စွန့်စား ဝင်ရောက်ပြီး ကုမင်တန်နှင့်
ကွန်မြူနစ်တို့၏ ဘာကြောင့်လူတွေ အသောင်းအသိန်း အသေခံပြီး ငြည့်တွင်းစေ
ဖြစ်နေရပါသနည်း ဆိုသည့် သတင်းမှန်များကို ရှာရာ၌ သူတွေ့ကြုံခဲ့ရပုံ များကို
ရေးသားတင်ပြထားပုံ မှာ အလွန်ဘတ်၍ ကောင်းနေပါသည်။ တရုတ် ကွန်မြူ
နစ်တို့၏ ချစ်စရာရဲဘော် စိတ်ကိုလည်း အဂ္ဂါစနိုးက သူတွေ့ခဲ့သမျှ ရေးပြသည်။
အင်အားကြီးမားလှသည့် အစိုးရမျိုးကို အင်အား သေးငယ်၍ အဖက်ပက်က
ချိုးတဲ့သူများက တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရသည့်အခါ စည်းရုံး ရေးသည့် ကျောက်

သောရီ ပိုင်းဆင်း၍ ပါဘူအရေကြီးပု၊ နိုင်ငံရေးအသိ ခိုင်မြဲဘို့လို့ပုံ၊ ခေါင်း
ပုန်းကောင်းမရှိခြင်း အရေးကြီးပုများကိုလည်း အဂ္ဂါစနိုးက ပြည့်
တော်စေ၊ ထုတ်ထားလေသည်။

ကိုးကွယ်ရာတွင် ဘတ်ချင်စရာ အကောင်းဆုံးအကြောင်းအရာ နှစ်ရပ်မှာ
သုတေသနက သူ့အကြောင်း သူ့ဘဝကို သူ့ကိုယ်တိုင် အဂ္ဂါစနိုးအား ပြောပြ
ရုံနှင့် ခရစ်ယာန်တက်ပွဲကြီး အကြောင်းများဖြစ်လေသည်။ တရုတ်နီ ခေါင်း
မောင် နေ့စဉ်တန်းသည် ယနေ့ကမ္ဘာ၏ ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင် ကြီးများ
မည်သို့ နယ်(၁) မှရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ရေးသည် နိုင်ငံရေးကျမ်း
တော်စောင်သည် ကမ္ဘာ့ဘာသာတကာနှင့် ပြန်ဆို ရေးသား ထားပြီးများ
ဖြစ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် မော်စီတန်းရေးသည့် နိုင်ငံရေးကျမ်း တစောင်
မှလွဲ၍ မည်သူမဆိုဘတ်လိုက အလွယ်တကူ ဘတ်၍ ရနိုင်သည် ဖြစ်သော်လည်း
မော်စီတန်း၏ ဘဝဖြစ်စဉ်၊ မော်စီတန်း၏ အထုပ်ထွက်ကိုးကား လွယ်လွယ်ရွာ၍ မရ
ဘဲ မရပြန်မှ မော်စီတန်းသည် သူ့အကြောင်းကို ပြောပြပါဟု ဆိုလျှင် သူပါခဲ့
တော်မူ ကိုးကွယ်မှုများ နှင့် ပြုမိသော တရုတ် ထုစဝင် နှင့် တရုတ်တော်
ရေးအကြောင်းကိုသာ ပြောတတ်သူဖြစ်သည်။ သူ့ကြောင်းဟူ၍ သီးခြား
ဖတ်ထားသည်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မော်စီတန်း၏ ကိုယ်ရေးရာဇဝင်ကို ရေးချင်သူများ
မှ မော်စီတန်းထံက နှိုက်မရ၍ လက်မှတ်ချခဲ့ကြရသည်ချည်းဖြစ်သည်။ ယခုခေတ်
ပုဂ္ဂိုလ် ကိုးကွယ်မှုကို တိုက်ရည်ဆီသည့်ခေတ်တွင်ကား မော်စီတန်း၏ ကိုယ်
ရေးရာဇဝင်တည် လူအများသိရှိဘို့သာ၍ပင် ဝေးသေးတော့သည်။ မော်စီတန်း
၏ သူပေးနေကို သော်မှ အကျင့်ပစ်သူမဟုတ်၍ သူ့အသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီကို
လက်မှတ်ကြသော်မဟုတ်ပေ။ ဤလိုလူကို အဂ္ဂါစနိုးက သွားတော့ပြီး သူ့တတ်
ကျွမ်းသည့် သတင်းစာဆရာတို့၏ ပညာရပ်များဖြစ်သော သတင်းကို လိမ္မာစွာ
ခံစားရမည်၊ သတင်းအစ်နည်း၊ အောက်နည်း၊ ညစ်နည်း၊ ချူနည်း၊ ဟိုက်ဒီက
ပုဂ္ဂိုလ် ပုံစံနည်းစသည် နည်းမျိုးစုံဖြင့် မေးခွဲလေသောကြောင့် မော်စီတန်း
ကို မေးမြန်းပါးစပ်ဖြင့် ပြောပြသည် ကိုယ်ရေးရာဇဝင်ကို အဂ္ဂါစနိုးသည် ရရှိခဲ့
ပုံတည်း။

ကိုးကွယ်ရာတွင်ပါသည့် မော်စီတန်း ငယ်ငယ်က ဘဝကို ဘတ်ရသည်မှာ
စစ်ရာဇဝင်အား ဤ အလွန်ကောင်းလေသည်။ သည့်နောက်တွင်ကား ခရီးရှည် ချီတက်
ရပြန်အကြောင်းကို အဂ္ဂါစနိုးက တိုတိုနှင့် လိုရင်းကို စုံစေ့အောင် ရေးသား
ပြောပြလေသည်။ စစ်စင် တရုတ် တော်လှန်ရေးသမားတို့၏ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲ

သည် ပကြံအပ်မစည်ရာ ကိစ္စမျိုးနှင့် တူလှသည်။ သို့သော် တရုတ် တော်လှန်ရေး သမားတွေက ထိုကိစ္စကြီးကို ဆောင်ရွက်သည်။ ဝေအောင်မြင်သည် ၁၉၅၅-ခုနှစ်၌ မိုင် ၆၀၀၀-ခန့်ကို အောင်မြင်စွာ ချီတက်ခဲ့ပြီး ရန်စီပြည်နယ်၏ မြောက်ပိုင်း၌ အခြေစိုက်နိုင်ကြသည်။

ဤခရီးရှည် ချီတက်ပွဲကြီး ယခုလိုဘာကြောင့် အောင်မြင်ခြင်းပါနည်းဟု အဂ္ဂါစနိုးက မေးသည့်အခါ မော်စီတုန်းက သူတို့ကုန်မြို့နစ်ပီတီ၏ ဦးဆောင်မှု မှန်ကန်သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု၍ ဖြေသည်။ ထို့နောက် မော်စီတုန်းက ဆက်လက်၍ သူတို့ကုန်မြို့နစ်ပီတီနှင့် ပတ်သက် ပြီးပြောကြားပုံမှာ “တရုတ်ကုန်မြို့နစ်ပီတီသည် ပာကံဝဲလီနှင့် ၀၂၅ ကို ခိုင်ပြုစွာ ခံယူခဲ့သည် ပါတီဖြစ်သည်။ ခိုင်ပြုစွာခံယူဆဲလည်းရှိသည်။ နောင်တွင်းလည်း ခိုင်ပြုစွာ ခံယူလိမ့်မည်သာ ဖြစ်သည်။ ပါတီတွင်း၌ အချောင်ဆန်ခြင်းမျိုး ပေါ်ပေါက်ပါက ဘယ်အချောင်ဆန်မှုမျိုးကိုပင် ဆိုတိုက်ဖျက်သွားလိမ့်မည်သာဖြစ်သည်” ဟူ၍ ပြောကြားသည်ဟု အဂ္ဂါစနိုးက သူ့စာအုပ်တွင် သတင်းပေးရေးထားပါသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာ့ ကုန်မြို့နစ် လှုပ်ရှားမှုကြီးအတွင်း၌ ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရေးဝါဒီ အချောင်သမားတွေ ရောက်ရှိနေလေသည်။ နယ်ချဲ့နှင့်စေ့စပ် အညံ့ခံရေးဝါဒကို ဆိုဗီယက်ဝန်ကြီးချုပ် ခရုရှေ့ ခေါင်းဆောင်သော အချောင်သမားများက လက်ခံကျင့်သုံးလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် အင်ဒိုနီးရှား၊ အယ်လ်ဘေးနီးယား၊ ဂျပန်နှင့် တရုတ်ပါတီကြီးများက ဤအချောင်သမား ၀၂၅ ကို တိုက်နေကြရသည်။ သို့တိုက်ရသည့်အခါ “ခင်းကြီးဖွဲ့ သင်းစားခြင်း” ကဲ့သို့ ဆင်လောက်ကြီးသူများက ဖေါက်ပြန်အချောင်ဆန်ကြခြင်းဖြစ်၍ ၀၂၅ သဘောတရားရေးရာ အခြေတင် ပြောရမှုကြီးကြီးကျယ်စွာ ပြုလုပ်နေကြရသည်။ တရုတ်ကုန်မြို့နစ်ပီတီ၏ ထိုစဉ်က ခံယူချက်သည် နေလွန်ခိုင်မာ၍ ယနေ့အထိလည်း ကျောက်တိုင် ကျောက်ခဲလို စွဲမြဲစွာ ခံယူထားသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် အဂ္ဂါစနိုး၏ ဤစာအုပ် သတင်းပေးချက်များ အလွန်အရေးကြီးကြောင်း၊ ယနေ့ သိချင်စရာတွေ၊ သိသင့် သိအပ်သည်တွေ အများကြီး ပါရှိကြောင်း ထပ်လောင်းတွေ့ရပါသည်။

အဂ္ဂါစနိုးသည် တော်လှန်ရေးနယ်မြေသို့ ရောက်သွားသည့်အခါ၊ တော်လှန်ရေး၏ အသက်ဖြစ်သော တပ်နီ၏ အကြောင်းကိုလည်း စေ့စေ့ငှင့် လေ့လာလေသည်။ ဤလက်နက်ကိုင်တပ်သည် အခြားအခြားသော လက်နက်ကိုင် တပ်များနှင့် ဘာတွင် ကွာခြားသနည်းဟု အဂ္ဂါစနိုးက ရှုကြည့်သည်။ ရှုတွေ့သည့် အဓိက ခြားနားချက်မှာ တပ်နီသည် အခြား လက်နက်ကိုင် တပ်များနှင့်မတူ နိုင်

ရား အသိအလွန် ကြီးမားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ပျောက်ကြားစစ်၏
ဖန်ဆင်းမှု ရေးရာများနှင့် နည်းပရိယာယ်များကိုလည်းသူက နှိုက်နှိုက်ထွင်းထွင်း
လေ့လာခဲ့ပြီး၊ သူ စာအုပ်တွင် စေ့စုံစွာ ပြန်လည်၍ သတင်းပေးထားလေသည်။

ယနေ့ကျွန်ုပ်တို့ ခေတ်ကမ္ဘာမှာ အရင်းရှင် နယ်ချဲ့တို့နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူ
နေရင်သော်လည်း နေ့ရှိရသေးသည့် ကာလမျိုးမဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံတကာတွင် ကိုလိုနီ
ပုံစံပောင်း ပုံစံသစ်များနှင့် နယ်ချဲ့က သွေးစုတ်နေဆဲပင် ဖြစ်သောကြောင့်၊
အပျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲများက အာရှတိုက်၎င်း၊ အာဖရိက
တိုက်၎င်း၊ လက်ဘင်အမေရိကန်တိုက်၎င်း၊ အရှေ့ အလယ်ပိုင်း ဒေသတိုက်၎င်း၊
ဆင်နိုနေရဆဲရှိပါသည်။ ယင်းသို့ဆင်နွှဲရသည့်အခါ အားရှိနှင့် အားမဲ့ လက်နက်
ကိုင်နှင့် လက်နက်မဲ့အာဏာရှိနှင့် အာဏာမဲ့ တို့၏ တိုက်ပွဲတွင် ပျောက်ကြားစစ်
ဆင်ရေးမှာ မလွယ်သော ရှေးချယ်ရသည့် လမ်းဖြစ်သည်။ တရုတ်တော်လှန်ရေးသည်
အာရှ အာဖရိကနှင့် လက်တင်အမေရိကအတွက် မီးရှူးတံဆောင်ပင် ဖြစ်လေရာ၊
အဂ္ဂိစခန်း တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီစာအုပ်တွင် ရေးသား သတင်းပေးထားသည့်
များသည့် အဖို့နိပိခံ အချယ်လယ်ခံ အစွက်အဖက်ခံ နိုင်ငံတွေအားလုံး မလွတ်
မြောက်သေးမချီ အလွန်စိတ်ဝင်စားဘွယ်ကောင်းသည့် ဘတ်စရာ မှတ်စရာ စာအုပ်
ကြီး ဖြစ်နေဦးမည်မှာ သေချာပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်ကို ပြန်တစ်ကြိမ်မိက ၂၇-နှစ်ကြာမှ ဤစာအုပ်
တွင် အာများ စိတ်ဝင်စားစရာ ရှိပါဦးမည်နည်းဟု သတင်းစာဆရာကြီး အဂ္ဂါ
ရှေ့ကို အထင်သေးမိ၊ ဘာသာပြန်သူ ကိုတင်ထွေးကို အပြစ် တင်မိသည်များ
အတွက်ပင် စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါသေးသည်။

တော်လှန်ရေးတရပ်တွင် ပါဝင် ဦးဆောင်ကြသူ အများအပြား ရှိရာ၌၊
အချို့က ပညာတတ် လူတန်းစား၊ အချို့က အလုပ်သမားလူတန်းစား၊ အချို့က
လယ်ထမ်းလူတန်းစားဟူ၍ ရှိကြသည်။ တရုတ်တော်လှန်ရေး ကြီးတွင်လည်း
လူတန်းစား များစေ့ ခေါင်းဆောင်တွေပါသည်။ အဂ္ဂါစခန်းက ချူအင်လိုင်၊
ချူတေးတေသည်တို့၏ အထူးတို့များကိုလည်း တွေ့ဆုံပေးမြန်းပြီး ရေးသား ပေါ်
ပြထားသည်။ သို့သော်လည်း စာရေးကောင်းသူ သတင်းစာဆရာ၏ ကလောင်
စွမ်းသည်ကြောင့်တမျိုး၊ ကိုလိုနီ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်များက စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်း
သည်ကအရဖြစ်သည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်းတို့၏ အကြောင်းအရာ
ကလေးများကလည်း ဘတ်ချင်တကွယ် ရှိလှသည်။ ပြီးမှ တော်လှန်ရေး၏ အမြဲတေ
မျိုးစုံဖြစ်ကြသော လယ်သမား သားသမီး၊ အလုပ်သမားသားသမီး၊ လူငယ်လူရွယ်

တော်လှန်ရေးသမားလေးတွေ၏ အကြောင်းကိုလည်း သတင်းစာဆရာကြီး အဂ္ဂါ စနိုးက ရေးသား ထားပါသေးသည်။

အဂ္ဂါစနိုး၏ စာအုပ်သည် နိုသောတရုတ် နယ်မြေတွင် တွေ့ရ-ကြုံရ-လေ-
လာရပုံ များကိုရေးသားလာခဲ့ပြီးသည့်နောက်၊ နောက်ဆုံးအပိုင်းများသို့ရောက်လာ
သည့်အခါတွင်ကား ယနေ့ တရုတ်နှင့် ဆိုဗီယက်ပါတီတို့၏ကွဲလွဲချက် ဘာကြောင့်
ဖြစ်ရသည် ဆိုသော အခြေခံသဘောတရားကို သူက ကိုင်တွယ်ဘတ်ပြု၍ လာ့ပေါ့
လေသည်။ သူတတ်ပြချက်များသည် ဘတ်ရသ့၏ စိတ်နှလုံးကို ဘတ်ရင်းချောက်
ခြားလာစေပြီး စာအုပ်တနေရာရာ၌ ၁၉၆၀-ခုနှစ်ထိ ကာလတွင် တရုတ်နို-ဆိုဗီ
ယက်ယူနီယံတို့ သဘောတရားရေး ကွဲလွဲချက်များ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ဖြစ်လာကြ
လိမ့်မည်ဟူ၍များ ကြိုတင် ဗေဒင်ဟောသည့်အခန်း ပါလေမည်လား၊ ဟူ၍ပင်
ဘတ်ရင်း လန့်နေမိသေးသည်။

ဤစာအုပ်၏ နောက်ဆုံးပိုင်းတွင် အဂ္ဂါစနိုးက တရုတ်တော်လှန် ရေးနှင့်
ဆိုဗီယက်တော်လှန်ရေးတို့ ခြားနားချက်ကို ထိုစဉ်ကတည်းက သူက ကိုင်ပြထား
သည်။ တိုင်းပြည်၏ အခြေအနေချင်းမတူကြသဖြင့် တော်လှန်ရေး အခြေခံချင်း
လည်း ခြားနားသည်။ တော်လှန်ရေး လုပ်နည်း၊ လုပ်ဟန်ချင်းလည်း ကွဲပြားသည့်
အကြောင်းများကို အဂ္ဂါစနိုးက ကျကျနန တင်ပြထားသည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ
သည် မူလက နယ်ချဲ့အရင်းရှင် နိုင်ငံဖြစ်၍ မိနိပ်သော လူတန်းစားများ ဖြစ်ကြ
သည်။ တရုတ်ပြည်မှာ ကိုလိုနီတပ်င်း နိုင်ငံဖြစ်၍ အမိနိပ်ခံ လူတန်းစားဖြစ်ကြသည်
ရုရှားပြည်တွင် ပစ္စည်းမဲ့များက တိုင်းရင်းသား လက်ဝါးကြီးအုပ် နယ်ချဲ့အရင်း
ရှင် လူတန်းစား တရုတ်ကဲ့သို့ တော်လှန်၍ မြို့ကြီးများတွင် အာဏာသိမ်းသည်
ပြီးမှတော့သို့ ဆင်းပြီး ဆိုဗီယက် ပုံစံများနှင့် တည်ဆောက်သည်။

တရုတ်ပြည်တွင်ကား တရုတ်အရင်းရှင်မှာ နယ်ချဲ့ လက်ဝင်ခံများ ဖြစ်ပြီး
နယ်ချဲ့ကို တွန်းလှန်နိုင်သည့် အင်အားကလည်း ရှိသူများ မဟုတ်ကြ။ ထို့ပြင်
အလုပ်သမားက တရုတ် တပြည်လုံးမှာ ၄-သန်းသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ရုရှား
နည်းမှာ တရုတ်အဖို့ စန့်ကုတ်နည်း ဖြစ်နေသည်။ ဤနည်းဖြင့် စမ်းကြည့်သည့် အခါ
မအောင်မြင်ဘဲ တောဘက်ပြေးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် တောဝင်ကပ်၍ တော
တွင် အခြေစိုက်ရသည်။ တော၌အခြေစိုက်သည့် အခါတွင်မှ မြို့သို့လှမ်းရသည်။
တရုတ်တော်လှန်ရေးသည် အလွန်ရှည်လျား ရှုပ်ထွေးစွာ ဆင်နွှဲရသည့် တော်လှန်
ရေးဖြစ်သော်လည်း၊ တရုတ်များသည် ဘယ်သူ့ အကူအညီမျှ မရယူဘဲ၊ ကိုယ်
ပါသာ ကိုယ် အားကိုယ်ကို ဆင်နွှဲရခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက် ယူနီယံက တရုတ်

ကုန်ပစ္စည်းများကို အကူအညီတစ်စုံတစ်ရာမျှမပေးနိုင်၊ မပေးနိုင်ရုံမျှမက စောစော
ချိန်ကေရိုက်သို့ ဆိုဗီယက်ယူနီယံမှပေးသည့် အကူများ၏ကောင်းမှုကြောင့်
ချိန်ကေရိုက်တို့၏ ကူမင်တန်ပီတီမှ အဖေကိပ်ပြန်ဆုံး အင်အား စုတို့ အာဏာ
ကုန်မြို့နယ်များ ဤဒဏ်ကို မဂ္ဂမလှ ခံကြရသေးသည် ဟူ၍ ဆိုဗီယက်
တော်လှန်ရေးနှင့် တရုတ်တော်လှန်ရေးတို့ ဆက်စပ်မှု ရှိပုံများ မရှိ ပုံများကို
အစွဲနှင့် စိတ်ဝင်စားဘွယ် ဤစာအုပ်၌ ရေးစားပါသည်။

အဂ္ဂါစနိုး တရုတ်ပြည်မှ ပြန်ရောက်ခဲ့၍ ၁၃-နှစ်ကြာမှ တရုတ်တော်လှန်
ရေးကြီးအောင်မြင်သည်။ သို့သော် အဂ္ဂါစနိုးသည် ထိုစဉ်ကတည်းက တရုတ်
တော်လှန်ရေးကြီး မုချဆက်ဆက်အောင်ရမည်ဟု သူက ယုံခဲ့သည်။လီနှင့် ၁၉၁၇
ခုနှစ်က ပြောခဲ့သည့် စကားကို သူကနှစ်နှစ်ခြုံခြုံကိ ကိုးကားပြလိုက် သေးသည်။
အဂ္ဂါစနိုး၏ ရဲဝံ့သော အဆုံးအဖြတ်သည်၊ နောက် ၁၃-နှစ် အကြာ၌ မှန်ကန်
လာသည် ဖြစ်သဖြင့် သူ့အမြော်အမြင်ကိုယနေ့ကမ္ဘာကပါ လေးစားရခြင်းဖြစ်ပါ
လိမ့်မည်။ အဂ္ဂါစနိုးမှာ ကွန်မြူနစ်တဦး မဟုတ်ပေ။ သူသည်အမေရိကန်သတင်း
မာဆာရာ တဦးသာဖြစ်သည်။ သို့သော် စေတနာ ဖြူစင်သည့် သတင်းစာ ဆရာ
လူကောင်နှင့် လူကောင်းကြီးတယောက် ဖြစ်လေသောကြောင့် သူသည်ကူမင်တန်
နှင့် ကွန်မြူနစ်တို့ အထောင်အသောင်း အသေခံ၍ တိုက်ပွဲ ဝင်နေကြသော ဤ
စာရတ် တော်လှန်ရေးကြီး၏ အဖြစ်မှန်များကို ကမ္ဘာကသိသင့်ပေသည်။သိအောင်
လုပ်ရန် သူ့လိုသတင်းစာဆရာ တဦးတွင် ဝတ္တရားရှိသည်ဟု ခံယူ၍ ချန်ကေရိုက်
နှင့် နယ်ချဲ့တအုပ်စုလုံး၏ အငြိုငြင်ကိုခွဲလျက် ဘေးအန္တရာယ် ထူပြော လှသော
စာပျက်နာများနှင့် ကူမင်တန်ခါးပိုက်ဆောင်တပ်မျိုးစုတို့ ခါးပြတိုက်ရာနယ်မြေ
များကိုဖြတ်၍ စွန့်စားသွားရောက်ကာ ဤသတင်းကို ရယူပြီး ကမ္ဘာသို့ တင်ပြခဲ့သူ
ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အဂ္ဂါစနိုးသည် ကမ္ဘာ့အရှေ့ပျားရေးရာပါရဂူပါဘဲဟု
ကမ္ဘာသမတ်ရှိသည့် မျက်စေ့ကြီး နားကြီး ပုဂ္ဂိုလ် တိုင်းက အသိအမှတ်ပြု လေး
စားရခြင်းဖြစ်လေသည်။

သူ့စာအုပ်သည် ယခုလို ၂၇-နှစ်ကြာသည့် ကာလ၌လည်း ရိုး၍မနေဘဲ
မနေလှတော့ သိချင်နေသည့် အကြောင်းအရာတွေ၏ အရင်းအမြစ်ကိုသူက တင်ပြ
ထားသည့် ဖြစ်သဖြင့် ကိုတင်ထွေး ဘာသာပြန်ရန် စာအုပ်ရွေး မမှား ဟူ၍ပင်
ဆိုရပါမည်။

အမာ
၆-၆-၆၄

(ဆ)

မောင်စန်းစန်း

အမေ့ရိကန် စာရေးဆရာနှင့် သတင်းစာဆရာကြီး သဂ္ဂစန်း စရေးသော “တရုတ်ပြည်ပေါ်ပျကြယ်နီ” အမည်ရှိစာအုပ် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်အမျိုးအစားအရ လူတို့ပေါ် ခဲ့သည်မှာ ၁၉၃၇-ခုနှစ်က ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါစန်းသည် ၁၉၃၆-ခုနှစ်က တရုတ်ကွန်မြူနစ် ဝေါင်းသော်များ ဖြစ်ကြသော မော်စီတုန်း၊ ချောင်းအင်လေး၊ ဗျူးတေး၊ စပျစ်တိုင်း၊ ကိတ်တိုင်တို့အသိုက် လျက် “တရုတ်ပြည်ပေါ်ပျကြယ်နီ” စာအုပ်ကို ပြုစုရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုစဉ်က တရုတ်ကွန်မြူနစ် ပါတီသည် ဗဟိုပြု၍ အချောင်မြောက် ဒေသရှိ ရှန်စီပြည်နယ်ကို တစ်ဖန်လျက် ကိုယ်စားပြုခြင်းဖြင့် ကိုယ်ပိုင် တပ်များဖြင့် တရုတ်တစ်ပြည်လုံးကို ဖက်ဆစ်အုပ်စုအောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် လာရအောင် ကြိုးပမ်းနေခဲ့ကြသည်။

တရုတ် ကွန်မြူနစ်များသည် အင်အား အားပေးပြီး များသောအားဖြင့် မားသော ချန်ကေရှီတို့ တရုတ်ပြု တပ်များကို ကြံ့ကြံ့ မိမိတို့အတွက် ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း အံ့ဩလျက် ရှိနေသော အချိန်လည်း ဖြစ်သည်။

တရုတ်ကွန်မြူနစ် ဝေါင်းသော်ကြီး မော်စီတုန်းသည် စာရေးဆရာကြီး အဂ္ဂါစန်းအားသု၏ အတွက်ကို မြှောက်ခဲ့သည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် တပ်များ၏ အဖြစ်သနပ်တို့ကို စာပေနှင့်အတူ မြှောက်ခဲ့သည်။ တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ မြောက်မြား လှစွာသော အတွေ့အကြုံကို စာရေးဆရာကြီး မောင်စန်းသည် သိခွင့် ရရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း “တရုတ်ပြည်ပေါ်ပျကြယ်နီ” စာအုပ်သည် အချစ်အမြတ် ပုံနှိပ်ဆောင်းချရသော ကမ္ဘာကျော် စာအုပ်အဖြစ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ တရုတ် ကွန်မြူနစ် ဝေါင်းသော်များ၏ အကြောင်းများကိုသာမက တရုတ် ကွန်မြူနစ် ပါတီ၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်တို့ကိုပါ တကမ္ဘာလုံးက သိခဲ့ရသော အချက်ဖြစ်သည်။

ဤစာအုပ်မှာ ၁၉၄၅-ခုနှစ်လောက်များ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်များထောင်း၍ ကုန်သည်အထိ အကြောင်းမပါ (၁၈)ကြိမ် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၇-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ထပ်မံ ပုံနှိပ်ခဲ့ပြန်ရာ ရောင်း၍ကုန် သလောက်ပင် ဖြစ်နေသည်။

ဤမျှထင်ရှားပြီး ဗဟုသုတမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသောစာအုပ်ကို ကိုတင်ထွေးက မြန်မာ ပြန်ဆိုလိုက်သည်မှာ မြန်မာစာ သက်သက်သာ ဘတ်နိုင်ကြသော စာဘတ် ပရိသတ်ကြီးအတွက် ကြီးမားစွာ အလုပ်အကြွေး ပြုလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်နေသည်။

၁၉၅၆-ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထဲတွင် ပြည်သူ့ တရုတ် နိုင်ငံသို့ ရောက်ခဲ့စဉ်က ဤစာအုပ်ပါ အချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာ တို့နှင့် ဆွေးနွေးခွင့် ရခဲ့ပါသည်။

တရုတ်မိတ်ဆွေများအားလုံးကပင် ဤစာအုပ်သည် တကယ် အဖြစ်မှန်တို့ကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ဖေးသားထားသော စာအုပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ တရုတ်ပြည်သူတို့အဖို့ များစွာ အကျိုးများသော စာအုပ်ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ဟ ဝန်ခံ ကြသည်ကို နားနှင့် ဆတ်ဆတ်ကြားခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၀-ခုနှစ်တွင် စာရေးဆရာကြီး အဂ္ဂါစန်းသည် ပြည်သူ့ တရုတ်နိုင်ငံသို့ တခေါက်သွားရောက်ပြီး၊ ယနေ့ တရုတ် ပြည်သူ့ နိုင်ငံ၏ အခြေအနေ တို့ကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာပြီးလျှင် “မြစ်၏ ဟိုမှာဘက်ကမ်း” THE OTHER SIDE OF THE RIVER အမည်ဖြင့် စာမျက်နှာ (၈၀၀) ကျော်ရှိသောစာအုပ်ကြီး တအုပ်ကို ရေးသားခဲ့ပြန်သည်။

ကိုတင်ထွေး သည် ကို စာအုပ်ကြီး ကိုလည်း မြန်မာ ပြန်ဆိုလျက်၊ ပြည်သူ့ တရုတ် နိုင်ငံကြီး၏ သိရယ်လပ်လပ်ကြောင်းအရ ချီတက်ရာ၌ တွေ့ကြုံရသော ဖြစ်ရပ်များကို မြန်မာပြည်သူတို့ လေ့လာခွင့်ရအောင် ထပ်မံ ကြိုးစားပါရန် တိုက်တွန်းရပါသည်။

တရုတ်ဗမာချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုအဖွဲ့မှ ပြည်ပပါစာ။

သခင်ကျော်စိန်

၂၅-၅-၆၄

(၅)

စာအုပ်များ

အင်္ဂါစဉ်းသည် အမေရိကန်ပြည် မစ်ဆိုရီနယ်သား ဖြစ်သည်။ အသက် ၂၂-နှစ်တွင် သူသည် အရှေ့ပျားသို့ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။

သူသည် တရုတ်ပြည်တွင် ၁၂-နှစ်ကြာနေထိုင်ပြီး ထိုတိုင်းပြည်အကြောင်း နှင့်ဘာသာစကားများကို လေ့လာသင်ကြားခဲ့သည်။ သူသည်ပိကင်းရှိ ယင်ချင်း တက္ကသိုလ်တွင် သင်တန်းများ ပေးခဲ့ရာ၊ ယနေ့ တရုတ်ခေါင်းဆောင် များဖြင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး သိကျွမ်းခဲ့ရသည်။

တရုတ်ပြန်ပွားအိန္ဒိယနှင့်အင်ဒိုချိုင်းနား တိုင်းပြည်များဆိုင်ရာ ချီကာကို ထိုစဉ်က နယူးဇေလန်သို့ နယူးဇေလန် ဟာရပ်ဆန်းနှင့် လန်ဒန်စေလီဟာရပ် သတင်းစာတို့၏ နိုင်ငံခြား သတင်းထောက်အဖြစ် စွမ်းလုပ်အားပေး ဆောင်ရွက် ခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် စနေညောင်ပိုက် သတင်းစာ၏ ထုတ်ဝေရေး အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း၊ အာရှနှင့်အာဖရိကတို့၏ စစ်ပွဲများနှင့် စပိန်ခေတ် သတင်းများကို ရေးသားခဲ့သည်။ သူသည် တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ချီကာကိုတို့၏ တိုင်းပြည်များ၏ ပါဂျာအဖြစ် ထမ်းဆောင် ပြုခဲ့ဖူးခဲ့ရသည်။

သူသည် တရုတ်ပြည်ပေါ်ကြွယ်နေ မှာအုပ်စုအဖြစ် ထင်ရှားသော စာအုပ် ၁၀-အုပ်ကို ရေးသားခဲ့လေသည်။

သူရေးခဲ့သောစာအုပ်များမှာ

- ၁။ For Eastern Fair.
- ၂။ Living China.
- ၃။ Red Sun Over China.
- ၄။ The Battle For Asia.
- ✓ ၅။ People On Our Side.
- ၆။ The Pattern Of Soviet Power.
- ၇။ Stalin Must Have Peace.
- ၈။ Random Notes On Red China.
- ၉။ Journey To The Beginning.
- ၁၀။ The Other Side Of The River.

ဒုက္ခဝေဒနာဖြာ

နိုင်ငံရေး လှိုင်းတံပိုးများအကြား ကြီးပြင်း လူဖြစ်ခဲ့သော
ကြောင့် ကျွန်တော့စိတ်သမ္မတတို့တွင် နိုင်ငံရေးတိုင်ရာ အဘိဓမ္မာ
စာအုပ်များလေ့လာချင်စိတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့မိသည်။

လက်လှမ်း မီသမျှ စာအုပ်များအား ဘတ်ရွှေပြုံး မိတ်ဆွေ အ
ပေါင်းအသင်း ရဲဘော်-ရဲဘက်များနှင့်ဆွေးနွေးမှုများပြုခဲ့ဘူးသည့်
အကြိမ်များမှာလည်း မရေတွက်နိုင်တော့ပါ။

သို့သော် ကျွန်တော့ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဆွေးနွေး မှုများကား
မပြီးဆုံးသေးဘဲ ပိုမိုကြီးထွားလျက်ရှိပြီး၊ တိုး၍ တိုး၍ စာဘတ်လို
စိတ်မှတ်လိုစိတ်များ များပြားခဲ့သော ဤအချိန်တွင် ကျွန်တော်
တဦးတည်းသာမက ကျွန်တော့ကဲ့သို့ပင် လေ့လာလိုသူများ၏
ဆန္ဒကိုပင် တနည်းတလမ်း ကူညီဖြည့်စွမ်းသော အားဖြင့် “တရုတ်
ပြည်ပေါ်ပွဲ ကြွယ်နီ” အမည်ရှိ တရုတ်တော်လှန်ရေးသမိုင်း စာအုပ်
ကို ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြတ်ကျော်
ထုတ်ဝေသူ
(ပင်ပရေစီးစာပေ)

ယုဒကျမ်းတမ်း နိဂမ္မိတ်

ပြာသော ကောင်းကင်ဝယ် ရွှေကြယ်တို့သည် ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် လက်နေကြသည်။

သို့သော် သူတို့ကြယ်ကား ငွေရောင်လို မတောက်ပ၊ စိန်မှု့လို ပလက်ပ၊ မှန်သည်၊ သူတို့ကြယ်ကား နီနီလွင်လေတော့သတည်း။

ထိုသို့သော ကြယ်သည် တရုတ်ပြည်၏ တောင်ပိုင်းမှ စတင် ထွန်းလင်းခဲ့သည်။ တပ်တိုက်များ... မှန်တိုင်းများ ကြားမှ ရှုန်းကန်ရင်း နိုသော အလင်းရောင်ပေးရေးအတွက် အကြပ်အကန့်၊ အခပ်အခဲ အပျိုးမျိုးဟိုကို ရင်ဆိုင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ယခုမှ သူတို့ကြယ်သည် ညဉ့်ဦးဆုံး ကြယ်များကိုလည်း မမှု့၊ ခုနစ်စင်ကြယ်ကိုလည်း အရေမသား၊ မှီဆောက်ကြယ်တို့နှင့်တည်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ပေပြီ။ နိုသောကြယ်ကား ထမုတ်ထမုတ်လှပေ၊ တွေ့ထွန်းလင်းကျက်ခဲ့လေတော့ပြီ။

ခေတ်တခေတ်သည် အကောင်းဆုံးဖြစ်စေ၊ ဆိုးဆုံးဖြစ်စေ... လက်ရှိခေတ်ဟောင်းကို တွန်းကန်ပြီး ခေတ်သစ်တစ်ခုကို ယူ၍ ကြံစားရသည်ဆို သောက မမြဲသော သဘောတရား အရာ၊ ခေတ်သစ်မှ ခေတ်ဟောင်း၊ စေတီဟောင်းမှ နောက်ဆုံးခေတ်သစ်တရပ်အတွက် ပျော်သည့်ရမ်းပဲ ဖြစ်လေတည်း။

သို့သော် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ခေတ်ကာလ၊ ထည်မျိုးလှုပ်ရှားမှု၊ ကျွန်တော် ဆိုချင်သည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀-ခန့်က ဟုတ်ခမ်း၊ ဆောင်ရွက်သည့်ပေးများ၊ အလုပ်သမားများသည် သူတို့တင်ပြောက်ခဲ့သော ခေါင်းခေတ်များ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးတရပ်ကို ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ သူတို့အုပ်ချုပ်သူလက်နက်၊ ရှိသမျှ အင်အားဖြင့် လက်နက်အား၊ လူဆင်ပေးရေး အောက်အောက်မှ အဆမတန်သာလွန်သော အုပ်ချုပ်သူ လူတန်းစားပိုင်ဆိုင်သူတန်းစားကို ဆက်တိုက်ပုန်ကန်ခဲ့သည်။ ဆီဂျယ်လစ် ခေတ်သစ်တရပ်ကို ဖန်တီးခဲ့သည်။

ပက်ကီနွယ် မြင်းနှင့်မှ အပြေးပြိုင်ပြေးပြေး ချိုးပိုင်းဝန်းကဲ့သို့ ပျက်ရယ်ပြုနေသည့်ကြားမှ သူတို့၏ အောင်မြင်မှု တစ်ခုကို မြင်ရကောင်းလောက်အောင် ဆင်ကဆင်က ရရှိခဲ့လေသည်။ သူတို့သည် မိမိ ၅,၀၀၀ ကျော်

သော ခရီးကို ခြေလျင်ချီတက်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် ကမ္ဘာကျော် တပ်နီတော်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

သူတို့သည် နယ်ချဲ့ကိုဆန့်ကျင်၊ အရင်းရှင်ကိုရှင်ထိုင်၊ မတရား ဖိနှိပ်အုပ်ချုပ်သူများကို တွန်းလှန်ရင်း၊ တဘက်တွင်လည်း အလုပ်သမား၊ လယ်သမားလူတန်းစားတို့၏ နေထိုင်စားသောက်မှုများ တိုးတက်ရေးအတွက် စွမ်းစွမ်းတဖန် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

သို့ဖြင့် တရုတ်နီတို့၏ခေတ်သည် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်ကား သူတို့၏ စွမ်းဆောင်မှုများ၊ အောင်မြင်မှုများ၊ တိုးတက်မှုများ၊ သိသင့်သိထိုက်သော အချက်များမှာ ပြင်ပကမ္ဘာသို့ရောက်မလာခဲ့၊ ထက်မလာခဲ့၊ သူတို့မှာ အပိတ်အဆို့ခံခဲ့ရသည်။ သတင်းမှောင်ချမ်းခံခဲ့ရသည်။ တချို့ထဲတွင်ပင် မမှန်သောသတင်းကပျိုးပျိုးကို အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစားက ကမ္ဘာသို့ ပြန့်ချိဝေချမ်းပေးခဲ့သည်။

သို့သော် အမှန်တရားဆိုသည်မှာ ဖုံးကွယ်၍မရစကောင်းချေ၊ အမေရိကန်သတင်းစာဆရာ အဂ္ဂါစနိုးသည် တရုတ်နီတို့ရှိရာသို့သွားပြီး အမှန်တရားများကို ဖော်ထုတ်ခါ ကမ္ဘာ့လူထုထံ တင်ပြခဲ့လေသည်။ တရုတ်နီတို့၏ အပြစ်အပျက်အမှန်များသည် ကမ္ဘာသို့ ပြန့်ခဲ့တော့သည်။

တနည်းအားဖြင့်လည်း ဤစာအုပ်မှာ ကမ္ဘာ့ပရိသတ်နှင့် တရုတ်နီတို့ကို ဟိုစဉ်မှစ၍ ယခုအထိ မိတ်ဆက်ပေးထားသည်။ တရုတ်နီတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး သို့လော... သို့လော တွေးထင်မှုများကို အမှန်အတိုင်း မြင်စေထားသည်။

ကမ္ဘာ၏ ထိပ်တန်း တနိုင်ငံဖြစ်သော တိုင်းပြည်တပြည်၊ လူမျိုးတမျိုး၏ တော်လှန်ရေးတရပ်ဆင်နွဲ့ခံပုံမှာ သိသင့်သိအပ်၊ သိသင့်သိထိုက်သည်ဟု ယုံကြည်မိသည်။ ထိုယုံကြည်မှုကိုအဓိကထား၍ “တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီ” ကိုကျွန်တော်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာပြန်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စာဘတ်သူအတွက် ကြိုတင်ရှင်းလင်းရန် အချက်နှစ်ချက် ရှိနေပါသည်။

ပထမဆုံးအချက်မှာ နာမည်များဖြစ်သည်။ တရုတ်အသံထွက်မှ အင်္ဂလိပ်အသံထွက်၊ တဖန် အင်္ဂလိပ်အသံထွက်မှ မြန်မာအသံထွက်သို့ ဘာသာပြန်ပေးရာတွင် နာမည်များမှာ ဝိဝါဒကွဲပြားဘွယ် ရှိကောင်းရှိမည်ဟု ကျွန်တော်လက်ခံထားသည်။ မူလကထာ တရုတ်နာမည်များမှာ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ဝိဝါဒကွဲပြားမှုများရှိနေသည်။ (ဥပမာ) တရုတ်နီဝန်ကြီးချုပ်ကိုချူအင်လေး၊ ချူဆင်

လှိုင်း၊ ချောင်အလေး ဟူ၍ မှိုင်း၊ စာဘာပတိကြီးကို မော်စီတုန်း၊ ပေစီကန်း
ဟူ၍ ၎င်း၊ ယခု ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ယခင်က တပ်နီသို့ ရောက်သွားတော့ကို ဟိုလုန်း၊
ဟိုလုန်း ဟူ၍ ၎င်း၊ အမျိုးမျိုး ဝေငါဆိုနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော
ဘာသာပြန် လူနာပညာများမှာ အချို့ စာဘတ်အနေနှင့် ကွဲလွဲကောင်း ကွဲ
မည်ဟုထင်မိသည်။ ယေဘုယျလက်ခံသော နာမည်များကို တတ်နိုင်သမျှ
ဖြစ်အောင် ပြန်ဆိုထားသည့်ကြားမှ ကွဲပြားမှုတို့ ရှိနေခြင်းမည်ဆိုပါက၊ ထိုကွဲလွဲ
ချက်ကြောင့် ဤစာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို မထိခိုက်စေလိုပါ။

တဖန် နေရာအများအပြားတွင် “ဆိုဗီယက်” ဟုသော စကားလုံးကို
ကျွန်တော်အင်္ဂလိပ်စကားမှတိုက်ရိုက်အသုံးပြုထားပါသည်။ ဆိုဗီယက်မှာ ဆိုဗီယက်
ဟုရေးသော်လည်း ဆိုဗီယက်ယူနီယံဟူ၍ အထင်မှားပေးလေ့ပါ။ ဆိုဗီယက်သည်
စုပေါင်းခြင်း၊ ပူးပေါင်းခြင်း အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ညွှန်းပါသည်။ ဝိရိ ကျားရန်
ကျွန်တော်က ဆိုဗီယက်ယူနီယံကို ညွှန်းလိုသောအခါ “ရှုရှု” ဟုပြန်ဆိုထားပါသည်။

“တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီ” သည် ကျမ်းစာအောင် ပေအင်ကား ဖောက်
ချေ၊ လူ့ သမိုင်း-လူ့ လှုပ်ရှားမှု တရုတ်ကို ဖော်ပြထားခြင်းဟု ကြားရလေ။
လူ့ ထုံးစံ၊ လူ့ ယဉ်ကျေးမှု၊ လူ့ ပေါင်းစည်းဖက်ဆံ့ရေး စသည့် အရာကြောင့်
များကို ရေးထားသည်။ ဖျော်ဘွယ်၊ ရှင်ဘွယ်၊ ခုယ်ဘွယ်၊ လမ်းဘွယ်၊ ဝတ်အုံဘွယ်၊
ဘွယ်၊ ပူဆွေးဘွယ်၊ ထိတ်လန့်ဘွယ်၊ မကြောက်ရွံ့ဘွယ်၊ ခက်ဆုံးအပင် စသည့် ကြီး
ရောပြုမိစားသည်မှာ ဘက်ချင့်စရာ၊ စိတ်စင်စားအရာအထိသာ ရှိတော့တော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ကတိကကျစေရန်အတွက် အခြား
ဖြစ်ခဲ့ရသည်၊ ရှိနေရသည်အဂ္ဂါစနိုး၏ စာအုပ်ကား အမှန်အတိုင်း ခေါ်ဝေါ်သွား
သည့် စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်စာအုပ်ကား ထိုသို့ ရသစေပြုအပ်မည်ဟူ၍။
ကျွန်တော်သည် ဤစာအုပ်၏ မူရင်း ရသများလှပုံမသွားရန် အရတိုက် အာသာ
ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် စာဘတ်သုတ်တင် မထိမိလိုပါက၊ ကျွန်တော
ည့်ဖျင်းမှုကြောင့်သာဖြစ်ကြောင်း ရှိသေးစွာ မနှိပ်ပါသည်။ ထိုကွဲချ ကြောင့်
မူရင်းစာအုပ်အပေါ် အထင်သေးရိုးမှားခြင်း မဖြစ်စေလိုသော အမြုတ်ထည်း
ကျွန်တော့တွင် အပြည့်အဝရှိနေပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သူတို့၏ ခေတ်မဆိတ်သွန်းထားမည်မှာ ဝေပျာသည်။
မှန်သည်။ ကြယ်နီသည် တရုတ်ပြည်ပေါ်တွင် တွန်းလှမ်းဆဲ ။

တင်ရေး
၁၂-၆-၆၄

(စ)

ယာဝါဏ

နာပိုင်း ၀၈
 နိဝေဝါရဝါယုဒါ

စာမျက်နှာ

✓ အဖြေမထွက်သော မေးခွန်းများ	၃
နှေးသောရထားဖြင့် ငြိမ်းချမ်းသည့် အနောက်ပိုင်းဒေသသို့	၉
အနီတို့ဖြင့်ဆက်သွယ်မှု	၁၅
ဂြိတ်ဝန်များကိုဂြိတ်လေသောအခါ	၂၆

နာပိုင်း ၁၉
 နာပိုင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အပြုလုသူများအလိုက်ခွဲခြားခြင်း	၃၃
ပုန်ကန်မှု၏ကြေပျက်မှု	၄၀
ဟိုလုနီးအကြောင်းသိစရာ	၄၇
အနီအပေါင်းအသင်းများ	၅၇

နာပိုင်း ၂၀
 နိမိတ်အချက်အလက်များ

ဆိုင်ယက်စိတ်ဝါဒအထက်သို့	၆၀
✓ ကွန်မြူနစ်ဝါဒများ၏အခြေခံများ	၆၈
ဂျပန်နှင့်အတူစစ်မြေပြင်ဝယ်	၇၅
ဒေါ်လာ ၂ သိန်းတန်ခေါင်းများ	၈၅
ဇာတ်ရုံနီ	၉၀

နာပိုင်း ဇာတ်
 ဖြစ်ပျက်စေတော့အောင်

ခလေးဘဝ	၉၉
ရန်ကင်းတောင်နေခဲရသည့်ရက်များ	၁၁၀
တော်လှန်မှုလမ်းစဉ်	၁၂၁
အမျိုးသားဝါဒီကာလ	၁၂၆
ဆိုဗီယက်လှုပ်ရှားမှုများ	၁၃၂
တပ်နီတော်ကြီးပြင်းတိုးတက်လာမှု	၁၄၀

နာပိုင်း ငါး
 သီးနှံပျက်စီးခြင်း

ငါးကြိမ်မြောက်ထိုးစစ်	၁၅၃
✓ အမျိုးသားရွှေ့ပြောင်းမှုများ	၁၅၈
တာဝန်ယူရကောင်းများ	၁၆၃
မြက်ရိုင်းပြင်ကြီးကိုကျော်ဖြတ်ခြင်း	၁၇၁

နာပိုင်း ငါး
 သီးနှံပျက်စီးခြင်း

ရှင်ဆီဆိုဗီယက်များ (အစ)	၁၈၃
✓ သေခြင်းတရားနှင့်အခွန်အကောက်များ	၁၈၉
ဆိုဗီယက်အဖွဲ့အစည်း	၁၉၅
✓ ငွေကြေးပမာဏခွဲခြားစိတ်ဖြာမှုပညာ	၂၀၃
✓ ဘဝသည်အသက် ၅၀ တိုင်စသည်	၂၁၅

နာပိုင်း ၁၃၈

ကျေးဇူးတင်စာအုပ်များစာရင်း

✓အနီတောင်သူလယ်သမားများနှင့်တွေ့ဆုံခြင်း	၂၂၀
ဆိုဒီယက်စက်မူလုပ်ငန်းများ	၂၂၉
✓သူတို့သိချင် ဆိုလွန်းသည်	၂၃၄

နာပိုင်း ၂၈

တက္ကသိုလ်တန်းစားကျောင်း

တကယ်တပ်နီတော်	၂၄၃
အနီစစ်ဦးစီးချုပ်	၂၅၀
✓ဘာကြောင့်အနီငြိမ်လာရသနည်း	၂၅၅
✓သူရဲကောင်းစစ်ပွဲ၏နည်းပရိယာယ်	၂၆၀
✓အနီသူရဲကောင်း၏ဘဝ	၂၆၉
✓နိုင်ငံရေးကာလ	၂၇၅

နာပိုင်း ၇

တက္ကသိုလ်တန်းစားကျောင်း

အနီအိုးယိုနိုးသည်	၂၈၇
✓တရုတ်ပြည်၏လူတန်းစားစခန်း	၂၉၄
✓မြင်းကြီးလေးကောင်	၃၀၃
✓မုဆလင်နှင့်မာ့က်စ်ဝါဒ	၃၀၀

နာမင်း ဝါသနာ
 ဝတ္ထုဒေသနာများ

မြင်းတိုအကြောင်းနောက်ဆက်တွဲ	၃၁၅
✓ အနိမိတကောင်းဆိုးဝါးလေးများ	၃၁၈
ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး၏လှုပ်ရှားချိန်	၃၅၃
ချူတေးဆိုလည်မှာ	၃၂၉

နာမင်း ဝါသနာများ
 မိုးဒါနာပျို့ နာမင်း

✓ လမ်းခရီး၏မတော်တဆဖြစ်ပျက်မှုများ	၃၃၇
ပိုးအန်တွင်နေရသည့်ကဝ	၃၄၁
ရုရှားလွှမ်းမိုးမှု	၃၄၃
တရုတ်ပြတိုက်နတ်ဆက်ခြင်း	၃၄၉

တရုတ်တို့ အိပ်ငြိမ်းနေပါစေ၊ သူတို့ကို
သားမနှီးပါနဲ့၊ သူတို့နီးလာလျှင် ကမ္ဘာ
ကြီးအတွက် စိုးရိမ်စရာ မြင်လာလိမ့်မည်။
‘နဝိုလိယံ’

အပိုင်း-၁
နိသောတရုတ်ပြည်သို့

အပြေမထွက်သောမေးခွန်းများ

ကလေးပြည်တွင် ၇-နှစ်ခန့် နေထိုင်ခဲ့သည့်အတွင်း၊ ကျွန်တော်သည် တရုတ်၊
ထိုင်း၊ မလေးရှားနှင့် ပတ်သက်၍၊ ဆိုဗီယက်တို့နှင့် ပတ်သက်၍၊ ကွန်မြူနစ်တို့၏
ထုံးစံများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ရာပေါင်းများစွာသော မေးခွန်းများကို မေး
မြန်းခြင်းပြုခဲ့သည်။

ထိုမေးခွန်းများကို ကျေးဇူးတင်တန်ဖိုးထားအချို့က၊ ပြောနေကျ အပြေ
မထွက်သော မေးခွန်းပြုတတ်ကြသည်။ သူတို့၏ အပြေမထွက်သော မေးခွန်းကြောင့် ညီချစ်စိတ်
အပြေမထွက်သော မေးခွန်းပြုခြင်းမရှိ။ တကယ်တော့ သူတို့သည် အပြေ
မထွက်သော မေးခွန်းပြုခြင်းမရှိ။ သူတို့သည် တရုတ်နိဗ္ဗာန် ဂေဟစံတို့သို့ မရောက်ခဲ့ဘူးသူများ
မဟုတ်ကြချေ။

တရုတ်၊ ထိုင်းပြည်၏ ရာစတင်ကား၊ အခြားတိုင်းပြည်များ ရာစတင်ထက်
သိသိတယ်၊ ချစ်တယ်၊ ဆင်နွှဲတယ် ဆိုချင်သည်။ ထိုသို့ရှိခြင်း၊ ပြစ်ရခြင်းအတွက်
ထည်း အချင်းအချင်းအချင်းကို ပြန်လေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူဦးရေအများ
ဆုံးတိုင်းပြည်ဖြစ်သော တရုတ်နိဗ္ဗာန် လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲများမှာ ကမ္ဘာပေါ်သို့

တရုတ်ပြည်ပေါ်မှကြမ်းနီ

စာလုပ်ငန်း-၁

၃

ပျံ့နှံ့ မလာအောင် ပိတ်ဆို့ မှောင်ချခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ တရုတ်တံတိုင်းကြီးသည် တရုတ်ပြည်ကို ဝိုင်းရံထားသလို၊ သူတို့၏ ရန်သူများကလည်း သူတို့ကို ဝိုင်းရံထားခဲ့သည်။ သူတို့၏ နယ်ပယ်ကို ကျူးမြောင်းသထက် ကျဉ်းမြောင်းစေခဲ့သည်။ တိပင်ပြည် သာသနာ့လောကီပင် အကျယ်အဝန်း မရှိစေခဲ့။ ၁၉၂၇-ခု နိုဝင်ဘာလ အတွင်းက ဟူနန်နယ်၏ အရှေ့တောင်ဘက်ရှိ ချောင်းဒေသတွင် ပထမဆုံးတရုတ် ဆိုဗီယက်ပြည်နယ်တို့ ထောင်ပြိုးကယ်ကာ မည်သည့်စာရေးဆရာမှ သူတို့၏အကြောင်း များကို ရေးသားခြင်း မပြုခဲ့ကြ။

ထို့ကြောင့်လည်း တရုတ်နိတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ရှစ်စရာ ပဖြစ်သင့်သော အကြောင်းအရာတို့တွင်ပင် သံသယများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ဥပမာ တရုတ်တပ်နီတော် တကယ်ရှိသည် မရှိသည်ဆိုခြင်းကိုပင် မာဂျီသည် အကြီးအကျယ်ခြင်းခုံခြင်း ပြုခဲ့ကြ လေသည်။ အချို့ကလည်း တရုတ်နိတို့နှင့်အတူ ဆိုဗီယက်ရုရှားများ ရှိသည်ဆိုခြင်းကို လက်မခံကြ။ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ဆိုဗီယက်ရုရှားတို့ ရှိသည်ဆိုခြင်းမှာ ကွန်မြူနစ်တို့၏ ဝါဒဖြန့်မှုဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့ကြသည်။

ပည့်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ အရှေ့ဖျား ထုစင်လေ့လာသူများနှင့် နိုင်ငံရေးတွင် စိတ်ဝင်စားသူတို့အတွက် တရုတ်နိနှင့် ပတ်သက်သော အဖြေပထွက်သည့် အောက်ပါ မေးခွန်းများမှာ ရှိနေသည်။

မာ့ကော်၏ တော်လှန်မှုပွဲကန်မှု သဘောတရား ရေးရာ တို့ဖြင့် တည်ထောင်ခဲ့သည့် စည်းစာချုပ်သော တပ်နီတော်သည် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ထိန်းသိမ်း ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် တကယ်ရှိ၊ ပရှိ?၊ ကွန်မြူနစ်တို့က လယ်ယာမြေ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးအတွက် ၎င်း၊ နယ်ချဲ့ဝါဒကို ဆန့်ကျင်ရန် အတွက် ၎င်း၊ ဆိုဗီယက် ဒီမိုကရေစီအတွက် ၎င်း၊ တမျိုးသားလုံး အဖက်ဖက်တွင် ကြုံလှုံလာမှုကို ဆန့်ကျင်ရန်အတွက် ၎င်း၊ တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခြင်း ပြုခဲ့သည်ဟု ကျေညာလေသည်။ နန်ကင်းအစိုးရကမူ စိတ်ကူး စိတ်သန်း သစ်ဆန်းသော လူတစ်ဦး ဦးဆောင်လှုပ်ရှားမှုများသာ ဖြစ်သည် ဟုဆိုခဲ့သည်။ ထိုအဆိုပြုချက်နှစ်ခုအနက် မည်သည့်က မှန်သနည်း?။

၁၉၂၇-ခုနှစ်မတိုင်မီက ကွန်မြူနစ်ပါတီ အဖွဲ့ဝင်များမှာ၊ ကမင်တန်အဖွဲ့ဝင်တိုင်း သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် ထိုနှစ် ဧပြီလအတွင်းတွင် သူတို့သည် ကြီးစလေရာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တို့ အကြီးအကျယ် အထိနာခဲ့လေတော့သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် များသာမက၊ အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမား များသည်၊ နန်ကင်းတို့ အာဏာ သိမ်းယူခဲ့သော ချန်ကျေရှိတိ၏ လှုပ်ကြဲသတ်ဖြတ်ခြင်းကို လိုက်ထောင်လိုက်ချီ၍ ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကွန်မြူနစ် သို့မဟုတ် ကွန်

မြို့နယ်ထောက်ခံသူတို့မှာ သေဒဏ်ပေးခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ပြည်သူလူထုမှာ အသက်များ စတေးခဲ့ကြရသည်။ သို့သော်လည်း သေဒဏ်ကို ရှောင်ရှား၍ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ပြည်သူလူထုသည် ဆက်လက်၍ တိုက်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့သည်။ လွယ်သပားများ၊ အလုပ်သမားများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် စစ်သားမြောက်မြားစွာသည် တပ်နီတော်နှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့ကြသည်။ နန်းကင်းစစ်အာဏာရှင် အုပ်စိုးမှုကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။ ဘယ် အတွက်ကြောင့်နည်း?၊ မည်သည့် သီးပုဂ္ဂိုလ်သော စိတ်ဓာတ်တို့က အသက်တို့စတေး၍ လှုပ်ရှားသည့် နိုင်ငံရေးအား လိုက်စားစေခဲ့သနည်း?၊ ကူမင်တန်နှင့် ကွန်ချန်ဘန်ပါတီ* တို့၏ သဘောထား ကွဲပြားမှုတို့ကား အဘယ်နည်း?။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုများကား အဘယ်သို့နည်း?။ သူတို့သည် အခြားကွန်မြူနစ် သို့မဟုတ် ဘိုရှယ်လစ်များနှင့် မည်သည့်အရာတွင် တူပြီး၊ မည်သည့်အရာတွင် မတူကြနည်း? သူတို့သည် 'အရင်းကျမ်းကြီး' ကို ဖတ်ပြီး၊ လိနင်၏ လမ်းစဉ်ကို လိုက်နာခဲ့ကြသလော?၊ သူတို့သည် ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေး ဝါဒကို စိုက်လိုက်မတ်တတ် ကျင့်သုံးခဲ့သလော?၊ သူတို့သည် စတားလင် ဘက်တော်သား သို့မဟုတ် ထရော့စကီ ဘက်တော်သားများလော?၊ သို့မဟုတ် မည်သည့် ဘက်တော်သားများနည်း?၊ သူတို့၏ လှုပ်ရှားမှုများသည် ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေးကို အားထောက်အားကူပြုသလော?၊ သူတို့သည် မော်စကို၏ လက်ကိုင်ဒုတ်သက်သက်လော?။

ချွန်ကေရှီတို့၏ ဘက်တော်သားများကိုယ်တိုင်က မချီးကျူးဘဲ မသန့်နိုင်သော ရေရှည်စစ်ပွဲကို စည်းကမ်းကျကျ ဖွဲ့နွဲ့တိုက်ခိုက်သည့် ထိုသူငါးကားများကား မည်သို့ဖြစ်ကြသနည်း?၊ သူတို့ကို ဘယ်အကြောင်းအရာက ပညာကဲ့သို့ တိုက်ခိုက်လှုပ်ရှားစေခဲ့သနည်း?၊ သူတို့၏ တော်လှန်ရေးအခြေခံ လှုပ်ရှားမှု များကား အဘယ်တို့နည်း?၊ သူတို့၏ အဘယ်မျှော်မှန်းချက် ရည်ရွယ်ချက်များက သူရဲကောင်းဖြစ်ရန် ဆောင်ကြဉ်းခဲ့ကြသနည်း?၊ သူတို့၏ တိုက်ပွဲ ရာပေါင်းများစွာကို တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အပိတ်အဆို့ခံရခြင်း၊ အာရေစာ ငတ်မှုတ် ခေါင်းပါးခြင်း၊ ရောဂါတတ်

* ကူမင်တန် (ဝါ) အမျိုးသား ပြည်သူ့လူထုပါတီကို ခေါက်တာ ဆွန်ယက်ဆင်က ဦးစီး၍ ၁၉၂၄-ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့ခဲ့သည်။ ကွန်ချန်တန်ပါတီ (ပါတီ) တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ၁၉၂၁-ခုတွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသား တော်လှန်ရေးတွင် ၎င်းနှစ်ပါတီသည် ပဟာမိတ်များ ဖြစ်ခဲ့သည်။

များခဲ့ခြင်း၊ နောက်ဆုံး ၆၀၀၀-ခန့်ရှိကြီးကို ချိဇကဲခဲခြင်း၊ မည်သည့် ရလဒ်ကို ပျော်ကိုးမျိုးနည်း။

သူတို့ခေါင်းဆောင်များကား မည်သူများနည်း? သူတို့သည် မည်သည့် လူတန်းစားလော? ခေါင်းဆောင်များ ရပ်တည်ရေးအတွက် တောက်ခံသူများကား ပညာပိုလယ်သမားများလော? သူတို့၏ ခေါင်းဆောင်များကား အဘယ်ကဲ့သို့ လူတန်းစားများနည်း၊ ဥပမာ ချန်ကေးရိုက်က အသေရရ အရှင်ရရ ဆုငွေဒါလာ ၂၅ သိန်းပေးမည်ဟု ကျေညာပြီး၊ နန်ကင်းအစိုးရ၏ လူ့ဆိုးဝါးတိုင်းတွင် နံပါတ် ၁ အနုလူသီး ဒါရစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းခံရသော မော်ဟိုဟုန်း၊ ထိုကဲ့သို့ ဆုငွေ မြောက်မြားစွာ ထုတ်ထားခြင်းခံရသူနှင့် သူ့လက်အောက် ငယ်သားများ ပညာကဲ့သို့ ဆက်ဆံကြသနည်း? သို့မဟုတ် နန်ကင်း အစိုးရက ပာဏးဝင် ကျေညာသကဲ့သို့ မော်သည် တကယ်ပင် သတ်ဖြတ် လုပ်ကြံခံခဲ့ရသလော? မော်ကဲ့သို့ပင် နန်ကင်း အစိုးရက ဆုငွေထုတ်ထားသည့် တပ်နီတော်၏ ဦးစီးချုပ် ချူတေး ထိုသူဟုလည်း မည်သည့် လူတန်းစားဖြစ်သနည်း? အသက် ၂၀ နှစ်မျှသာ ရှိသေးသော တပ်နီ တော်၏ စစ်ဆင်ပေ ၂၀၀... တိုက်ပွဲများတွင် တကြိမ်တခါ ၂၅ ဒုတိယမြောက် ဖြစ်ခဲ့သည့် ပထမဆုံး တပ်နီတော်အုပ်စုကို ကွပ်ကဲခဲ့သူ လင်းပိုင်းအိုင်းကား မည်သို့သော လူတန်းစားနည်း? သူ့ငယ်ကလေးကလေးနည်း? သူတို့ကို နန်ကင်းအစိုးရက သေပြီဟု ကျေညာပြီးတိုင်း သဘင်းစာများတွင် နမည်များပါလာခါ ကွပ်ကဲတပ်များကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် အခြား ခေါင်းဆောင်နီတို့မှာလည်း မည်သူတို့နည်း?

တရုတ်နီတို့သည် စစ်ရေးစစ်ရာတွင် အင်အားကြီးခဲ့သော ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်တပ်ကို အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ၉ နှစ်တိတိ ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့သနည်း? နန်ကင်း အစိုးရကဲ့သို့မဟုတ်ဘဲ စက်မှု လုပ်ငန်းများ မရှိခြင်း၊ အခြားပုံကြီးများမရှိခြင်း လေယာဉ်ပျံများ မရှိခြင်း၊ ငွေမရှိခြင်း၊ စသည်ချို့ယွင်းမှုများဖြင့်ပင် အဘယ်ကဲ့သို့ သူတို့တို့တွေ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပြီး သူတို့ကို တောက်ခံသူတို့အား တိုးပေးစေခဲ့သနည်း? သူတို့သည် မည်သည့် စစ်ပရိယာယ်ကို အသုံးပြုခဲ့သနည်း? သူတို့ကိုမည်သို့ ညွှန်ကြား လှုပ်ရှားစေခဲ့သနည်း? သူတို့ကို မည်သည့် အကြံပေးခဲ့သနည်း? ရှေးပေ ၂၀၀၀ တို့မှာ သူတို့နှင့်အတူ ရှိကြသလော?

တရုတ်နှင့် ဆိုဗီယက်ရုရှား ဆက်ဆံမှုကား မည်ကဲ့သို့ ပျိုးသနည်း? သူတို့ကို လယ်သမားတို့က တောက်ခံအားပေးခဲ့သလော? အကယ်၍ အားပေးခဲ့ ဆိုလျှင် သူတို့နှင့် လယ်သမားများ အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်တွဲပူးပေါင်း နိုင်ခဲ့ကြသနည်း? သူတို့၏ အာဏာကို ပျိုးထောင်သည့် ရက်များတွင် ကွန်မြူနစ်တို့သည် ငိုရှလလစ်

၁၂၂ ကို ပယ်သည့်အဆင့်ဖြင့် ပုံစံသစ် ကြံသနည်း?။ အပ်နုတောသည်
ကြော့ မြို့ကြီးများကို ပယ်ပစ်ပိုက်ခဲ့သနည်း?။ တရုတ်တပြည်လုံးတွင် ၁၀၀၀
သော လယ်သမားတို့မှာ မြေယာမဲ့များဖြစ်နေချိန် ၈၀၀၀ ခန့်ရှိသည်အထိ
၁၂၂ အချိန်မျိုးတွင် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ သို့မဟုတ် သို့ရှယ်လစ်ဝါဒကို လူအများ
လက်ခံ သိနားလည်လာရန် မည်ကဲ့သို့ သွတ်သွင်းခဲ့သနည်း?။

ကွန်မြူနစ်တို့သည် မည်ကဲ့သို့ဝတ်ဆင်ကြသနည်း?။ စားသနည်း?။ ကိုယ်လက်
လှုပ်ရှားသနည်း?။ မေတ္တာမျှကြသနည်း?။ အလုပ်လုပ်ကြသနည်း?။ သူတို့၏လက်ထပ်
မှု ဥပဒေကား မည်သို့ရှိသနည်း?။ ကုမင်တန်တို့ ဝါဒဖြန့်သလို၊ အမျိုးသမီးများ
တကယ်ပင် ပြည်သူပိုင်ဆိုင်ခြင်းခံရသလော?။ တရုတ်ဖက်ရန်များကား အဘယ်သို့
ရှိသနည်း?။ သူတို့၏ စီးပွားရေးကို ဘယ်ပုံဖွဲ့စည်းခဲ့သနည်း?။ ပြည်သူ့ ကျန်းပာရေး
ပြုပြင်ရေး၊ ပညာရေးနှင့် အနိ ယဉ်ကျေးမှုများကား အဘယ်သို့နည်း?။

တပ်နီတော်၏ အင်အား မည်မျှရှိသလော?။ ကုမင်တန်တို့ ကျေညာဘက်သို့၊
စစ်သားဦးရေ ၅-သိန်းခန့်သာ ရှိသလော?။ သူတို့တတွေ သေနတ်နှင့် ခဲယမ်း
မီးကျောက်များ မည်သူ ထံမှ ရခဲ့သနည်း?။ တပ်နီသည် စည်းကမ်း သေဝပ်သော
တပ်မတော်ဟုတ်ပါ၏လော?။ သူတို့၏စိတ်ဝါဒကား အဘယ်သို့နည်း?။ စစ်ကိုလ်နှင့်
စစ်သား တတန်းစားတည်း နေထိုင်ခွင့် ပြုသည် ဆိုခြင်းမှာ မှန်သလော?။
သူတို့သည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်သူများ အမှန်ပင် ဟုတ်ပါ၏လော?။ သူတို့သည် ဖန်နှင့်
စစ်ဖြစ်ရန် အမှန်ပင်လိုလားသလော?။ ထိုစစ်ပွဲမျိုးတွင် ဝေဖန်မှုကို ထောက်
ခံခဲ့သလော?။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုများကြောင့် ပြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် စစ်ရေးနှင့်
နိုင်ငံရေး ကြိုတင်တွက်ချက်မှုများကား အဘယ်နည်း?။ သူတို့၏ လှုပ်ရှားမှုသည်
ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးကို မည်သို့ ပြောင်းလဲစေခဲ့သနည်း?။ ကမ္ဘာ့စုစုပေါင်းကို မည်သို့
ပြောင်းလဲ စေခဲ့သနည်း?။ တရုတ်ပြည်ရှိ မြို့တို့နှင့် အပေဂန်အပေါ်အဝင် နိုင်ငံ
ခြား တိုင်းပြည်များ၏ ဖြောက်မြားစွာသော ငွေရင်း ငွေနှံ့များ မည်ကဲ့သို့
ပြောင်းလဲ စေခဲ့သနည်း?။

နောက်ဆုံး တရုတ်ပြည်တွင် အမျိုးသား ညီညွတ်ရေးတပ်ဦးဖွဲ့ခဲ့ပြည်တွင်း
စစ်ကို ကွန်မြူနစ်တို့ ဘယ်ကဲ့သို့ ပြီးဆုံးခဲ့သနည်း စသည့် မေးခွန်းများဖြစ်လေသည်။
ထိုမေးခွန်းများကို မည်သည့် ကွန်မြူနစ်မဟုတ်သူမှ အတိအကျ အမှန်အကန်
ဖြေဆိုခြင်းမပြုနိုင်ခဲ့ပေသဖြင့် တရုတ်ပြည် ဘစ်၏ စုစုပေါင်းမှာ တနေ့တခြား စိတ်ဝင်
စားစရာဖြစ်ခဲ့သည်။ အရေးကြီးစေခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ကား တရုတ်ပြည်

သစ်၏ရာဇဝင်နှင့် အလှမ်းလျှောက်သည်။ သစ် ကျွန်းကားခဲ့ မိသားစုက မှာလည်း ကျွန်မြူနစ်တို့နှင့် တွေ့ဆုံ ဆက်ဆံရေးမှာ ကျွန်တို့၏ အဖွဲ့အစည်းကို ပယ်ဝန်ကျွတ်ကွင် များစွာ ခက်ခဲမှု ရှိနေခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ တရုတ်ကျွန်မြူနစ်အကြောင်းသိလိုလျှင် သူတို့ရှိရာသွားရ ပညာဖြင့်ခြင်းကိုမူ ကျွန်တော်တို့မှာလည်း ထားကြပါသည်။ "ဒါဟာဖြင့် မဖြစ်နိုင် ပါဘူး" ဟု ကျွန်တော်တို့ကိုယ်ကို ကျွန်တော်တို့ လှည့်စားထား၍ မဖြစ်။ သို့ဖြင့် လူအချို့သည် သူတို့ထံအရောက်သွားဖန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ အောင်မြင်မှုမရရှာကြ ထိုအခက်အခဲများကြောင့် တရုတ်ကျွန်မြူနစ်တို့ထံသွားရေးဆိုသည်မှာမဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းအရာတရပ်ကဲ့သို့ ယုံမှားခဲ့ကြလေ တော့သည်။ မည်သမျှ ကျွန်မြူနစ် နယ်ပယ်သို့ အရောက်မသွားနိုင်ဘဲ၊ သွားပုံလျင်လည်း အသက်ရှင်လျက်ပြန်မလာ နိုင်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။ သို့ဖြင့် သတင်းစာများကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ဆင်ဆာ လုပ်ခဲ့သော တရုတ်ပြည်တွင် ကျွန်မြူနစ် ဆန့်ကျင်ရေးပုံပြင် များမှာ တခုပြီးတခု၊ တပုံပြီးတပုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေတော့သည်။

သို့နှင့် ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဂျူနီလထဲရောက်လာသည်။ ကျွန်တော်၏တရုတ်မိတ်ဆွေ တဦးက တရုတ်ပြည် အနောက်မြောက်ပိုင်း၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေသတင်းများကို ယူဆောင်လာသည်။ ထိုနိုင်ငံရေး အခြေအနေသည် မကြာမီအတွင်း သမတ ချန်ကေဒိုတ်၏ အာဏာစက်ကုန်ဆုံးခေပြီ၊ တရုတ်ပြည်၏ ရာဇဝင်သစ်ကို ရေးသား ခြင်းပြုစေမည်ဖြစ်ကြောင်းကျွန်တော်ယုံကြည်ခဲ့မိသည်။ ထိုသတင်းထက်အရေးကြီး သည့်ကား ကျွန်မြူနစ်နယ်ပယ်သို့ ဝင်ရောက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို တွေ့ရှိခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် ချက်ခြင်းပင် ခရီးထွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ အခွင့်အရေး မှာ ရတောင့်ရခဲဖြစ်၍ လက်လွှတ်၍မဖြစ်။ ကျွန်တော်သည် ရလာသော အခွင့် အရေးကိုယူရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ထို့အပြင် ၉-နှစ်တိတိပြုလုပ်ခဲ့သော သတင်း ပိတ်ဆို့ အမှောင်ချမှကိုလည်း ဖယ်ရှားပစ်ရန် ဆုံးဖြတ်မိသည်။

ထိုအခါ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များဖြင့် ကျွန်တော်သည် တရုတ်ကျွန်မြူနစ်များ ရှိရာသို့ တွက်ခဲ့လေတော့သည်။

နေ့သောရထားဖြင့်ငြိမ်းချမ်းသည့်အနောက်ပိုင်းဒေသသို့

ကျွန်တို့သောရထားဝင်ရင်းဖြစ်သည်။ ပိကင်းမြို့သည် စိမ်းစိုနေသည်။
ပေးပေးခြင်းအနေဖြင့် ပိကင်း၏ မိမ်းလန်း အေးမြသော ပန်းခြံများကို တွေ့ရ
ခြင်းအားဖြင့် တရုတ်ပြည်တပြည်လုံးတွင် အစာဝတ်မှုတ်နေခြင်း၊ တော်လှန်ပုန်ကန်
နေခြင်း၊ နိုင်ငံခြားသားများ၏ စွက်ဖက် ကျူးကျော်ခံနေခြင်းတို့မှာ ဒဏ္ဍာရီထဲမှ
အကြောင်းများကဲ့သို့ မှနေပေသည်။ မြို့တော်၏ နေပူတိုတွင် ခြောက်များစွာ
သော တရုတ်ပြည်သူတို့၏ အားကို ထပ်ကျင့်ထားပြီး၊ မြို့တော်ထဲမှ ဆူပူပြီးနေ
သော အမျိုးသမီးများသည် နိုင်ငံခြားသားတို့သည် မည်သည့်အခါတွင်မှ သောက်
သုံးမှုကို သော ပိကင်း ခုခံ ဘီမာအသော အထည်အစက်တို့ကို စည်းစိမ် ရစ်မွှေး
မှုနှင့် ဆောက်လျက်ရှိသည်။ ဖတ်မှတ်ခေါင်းပါးခြင်းဆိုသည်ကို သူတို့နားမလည်
သည့်အခါကား မျှော်စရာအတိုင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

ထို့တိုင်ကောင် လှန်ခဲ့သောအခါက “မိခင်စစ် ပိကင်း” သို့ တရုတ် တပြည်လုံး
တွင် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသော ငယ်မုတ်ခေါင်းပါးခြင်း ကပ်ဆိုးကြီးသည် ဝင်ရောက်

ခဲ့သေးသည်။ ဂျပန်တို့၏အောင်မြင်မှုအရပ်လက္ခဏာများဖြစ်သော အကျွန်ုပ်တို့ကြောင့် ဆန္ဒပြမှုများဖြစ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် လူငယ်ပိုင်းသည် အကြီးအကျယ် ပါဝင်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ 'ဂျပန်ကိုတော်လှန်ကြိုမြောက်ပိုင်း တရုတ်ပြည်ကို တောင်ပိုင်းမှ ဝင်တော်လှန် ဂျပန်နယ်ချဲ့တို့၏ တောင်းဆိုချက်များအား လက်မခံကြနဲ့' စသော ကြွေးကြော်သံများဖြင့် ပီကင်းကျောင်းသား တို့သည် ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။

တရုတ်နိနယ်ပယ်သို့ သွားရန် စုတ်တိစုတ်ချာ ရထားပေါ်သို့ တက်ခဲ့စဉ် သန်းခေါင်တညကကျွန်တော်သည် စိတ်ထဲတွင် စန်းစနေငှက် ဖြစ်ခဲ့မိသည်။ သို့သော် လည်းစိတ်ပင်စားပူစိတ်စောမှုတို့က ကျွန်တော် စိုးရိမ်စိတ်တို့အား လွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်သည် 'အပယ်ခံမြို့တော်' သို့ သွားရမည် မဟုတ်လော့ မှန်သည်။ ကျွန်တော့်အရိုးစဉ်သည် တရုတ်နိနယ်ရှိရာသို့ ဦးတည်လျက်ရှိသည်။

သို့သော်လည်း ခရီးကားချောမွေ့ လိမ့်မည်မထင်။ ကျွန်တော်သွားရမည့် ဒေသတွင် ကျောက်ထောင့်၊ ငှက်ဖျားထောင့်၊ ဝမ်းထောင့်၊ ငန်းဖမ်းထောင့်နှင့် ကြောက်စရာအကောင်းဆုံး ပုလိပ်ထောင့်တို့နှင့် တွေ့ရကောင်း တွေ့ရလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်အရိုးပထက်မီ အချိန်ကလေးကွင်းပင် ရှင်ဆီဒေသ၌ ပုလိပ်ထောင့်များ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိကြောင်း သတင်း ထွက်လာသည်။

ကျွန်တော် ပထမဆုံး သွားရမည့် ဒေသကား ငြိမ်းချမ်းသော အနောက်ပိုင်းနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းခံရသည့် ဆိန်းဖွေပင်ဖြစ်သည်။

ဆိန်းဖွေသည် ရှင်ဆီဒေသမြို့တော်ဖြစ်သည်။ ပီကင်းမှ မိုးရထားဖြင့် ၂-နေ့နှင့် ၂-ည သွားရန် အစီအစဉ်လုပ်ထားသည်။ ဆိန်းဖွေမြို့မြောက်ဘက်မှ ၁၅၀-အကွာတွင် လုံချမ်းမြို့လေးရှိသည်။ လုံချမ်းသည် ရှင်ဆီဒေသရှိ တရုတ်နိနယ် နယ်ပယ်သို့ ဝင်ရာ နယ်နိမိတ်ဟု ခေါ်ရပေမည်။

ညကုန်၍ မိုးလင်းသောအခါ ရထားပေါ်ပါ ကျွန်တော်၏ ခရီးသွားပေါ်များကို အကဲခတ် လေ့လာကြည့်မိသည်။ ကျွန်တော့်အနီးတွင် ရုပ်ရည်သန်ပြန့်သော တရုတ်လူငယ်တဦးနှင့် မုတ်ဆိတ်မွေးများဖြူနေသည့် အဘိုးအိုတဦးကို တွေ့ရသည်။

ခဏကြာလျှင် လူငယ်က ကျွန်တော် ကိုစတင်၍ စကားပြောသည်။ ပထမတွင် သူသည် နတ်စကားများပြောပြီး နောက်တွင် နိုင်ငံရေးကို ပြောလာသည်။ သူ့ငှက်တို့ကို လေးပုစားရထားအရာရှိဖြစ်၏။ သူသည် အခမဲ့ လက်မှတ်ဖြင့် ရထားစီးခဲ့သူ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သူသည် ၇-နှစ်ကြာမျှ ပထောင့်သော ပေးရင်မြေ ရှက်ချွမ်းသို့ ပြန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဆို၏။ သို့သော်လည်း သူသည် ကျွန်ုပ်တို့မြို့နယ်မှ

ကောင်းမှ ပြန်ရောက်မည်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။ ထိုဒေသတွင် လူဆိုးများထကြွ
နေကြောင်း သတင်းရသည်ဟု ပြောပြသည်။

‘လူဆိုးဆိုတာက...အနီတွေကို ပြောတာလား...’

‘မဟုတ်ပါဘူး...ရှက်ချမ်းမှာအနီတွေရှိပေမဲ့လူဆိုးတွေကတော့ သူတို့မဟုတ်
ပါဘူး...ကျွန်တော်ဆိုလိုချင်တာက...လူဆိုးတွေ...သက်သက်ပါ...’

‘ဒါပေမဲ့...အနီတွေကကော...လူဆိုးတွေဘဲ မဟုတ်လား...’ ဟု ကျွန်တော်
သည်စူးစမ်းလိုစိတ်ဖြင့် မေးသည်။ ‘သတင်းစာတွေက သူတို့ကို အနီလူဆိုး၊ ဒါမှ
မဟုတ် ကွန်မြူနစ်လူဆိုးတွေလို့ ရေးတယ်မဟုတ်လား...’

‘အင်း...အဲဒီ သတင်းစာတွေရဲ့ အယ်ဒီတာတွေကို အဖြူလူဆိုးတွေလို့
ခင်ဗျားခေါ်သင့်တယ်ဗျာ... ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့... ကွန်မြူနစ်တွေကို လူဆိုးလို့
နုနုကင်းအစိုးရကရေးခိုင်းတာကလား...’ ဟု လူငယ်က ရှင်းပြသည်။

‘ဒါပေမဲ့ ရှက်ချမ်းမှာတော့ လူတုဟာ အနီတွေကို လူဆိုးတွေနီးပါး
ကြောက်ရွံ့နေကြရတယ် မဟုတ်လား...’

‘ဒါကတော့ အခြေအနေပေါ်မှာ မူတည်တာပေါ့ခင်ဗျာ။ သူဌေးတွေက
သူတို့ကိုကြောက်ကြတယ်၊ မြေပိုင်ရှင်ကြီးတွေ၊ အစိုးရအရာရှိကြီးတွေ၊ အခွန်တော်
ကောက်သူတွေ၊ ဟုတ်တယ်၊ သူတို့တတွေက ကြောက်ကြမှာပေါ့...ဒါပေမဲ့ လယ်
သမားတွေကတော့မကြောက်ကြဘူး၊ တခါတလေသူတို့ကအနီတွေကိုလှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ
တောင် ကြိုဆိုကြသေးတယ်...’

လူငယ်သည် ငြိမ်သက်စွာထိုင်နေသော သူ့နံဘေးရှိ အဘိုးအိုထံ မျက်လုံးစွေ
ကြည့်လိုက်သည်။ အဘိုးအိုကား မလှုပ်မယှက်၊ ကျွန်တော်တို့ပြောနေသည်ကို အရေး
မထားသလိုပင်။

‘ခင်ဗျား စဉ်းစားကြည့်နော်...’ ဟု လူငယ်က သူ့စကားကိုဆက်သည်။
‘လယ်သမားတွေ ဆိုတာက နုလပိန်းတုံးတွေဗျာ။ ဒီကော့သူတို့ကို အနီတွေက
လက်ကိုင်သစ် ပြုချင်တာကို သဘိုမသိရဘူး၊ အနီတွေလုပ်သမျှ၊ ပြောသမျှ
မှန်တယ်လို့ သူတို့ကယုံကြည်နေကြတယ်’

‘ဒါပေမဲ့...သူတို့လုပ်တာတွေဟာ မမှန်ဘူး မဟုတ်လား...’

‘ရှက်ချမ်းမှာ တွေးစားတာကို ဘိန်းကုန်ကူးမှုတို့ကို ကွန်မြူနစ်တွေက
အပြီးတိုင် ယယ်ပျက်ခဲ့တယ်လို့ ကျွန်တော့အဖေက ကျွန်တော့ဆီ စာရေးခဲ့တယ်။
နောက်ပြီး သူတို့က လယ်မြေတွေကိုလဲ ပြန်ပြီး ဝေခြမ်းခဲ့တယ်တဲ့...’ က...ဒီတော့
ခင်ဗျားကြည့်လေ။ သူတို့ဟာတကယ်လူဆိုးမဟုတ်ဘူး... မဟုတ်လား...သူတို့ရှိ ဝါဒ

ကတော့ အားလုံးပေးပေးပါတယ်။ ကိုယ့်ပုံမှန်ပုံစံပေးပေးပါ။
သူတို့ဟာ လူ့အမြောက်အများကိုသတ်ဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။

ထိုအခိုက်ပိုင်း၍ ပြန်သက်စွာ လိုက်ပါလာသော အဘိုးအိုယံမှ အကြံစရာ
ကောင်းသည် အထိတွက်လာသည်။ အဘိုးအိုက...

‘မင်းပြောသလောက်လဲမသတ်ပါဘူးကွယ်’ ဟုပြင်ပြင်သာသာဆိုလေသည်။

ကျွန်တော်ကိုနှစ်ယောက်လုံးပင် သူ့ကိုလှမ်းကြည့်မိကြသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် မီးရထားသည် ချင်းချောင်းမြို့ အနီးသို့ ကပ်ခဲ့သည်။

ချင်းချောင်းတွင် ဆင်း၍ ရှန်းဟိုင်းမြို့သို့ သွားသည် ထောင့်ကို ကျွန်တော်သည်

လုံခြုံစိတ်ချစွာ ရောက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဆွေးနွေးပွဲကို ကျွန်တော်ကပင် ရုပ်ပုံ

လိုက်ရသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်သည် အဘိုးအိုကို စိတ်ဝင်စားနေမိသည်။

နောက်တနေ့ ဆိန်းဖူးသို့ ရောက်သည်အထိအဘိုးအို အကြောင်းကိုသာ စဉ်းစား

နေမိသည်။

ဆိန်းဖူးသို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ရှင်ဆီပြည်နယ် မင်းကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

ယန်ဟျန်နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။

မကြာမီကမှ ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခဲ့သော ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀တန် တိုက်

အိမ်သစ်ကလေးတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယန်နှင့်တွေ့ဆုံသည်။ သို့သော် ထိုအိမ်သစ်တွင်

ယန်သည် တကိုယ်တည်း နေလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယန်သည် အခြား

ဂုဏ်သရေရှိ တရုတ်လူကြီးလူကောင်းများကဲ့သို့ပင် အိမ်ထောင်ရေးရာနှင့်ပတ်သက်

၍ ပြဿနာပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည်။ ယန်တွင် မယားနှစ်ယောက်ရှိနေသည်။

မယားကြီးမှာ သူ့ပိဘက ပေးစားခဲ့သူဖြစ်သည်။ မယားငယ်မှာ မူကား

သူ့အကြိုက် ရှေးယူထားသူဖြစ်သည်ဆို၏။ သံတမန်ဆိုင်ရာ တိုးစံအရ ယန်သည်

အိမ်သစ်သို့တက်သောအခါ မယားဖြစ်သူ ပါရမမြဖြစ်သည်။ သို့သော် ယန်အဘို့

မည်သည့်မယားကို အိမ်သစ်သို့ ခေါ်ထားရမှန်း မဆုံးဖြတ်နိုင် ဖြစ်နေရသည်။

မယားနှစ်ယောက် စလုံးပင် သားသမီးများ ထွန်းကားခါ တရားဝင်မယားများ

ဖြစ်နေကြပြီးဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက နှစ်ယောက်စလုံးကပင် အိမ်သစ်တွင်တလင်ထဲ

မယားအဖြစ် မနေလိုချင်ဘဲ တင်းခံနေကြ၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယန်မှာ စည်းစိမ်ရှိသော

အိမ်သစ်တွင် အဖေပါမဲ့နေခြင်းဖြစ်လေသည်။

ယန်သည် ကျွန်တော်နှင့်တွေ့ဆုံသည့်အခါတွင် စိတ်ခေါက်ကျဆင်းနေသည်ကို

ရိပ်မိသည်။ သူသည် နိုင်ငံပျက်အခါကပင် ကျွန်တော်နှင့်ပေးစားခဲ့ဖူးသောပက

ကျန်းမာရေးအရာသည် သူသည် အထွတ်အမြတ် အခါပေးခဲ့ဖူးခြင်းနှင့် အကြော

အဆင်ရောင်သောရောင်ကို ခံစားနေရ၍ သူ့ကိုကျွန်တော်သည် မေးခွန်းတိုင်း ပြောကံများစွာ မမေးသင့်၊ ပြဿနာပေါင်း မြောက်မြားစွာ မဆွေးနွေးသင့်ဟု ယုံကြည်မိသည်။

သို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ဘုရင်ခံ ရှုလီငူနှင့် အဆက်အသွယ် လုပ်ရ ပြန်သည်။

ဘုရင်ခံ ရှုသည် သူ၏ပန်းခြံထဲတွင် ကျွန်တော့ကို လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။ ကျွန်တော်သည် သူနှင့် လွန်ခဲ့သော ၆-နှစ်ခန့်က နောက်ဆုံးအကြိမ်အဖြစ် တွေ့ခဲ့ သည်။ ထိုစဉ်က သူသည် ချန်ကေဂျိတ်၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည်။ ချန်ကေဂျိတ်ကို ကျွန်တော်တွေ့ဆုံရန် သူကပင်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ထို နောက်မှ သူသည် ကူပင်တန်အစိုးရအဖွဲ့တွင် တဖြေးဖြေး ရာထူးများတိုးတက်ခဲ့သည်။ သူသည် ပညာတတ် အစွမ်းအစရှိသူဖြစ်ရာ၊ ယခုအခါ သူ့ကို ချန်ကေဂျိတ်က ဘုရင်ခံအဖြစ် နေ့အုပ်ခါ သူကောင်းပြုထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ရှုသည် တချိန်က ကွန်မြူနစ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အမှန်မှာလည်း သူသည် တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သူများတွင် တဦးအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ သို့သော်လည်း သူ့ကို အထင်ကြီး၍ တော့မဖြစ်၊ ထိုအချိန်က ကွန်မြူနစ်ဆိုသော စကားလုံးများစွာခေတ်စားခဲ့သည်။ ထက်လူငယ်များ ကွန်မြူနစ်ဖြစ်သည်ဆိုသော တရားသေဝါဒကိုသာ လက်ခံကြပြီး ကွန်မြူနစ်ဝါဒဆိုသည်မှာ မည်သို့ပါနည်း ဆိုခြင်းကို တိတိကျကျသိသူ အလွန်နည်းပါးခဲ့လေသည်။ ရှုသည် ထိုအခါက ယောက် အများများ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း သူသည် ၁၉၂၇-ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှစ၍ အမြင်မှန်ရခဲ့သည် ဆို၏။ သူသည် ဗုဒ္ဓဝါဒကို ယုံကြည်သူတဦး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

“ဒီရက်ပွဲက ကွန်မြူနစ်တွေ့၍ အခြေအနေ အသိနဲ့လဲ” ဟု ကျွန်တော်က သူ့ကို ပေးကြည့်သည်။

“ဆင်း... များများစားစား မရှိတော့ပါဘူး...”
“ခါပေ့ ကိုယ်တော့ကတော့ ဆက်ပြန်နေတုန်းဘဲ မဟုတ်လား” ဟု ကျွန်တော်က ပေးပြန်သည်။

အကြီးအကျယ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ခေတ်ရင် ရှင်ဆီမြောက်ဘက်မှာတိုက်ပွဲ လေးတွေ ဖြစ်တာလောက်ဘဲ... ကွန်မြူနစ်တွေဟာ ရှင်ဆီးယားနဲ့ ကန်စု ဘက်ကို ချီတက်နေကြတယ်။ သူတို့တတွေအပြင် မွန်ဂိုလီးယားနဲ့ ဆက်ကြလိမ့်မယ် ထင်တယ်...”

ထို့နောက် ဂျူသည် အနောက်တောင်ဘက် ဒေသများရှိ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့များ အကြောင်းသို့ စကားလေး လွှဲလိုက်သည်။ သူက ထိုဒေသရှိ သူပုန်ပိုလ်ကြီးကိုက ဂျပန်ဆန်ကျင်ရေးစစ်ပွဲဆင်နွှဲရန် တောင်းဆိုနေကြောင်း ရှင်းပြလေသည်။ တရုတ် သည် ဂျပန်အားတိုက်ခိုက်သင့်-မသင့်ကို ကျွန်တော်က မေးကြည့်သည်။

“ကျွန်တော်တို့ ဂျပန်ကို တကယ်တော့ တိုက်နိုင်မလား...” ဟူ၍ ဂျူက ပြန်မေးသည်။ ထို့နောက်မူ ဘုရင်ခံက ဂျပန်နှင့်ပတ်သက်၍ သူ့ထင်မြင်ချက် ယူဆချက်များကို ပြောပြသည်။ ထိုပြောပြချက်များမှာ ရေးသား ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် အတွက် မဟုတ်ကြောင်း ကြိုတင်တားသည်။ ဂျပန်နှင့်ပတ်သက်၍ သူတို့ပြောသမျှကို ရေးသားပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် မဟုတ်ကြောင်း ကူမင်တန်အရာရှိတို့သည် တားမြစ်ကြ စံမြဲ ဖြစ်လေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဂျူထံမှ အဘိုးတန်သော သတင်းတစ်ခုကို ကျွန်တော် ရခဲ့သည်။ ထိုသတင်းမှာလည်း ကျွန်တော်များစွာ ကြားသိလိုသော၊ စောင့်ဆိုင်း နေသောသတင်း ဖြစ်လေသည်။

ဂျူက ရှင်ဆီမြောက်ဘက်တွင် အပစ်အခတ်များ ယာယီရပ်ထားကြောင်း ပြောပြသည်။ ထို့ကြောင့် လုံလောက်သော အစီအစဉ်များ လုပ်ပြီးပါက ကျွန်တော်သည် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့ သွားနိုင်ပြီဟုလည်း သူက ညွှန်ပြသည်။

ကျွန်တော်သည် လိုအပ်သော အစီအစဉ်များကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက် ခဲ့လေသည်။

အနိတိပြင်ဆင်သွယ်ပူ

ဆိန်းဖူးသို့ကျန်တော်ရောက်ပြီး ၆-လကြာပြီးသည့်နောက် မြောက် ဘက် ဒေသတွင် အခြေအနေမှာတင်းမာဆိုးဝါးခဲ့သည်။ ပေါက်ကွဲလု ယမ်းအိုးကြီးနှင့် တူခဲ့သည်။

ထိုဒေသတွင် ကုန်းမြူနစ်တို့အင်အား တိုးတက်ခဲ့ကြောင်းကို ထိုအချိန်က ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတို့သည် သိခွင့်မရကြချေ။ ၁၉၃၆-ခုနှစ် ပတ်လည်တွင်ရှိခဲ့သော အခြေအနေမှန်ကို ချန်ကေရှိတ်၏လက်နက်ကိုင်ရဲအဖွဲ့ပင်လျှင် သိနိုင်စွမ်းမရှိခဲ့ကြချေ။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကုန်းမြူနစ် ၃၀၀ ကျော်ကိုဆိန်ဖူး အကျဉ်းထောင် တွင် ရဲ အဖွဲ့ကဖမ်းဆီး အကျဉ်းချခဲ့ သည်။ ဆက်လက်၍ လည်း ကုန်း မြူ နစ် သား ကောင်များကို ရဲ အဖွဲ့ကရှာဖွေဆဲရှိသည်။ အခြေအနေကား တင်းမာလျက်ရှိသည် သူလျှီနှင့် တန်ပြန် သူလျှီတို့မှာလည်း မြို့ထဲတွင် ခြေချင်း လိမ်မျှ ရှိခဲ့သည်။

ဆိန်းဖူးသို့ပရောက်မီတော့ ကျွန်ုပ်တို့ သူ့ဟာပုံတော်သားတို့ပေးသော ကိုမျှ မမြင်ခဲ့ဘူးကြောင်း ဝန်ခံရသည်။

ကျွန်တော့်ကိုပေးစီတုန်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးသော အရှင်ပျောက်မင်နှင့် စာတစောင်ကို ရေးပေးသည့် ပီကင်းမှ လူ့မှာတပ်နီတော် စစ်ဦးစီးတဦးဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော် သိခွင့်ရခဲ့သည်။ သို့သော် သူ့ ကို ကျွန်တော် မမြင်ခဲ့ဘူးချေ။ မြင်တွေ့ရန်လည်း အခွင့်အရေးမရခဲ့။ ထိုစာမှာလည်း အမှန်တော့ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေကြားလူတဦးထံမှ ကျွန်တော့် လက်သို့ ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် လည်း ထိုစာကပင် ကျွန်တော့်အတွက် တခုထည်းသော မျှော်လင့်ချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစာကြောင့်ပင် ကျွန်တော်သည် အနောက်မြောက်ဘက်ဒေသရှိ ကျွန်မြူနစ်တို့နှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း ပြုနိုင်သည် ဖြစ်တော့သည်။

စာက.... ဆိန်းဖူးရောက်လျှင် ဟော်တယ်တွင်တည်းခိုပြီး သူ့ ကိုယ်သူ ဝန်ဟု မိတ်ဆက်ပေးမည့်သူတယောက်ကိုစောင့်ရှုန် သူ့ကားတဆင့် ကျွန်မြူနစ် ပိုင်းနက် အတွင်းသို့ ကျွန်တော့်ကိုအရောက်ပို့ ပေးလိမ့်မည်ဟု ဖြစ်ကြောင်း သွန်ပြု ရေး သား ထားသည်။

ဟော်တယ်တွင် တည်းခို၍ ရက်အနည်းငယ် ကြာသောအခါ အင်္ဂလိပ် စကားကိုရည်ရည်မှန်မှန်ပြောတတ်သည့် တ ရုတ် တဦးသည် တံခါးဖွင့် ထား သော ကျွန်တော့်အခန်းတွင်းသို့ဝင်လာသည်။ သူသည် ကျွန်သည် တယောက်နှင့် တူ သော်လည်း သူက သူ့ ကိုယ်သူ မစွတာဝန်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိတ်ဆက်သည်။ သူက ပီကင်းရှိ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ နှစ်ယောက်လည်း ပြောပြသည်။ ကျွန်တော်စောင့်ရှောက်နေသူကား ရောက်လာပါပြီ။

သူနှင့်ပထမဆုံးတွေ့ပြီးသည့်နောက် ရက်သတ္တပတ် ကြာသော အခါ ကျွန်တော် ဆိန်းဖူးသို့ လာခဲ့ရသည့်ခရီးမှာ ဝန်နှင့် တွေ့ရခြင်းဖြင့် ကျေ နပ် တန် တိုး ရှိလောက်ပြီဟု နား လည် မိတော့သည်။

ကျွန်တော်သည် ဝန်နှင့် တနေ့လျှင် ၄-နာရီ သို့မဟုတ် ၅-နာရီ ကြာ ခန့် တွေ့ ဆုံပြီး ဝန်ပြောသမျှ အရေးကြီးသော နိုင်ငံရေး ပြဿနာများ၊ နိုင်ငံရေး အတွေ့အကြုံ များကိုစိတ်ဝင်စားစွာ နားထောင်ခဲ့သည်။

ဝန်သည် ရှန်ဟဲရှိ သာသနာပြု ကျောင်းတွင် ပညာ သင်ခဲ့သည်။ သူ သည် ထက်ပျက်သူတဦးဖြစ်လေရာ တခါက ကူမင်တန် အစိုးရ အဖွဲ့ တွင် ကြီးမား သော ရာထူးကို ရရှိခဲ့သူ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်သည် သူ့ နှစ်မည် အတိ အကျ အပြည့်အစုံကို ဘိဉ္ဇူ မရခဲ့ချေ။

ဝန်သည် ကြီးမားသော အရာရှိ ရာထူးကို စွန့်လွှတ်ပြီး ကုန်မြူနှစ်တို့ ပေးပေါင်းခဲ့သည်။ မည်သည့်အချိန်မှ ဂမ၍ ကွန်မြူနစ်ဘို့နှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သည် ဆိုကြားကို လည်း ကျွန်တော်မသိ။

သူသည် အလွန်လျှို့ဝှက်သူလည်းဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက သူသည် ကွန်မြူနစ်တို့၏ တရားမဝင်သော သံအမတ်အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဂျပန် ဆန့်ကျင်ရေးအကြံပေးချက်ကို ကွန်မြူနစ်ပျားထံမှ လူထုထံအရောက်ပေးဖို့ သိမ်းသွင်း ခဲ့သူလည်းဖြစ်လေသည်။ ထိုပျားက မင်တန်အစိုးရ၏ ကွန်မြူနစ်များ နှိမ်နင်းရေး တပ်၏ ဒု-ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ် မာရှယ် ချင်ရှူးလီယန်းနှင့် ပင် သင့် ဘက် စွာ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ နိုင်ခဲ့လေသည်။

ဤနေရာတွင် မာရှယ် ချင်ရှူးလီယန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းပြရန် လို မည် ဟု ထင်သည်။

ချင်ရှူးလီယန်းကား ၁၉၃၅ ခုနှစ် ပတ်လည်တွင် တရုတ်ပြည်တွင် လူသိများသူ အဖြစ်ထင်ရှားခဲ့သည်။ သူသည် ငလောင်းကစားတွင် ဝါသနာပါသည်။ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ရှိသည်။ စိတ်ကူး ဥာဏ် သစ်ဆန်းသည်။ ဂေါ်ကစား ဝါသနာပါသည်။ လူ ဦး ငေ သန်း ၃၀ ကျော်ရှိသည့် မန်ချူးရီးယားဒေသကို အာဏာရှင် ဆန်ဆန် အုပ်စိုးခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ဂျပန်သည် တရုတ်ပြည် အရှေ့မြောက်အစားကို စတင်ပြင်စွာ တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လိုက်သော အခါ ချင်၏ အဓိပ္ပာ ပြဿနာဘို့နှင့် ရင်ဆိုင် လာရမည်။

ဂျပန်တို့စစ်စသည်အချိန်က မာရှယ်ချင်သည် အူရောင်း ငန်းပျား ရော ဂါကြောင့် ပီကင်းဆေးရုံတွင် တက်ရောက်ကုသနေခဲ့ရသည်။ ထိုကြောင့် စစ်သတင်းကို သူသည် ဆေးရုံပေါ်မှသာ နားစွင့်ခဲ့ရသည်။

စစ်ဆင်လျှင် ရှောင်ရှားလိုသော ချင်ကေရှိုက်နှင့် များစွာရင်းနှီးသည်။ ချင်ကေရှိုက်က ဂျပန်တို့ ဖမ်းကိုတန်ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုရန်နှင့် ထိုထိုးစစ်ကို ကမ္ဘာ့ အဖွဲ့သို့ တင်ပြရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း ချင်သိရသည်။ ထိုစဉ်က အသက် ၃၃ နှစ်သာ ရှိသေးသော မာရှယ် ချင်သည် ချင်ကေရှိုက် ဆုံးဖြတ်မှုတို့ကို မကျေမနပ် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ဂျီဟိုသို့ ဂျပန်တို့ကျူးကျော် တိုက်ခိုက်စဉ်ကလည်း ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကမူ ချင်သည် ဆေးရုံတွင် မဟုတ်ခဲ့ချေ။ သို့သော်လည်း ကူ မင် တန်အစိုးရကမူ သူသည် ဆေးရုံတွင် ရောက်နေလျှင် ကောင်းပေမည် ဟု လက်ခံခဲ့သည်။

ချင်သည် ရှိသမျှ အပ်အားဖြင့် ဂျပန်ကို ခုခံလိုသည်။ သို့သော် မည်သူကမျှ မထောက်ခံခဲ့။ နှစ် ကာလပင်ရေးအတွက် မည်သည် အစီအစဉ်မျှ ပြုမလုပ်ပေးခဲ့။ သို့ကြောင့်ဂျပန်စစ်မြှားဦးမှာ တရှိန်လိုက်တက်ခဲ့သည်။ ချန်ကေရှိတ်ကမူ ဖမ်းကိုးရှင် ရေးဟူသောဝါဒအရ ဂျပန်တို့လက်တွင်းသို့ ရှိဖို့ဒေသ ကျခဲ့သည်အထိ လက်ပိုက် ကြည့်စို့ လေသည်။

ဂျပန်တို့၏အောင်မြင်ခက်ပြီးဆုံးသောအခါ မကျေ မနပ် ဖြစ် နေသော မာရှယ်ချင်ကို ချန်ကေရှိတ်က ဥဇာပသို့လွှတ်ခဲ့သည်။အကြောင်း ပြု ချက်ကတော့ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို တနှစ်ကြာလေ့လာရန်ဟု ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဥဇာပတွင်ရှိစဉ်အတွင်း ချင်အတွက် အရေးကြီးဆုံးသော တိုးတက်မှုမှာ သူ၏ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ဥဇာပသို့ပသွားမီကမူ ချင်သည် အခြားတရုတ်ခိုလ်ချုပ်ကြီးများနည်းတူ စစ်မြေပြင်တို့တွင် ဘိန်းစားခြင်း၊ ဘိန်းရှူခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ချင်အတွက်ဘိန်းရှူခြင်း၊ဘိန်းစားခြင်းတို့မှာ ထိုအချိန်မှစ၍ ပျောက်ဖျက်မရသောစလေ ဆိုးကြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘိန်းစားခြင်းကို ကုသရန်အတွက် လည်း သူ တွင်လုံလောက်သောအချိန်ပျားမရခဲ့။ဆရာဝန်က သူ့ကို ထိုး ဆေး ထိုးခြင်းဖြင့် ကုသခဲ့သည်။ ချင်သည် ဘိန်းရောဂါ ပျောက်ခဲ့သည်။ သို့သော် လည်း သနားစရာ ကောင်းလောက်အောင် ဘိန်းနာကျခဲ့သည်။

၁၉၂၉-ခုနှစ် မတ်လတွင် သူ့ကို ကျွန်တော် တွေခွဲရစဉ်က ချင်သည် ကမ္ဘာ့ အသက်ငယ်ဆုံးအာဇာတင်ဖြစ်ခဲ့သည်။သူသည်ကိုယ်လုံး ကိုယ်ထည် ပိန်ပိန် ပါးပါး ရှိခဲ့သည်။သူသည်စိတ်မြန်သည်၊ ထက်မြက်သည်၊ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး သမားလည်း လုံးဝ ဖြစ်ခဲ့သည်။ဂျပန်ကိုတရုတ်ပြည်မှ လုံးဝမောင်းထုတ်ရန်နှင့် မန်ချူးရီးယားအား ဝေတ်မို့ ပြန်လည် ထူတောင်ရေးအတွက် များစွာ လိုလားနေသည့် လူငယ်တစ်ဦး လည်းဖြစ်သည်။

ထို့ နောက်မှသူ့ ကျန်းမာရေးမှာများစွာဆိုးဝါးခဲ့သည်။ပိကင်းရှိသူ့ လက်စွဲ တော် ဆရာဝန်တစ်ဦးက ချင်သည် ဘိန်းနာကျခြင်း အတွက် တနေ့လျှင် ဆေးဝါး ၁ ဒေါ်လာ ၂၀၀ ခန့် သုံးစွဲနေရကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြောပြခဲ့ဘူးသည်။

သို့သော်ဥဇာပသို့ပသွားမီ ရှိဖို့တွင်ချင်သည်သူ့ ရောဂါကို အသက်နှင့်လဲ ၍ ကုသခဲ့ရာ အေးမြ ခဲ့သည်။ထို့ကြောင့်နိုင်ငံခြားတွင် ရိုးရာစဉ် လူ့ ကျန်းမာရေးမှာ အားရမရကောင်းလောက်အောင် တိုးတက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တော့သည်။

၁၉၃၄ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်ဘို့ပြန်လာသောအခါ ချင်သည် ဝါရိုး လာသည် သူ့ မိတ်ဆွေများကပင်အံ့ဩမိကြသည်။ချင်သည်အသက်၁၀နှစ်ခန့် ငယ်လေးသည်ဟုထင်ကြောင်းနှင့် မိတ်ဆွေများကဆိုစမှတ်ပြုခဲ့သည်။

သန့်သန့်မာမာဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်ရှိလာ၍ သူ့ အတွက်တက်လမ်းတို့ပွင့်ခဲ့သည်။ သူသည်တုန်းပီးစစ်တပ်တွင် ဦးစီးချုပ်ခန့်အပ်ခြင်းခံရပြီး ကွန်မြူနစ်များကို နှိမ်နင်းရန်အတွက် တရုတ်ပြည်အလယ်ပိုင်းသို့ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရသည်။ သူ့ တပ်မှာ တပ်သားတသိန်းခွဲခန့်ပါးရှိခဲ့သည်။ချင်သည်တုန်းပီး စစ်တပ်အားကွန်မြူနစ်များကို တိုက်ခိုက်ရင်းတပ်တွင်းပြုပြင်ရေးများလည်း အားတိုက်ခွန်တိုက်ပြုပြင် ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။

ထိုအထိချင်သည် ချန်ကေရှိတ်အပေါ် ယုံကြည်မှုရှိခဲ့ဖြစ်သည်။ သူ သည် ချန်ကေရှိတ်နှင့်အဆက်အသွယ်ရှိပြီး ချန်ကေရှိတ်ကို ထောက်ခံကြောင်းလည်း အကြောင်းကြားခဲ့သည်။မန်ချူးရီးယားပြုပြင်ရေးအတွက် စိတ်မလျော့ဘဲလှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ခုခံမှုမပြုလုပ်ဘဲတရုတ်ပြည်၏ နယ်မြေများကိုဂျပန်သို့ ပေးမည် မဟုတ်ကြောင်းဖြင့်လည်း ချန်ကေရှိတ်အားအသိပေးခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် ၁၉၃၅ ခု တွင် ဂျပန် စစ်ဝါဒီတို့သည် ကျူးကျော်မှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြန်သည်။ဟိုပိုင်းရှိ ဂျပန်လက်ပါးစေတို့သည် ဆူပူလာကြသည်။ ထိုဆူပူမှုကိုချာမင်းဒေသကလည်း ဆက်သွယ်ထောက်ခံသည်။ မြောက်ပိုင်း တရုတ်ပြည်ကို တောင်ပိုင်းနှင့်ခွဲခြားရန် တောင်းဆိုသံတို့လည်း ညီလာသည်။

ထိုအချိန်မှာပင်ဂျပန်ထံ ယမ်းတောင်တောင်မှပစ်ရမိချင်နှင့်သူ့ အရာရှိများလုံးဝသဘောတူညီမှုမရဘဲ ကွန်မြူနစ်များအားနှိမ်နင်းရန်ဆိုခါ ချင် စစ်တပ်ကို အနောက်မြောက်ပိုင်းဒေသသို့ ကူမင်တန်အစိုးရက ဇွတ်ပြောင်းရွှေ့ ပစ်လိုက်သည်။

ပြည်တွင်း စစ်ပွဲတွင် အချိန်အတော်ကြာဆင်နွှဲပြီးသောအခါ၊ ချင်နှင့် သူ့အရာရှိတို့သည် အရေးကြီးသောအခြေအနေမှန်များကိုသိမြင်တွေ့ရှိ လာလေ တော့သည်။ထိုသိမြင်တွေ့ရှိချက်တို့ကား သူတို့တတွေကလူဆိုးတွေပေါ်ဆိုပြီး တိုက်ခိုက်နေသူများမှာ တကယ်တမ်းတွင်ထက်မျက်သူများ၊ မျိုးချစ်များ၊ဂျပန် ဆန့်ကျင်ရေး စစ်ဗိုလ်ကြီးများက ဦးဆောင်နေခြင်း၊သူတို့၏ ကွန်မြူနစ်များကို သုတ်သင်မှုဆိုသည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာမည်ဖြစ်ခြင်း။ကွန်မြူနစ် ဆန့်ကျင်ရေးများ ဆက်လက် ပြုလုပ်နေသမျှ ဂျပန်ကို တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်ရန် ခဲ့ယဉ်းမည်ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေသူ၏ဋ္ဌာနချုပ်များကိုအနောက်မြောက်ဒေသသို့ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပြီးသည့်နောက် ချင်သည်တတိနိုင်သမျှကွန်မြူနစ်များကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။သူ၏ထိုး

စစ်ကိုမှာအစပထမကဲ့သို့ အောင်မြင်မှုရခဲ့လေသည်။ သို့သော် ၁၉၃၅ ခုနှစ်ကတို့
ဘာလှိုင်ခိုဝင်ဘာလကဲ့သို့ပင် ချစ်၏ကုသိုလ်စစ်တပ်မှာအကြီးအကျယ်ပေးရန်ပိုမို
ခဲ့တော့သည်။

ထို ၂-လထဲတွင်း ၎င်း၏ တပ်ရင်းကြီး နှစ်ရင်းမှာ စစ်မြေပြင် များတွင်
လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားရသည်။ တပ်ရင်းတစ်ခုမှာလည်း တဝက်ခန့်သာ ကျန်တော့
သည်။ တုန့်ပိုးစစ်သားထောင်ပေါင်းများစွာမှာ တပ်နီတော်သားများ ဖြစ်သွား
ခဲ့လေပြီ။ အရာရှိမြောက်များစွာမှာလည်း ကွန်မြူနစ်တို့၏ အကျဉ်းစခန်းများသို့
ရောက်ကုန်ကြလေပြီ။

ထိုအရာရှိများကို ကွန်မြူနစ်တို့က ပြန်လွှတ် လိုက်သော အခါ သူတို့က
ဆိုဗီယက်နယ်ပယ်များတွင် စိတ်ဝါတံနှင့် စည်းရုံးမှုအောင်မြင် နေပုံများ၊ ငြိမ်းချမ်း
သော ဒီမိုကရက်တစ် နည်းလမ်းများဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်ကိုရပ်စဲပါ။ ဂျပန်နယ်ချဲ့
သမားတို့အား စည်းလုံး ညီညွတ်စွာ တိုက်ခိုက်လှိုကြောင်း သတင်း ကမ်းလှမ်း
ချက် များလည်း မာရှယ်ချင်ထံ လာရောက်ပို့ကြလေသည်။

ထိုသတင်းတို့က ချင်ထံစိတ်ဝါတံကို ဆွဲဆောင်ကြသည်။ ပို၍ဆွဲဆောင်မှုရှိသည်
မှာကား ၎င်း၏တပ်များသည် ကွန်မြူနစ်များကို တိုက်ခိုက်ခြင်း ရပ်ဆိုင်းပြီး “တရုတ်
သည် တရုတ်ကိုပြန်ပတိုက်”

“ကွန်ပီတိုအချင်းချင်း စည်းရုံးပြီး၊ ဂျပန်နယ်ချဲ့သမားကို တိုက်ကြလော့”
ဟူသောကြွေးကြော်သံများအားကြွေးကြော် နေကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကြွေး
ကြော်သံ တို့သည်ချင်ကိုသာမက တုန့်ပိုးစစ်တပ်ရှိ အကြပ် တပ်သား အရာရှိများ
အားဆွဲဆောင် သိမ်းသွင်းနိုင်ခဲ့ လေသည်။

ချင်-ကိုယ်တိုင်ပင်လက်ဝဲဘက်သို့ ယိမ်းယိုင် စိတ်ညွတ်မှုများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။
ထိုအချိန်က တုန့်ပိုးတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားအချို့သည် ဆိန်းဖူးသို့လာ၍ သူနှင့်
အတူ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအထဲတွင်ကွန်မြူနစ်များလည်း ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

၁၉၃၅-ခုဒီဇင်ဘာလတွင်ပိုကင်း၌ ဂျပန်တို့တောင်းဆိုချက်များကိုတောင်း
ဆိုလာသောအခါချင်-သည်မြောက်ဘက်ရှိ ကျောင်းသားများထံသို့ မည်သည့်နိုင်ငံ
ရေး အခြေခံချက်များ ကွဲလွဲလျှင်ကွဲလွဲကြစေ၊ ဂျပန်ကို ဆန့်ကျင်လိုသည့် စိတ်ဝါတံ
ရှိသောကျောင်းသားမုန်သမားဖွဲ့ဖွဲ့တွင် လာရောက်စုရုံး နိုင်သည်ဟူသော ကမ်း
လှမ်းမိတ်ခေါ် ချက်ကို ပေးပို့ခဲ့လေသည်။

တရုတ် တပြည်လုံးတွင် ဂျပန် ဆန့်ကျင်ရေးသမားများ အဖမ်းဆယ်ပိတ်ဆို့
ချိန်ဝယ်ဆိန်းဖူးရှိ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးသမားတို့သည် ချင်၏ အကူအကူပေးမှု

ဖြင့် အဖမ်းအဆီးမုဟုတ်ကင်းခဲ့ကြသည်။ တဖြေးဖြေး အချိန်ကြာသထက်ကြာလေ
ဂျပန် ဆန်ကျင်ရေးများကိုသူတို့နှယ်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်နေသည့် ကွန်
မြူနစ်များအား ချင်က ရန်သူအဖြစ်မှမဟာပိတ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ ဆက်ဆံရန်
စိတ်ထားများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေသည်။

ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုး ရှိနေသည့် ၁၉၅၆-ခုနှစ် စောစောပိုင်းက
ဝန်သည်ချင်ထံ သွားခဲ့သည်ဆို၏။ ဝန်သည် မကွယ်မခွက်ဘဲ သူ့ လိုရာကို မြောင်းထို
ခဲ့သည်။

“ကွန်မြူနစ်တွေ စီးသွားဘို့ခင်ဗျားရဲ့ လေယာဉ်ပျံကို ကျွန်တော် လာဌား
တာပါ”

ချင်သည် ထိုင်ရာမှ ဗြူးကနဲ ထလိုက်ပြီး ဝန်ကို အံ့ဩစွာဖြင့် ကြည့်သည်။
ခဏကြာမှ-

“ဘာပြောတယ်ဗျ” ဟု ခတ်ထန်ထန် မေးသည်။ “ဒီလို အခွင့်အရေးမျိုးကို
ခင်ဗျားပို့ လို့ ဒီမီခလာတောင်းဝံ့တယ်ဗျာ၊ အဲဒီ တောင်းဆိုမှုအတွက် ခင်ဗျားကို
ပစ်သတ် နိုင်တယ်ဆိုတာကိုကော ခင်ဗျားစဉ်းစားမိရဲ့လား”

ဝန်က အေးအေး ဆေးဆေးဖြင့် ရှင်းပြသည်။ သူက သူသည် ကွန်
မြူနစ်များနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိကြောင်း၊ ချင်သိသင့် သိထိုက်သည်တို့ကို သူသိ
ထားကြောင်း၊ သူသည်ပြောင်းလဲခဲ့သော ဝါဒရေးရာများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး
ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအထဲတွင် ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် တရုတ်အချင်းချင်း ညီညွတ်
ရေး များလည်းပါကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောပြသည်။

ထို့နောက် ဆက်လက်၍ ဝန်က ထိုအချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ချင်နှင့်
ကွန်မြူနစ် ခေါင်းဆောင်များ အသေးစိတ် ဆွေးနွေးရန် စီစဉ်ပေးဘို့ မိမိကို
တာဝန် ပေးထားကြောင်းကိုလည်း ပြောပြလေသည်။

ထိုသို့ချင်နှင့်တွေ့ပြီး မကြာမီ ဝန်သည် ချင်ကိုယ်ပိုင်လေယာဉ်ပျံဖြင့် သို့န်
နှင့်ရှင်ဆီမြောက်ဘက်ဒေသများသို့ သွားခဲ့သည်။ ထို့နောက်လူသည် စေ့စပ်ဆွေး
နွေးရေး စည်းကမ်းချက်များနှင့်အတူ ဆိန်းဖူးသို့ ပြန်လာသည်။

ရက်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ချင်ကိုယ်တိုင် သို့န်သို့ သွားခါစစ်ဦး
စီးမှူး ချူအင်လိုင်နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးသည်။ အချိန်ကြာကြာ အသေးစိတ်
ဆွေးနွေးခဲ့သောထိုဆွေးနွေးပွဲ အပြီး၌ ကွန်မြူနစ်တို့ အပေါ်တွင် ချင်သည်
သံသယကင်းခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်တို့၏ စည်းလုံးမှုကိုလည်း ရိုးသားသောအသွားဖြင့်
မြင်လာသည်။

တုန်းပီး ကွန်မြူနစ် အစောတုန်းပျက် အစောတုန်းပျက် ပြုလုပ်ပေးဖို့ ပုံစံမ
အနေဖြင့် ပြင်ဆင်ပေးသတိုင် အတိုက်အခိုက်များ ရပ်စဲလိုက်သည်။ မည်သည့် သက်
ကမှ လက်နက်ကိုင်တပ်များကို ကြိုတင်အကြောင်းမကြားဘဲ မရွေ့ပြောင်းရန်
လည်း သဘောတူသည်။

ကွန်မြူနစ်ကိုယ်စားလှယ် အများအပြားသည် ဆိန်းဖူးသို့ ယောက်လာကြ
သည်။ သူတို့သည် တုန်းပီးစစ်တပ်ဝတ်စုံကိုဝတ်ခါ စစ်တပ်အတွင်း နိုင်ငံရေး သင်တန်း
များအား ပွင့်လှစ်သင်ကြား ပေးကြလေသည်။

ကွန်မြူနစ်တို့အား ပယ်ဖျက်သော စနစ်ချူ ဂွန်းတွင်ကျောင်းသစ် တကျောင်းကို
ပွင့်ခါ ချင်လက်အောက်မှ အရာရှိငယ်တို့သည် ထိုကျောင်းတွင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွား
ရေး၊ လူမှုသိပ္ပံ ဘာသာများကို၎င်း၊ ဂျပန်သည် မန်ချူးရီးယားကို မည်ကဲ့သို့
အောင်မြင်ခဲ့ပြီး တရုတ်တို့ဘက်မှ မည်မျှဆိုးရွားခဲ့ပုံတို့ကို၎င်း အသေးစိတ် လေ့လာ
သင်ကြားမှု ပြုလုပ် ကြလေသည်။

စိတ်ခါတ် တက်ကြွနေသော ကျောင်းသား လူငယ်အပေါင်း များစွာ
မှားလည်း ဆိန်းဖူးသို့ တဖွဲဖွဲရောက်လာကြခါ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး နိုင်ငံရေးရာ သိပ္ပံ
ကျောင်းတွင် သင်ကြားလေ့လာကြသည်။ ချင် ကိုယ်တိုင်ပင် ထိုကျောင်းတွင်
ရံပန်ရံခါ ဆိုသလို သင်ကြားပို့ချခြင်းပြုလေသည်။

ထိုမျှသာမက ဆိုဗီယက်ရုရှားနှင့် တပ်နီတော်တို့တွင် ပြုလုပ်လေ့ ရှိသော
တက်လူများအား နေရာပေးခြင်းမျိုးကိုလည်း တုန်းပီး စစ်တပ်တွင် ချင်က ပြုလုပ်
ခဲ့သည်။ ချင်သည် အသက်ရှယ်ကြီးပြီ ဖြစ်သော ထိပ်တန်း စစ်ဗိုလ်ကြီး များကို
အနားယူစေခါ၊ လူငယ်စစ်ဗိုလ်များအား အရေးကြီးသော နေရာတို့တွင် ခန့်အပ်
ခြင်းဖြင့် တပ်တွင်းပြုပြင်မှုများကို အရေးကြီး လုပ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တုန်းပီး
တက္ကသိုလ်မှ ကိုယ်စွမ်းရည်-စိတ်စွမ်းရည် ရှိပြီးသော လူငယ် ကျောင်းသားများ
အား စစ်တပ်တွင်းသို့ ဝင်စေခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း ထိုပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတို့ကို ချင်သည် လျှို့ဝှက်စွာ ပြုလုပ်
ခဲ့ရသည်။ ချင်နှင့် ကွန်မြူနစ်တို့၏ ဆက်ဆံမှုများမှာလည်း မည်သည့် သတင်းစာ
တို့တွင်မှ ပိုးခါသိခါ မပါခဲ့သည်အထိ ချင်၏ သို့သိပ်မှုတို့မှာ အောင်မြင်ခဲ့လေ
သည်။ ဆိန်းဖူးရှိချန်ကေဂျိတ်၏ သုလျှိုများအနေဖြင့် တုန်းပီး စစ်တပ်တွင် တရုတ်ရာ
ပြောင်းလဲမှုတို့ ရှိနေကြောင်း ရိပ်မိခဲ့သော်လည်း အခြေအနေ အတိအကျ ကိုမူ
မထောက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ကြ။ မသိခဲ့ကြ။ ကွန်မြူနစ်များကို တံလာသော ဣရပ်ကား
များသည် ဆိန်းဖူးသို့ ယောက်ခဲ့သည်။ သို့သော် ချန်ကေဂျိတ်၏ သုလျှို တို့သည်

ထိုထုတ်ကမ်းများကို တစေ့တစောင်းသာ ကြည့်ခဲ့သည်။ အရေးမစိုက်ခဲ့။ ဘယ်
အတွက်ကြောင့် ဆိုသော် ကျွန်မြူနစ် တို့သည် တုန်ပိုးစစ်တပ် စစ်ဝပ်စုံများ
ဝတ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ထို့အပြင် ဆိန်းဖူးမှ ကျွန်မြူနစ် ဒေသ
များသို့ ထွက်သွားသော ကျွန်မြူနစ်တို့အားတင်သွားသည့် စစ်ကား များမှာလည်း
သူလျှို့ဝှက်အတွက် မည်သည့် သံသယမျှ မဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ချေ။ ဘယ်အတွက်ကြောင့်
ဆိုသော် တုန်ပိုးစစ်တပ်များ ရှေ့တန်း စစ်မြေပြင်သို့ ထွက်ခွာ သွားသလို ရှိ၍
တည်း။

ထိုသို့သော စစ်ကားမျိုးဖြင့်ပင် ကျွန်တော်သည် ရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာသို့
သွားရလိမ့်မည်ဟု ဝန်က ကျွန်တော် ကို အသိပေးခဲ့လေသည်။

တနေ့နံနက်တွင် တုန်ပိုးစစ်တပ်၏ ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားသော အရာရှိ
ငယ်တဦးနှင့်အတူ ဝန်သည် ကျွန်တော်ထံရောက်လာသည် ဆိန်းဖူးနှင့် အတန်ကွာ
ဝေးသော ရှေးဟောင်းမြို့တော် ဟန်မြို့သို့ မော်တော်ကားဖြင့် သွားရောက် လည်
ပတ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ကပြောပြသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဟော်တယ်ထဲမှ ထွက်လိုက်သောအခါ ဟော်တယ် ရှေ့တွင်
ကားတစ်စီးရပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကားထဲသို့ ဝင်လိုက်သောအခါ ကားဒေါ်
တွင် ထိုင်နေသည့် ကူမင်တန် စစ်ဝတ် ဝတ်စုံ ဝတ်ထားပြီး မျက်မှန်နက် တပ်ထား
သော စစ်ဗိုလ်တဦးကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဟန်မင်းဆက် နန်းစိုက်ခဲ့ရာ မြို့တော်သို့ ကားဖြင့် သွားခဲ့
ကြသည်။ ဟန်မြို့သို့ရောက်သောအခါ ကုန်းမြင့် တခုပေါ်သို့ ကျွန်တော်တို့ တတွေ
လမ်းလျှောက် တက်သွားကြသည်။

ကျွန်တော်နှင့် ခပ်လမ်းလမ်းသို့ ရောက်နေသော ဝန်နှင့် တုန်ပိုး စစ်ဗိုလ်
သည် စကားအနည်းငယ်ပြောပြီး တဦးနှင့်တဦး ခပ်ကွာကွာ ရပ်နေကြသည်။
ထိုစဉ်တလမ်းလုံး စကားတခွန်းမျှ မပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ် လိုက်ပါခဲ့သည့် ကူမင်တန်
စစ်ဗိုလ်သည် ကျွန်တော် ဆီလျှောက်လာသည်။

ကျွန်တော် အနီး ရောက်သောအခါ သူသည် မျက်မှန်အနက်နှင့် ဦးထုပ်
အဖြူကို ချွတ်လိုက်သည်။ သူသည် လူငယ်တဦးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ သူ့ မျက်
လုံးများမှာ တောက်ပနေသည်။ သူသည် ကျွန်တော် လက်နှစ်ဖက်ကို သူ့ လက်
များဖြင့် လှမ်းဆဲ ဆုပ်ကိုင်လိုက်သည်။ သူ့ လက်များက သန်မာလှသည်။

သူသည် ကျွန်တော့ မျက်နှာအနီးသို့ သူ့ မျက်နှာကို ကပ်နိုင်သမျှကပ်ပြီး...

“ကျွန်တော့ကို ကြည့်စမ်းပါ” ဟု ပွင့်လင်းသော လေသံဖြင့် တိုးတိုးပင် မေးသည်။ “ကျွန်တော့ကို သေသေချာချာ ကြည့်စမ်းပါ။ ခင်ဗျား ကျွန်တော့ကို မှတ်မိရဲ့လား”

ကျွန်တော်သည် သူနှင့်ပတ်သက်၍ ဖစဉ်းစားတတ်၊ အဆိုးဆုံးကား ပည်သို့ ပြောရမည်ကို မသိခြင်းပင်။ သူ့ကိုကျွန်တော် မှတ်မိသလား...။ သူ့ လိုတရုတ်မျိုးကို ကျွန်တော့ ဘဝတွင် တခါမျှ တွေ့မြင်သိခြင်း မရှိခဲ့ပါကလား။

ကျွန်တော်သည် အားနာဟန်ဖြင့် ခေါင်းကို သာသာပင် ခါပြမိသည်။ သူသည် ဆုပ်ထားသော ကျွန်တော့ လက်ကို လွှတ်လိုက်ခါ သူ့ ရင်ဘတ်ကို လက်ညှိုးဖြင့် ထိုးပြုရင်း-

“ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော့ ဝါတ်ပုံ ကိုတော့၊ ခင်ဗျား မြင်ဘူးမှာပါ။ ကျွန်တော် တင်ဖါလေ” ဟု ပြောလေသည်။

တင်ဖါ ဆိုပါလား...။ တင်ဖါ...။ တင်ဖါကို ကျွန်တော် ဘယ် အတွက်မသိ ရမှာလဲ။ သူသည် တပ်နီတော် ဦးစီးဖြစ်သည်။ သူ့ကို အစိုးရက အသေရ၊ အရှင်ရ ရ ဆုငွေငွေ ၂၀,၀၀၀ (ကျပ်-၁ သိန်းခန့်) ပေးမည်ဟု ဆုငွေ ထုတ်ထားခံရသူ ဖြစ်လေသည်။

သူ့မည်သူဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပြီးသောအခါ တင်သည် ကျေနပ် သွားဟန် ရှိသည်။ သူသည် ရွှင်လန်းလျက်ရှိသည်။ “ကျွန်မြူနစ် လူ့ဆိုးကြီး” ကား အန္တရာယ် တောမှ ထွက်လာခဲ့ပြီးပြီ။ သူ့လျှို့ဝှက်မှုများ၏ မျက်ခုံးမွှေးပေါ် စင်္ကြံ လျှောက်ခဲ့သည်။ သူသည် နေရာတကာသို့ ရောက်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော်ကို တွေ့ရသောအခါ သူသည် ဝမ်းသာမိကြောင်း ပြောပြသည်။ အမေရိကန် တယောက်သည် လူ့ဆိုးထိုသည့် သူများ၏ ဒေသသို့ လာခဲ့ခြင်းကို သူသည် ကျေနပ်လက်ခံခဲ့မိသည်ဆို၏။

တင်သည် လိုလေသေးဖရှိအောင် ကျွန်တော့ကို ကူညီသည်။ သူ့ မြင်းကို ကျွန်တော်လိုချင်သလား...။ သူ့ မြင်ကား တရုတ်နီတွင် အကောင်းဆုံး မြင်း ဖြစ် သည်ဆို၏။ သူ့ ဓါတ်ပုံများကို လိုချင်သလား။ သူ့ တင်စိတ်ဝင် စားစရာ ကောင်း သော စုဆောင်းထားသည့် ဓါတ်ပုံများရှိသည်။ ထို့နောက် ဆိုဗီယက် ဒေသတွင် ရှိသော သူ့ ဇနီးထံ ကျွန်တော် လိုအပ်သမျှ အကူအညီများ ပေးရန် စာရေး အကြောင်းကြားပေးမည်ဟု ပြောသည်။ သူ့ ကတိအတိုင်းလည်း လုပ်ပေးသည်။

တင်ဖါသည် ကန်းတောက် နယ်သားဖြစ်သည်။ သူ့ဖခင်သည် အလုပ် သမားတဦးဖြစ်သည်။ သူသည် ဟောင်ကောင် သင်္ဘော လုပ်သားများ သပိတ်ကို

ဦးဆောင်ခဲ့သူတို့အနက်တဦးအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ပြိတိသျှရဲများက သူ့ကို သတ်စေကာ
ခြင်းအတွက် ရိုက်နှက်သဖြင့် နံရိုးများ ကျိုးခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူသည် ကုန်းမြူရစ်
ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် ဝှမ်းပိုးနယ်သို့ ကူးခဲ့ပြီး အမျိုးသားရေးရာတော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်
ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ထို့နောက် တပ်နိုတော်နှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့ လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ကုန်းမြင့်လေးပေါ်တွင် တနာရီကျော်ကျော်ခန့် ရပ်၍
စကားပြောခဲ့ကြသည်။ တင်က ကျွန်တော်ကို မည်သို့က ကုန်းမြူရစ်နယ်များဆီသို့
ဦးဆောင်ခေါ်သွားမည်၊ မည်ကဲ့သို့ခရီးသွားရမည်၊ တရုတ်နိုတို့နှင့်မည်ကဲ့သို့နေထိုင်
ရမည်၊ ကျွန်တော်ကို တရုတ်နိုတို့က လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုမည် စသည်တို့အား ရှင်းလင်း
ပြောပြလေသည်။

“ဆုငွေထုတ်ထားခြင်း ခံရတဲ့သူ ဆိုတော့ ခုလို သွားလာနေတဲ့အချိန်မှာ
ခင်ဗျားအန္တရာယ်အတွက် မစိုးရိမ်ဘူးလား” ဟု ကျွန်တော်က ကုန်းမြင့်မှ ပြန်အဆင်း
တွင် မေးမိသည်။

“မစိုးရိမ်ပါဘူး” ဟု သူက အေးအေးဆေးဆေးပင် ပြောသည်။ “ချင်ရှုးလိ
ယန်းလို လူမျိုးနဲ့ အတူတူနေနိုင်မှတော့ ကျွန်တော် ဘာကိုစိုးရိမ်ရမှလဲ...”

ဂိတ်ဝနိဗျားကိုပြတ်လေသောအခါ

အာရုံစစ်တက်ချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့ စစ်ထရပ်ကားသည် ဆိန်းဖူးမှထွက်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ တတွေသည် ရန်သူ့ စစ်သတင်းကို ထောက်လှမ်းသည့် တပ်များဖြစ်ကြောင်း ဆိုင်ရာသို့ အကြောင်းပြုထားသည်။

ကျွန်တော်တို့ကားသည် တနေ့လုံး မြောက်စူးစူးသို့ မောင်းခဲ့ရာ၊ ထိုညတွင် လိုချွမ်းဒေသရှိ လယ်သမားတစ်လုံး၌ ညအိပ်ခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း ကောင်းစွာ အိပ်မပျော်ခဲ့။

နောက်တနေ့ နံနက်တွင် ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ကြပြန်သည်။ လိုချွမ်းမှ ခရီးထွက်ခဲ့၍ မိုင်အနည်းငယ် ရောက်သောအခါ ကျွန်တော့ ဘေးတွင် ပါသည့် တူနပ်ပီး စစ်ဗိုလ်လေးက မလှမ်းမကမ်းတွင်မြင်ရသော ရွာကလေး တရွာကို လက်ညှိုး ထိုးပြသည်။

“အဲဒီရွာက ကွန်မြူနစ်ရွာပေါ့” ဟု သူက ပြောသည်။ “လူနဲ့တူ... လောက်က ကျွန်တော်တို့ တပ်သားတစုဟာ အဲဒီမှာလမ်းမှားပြီး ပြောင်းဖူး သူ့... ဝယ်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ရွာသူ ရွာသားတွေက မရောင်းဘူးလို့ ငြင်း လွှတ်တယ်၊ ဒီတော့ စစ်သားတွေက သေနတ်ပြပြီးလုယူကြတယ်၊ ရွာကလဲထွက်ရောအဲဒီစစ်သား တွေကို ရွာသားတွေက ပစ်သတ်လိုက်ကြတယ်...”

တနေရာတွင် လမ်းဘေးလဘက်ရည်ဆိုင်တဆိုင်သို့ ကားဆိုက်ပြီး ကျွန်တော် တို့ လဘက်ရည်ဆင်းသောက်သည်။ ထိုလဘက်ရည်ဆိုင်တွင်ပင် ရှင်ဆီ-မြောက်ပိုင်းရှိ ဝါရာပိုး ဒေသမှပြန်လာသော ကူမင်တန် စစ်သားများနှင့် ဆုံမိသည်။ သူတို့သည် ထိုဒေသတွင် တိုက်ပွဲအနည်းငယ် ဆင်နွှဲခဲ့ရသည်ဆို၏။ ကျွန်တော်သည် လဘက်ရည် သောက်ရင်း သူတို့အချင်းချင်း ပြောဆိုငြင်းခုံနေသည်တို့ကို နားထောင်နေမိသည်။ ကူမင်တန်စစ်သားတို့သည် ကွန်မြူနစ်များအကြောင်းကို ပြောဆိုလျက် ရှိကြသည်။

“သူတို့ဟာ ဒို့ထက် အစားကောင်း စားရတယ်” ဟု စစ်သားတယောက်က ပြောသည်။

“ဟုတ်တယ်... လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် တွေကိုလဲစားရတယ်...” ဟုတယောက်က ဆက်ပြောသည်။

“ကဲပါလေ... အစားအစာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘာမှ အရေးကြီးပြောမနေ ကြစမ်းပါနဲ့၊ ဒို့တတွေ ဝါရာပိုးကိုလာတာ ဘယ်သူတွေက ကျေးဇူးတင်သလဲ၊ မြေပိုင်ရှင်ကြီးတွေ မဟုတ်လား... ဒီလူချမ်းသာတွေအတွက် ဒို့ကိုယ်ဒို့ ဘာဖြစ်လို့ သတ်နေကြရတာလဲဟင်...”

“နောက်တချက်ကလဲရှိသေးတယ်... ဂျပန်ကိုတောင်မှ ပြန်ပြီး မတိုက်ချင်တဲ့ ဒို့တတွေဟာ ဘာဖြစ်လို့ ကိုယ် အမျိုးသားအချင်းချင်း တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်နေရ တာလဲ...”

စစ်ဗိုလ်တဦးရောက်လာ၍ ကူမင်တန်စစ်သားတို့၏ ဆွေးနွေးပွဲမှာ တစခန်း ရပ်သွားတော့သည်။ ခဏကြာလျှင် ကျွန်တော်တို့လည်း ခရီးဆက်ခဲ့လေသည်။

ထိုညနေပိုင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ ယခင်နန်း* သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ယခင်နန်းကား ရှေးဟောင်းမြို့တော်ဖြစ်သည်။ ယခင်နန်းသည် တန်းပီးတပ်တို့၏ ခံစစ်မြို့လည်းဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်တို့စစ်မြားဦးကို ယခင်နန်းမှ ရပ်တန့်စေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကွန်မြူနစ်တို့

* ယခင်နန်းကို နောင်သောအခါ ကွန်မြူနစ်တို့က သိမ်းပိုက်ပြီး၊ ၁၉၃၇-၃၈ တွင် ကွန်မြူနစ်မြို့တော်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

သည် ယိုနန်ကို အတက်တက် ဖုတ်ဆို့ခါ၊ အဆက်အသွယ် ပြတ်တောက်ခဲ့သည်။
လူရုပေါ်များစွာ အစာကော်၍ သေဆုံးခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့ ရောက်သည့်အချိန်အထိ ယိုနန်တွင် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း
အရိပ်အငွေ့ များ မကျန်သေးချေ။

ကျွန်ပြုနုတ်တို့ဝိတ်သို့ မှု ရုတ်သိမ်းပေးသည်မှာ ရက်အနည်းငယ်သာ ရှိသေး
သည်။ ဈေးဆိုင်များမှာ ကျန်ပစ္စည်းများမရှိဘဲ ဟိုလို ဟောင်းလောင်း၊ အစား
အသောက်အနည်းငယ်ခန့် ရောင်းသူရှိသော်လည်း ဈေးများကား ခေါင်ခိုက်နေ
သည်။ ထိုသို့ ဝယ်နိုင်ခြင်းမှာလည်း ကျွန်ပြုနုတ်တို့နှင့် ယာယီ ငြိမ်းချမ်းရေးပြုလုပ်
ထားသည့် သဘောတူညီမှုကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့ သွားရန် ကျွန်တော် တွင် ထောက်ခံစာများ ပါလေ
သည်။ ကျွန်တော် အစီအစဉ်မှာ ယာယီ အတိုက်အခိုက် ရပ်ထားသော တုန်ပိုး
တပ်သားများရှိရာသို့ နောက်တနေ့ နံနက်စောစောတွင် ထွက်ခွာသွားရန် ဖြစ်လေ
သည်။ ထို့နောက် ဆိုဗီယက်နယ်မြေပေါ်သို့ ကုန်သည်များ သွားလေ သွားထရှိ
သော တောင်ကြားလမ်းမှတစ်ဆင့် ကူးသွားရန် ဖြစ်သည်။

နောက်တနေ့ ၇ နာရီခန့်တွင် ကျွန်တော်သည် အစိုးရတပ်၏ နောက်ဆုံး
ကင်းပုတ်ကိုကျော်လွန်လာခဲ့သည်။ တုန်ပိုးတပ်သားတို့သည် ကင်းပုတ်တွင် ကျန်ခဲ့
သည်။ ကျွန်တော်သည် 'အနီ' နှင့် 'အဖြူ' တို့၏ စပ်ကြားသို့ ရောက်လာခဲ့ပြီ။

ကျွန်တော်နှင့်အတူ ယိုနန်မှ ငှားခဲ့သော လားထိန်းသမားတဦးသာ ပါခဲ့
သည်။ သူသည် ကျွန်တော်၏ပစ္စည်းများကို သူ့လားဖြင့် တရုတ်နီတို့၏ ပထမဆုံး
စခန်းတခုသို့ အရောက် ပို့ပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ သူသည် 'အနီ' သို့မဟုတ်
'အဖြူ' ဆိုသည်ကို ကျွန်တော် သိခွင့်မရခဲ့။

လေးနာရီခန့် ကျွန်တော်တို့သည် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် စီးဆင်းနေသော ချောင်း
လေးတချောင်း၏ လမ်းဘေးအတိုင်း လာခဲ့ကြသည်။ လူဟူ၍ အရိပ်အရောင်ကိုမျှ
မတွေ့ရ။ နံဘေးတချက်တွင် ကျောက်တောင်ကြီးများက ကာဆီးထားသည်။

ဆက်လက်၍ သွားနေရာမှ လားထိန်းသမားသည် "ကျွန်တော်တို့ ရောက်
ကြပြီ" ဟု ဝမ်းသာအားရ အော်လေသည်။ မှန်သည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းကို ကျော်ကြည့်
လိုက်သောအခါ မြေပြန့်ကိုတွေ့ရသည်။ မြေပြန့်ပေါ်တွင် ဂျုံခင်းများသည် မျက်
စေ့တဆုံး၊ ဂျုံခင်းများဆုံးလျှင် ရွာလေးကို တွေ့ရသည်။ ညိုသော မီးခိုးဘို့သည်
မြေကြီးအိမ်ခေါင်းတိုင်များမှ ထွက်နေကြသည်။ မိနစ်အနည်းငယ် ကြာသောအခါ
ကျွန်တော်တို့သည် ထိုရွာလေးသို့ ရောက်သွားကြသည်။

ခါးတွင် ခြောက်လုံးပြူးကိုချိတ်ပြီး မျက်နှာသတ်ပုံဝါ ခေါင်းပေါင်းထား
သော လယ်သမားလူငယ်တဦးသည် တဲထဲမှ ထွက်လာပြီး ကျွန်တော့ကို အံ့ဩစွာ
ဖြင့် စိမ်းစိမ်းစားစား ကြည့်သည်။

“ကျွန်တော်ဟာ အမေရိကန် သတင်းစာဆရာတဦး ဖြစ်ပါတယ်” ဟု ကျွန်
တော်က မိတ်ဆက်သည်။ “ကျွန်တော် ကျော့မဲ့ပြည်သူ့လူထုအဖွဲ့နဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ
ခေါင်းဆောင်တဦးနဲ့ တွေ့ပါရစေ...”

သူသည် ကျွန်တော့ကို စိတ်မချဟန်ဖြင့် အကဲခတ်ပြီး တရုတ်ဘာသာဖြင့်
“ကျွန်တော် တွေ့မပေးဝံ့ဘူး...” ဟု ပြောသည်။ ထို့နောက် လားထိန်းသမားအား
ကျွန်တော် အကြောင်းကိုမေးသည်။ လားထိန်း သမားကလည်း ကျွန်တော် မည်သူ
ဖြစ်ကြောင်း သွက်သွက်လက်လက်ပင် ဖြေလေသည်။ အပိုချ ပြောသည်တို့လည်း
ပါလေရဲ့။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လူငယ်၏ မျက်နှာထားသည် အနည်းငယ် ပျော့ပျောင်း
လာသလို ရှိသည်။ သူ့လက်သည် ခြောက်လုံးပြူး ဆီမှ တဖြေးဖြေး ခွာလိုက်ပြီး
သူ့မျက်နှာမှာလည်း ပြုံးယောင်သန်းလာသည်။

“ကျွန်တော်ဟာ ခင်ဗျားတွေ့ချင်တဲ့ လူပါဘဲ...” ဟု လှမ်းပြောသည်။ “ကျွန်
တော်ဟာ လူကြီးပါ။ အိမ်ထဲဝင်ပြီး လဘက်ရည်ကြမ်း သောက်ရအောင်လား...”

အကြီးအကဲနှင့် အနည်းငယ် စကားပြောဆိုသောအခါ၊ သူသည် ကျွန်
တော့ကို နားလည်လာဟန်ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ဆက်ဆံမှုမှာ တိုးတက်လာသည်။
ကျွန်တော့အကြောင်းနှင့် ကျွန်တော့ရည်ရွယ်ချက်များကို ကျွန်တော်သည် အိမ်ရှင်
အား ပြည်ပြည်စုံစုံပြောပြလိုက်သည်။ ကျွန်တော်ကဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီတုန်း ရှိမည်
ဟုထင်ရသောအနိစီးသို့ သွားလိုကြောင်း၊ ကျွန်တော့အတွက် လမ်းပြနှင့် လား
ထိန်းသူတဦးရှားဖွေ ပေးနိုင်ပါမည်လားဟု အကူအညီတောင်းသည်။

သူက အားလုံးအတွက် ကူညီမည်ဟု ကတိပေးသည်။ သို့သော်လည်း နေမှာ
အလွန်ပူပြီဖြစ်၍၊ နေ့လည်ဘက်တွင် ခရီးမထွက်ရန် တားသည်။ ထို့နောက် ကျွန်
တော့ကို နံနက်စာ စားရန် တိတ်သည်။ ကျွန်တော်က လက်ခံလိုက်သည်။ ကျွန်တော်
တဦးနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် ထမင်းလက်ဆံ စားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်ငှားလာသော လားထိန်းသမားမှာ ယိနန်သို့ ပြန်ချင်ပြီဖြစ်၍
ကျွန်တော်က ငှားခပေးခါ သူ့ကို နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။ ရက်သတ္တ
ပေါင်း မြောက်မြားစွာအတွက် အဖြူကမ္ဘာ့မှ လူတယောက်အား နောက်ဆုံး

အကြိမ်အဖြစ်၊ ပျဉ်တော့တံဆိပ်ခွဲသည်။ ဘယ်အတွက်ကြောင့်လဲ။ ကျွန်
တော်သည် အနိကမ္ဘာသို့ ရောက်နေပြီ ဖြစ်၍တည်း။

ယခုအခါကျွန်တော်သည် မစ္စတာလျူလန်းဟူး၏ ကြင်နာ ထောက်ပံ့မှု
အောက်တွင် ရပ်တည်နေရသည်။ ထိုမျှမက သူ၏ ရဲဘော်ရဲဘက်များ၏ အားပေး
ထောက်ပံ့မှုကိုလည်း အကြီးအကျယ် လိုအပ်နေသည့် ဘဝတွင် ရှိနေသည်။

သူ့ရဲဘော်ရဲဘက်များသည် တစ်ဖွဲ့နှင့် ရောက်လာကြသည်။ သူတို့သည်
ကျွန်တော့်ကို ထူးဆန်းစွာ ကြည့်ကြသည်။ မေးခွန်းများ မေးကြသည်။ ထို့နောက်
ကျွန်တော်၏ မိမိဘဝဖြင့် ပြောရသော တရုတ်စကားကို သဘောကျသည်။ ငယ်မော
ကြသည်။

စောစောက လယ်သမားငယ် အဖြစ်သာ သိခဲ့ရသော လျူလန်းဟူးက
ကျွန်တော့်ကို ဆေးလိပ်ခိုင်နှင့် လဘက်ရည်များတိုက်သည်။ စားကောင်း သောက်
အွယ်များ ကျွေးသည်။

ထိုနေ့ညနေ ၄ နာရီခန့်တွင် သန်မာ ဖျတ်လတ်ဟန်ရှိသော လမ်းပြလူငယ်
တဦးနှင့် လားထိန်းသမားတဦး ရောက်လာသည်။ နှုတ်ဆက် မထွက်ခွာမီ ကျွန်
တော်က အစားအသောက်များအတွက် အခကြေးငွေပေးသည်။ သို့သော်လျူက
လက်မခံဘဲ ငြင်းလေသည်။

“ခင်ဗျားဟာ နိုင်ငံခြားဧည့်သည်ဖြစ်ပါတယ်...” ဟု လျူက ရှင်းပြသည်။
“နောက်ပြီး ခင်ဗျားဟာ ကျွန်တော်တို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်န့် တွေ့မဲ့ လူတယောက်လဲ
ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ခင်ဗျားတွေ့ဟာ ဒီမှာ အသုံးမဝင်ပါဘူး။
ခင်ဗျားမှာ ဆိုဗီယက်ပိုက်ဆံ မပါဘူးလား...”

ကျွန်တော်က မပါကြောင်း ပြောသောအခါ လျူသည် တင်္ဂါလာခန့်
တန်ဘိုးရှိသည့် ဆိုဗီယက် ငွေစက္ကူများ ထုတ်ပေးပြီး “လမ်းမှာလိုဂျယ်ရ သုံးဘို့
အတွက် ဒါကော့ယူသွားပါ...” ဟု ပြောခါ လှမ်းပေးသည်။

အလဲလှယ်အနေဖြင့် လျူသည် ကူမင်တန် တင်္ဂါလာကို လက်ခံထား
လိုက်သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ရွာလေးကို ကျောခိုင်းပြီး တောင်ကုန်း ပြင်မြို့လေး
ပေါ်သို့ တက်လိုက်သည်။

“အင်း... ခုအခြေ ခုအချိန်ထိတော့ အားလုံး ကောင်းတာပဲ...” ဟု စိတ်
ထဲတွင် ပြောမိသည်။

ကကယ်တော့ ကျွန်တော်သည် ဂိတ်နီများကို ကျော်ခဲ့ပြီမဟုတ်လား။

အပိုင်း-၂

အနိမ့်တော်သို့သွားလမ်း

အဖြူလူဆိုးများ အလိုက်ခံရခြင်း

“ဒို့အသားကိုစားတဲ့ ပြေပိုင်ရှင်ကြီးတွေ ကျဆုံးပါစေ”

“ဒို့အသွေးကိုစုတ်တဲ့ စစ်ဝါဒီသပားတွေ ကျဆုံးပါစေ”

“တရုတ်ကို ဂျပန်ဆီရောင်းစားတဲ့ သစ္စာဖောက်တွေ ကျဆုံးပါစေ”

“ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးစစ်တပ်များနဲ့ အတူ စည်းလုံးပူးတွဲပြီး ကိုကြိုဆိုသည်”

“တရုတ်တော်လှန်ရေး အခွန်ရှည်ပါစေ”

“တရုတ်တပ်နီတော် အခွန်ရှည်ပါစေ”

ထို့ကြောင့်ကြော်သံ စာတမ်းများကား တရုတ်နီတို့၏နယ်မြေတွင် ပထမဆုံး ညအဖြစ် နားခွဲစဉ်ကတွေ့ခဲ့ရသော စာတမ်းများ ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း ထိုစာတမ်းများရှိရာဒေသကား၊ တပ်နီတော်၏ လက်အောက် တွင်ရှိသော အနိမ့်ဒေသမဟုတ်ချေ။ ထိုဒေသကား ရွာလေးတရွာသာဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော် စိုးရိမ်သည့်အတိုင်း လျှို့ဝှက်ရွာလေးမှ ထွက်ခဲ့၍ စိုးသာချုပ်ခဲ့ သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အနိမ့်ဒေသမဟုတ်ချေ။

ထိုနေ့ နေဝင်ချိန်တွင် ကောက်ကျွေးနေသော မြစ်ကမ်းနဖူးဝယ် တည်ရှိ သည့်ရွာလေးတရွာသို့ ကျွန်တော်တို့ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုရွာလေး၏အိမ်နံရံများတွင် အထက် ကြေးကြော်သံ စာတမ်းများ ရေးထားသည်ကို ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ကို ရွာသူရွာသား ၆၀-ခန့်က ဆီးကြိုကြသည်။ လမ်းပြ က ဒေသဆိုင်ရာ ကျော့မှုပြည်သူလူထု အကြီးအကဲထံ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်သွား သည်။ အကြီးအကဲသည် အသက် ၂၀-ပတ်လည် ခန့်တွင်သာ ရှိသေးသော လူငယ် တဦးဖြစ်လေသည်။ သူသည် ကျွန်တော့်အတွက် ကျေးရွာ စဉ်းဝေးပြုလုပ်ရာ အဆောက်အဦထဲရှိအခန်းတွင် တည်းခိုခွင့်ပြုသည်။ သူသည် ကျွန်တော့်ကို လိုလား အပ်သော မိတ်ဆွေတယောက်အဖြစ် ပြုစုကျွေးမွေးသည်။ ကျွန်တော်က သူတည်း ခိုခွင့်ပြုသော မှောင်သည့် အခန်းကျဉ်း ကလေးထဲတွင် မအိပ်ဘဲ၊ အဆောက်အဦ အပြင်ဘက်ရှိ ခုံတန်းရှည်နှစ်ခုပေါ်တွင် သွားရောက်အိပ်သည်။

ကောင်းကင်ကား ပြာလဲနေသည်။ အေးချမ်း ငြိမ်သက်သည့် အသွင်ကို ဖော်ပြနေသည်။ ပြာသော ကောင်းကင်ကိုကြည့်ရင်း တနေ့လုံး လမ်းလျှောက်ခဲ့ရ သည့် ပင်ပန်းမှုကြောင့် ခဏအကြာတွင် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ကြီး အိပ်မော ကျသွား လေတော့သည်။

ကျွန်တော့်မျက်လုံးကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်သောအခါ အရှေ့ဘက်တွင် ရောင်နီ ကိုမြင်ရသည်။ တညလွန်၍ အာရုဏ်ကျင်းလင်းရပြန်ပြီ။

အကြီးအကဲသည် ကျွန်တော့် နံဘေးတွင် လာရပ်ရင်း ကျွန်တော့်ပုခုံးကို ကိုင်လှုပ်နှိုးသည်။ ကျွန်တော်သည် ချက်ခြင်းပင် ထလိုက်သည်။

“ခင်ဗျားစောစောထပြီး သွားမှဖြစ်မယ်...”ဟုသူကပြောပြသည်။ “ဒီအနီး အနားမှားက လူဆိုးတွေပေါ့တယ်။ ခင်ဗျား အန်စီးကို မြန်မြန် အထောက်သွားမှ ဖြစ်မယ်...”

လူဆိုးတွေတဲ့လား?။ သူပြောသည့် လူဆိုး ဆိုသူတို့မှာ ‘အနီလူဆိုး’များ မဟုတ်ဘဲ အဖြူလူဆိုးများဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သိရသောအခါ ထိုလူဆိုး များနှင့် တွေ့လိုလှကြောင်း ကျွန်တော်ပြောလိုသည်မှာ လျာယားနေတော့သည်။ သို့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် ကျွန်တော် မပြောဖြစ်။

ဤနေရာတွင် စာဖတ်သူကို အနည်းငယ်ရှင်းပြရန် လိုသည်ဟုထင်မိသည်။ ဆိုဗီယက်နယ်မြေတွင် ‘အနီလူဆိုး’များကို ‘အနီ သူရဲကောင်း’များ ဟု တင်စား ခေါ်သလို ကူမင်တန်၏ ‘အဖြူလူဆိုး’ များကိုလည်း ကူမင်တန်တို့က

လူထုစစ်သည်တော်များ'ဟု တရုတ်ဘာသာဖြင့် ခေါ်ဆိုခြင်းပြုလေသည်။ လယ်သမားတို့၏ တော်လှန်ပုန်ကန်မှုကို နှိမ်နင်းရန်အတွက် ကမ္ဘင်တန်အစိုးရသည် ထိုလူထုစစ်သည်တော်ဆိုသည်တို့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သူတို့သည် တောင်သူလယ်သမားများကို တတ်နိုင်သမျှ အခွင့်အရေးရသမျှ နှိမ်နင်း တိုက်ခိုက်ခြင်းပြုကြလေသည်။

အထူးသဖြင့် အဖြူ လူဆိုးတို့သည် 'သေချာသော ကာကွယ်မှု' စံနစ်အရ တောင်သူလယ်သမားများအပေါ် ချုပ်ချယ်ခဲ့သည်။ ထိုစံနစ်မှာ မွန်ဂိုနှင့် မန်ချူးမင်းဆက်တို့ ကျင့်သုံးသော စံနစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစံနစ်က လယ်သမားမိသားစု ၅၀ ပါသည့် အိမ်ထောင်တစ်ခုတွင် အကြီးအကဲ တယောက်ရှိစေသည်။ ထိုအကြီးအကဲသည် မိသားစု ၅၀ အိမ်ထောင်အတွက် အစစအရာရာတွင် တာဝန်ယူရသည်။ ထိုအကြီးအကဲ၏ ဆောင်ရွက်မှုတို့ကို ဒေသဆိုင်ရာတရားသူကြီးက စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုသည်။ တဖန် 'သေချာသော ကာကွယ်မှု' အိမ်ထောင်စုဝင်တိုင်းသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ပါက ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အပြစ်ပေးခြင်းခံရလေသည်။

ပုညသို့ပင်ဖြစ်စေ တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့ အစည်းများ၊ စည်းရုံးမှုများကို နှိမ်နင်းရာတွင် ထိုစံနစ်သည် အထုမရောက်ခဲ့ချေ။ ဘယ်အတွက်ကြောင့် ဆို သော် ကာကွယ်မှု၏အကြီးအကဲများမှာ ပိုက်ဆံချမ်းသာသော တောင်သူလယ်သမားများ မြေပိုင်ရှင်များ၊ အပေါင်ခံသူများ၊ ငွေချေး သူများ ဖြစ် ကြ၍ ၎င်းတို့က ၎င်းတို့၏ မြီးစား၊ သီးစားလယ်သမားအတွက် လုံးဝတာဝန်ယူနိုင်ကြခြင်းမရှိ၍ ဖြစ်တော့သည်။ ထိုသို့အကြီးအကဲတို့က တာဝန်ယူ အာမခံခြင်း မပြုနိုင်သူများမှာလည်း ပမာဏာသူများအဖြစ် အချိန်မရွေး ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းခံရလေသည်။

ထို့ကြောင့် တောင်သူလယ်သမား မြောက်မြားစွာမှာ 'သေချာသော ကာကွယ်မှုစံနစ်' အောက်တွင် ပြားပြားဝတ်ဖက်ခံခဲ့ကြရသည်။ ထိုမျှသာမက 'သေချာသော ကာကွယ်မှုစံနစ်' အောင်မြင်ရန် 'လူထုစစ်သည်တော်' များအတွက် တောင်သူလယ်သမားတို့ထံမှ အခွန်အကောက်အမျိုးမျိုး ကောက်ခံယူခြင်း ပြုကြလေသည်။

ထို 'လူထုစစ်သည်တော်' ဆိုသူများကို မြေပိုင်ရှင်များနှင့် လူဝတ်တန် များက ရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းခြင်းပြုကြလေသည်။ ၎င်းတို့၏ တာဝန်များမှာ ကွန်မြူနစ် ဝါဒကို တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အခွန်နှင့် သီးစားခများ ကောက်ခံရာတွင် ကူညီပေးခြင်း၊ သူဌေးများ၏ အကြွေးနှင့် အတိုးများကို တောင်သူလယ်သမား ဆင်းရဲသားများထံမှ ကောက်ခံပေးရခြင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာတရားသူကြီးများက အခွန်များကို ကောက်ရာတွင် ကူညီပေးရခြင်း စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့်တပ်နီတော်သည် နယ်မြေတစ်ခုကိုသိမ်းပိုက်သောအခါ ပထမဆုံး
ရန်သူနှင့် နောက်ဆုံးရန်သူအဖြစ် ထိုလူထု စစ်သည်ဘော်ဟို့ကို နှိပ်နင်းခြင်း ပြုရ
လေသည်။

ဤဒေသတွင်တပ်နီတော်နှင့် ကူမင်တန်တပ်များ ယာယီအားဖြင့် အတိုက်
အခိုက်ရပ်စဲထားသော်လည်း 'အဖြူလူဆိုးများ'နှင့် တောင်သူ လယ်သမား တပ်စု
များသည် မကြာခဏဆိုသလို တိုက်ပွဲများဖြစ်တတ်သည်။ 'အဖြူလူဆိုးများ' သည်
နေရာအတည်တကျ နေသူများမဟုတ်ဘဲ၊ ခြေဦးစည်ရာ လျှောက် သွား နေ ရ၍
ပကြာခဏဆိုသလို လယ်သမားတပ်စုများနှင့် တွေ့ဆုံကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဆိန်ဖူး၊ လိချမ်းနှင့် ယိန်နီတွင်ရှိခဲ့စဉ်က ထိုမြို့များသို့ ထွက်ပြေး ခဲ့ရသော
မြေပိုင်ရှင်အများအပြားက ဆိုဗီယက်နယ်စပ်တွင် လှုပ်ရှား တိုက်ခိုက်ခြင်း ပြုလုပ်
ရန်အတွက် 'အဖြူလူဆိုးများ' ကိုဒေအားလူအားဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့လျက်ရှိသည်
ဟု ကျွန်တော်ကြားသိခဲ့ရသည်။

ထို့ကြောင့်တပ်နီတော်တပ်ရင်းများ ယာယီဆုတ်ခွါ သွားခြင်းကို အခွင့်
ကောင်းယူ၍ 'အဖြူလူဆိုး' တို့သည် ကွန်မြူနစ်နယ်ပယ်များကို မကြာခဏ ဆိုသလို
ဝင်ရောက်စီးနင်းတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ ကျေးရွာများကိုလုယက်မိခိုး၍ ကြွခြင်း၊ တောင်သူ
လယ်သမားများကိုသတ်ဖြတ်ခြင်းစသော ဓါးပြဆန်သည့် အလုပ်များကို လုပ်ကြ
လေသည်။ အချို့ကလည်းကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းပြီး မြေပိုင်ရှင်ကြီး
များလက်သို့ အပ်ကြသည်။ ထိုအခါ မြေပိုင်ရှင်ကြီးများက ထိပ်ဆုံး ကွန်မြူနစ်ကြီး
တယောက်ကိုရအောင်ဖမ်းလိုက်သည်ဟု ချီးကျူးစကားများပြောရင်း ဖမ်းခဲ့သည်
'အဖြူလူဆိုး' တို့ကိုဆုငွေများပေးတတ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည်လဘက်ရည်နှင့်မုန့်များကို မြန်မြန်သောက်စားပြီးဝရီးဆက်
ထွက်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်ထို့သည် ရွာလေးတရွာကို ဖြတ်ပြီး တနာရီကျော်မျှ သွား
ပြီးသောအခါ ကြည်လင်သော ရေများရှိသည့် ရေကန်လေးတခုဆီ ရောက် သွား
သည်။ ထိုရေကန်လေးတွင်ပင် ပထဆုံးအနေဖြင့် တပ်နီတော်စစ်သားကို ကျွန်တော်
မြင်တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။

သူသည်တယောက်ထည်းဖြစ်သည် သူ့နဘေးတွင် ဖြူသော မြင်းငယ်တ
ကောင်ကို တွေ့ရသည်။ စစ်သားလူငယ်သည်ရေချိုးနေသည်ဖြစ်ရာ ကျွန်တော်တို့ကို
တွေ့လျှင်ချက်ချင်းကုန်းပေါ်သို့တက်လိုက်သည်။ ထို့နောက် မိုးပြာရောင် အပေါ်
အကျိုကိုဝတ်လိုက်သည်။ ထိုအကျိုပေါ်တွင်ကား တောက်ပသော ကြယ်နိတ်ဆိပ်...

သူသည်သေနတ်ကိုလက်တွင်ကိုင်ရင်း ကျွန်တော်တို့ သူ့အနီး ရောက်သည် အထိ ရပ်ကြည့်နေသည်။ ထိုနောက်ကျွန်တော်တို့ လာရင်းအကြောင်းကို စုံစမ်းမေး မြန်းခြင်းပြုလေသည်။ လမ်းပြက သူ့မှတ်ပုံထံ ကပ်ပြား ထုတ်ပြရင်း ကျွန်တော့အ ကြောင်းကို ရှင်းပြသည်။ စစ်သား လူငယ်သည် ကျွန်တော့အား ထူးဆန်းစွာ စိုက်ကြည့်သည်။

“ကျွန်တော်ဟာ မေပီတန်းနဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချိသာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်...” ဟု ကျွန်တော်ကရှင်းပြသည်။ “သူဟာ အန်စီးမှာရှိမယ်လို့ ထင်တယ် ကျွန်တော်တို့ အန်စီးကိုရောက်ဘို့ ဘယ်လောက်သွားရအုံးမလဲဟင်...”

“ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ကိုပြောတာလား...” ဟုသူကဖြေးဖြေးလေးပြန်ပြောသည်။ “သူ့အန်စီးမှာမရှိပါဘူး...”

ထို့နောက် သူသည် ကျွန်တော်တို့ နောက်သို့လှမ်းကြည့်ရင်းကျွန်တော့ကို တယောက်ထဲလားဟု မေးသည်။ ကျွန်တော်က ခေါင်းညှိမိပြုသော အခါ သူ့ သေနတ်ပြောင်းကို အောက်သို့ချလိုက်သည်။ ထို့နောက်အပြုံးဖြင့်...

“ကျွန်တော်လဲအန်စီးသွားမလို့ ဘဲ၊ ခင်ဗျားနှင့်ကျွန်တော် အတူတူ သွားကြ တာပေါ့၊ ခင်ဗျားကိုကျွန်တော်ပြည်နယ်အစိုးရဆီ ခေါ်သွားမယ်...” ဟု ပြောလေ သည်။

သူသည်မြင်းငယ်ကိုဆွဲရင်း ကျွန်တော့နောက်မှလိုက်လာသည်။ ကျွန် တော် က သူ့ကို ကျွန်တော့အကြောင်းများ ထပ်ပြောပြရသည်။

သူသည်ခိုင်ရေးကာကွယ်မှုဖြူရိအဖွဲ့ဝင်တဦးဖြစ်ပြီး နယ်စပ်တလျှောက် တဦးတည်းကင်းလှည့်ထွက်ခဲ့ကြောင်းကျွန်တော်သိရသည်။ သူ့မြင်းငယ်မှာ မာရှယ် ချင်ရှူးလီးယန်းထံမှလက်ဆောင်ရထားခြင်းဖြစ်သည်ဟုသိရသည်။ ရှင်ဆီ မြောက် ပိုင်းစစ်ပွဲများတွင် တပ်နိုတော်သည်ချင်၏စစ်တပ်မှ မြင်း ၁,၀၀၀ ကျော်ကိုဖမ်းဆီး ရမိခဲ့သည်ဟု သူက ကျွန်တော့ကို ပြောပြသည်။

သူ့နာမည်မှာ မိုးပြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်ထပ်မံ သိရပြန်သည်။ သူသည် အသက် ၂၂-ရှိပြီး တပ်နိုတော်ထံ ဝင်ခဲ့သည်မှာ ၆-နှစ်ခန့်ရှိပြီဆို၏။ ၆-နှစ်ဆိုသော် အတွေ့အကြုံမှာ နည်းလိမ့်မည်တော့ မဟုတ်ချေ။

သူ့ကိုကျွန်တော် သဘောကျမိသည်။ သူသည် သစ္စာရှိသော လူငယ် တယောက်ဖြစ်သည်။ သူ့ရုပ်ရည်မှာလည်း ခန့်ငြားသည်။

နာရီအနည်းငယ်ခန့် သွားပြီးသောအခါ ကျွန်တော်ဘို့ အန်စီးသို့ ရောက် ကြလေသည်။ အန်စီး၏လမ်းများကား ရှင်းနေသည်။ တမြို့လုံးလိုလိုတွင် ပျက်စီး

ဟိုလွင်းမှုများကို တွေ့ရသည်။ ပထမတော့ ထိုပျက်စီး ဟိုလွင်းမှုများမှာ ကျွန်ပြုနစ်
များ၏ ပျက်ဆီးယူငင်ခြင်းများကြောင့်ဟု ထင်မိသော်လည်း အနီးကပ်၍ သေသေ
ချာချာကြည့်ပုံ ထိုအဆောက်အဦများမှာ ရှေးဟောင်း အဆောက်အဦများဖြစ်၍၊
သဘာဝအလျောက် ပျက်စီးနေကြခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရလေသည်။

“ဒီမြို့ဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ ဆယ်ခန့်လောက်က ရေလွှမ်းခြင်း ဝဲခံရတယ်...” ဟု
ရိုးက ရှင်းပြသည်။ “တမြို့လုံး ရေခက်ကိုခံရပြီး ပျက်စီးခဲ့တယ်...”

အနီးကပ်ရောက်လျှင် ထိုမြို့တွင် တပ်စွဲထားသော တပ်နီတော်သည် “အဖြူ
လူသီးများ” ကို လိုက်လံ ထိုက်ခိုက်ရန် တပ်စုတစ်စု လွှတ်လိုက်ပြီး ပြည်နယ် ဆိုဗီယက်
အဖွဲ့ဝင်တို့သည်လည်း ပြည်နယ်မင်းကြီးထံ အခြေအနေများကို အစီရင်ခံရန်
အတွက် အနီးအနားရှိ ပိုင်းချီးယားပင်းစခန်းမြို့လေးသို့ ထွက်သွားကြောင်း သိရ
လေသည်။ ပိုင်းချီးယားပင်းကို “ငြိမ်းချမ်းသော မိသားစုတစ်ခု နေထိုင်သော
မြို့ဟု နာမည် ပေးထားလေသည်။

ကျွန်တော်တို့လည်း ထိုမြို့ဝယ်လေးသို့ ဆက်လက်သွားလေသည်။

အချိန်အနည်းငယ်ကြာ၍ ‘ပြုံးချမ်းသော မိသားစုတစ်ခု’ ဘက်သို့ ရောက်
သောအခါ ကျွန်တော်တို့ရှေ့ရှိ တောင်ကုန်းမြင့်မြင့်တစ်ခုပေါ်ပို၍ စူးရှစွာ အော်
လိုက်သော အသံတစ်သံကို ကြားလိုက်မိ၍ ထိတ်လန့်သွားမိသည်။ ခဏကြာလျှင်
လူနုနုဆယ်ခန့်သည် သေနတ်များ၊ လှံများကို ခြုံငုံ ပြေးလာသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော်သည် စိုးရိမ်သောမျက်နှာဖြင့် ရိုးကို လှမ်းကြည့်လိုက်မိသည်။

ရိုးပျက်နှာမှာမူ ပြုံးမိနေခြင်း...

‘မကြောက်ပါနဲ့’ ဟု သူက ရီသံနှော၍ ပြောသည်။ “သူတို့ဟာ တောင်သူ
လယ်သမားတွေဖြစ်တယ် ဒီမှာ ကျွန်ပြုနစ် တောင်သူ လယ်သမား တွေအတွက်
စစ်လေ့ကျင့်ရေး ကျောင်းတကျောင်းဖွင့်ထားပေးတယ်”

ကျွန်တော်သည် ရိုး၏မိတ်ဆက်ပေးမှုကြောင့် ပိန်းနှင့် တွေ့ဆုံမကားပြောခွင့်
ရလေသည်။ ပိန်းသည် အနီးစီး မြို့စောင်တပ်၏ တပ်ရင်းမှူးဖြစ်ပြီး နာရီပိုင်း
အနည်းငယ်က “အဖြူလူဆိုး” တစ်စုကို သွားရောက် ဝိုက်ခိုက်၍ ပြန်လည်
ရောက်ရှိလာသည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ထိုတပ်ရင်းမှူး ပိန်းထံမှပင် ကျွန်တော်မသိခဲ့သော ကျွန်တော်၏ စွန့်စား
ခင်းကို သိခွင့်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်တော့သည်။

မကြာမီအတိုင်းက တပ်နီတော်၏ အထောက်အပံ့ မျိုးညွန့်လေး
တယောက်သည် အနီးသို့ အမောတကောနှင့် ရောက်လာပြီး သတိပေးပေးသည်

မိမိ၏။ သူက နိုင်ငံခြားသားတိုင်း ခေါင်းဆောင်သော 'အဖြူလူဆိုးများ' သည် နယ်မြေအတွင်းသို့ ကျူးကျော် ဝင်ရောက်လာကြောင်း သတင်းပေးသည်ဟု ပိန်းကပြောပြသည်။

သူပြောသည့် နိုင်ငံခြားသား ခေါင်းဆောင်ဆိုသူမှာ ကျွန်တော်ဖြစ်နေသည်။

“ချက်ခြင်းဘဲ မြင်းစီးတပ်ဖွဲ့ကို ကျွန်တော်မြတ်လမ်းက လိုက်ခိုင်းတယ်၊ တနင်္ဂနွေအတွင်းမှာ လူဆိုးတွေကို တွေ့တော့တယ်” ဟု ပိန်းက ဆက်ပြောသည်။ “အဲဒီလူဆိုးတွေဟာ ခင်ဗျားနေအိမ်ကို လိုက်နေတာဖြစ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့ကို ကျွန်တော်တို့ ဝိုင်းမိလိုက်တယ်၊ တောင်ကြားထဲမှာ ဝိုင်းတိုက်လိုက် တာဟာ ခေါင်းဆောင်နှစ်ဦးနဲ့ အတူ လူဆိုးအချို့ကို ဖမ်းလိုက်မိတယ်၊ မြင်းတွေလဲ ဖမ်းမိ လိုက်ခဲ့ ကျန်တဲ့လူဆိုးတွေဟာ နယ်စပ်ဘက်ကို ထွက်ပြေးသွားကြတယ်”

ကျန်တော့ စွန့်စားခန်းကို ကြားရသောအခါ ကျွန်တော် ပင့်သက်ချမိ သည်။

ထိုစဉ် မုတ်ဆိတ်မွှေး ထူလပြစ်နှင့် လူတဦးရောက်လာသည်။

“ဟဲလို-ခင်ဗျား တယောက်ယောက်နဲ့ တွေ့ချိန်မှာ မဟုတ်လား” ဟု ပြောပြပြစ်ပြစ် အင်္ဂလိပ်လို မေးသည်။

သူသည် တပ်နီတော်ဦးစီးဖြစ်သည့် ချူအင်လိုင်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် ချက်ခြင်းပင် သိမိသည်။

ကန်မူ၏ကြံရာပါ

ကျွန်တော်သည် မည်သူဖြစ်ကြောင်း ချူအင်လိုင်းအား ရှင်းပြပြီးသော
ပါပိုင်ချီးယားပင်းတွင် တညတာ တည်းခိုရန် သူကစံစဉ်ပေးသည်။ နောက်
နှုတ်နက်တွင် သူ၏ဌာနချုပ် ရုံးစိုက်ရာမြို့နှင့်မဝေးသော ရွာငယ်သို့ လာရန်
ကြားသည်။

ဆက်သွယ်ရေးဌာနတွင်ကျွန်တော် ညဇာ စားရလေသည်။ ထိုညစာစားပွဲ၌
န်တော်သည် လူငယ် ၁၂-ဦးခန့်နှင့်တွေ့ဆုံမိသည်။ ၎င်းတို့အနက် အချို့သည်
ကင်သူ လယ်သမားကျောင်းမှ ဆရာများဖြစ်ပြီး၊ တဦးမှာရေဒီယို အော်ပရေတာ
၍၊ ကျန်လူများမှာ တပ်နိုတော်အရာရှိများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ ညဇာကား ဟင်းအမယ်စုံလှသည်ဟု ဆိုရမည်။ ကြက်သား
ခံကြေး၊ ပေါင်မုန့်ခြောက်၊ မုလားထုပ်၊ နှစ်စားပြောင်းနှင့် အာလူးများ
သည်၊ ညဇာကို ကျွန်တော်သည် မြှိုရေ၊ ရှက်ရေစားမိသည်။ သို့သော်လည်း
စံအတိုင်း လဘက်ရည်ကြမ်းမှ တပါး အဖျော်ယမကာရည်တို့ မပါချေ။

တင်ထွေး မြန်မာမြန်

နောက်တနေ့နံနက်တွင် ကျွန်တော့်ကို အရာရှိငယ်တဦးက ချူအင်လိုင်၏ ဝါးသို့ခေါ်သွားသည်။ ချွန်ကေရှိတ်က ဆူငွေဒေါ်လာ ၈၀,၀၀၀-ထုတ်ထား ဝံ့ရသော ကွန်မြူနစ်ကြီး၏ တံဝတွင် အစောင့် စစ်သားတဦးကိုသာတွေ့ရသည်။

ချူ၏ တံတွင်းတွင်ကား အိမ်ထောင်ပစ္စည်း များများစားစား မရှိဘဲ ပျားနေသည်။ တနင်္ဂနာတွင် တို့လို တွဲလောင်းချိတ်ထားသည့် ခြင်ထောင်တလုံးကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်ဝင်သွားသောအခါ ချူသည် စားပွဲငယ် တလုံးပေါ်တွင် ထိုင်ရင်း ရေဒီယိုသတင်းများကို ဖတ်နေသည်။

“ခင်ဗျားဟာ ယုံကြည်ထိုက်တဲ့ သတင်းစာဆရာတဦးဖြစ်ကြောင်း၊ တရုတ် လူမျိုးတို့ရှိ မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း၊ အမှန်ကိုပြောပြတဲ့အတွက် ခင်ဗျားဟာ စိတ်ချ ရသွေဖြစ်ကြောင်း၊ သတင်းတွေ ကျွန်တော်ရထားတယ်” ဟုချူကဆီးကြို ပြောသည်။ “ဒါဟာ-ကျွန်တော်တို့ အလုံလားဆုံးဘဲ။ ခင်ဗျားဟာ ကွန်မြူနစ် တယောက် မဟုတ်တာဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် အရေးမကြီးပါဘူး။ ဆိုဗီယက် နယ်မြေကို လာတဲ့ ဘယ်သတင်းစာဆရာကိုမဆို ကျွန်တော်တို့ ကြိုဆိုတဲ့အသင့်ပါဘဲ။ ကျွန် တော်တို့နယ်မြေကို မလာဘို့ ပိတ်ပင်တားဆီးတာဟာ ကျွန်တော်တို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကုမင်တန်တွေသာဖြစ်တယ်။ ဒီမှာ ခင်ဗျား မြင်တွေ့သမျှ ရေးသားနိုင်ပါတယ်။ ဆိုဗီယက် နယ်မြေတွေမှာ စုံစမ်းမေးမြန်းတဲ့အတွက်လဲ အဖက်ဖက်က ကူညီမှုတွေ ရပါစေမယ်...”

ချူ စကားကြောင့် ကျွန်တော်သည် အနည်းငယ် အံ့သြခြင်းဖြစ်မိသည်။ ဆိုဗီယက် နယ်မြေများအတွင်း သွားလာခွင့် ရသည့်တိုင်အောင် ဝါတ်ပုံ ရိုက်ယူခြင်း၊ မုတ်စုများ စုဆောင်းခွင့်နှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်းများ အပေါ်တွင် ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်မှုများ ရှိလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် မြော်လင့်ခဲ့မိသည်။ ယခုမူ ချူ စကားသည် ကျွန်တော့်မြော်လင့်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင်နေပါပေကော။

ကျွန်တော် ချူထံသို့ မရောက်မီကလေးတွင် ဆိန်းဖူးရီလျှိုဝက် ဌာနချုပ်က ကျွန်တော်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းများကို ရေဒီယိုဖြင့် ပို့ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ရှန်ဟဲ၊ ဟန်ကောင်း နန်းကင်းနှင့် တိန်းရှင်မြို့များ အပါအဝင် တရုတ်တပြည်လုံးရှိ အရေးကြီးသော မြို့များနှင့် ကွန်မြူနစ်တို့သည် ရေဒီယို ဆက်သွယ်မှုများရှိသည်။ အစိုးရ လက်အောက်မြို့များရှိ ကွန်မြူနစ်တို့၏ ရေဒီယိုများကို ဖမ်းဆီး နိုင်ခဲ့ သော်လည်း ကုမင်တန်အစိုးရသည် အချိန်ကြာမြင့်စွာကပင် ကွန်မြူနစ်တို့၏ ရေဒီယို ဆက်သွယ်မှုကို ဖြတ်တောက် ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ ချူ၏ ပြောပြချက်အရ ကုမင်တန်တို့ထံမှ ဖမ်းမိသော ပစ္စည်းများနှင့် ကွန်မြူနစ်တို့သည် ရေဒီယိုဌာနကို

ဖွင့်လှစ်ခါ ဆက်သွယ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ကူမင်တန်ကိုသည် ၎င်းတို့ ရေဒီယို လိုင်း များကို ဖမ်းယူနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ဟု သိရသည်။

ချူ၏ ရေဒီယိုဆက်သွယ်မှုဌာနမှာ သူ့တံနှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင်ရှိသည်။ ထို ဆက်သွယ်ရေးဌာနမှတစ်ဆင့် ချူသည် အရေးကြီးသော ဆိုဗီယက်နယ်မြေများနှင့် ရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာများဖြင့် ဆက်သွယ်နိုင်လျက်၊ ထိုမျှသာမက မိုင်ရာပေါင်း များစွာ ကွာဝေးသော အနောက်တောင်ဘက် တိဘက်နယ်မြားရှိ စစ်ဦးစီးချုပ် ချူတေး၏ တပ်များနှင့်လည်း ချူသည်ရေဒီယိုဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

ဆိုဗီယက်တို့၏ ယာယီမြို့တော် ဖြစ်သော ပိုးအန်တွင် ရေဒီယိုကျောင်းများ တကျောင်းရှိသည်။ ထိုကျောင်းတွင် ရေဒီယိုပါရဂူဖြစ်ရန် ကျောင်းသား ၉၀-ခန့် ရှိသည်။ သူတို့သည် နေ့စဉ် နန်းကင်း၊ ရှုန်းဟဲနှင့် တိုကျိုတို့မှလာသော သတင်း များကို ထုတ်နှုတ်ယူပြီး၊ ဆိုဗီယက်တရုတ် သတင်းစဉ် အဖြစ် တဆင့် ဖြန့်ဖြူး ပေးနေသည်။

ချူသည် အရပ်ရပ်မှလာသော ရေဒီယိုသတင်းများကို ဘေးသို့ချလိုက်ပြီး ကျွန်တော့အတွက် ခရီးစဉ်ရေးဆွဲပေးသည်။ ထို့နောက် ချူက အစီအစဉ်စာရွက် ကို လှမ်းပေးသည်။ ချူ အစီအစဉ်အရ ဆိုဗီယက်နယ်မြေအတွင်း ကျွန်တော်သည် ၉၂-ရက်ကြာ ခရီးလှည့်လည်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

“ဒါကတော့ ကျွန်တော် ညွှန်ပြမှုသက်သက်ဘဲ” ဟု သူက ပြောသည်။
“အမှန်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ နယ်မြေထဲမှာ ခင်ဗျားစိတ်ကြိုက် သွားလိုရာ သွားနိုင်တယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ ခရီးစဉ်တလျောက်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာ တွေနဲ့ သာ တွေ့ဆုံရလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်ယုံကြည်မိပါတယ်...”

၉၂-ရက်ဆိုပါလား၊ ပြီးတော့... ထိုရက်များအနက် တဝက်ကျော်ကျော်မှာ ခရီးသွားနေရမည့်ရက်များဖြစ်သည်။ ဘာတွေများကြည့်ရှုလေ့လာစရာ များပြား နေလို့လဲ၊ ကျွန်ပြုနစ်တို့ရဲ့ နယ်ပယ်မှာ ဘယ်လောက်များ ကျယ်ဝန်းလို့ပါလိမ့်၊ ကျွန်တော်သည် ဘာမှမပြောဘဲ ချူ၏ အစီအစဉ်များကို စိတ်ထဲတွင် အရ ကျက် နေမိသည်။ အမှန်တော့ ကျွန်တော်သည် ၉၂-ရက်ထက်ပိုပြီး ကြာကြာ နေနိုင်သူ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုရက်များကုန်ဆုံး၍ သူတို့ထံမှ ထွက်ခွါခဲ့လျှင် ကျွန်တော့်တွင် သိစရာ အနည်းငယ်မျှသာ ပါလာမည်ဖြစ်၍ ကျွန်တော့ ခရီးကို အားမလို အားမရ ဖြစ်နေမိသည်။

၃-ရက်ကြာသွားရသည့် ပိုးအန်သို့သွားရာတွင် သူ့မြင်းကို အသုံးပြုခွင့် ပေးမည်ဟု ချူက ကတိပေးသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော့ ခရီးမှာ နက်ဖန်

နက်တွင် စဉ်း ကျွန်တော်နှင့်အာ ဖြူတော်သို့ပြန်မည် ဆက်သွယ်ရေး တပ်စု
ယည်း လိုက်ပါပည့်ဖြစ်ကြောင်း သူက ပြောပြသည်။

ခေတ်စိတုန်းနှင့် အခြားခေါင်းဆောင်များသည်၊ ပိုးအန်တွင်ရှိနေကြောင်း၊
ကျွန်တော်သိရသည်၊ ကျွန်တော်ရောက်လာမည့် အကြောင်းကို သူတို့ထံရေးဒီယိုနှင့်
လုပ်၍ သတင်းပေးမည်ဟုလည်း ချူကပြောသည်။

သူနှင့်စကားပြောရသည့် အချိန်များတွင် ချူကိုကျွန်တော်သည် စိတ်ဝင်
စားစွာဖြင့် လေ့လာမိသည်။ သူ့ကိုယ်လုံးမှာ ဖိနပ်မပါ၊ သူ့အရပ်မှာ မနိမ့်မမြင့်၊
သူ့ မုတ်ဆိတ်မွေးများသည် ရှည်လျားနေသော်လည်း သူ၏နုပျိုသော မျက်နှာက
ပေါ်လွင်နေသည်။ သူ့အင်္ဂလိပ် စကားသည် အနည်းငယ် ထစ်ထစ်ငေါ့ငေါ့
ရှိသော်လည်း သဒ္ဒါဝါကျ မှန်လှသည်။ သူသည်အင်္ဂလိပ်စကား မပြောခဲ့ဘဲမည်မှာ
၅-နှစ်ခန့်ရှိပြီ ဖြစ်ကြောင်းသိရသောအခါ ကျွန်တော် အံ့ဩမိရသည်။

ချူအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းဟောင်း
တဦးထံမှင်း၊ ၁၉၂၅-၂၇နှစ် အမျိုးသားရေးတော်လှန်ရေးကာလကသူနှင့်အတူ
အလုပ် လုပ်ခဲ့သော ကူမင်တန်အရာရှိများထံမှင်း၊ ကျွန်တော်သည်သိသို့သိထိုက်
သမျှကို သိခွင့်ရခဲ့လေသည်။ ယခုချူနှင့်တွေ့သောအခါ သူ့အကြောင်းများအား
ကျွန်တော်ပိုမို သိခွင့်ရခဲ့လေသည်။ တကယ်တော့ သူသည် ပညာလိုလားသော
ကျောင်းသားဘဝမှ ပုန်ကန်မှု၏ ကြံရာပါဖြစ်လာခဲ့ရသူတည်း။

သူ့အဘိုးမှာ မန်ချူးမင်းဆက်၏ အရာရှိကြီးတဦးဖြစ်သည်။ သူ့ဖခင်ကား
ကျောင်းဆရာဖြစ်လေသည်။ မိခင်ကား သာမန်အမျိုးသမီးတဦး ဖြစ်သည်။ ချူသည်
စာတော်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသည်ပညာရေးတွင် ထူးချွန်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူ့ခေတ်က
အခြား လူငယ်လူရွယ်များကဲ့သို့ အမျိုးသားရေးရာ လှုပ်ရှားမှုများတွင်စိတ်ဝင်စား
ခဲ့၍ သူ့စာပေတွင် ထူးချွန်မှုမှာ ပြောင့်ပြောင့်မတ်မတ် မရှိခဲ့။

သူသည် အင်္ဂလိပ်စာကို နှစ်ကိုင်းမူလတန်းကျောင်းနှင့် နှစ်ကိုင်းတက္ကသိုလ်
တွင် သင်ကြားခဲ့ရာ ထူးချွန်ခဲ့သည်။ ထိုကျောင်းမှာ အပေရိကန် သာသနာပြု
မစ်ရှင်တရု၏ အထောက်အပံ့ခံ ကျောင်းများဖြစ်လေသည်။ သူ၏ ပညာရေးတွင်
ထူးချွန်မှုကြောင့် ချူသည် ပညာရေး ထောက်ပံ့စရိတ်များ ရခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ဂျပန်၏ ၂၁-ချက် တောင်းဆိုမှုကြောင့် တရုတ်လူမျိုးတို့
သည် အကြီးအကျယ် ပကျေနပ်မှုများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ တော်လှန်ပုန်ကန်မှုများ တရုတ်
တပြည်လုံးတွင် ပေါ်ပေါက် ပြန့်ပွားခဲ့သည်။ ၁၉၁၉-ခုဝယ် ကျောင်းသား
များလည်း တော်လှန်ပုန်ကန်မှုထဲတွင် ပါခဲ့သည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တဦး

ဖြစ်သော ချူမာ အဖမ်းအဆီးခံရပြီး တိန်းရှင်တွင်တန့်ခန့် ချုပ်နှောင်ထားခြင်း ခံရသည်။ သူနှင့်အတူတိန်းရှင်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသူတိုင်းလည်း ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင် ခံခဲ့ရသည်။ နေ့ခင်းသောအခါ ထိုကျောင်းသူမှ ချူ၏ ချစ်ဇနီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ သူ့ကို လတ်လိုက်သောအခါ ချူသည် ပြင်သစ်သို့ သွားခဲ့လေသည်။ စစ်ပြီးခေတ် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ လှုပ်ရှားမှုတွင် နစ်ပျောက်ရင်း ချူသည် ပဲရစ်တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထိုအတူ တရုတ်ပြည်တွင် တချိန်တည်းလိုလို ဖွဲ့စည်းသော ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ပြုစုပျိုးထောင်သူများထဲ၌လည်းတဦးအပဲ အဝင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ချူသည် ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလန်၊ ဂျာမနီ တို့တွင် သဘောတရားရေးရာများကို လေ့လာလိုက်စားခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ထင်ရှားသော တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ချူသည် ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သို့ ပြန်လာသည်။

တရုတ်ပြည် ဖောက်လျှင်ဖောက်ချင်း အမျိုးသား တော်လှန်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်စည်းရုံးမှုတွင် ခေါင်းဆောင်နေသည့် ကင်တန်ရှိဆွန်ယက်ဆင်နှင့် ဆက်သွယ် ပူးပေါင်းလေသည်။ ထိုအချိန်က တော်လှန်ရေးအတွက် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ဆိုဗီယက် ရုရှားတို့ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နေခိုက်လည်း ဖြစ်လေသည်။

အသက် ၂၆-နှစ်တွင် ချူသည် ကင်တန်နယ်တွင် ထင်ရှားသော နိုင်ငံရေး သမားဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် ဝမ်းပိုးစစ်ကျောင်းတွင် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ခန့်အပ်ခံရ သည်။ ထိုစဉ်က ဆိုဗီယက် ယူနီယံအရှေ့ဖျားဆိုင်ရာတပ်ဖွဲ့တော်၏ ဦးစီးချုပ်နှင့်ရုရှား အကြံပေးအရာရှိ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘလူးချား၏ ယုံကြည်မှုကို ခံရသူလည်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုစဉ်က ဝမ်းပိုးစစ်ကျောင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ခဲ့သော ချန်ကေဂျိတ်ကား ချူကို ပလိုလားခဲ့ချေ။ သို့သော် စစ်ဗိုလ်လောင်းများအပေါ်တွင် ချူ၏ ဩဇာညောင်းမှု ကြောင့် ချန်ကေဂျိတ်က သူ့ကို နိုင်ငံရေးဌာနတွင် အကြီးအကဲအဖြစ် မခန့်ချင် ခန့်ချင် ခန့်ခဲ့ရသည်။

၁၉၂၅-၁၉၂၆ နှင့် ၁၉၂၇ နှစ်များတွင် ‘မြောက်ဖျားလေ့လာစုံ စမ်းမှု’ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကူမင်တန်နှင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီက ချန်ကေဂျိတ်ကို စစ်ဦးစီး ချုပ်အဖြစ် ပူးတွဲရွေးချယ် ခန့်ခဲ့သည်။ ချူကိုမူ တော်လှန်ရေးကို ပြင်ဆင်ရန်နှင့် အမျိုးသား တပ်မတော်က ရှန်ဟဲကို သိမ်းပိုက်ရာတွင် ကူညီရန် တာဝန်ပေးအပ် ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ အသက် ၂၇ နှစ်မျှ ရှိသေးသော စစ်ရေးစစ်ရာတွင် အတွေ့အကြုံ မရှိသည့် ချူသည် တော်လှန်လိုသည်မိတ်၊ ဟ့စ်(စ)ဝါဒတွင် အလွန်အကျွေးယုံကြည် စိတ်ကိုဖြင့် ရှန်ဟဲသို့ ဖောက်ခွဲခဲ့လေသည်။

ရှုနဲဟဲသို့ချူရောက်ပြီး၍ သုံးလအကြာတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ အလုပ်
သမား ၆၀၀,၀၀၀ ခန့်ဝင်သည်အထိ စည်းရုံးခဲ့ပြီး အထွေထွေ အလုပ်သမား
သပိတ်ကြီး မှောက်နိုင်သည်အထိ အင်အား တောင့်တင်းခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း
တော်လှန်ပုန်ကန်မှုတွင်ကား အရေးနိမ့်ခဲ့ ရသည်။ လက်နက်မဲ့ပြီး စစ်ရေးစစ်ရာ
အတွေ့အကြုံမရှိသော အလုပ်သမားတို့သည် ရှုနဲဟဲအားမည်ကဲ့သို့ သိမ်းပိုက်ရမည်
ဆိုခြင်းကို မသိခဲ့၊ နားမလည်ခဲ့ကြချေ။ ထို့ကြောင့် သူတို့ကို စစ်ဝါဒီ တို့က
နှိမ်နင်း နိုင်ခဲ့လေသည်။

ပထမသပိတ်နှင့် နောက်တဖန် ထပ်မှောက်သည့် ဒုတိယသပိတ်တို့တွင်
မြောက်ပိုင်းရှိ မြေပိုင်ရှင်ကြီးတို့သည် အလုပ်သမား မြောက်မြားစွာ၏ ခေါင်းတို့ကို
ဖြတ်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် အလုပ်သမားများ၏ လှုပ်ရှားမှုတို့ကိုကား ရပ်တန့်ခြင်း
မပြုနိုင်ခဲ့ချေ။ ထိုအချိန်တွင် ချူအင်လိုင်းသည် ရှုနဲဟဲလုပ်သား ခေါင်းဆောင်
ချိုရှူယင်၊ ကူရှုန်းချန်နှင့် လိုရိုမင်းတို့နှင့်အတူ လက်ရွေးစင်လုပ်သား ၂၀၀၀-ကို
လျှို့ဝှက်စွာ စစ်သင်တန်းများ ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၂၇-ခုမတ်လ ၂၀ ရက်တွင်အထွေထွေသပိတ်ကိုကွန်မြူနစ်ဦးစီးမှောက်ရာ
လုပ်သား ၆-သိန်းသပိတ်ထဲတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး ရှုနဲဟဲရှိ စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ
အားလုံးလည်း သပိတ်ကြောင့် ပိတ်ပစ်လိုက်ရလေသည်။

ထိုမျှသာမက သပိတ်သမားတို့သည် တော်လှန်ပုန်ကန်ခဲ့ရာ ပထမဆုံး သူတို့
သည်ရဲဋ္ဌာနများကို သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ထို့နောက်လက်နက်ခဲယမ်းများ၊ စစ်တန်း
လျားများကို သိမ်းပိုက်လိုက်ရာ နောက်ဆုံးတွင် အောင်မြင်မှု ရလေတော့သည်။

လုပ်သားငါးထောင် လက်နက်တပ်ဆင်ပေးခါ တော်လှန်ရေး တပ်ရင်း
၆-ရင်းကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ လေသည်။ ထို့နောက် ရှုနဲဟဲတွင် 'အရပ်သားအစိုးရ'
ဖွဲ့စည်းပြီးကြောင်း ကျေညာခဲ့သည်။

ထိုအောင်မြင်မှုကား ခေတ်သစ် တရုတ်ရာဇဝင်တွင် ထင်ရှားသော အာဏာ
သိမ်းမှု ကရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

လုပ်သားတို့က စစ်ပွဲကိုအောင်မြင်စွာ အဆုံးသတ်လိုက်ချိန်တွင် ချန်ကေရှီတီ
သည် ရှုနဲဟဲမြို့စွန့်သို့ ရောက်လာသည်။ သူသည် သေနတ်တချက်မှ မဖောက်ရဘဲ
မြို့တွင်းသို့ဝင်ပြီး လုပ်သားများထံမှ အာဏာကို လက်ခံယူခဲ့လေသည်။ သို့သော်
တလခန့် ကြာသောအခါ အာဏာတွင်ယစ်မူးလိုသော ချန်ကေရှီတီသည် တန်ပြန်
အာဏာသိမ်းမှုကို ဆင်နွှဲလေတော့သည်။ သူသည် သူ့ကို အာဏာရရန် ဆောင်
ရွက်ပေးခဲ့သည့် လူငယ်-လူရွယ် များအား နှိမ်နင်း သတ်ဖြတ်တော့သည်။

ချိုရှိုယ်၊ ကုရွန်းချန်နှင့် လိုချိမ်းတို့သည် ဖမ်းဆီးလုပ်ကြံပြီး ခံဘေး
ရရှာသည်။ ချူအင်လှိုင်း၏ လုပ်ပေး ကိုင်တက်မြောက်မြားစွာမှာ ကပ်မျက်ခြင်း
ခံရလေသည်။ ချန်ကေရှိုတ်၏ ရှန်ဟဲလူသတ်ပွဲကြီးတွင် ၎င်းနှင့် ဆန့်ကျင်တက်ဖြစ်
သော လူပေါင်း ၅,၀၀၀-ကိုချန်ကေရှိုတ်သည် ရက်ရက်စက် သုတ်သင်ခဲ့လေသည်။

ချူကိုယ်တိုင်မှာလည်း ချန်ကေရှိုတ် စစ်သားများ ဖမ်းဆီးခြင်း ခံရပြီး
ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပိုင်ချမ်းရှိုက် သူ့ကိုကွပ်မျက်ရန် အမိန့်ပေးလေသည်။ သို့သော်
လည်း ထိုတပ်ရင်း၏ တပ်ရင်းမှူး၏ညီမှာ ဝမ်းပိုးအကယ်ဒမီတွင် ချူတပည့်တဦး
ဖြစ်ခဲ့ရာ ၎င်းက ချူလွတ်မြောက်ရေးအတွက် ကူညီခဲ့လေသည်။

ပုန်ကန်မှု ကြံရာပါသည် ဝူဟန်သို့ပြေးခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် နန်းချန်းသို့
သွားပြီးရာဇဝင်တွင်မည့် တပ်နိုတော်ကို အစပျိုးမည့် ဩဂုတ်လ ပထမပုန်ကန်မှု
အတွက် စည်းရုံးရာတွင် ချူသည် ပါဝင်ကူညီခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ချူသည် သွာတောသို့ သွားခါ တောင်ပိုင်း ဆိပ်ကမ်းမြို့ကို
အလုပ်သမားများနှင့်အတူ တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ချူသည် နိုင်ငံခြား
စစ်သင်္ဘောများ ပြည်တွင်းစစ်ဝါဒီတို့၏ စစ်တပ်များကို ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ရင်း
ဆိပ်ကမ်းမြို့အား ၁၀ ရက်တိတိ သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ထိုမှချူသည် ကင်တန်
သို့သွား၍ နာမည်ကျော် ကင်တန်ကွမ်မြွန်းကို ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။

ကင်တန်ကွမ်မြွန်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အရေးနိမ့်မှုကြောင့် ချူသည် မြေ
အောက် တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းတို့တွင်သာ ဆက်လက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည်။
ထို့နောက် ၁၉၃၁-ခုတွင် သူသည် ဆိုဗီယက်နယ်မြေဖြစ်သော ကိန်းဆီးနှင့်ဖူးကိန်း
ဒေသများသို့ ဝင်ခဲ့သည်။ ထိုနေရာများတွင် ချူတေး၏ အကြီးအကဲအဖြစ်၎င်း
တပ်နိုတော်၏ စစ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ်၎င်း ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက်သူက
တော်လှန်ရေး စစ်ရေး စစ်ရာကောင်စီ၏ ဒုတိယသဘာပတိအဖြစ် ကျွန်တော်နှင့်
တွေ့သည့် အချိန်အထိ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိလေသည်။

ဟိုလုန်းအကြောင်း သိစရာ

နောက်တနေ့ နံနက် ၆-နာရီတွင် ပိုအန်သို့ ကုန်များသွားပို့သည့် လူငယ်
စစ်သား ၄၀-ခန့်နှင့် ကျွန်တော်သည် ပိုအန်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်နှင့်အတူ နိုင်ငံခြားရေးရုံးမှ အရာရှိ ဖူးချင်ကွီးနှင့်တပ်နီဗိုလ်ချုပ်
လီချိန်းလင်း ဆိုသူတို့လည်း မြင်းကိုယ်စီ စီးပြီး လိုက်ပါလာကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်လီကား တိုက်ပွဲတိုင်းတွင် သတ္တိ တောက်ပြောင်စွာ တိုက်ခိုက်စွမ်း
ပျံ့သူလောက် စကားပြောရာတွင်လည်း တဘက်လူကို စွဲဆောင် ပြောဆိုနိုင်စွမ်းရှိသူ
ဖြစ်လေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်လီသည် လွန်ခဲ့သော ၁၀-နှစ်ခန့်ကထဲက တပ်နီထဲ ဝင်ခဲ့လေသည်။
သူသည် ၁၉၂၇-ခုနှစ်က တရုတ်ပြည်တွင် ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို အင်အားစု တရပ်
အနေဖြင့် ရပ်တည်စေခဲ့သည်။ နန်ချန်းအုံကြွမှုကြီးတွင် ထင်ရှားသော ရဲဘော်တဦး
ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်လီသည် လမ်းလျှောက်ရင်း သော်ရင်း၊ မြင်းစီးရင်း သော်ရင်း
သူ့အတွေ့အကြုံတို့ကို ကျွန်တော့အား တဖွဖွ ပြောပြခဲ့လေသည်။

သူသည် လူ့ဂုဏ်တို့ကို မျှသာ ဖြစ်သည်။ သူ့အသက်သည် ၃၀-နှစ် သို့မဟုတ် ၃၂-နှစ်ခန့်သာ ရှိလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း ထိုမျှ တိုတောင်းသော သူ့ဘဝ ဖြစ်စဉ် များကို အတိအကျ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း သိရသောအခါ၊ သူသည် အနည်းဆုံး အကြိမ် တစ်ကြိမ် သေထိုက်ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်မိမည်ကား အမှန်ပင်တည်း။

လိချိန်းလင်းသည် ဟူနန် အမျိုးအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသူ ဖြစ်သည်။ တော် လှန်မှုကြီး စတင်ပေါ်ပေါက်ချိန်က သူသည် မူလတန်းကျောင်းသားတန်းမျှသာ ရှိ သေးသည်။ သူသည် ကူမင်တန်သို့ဝင်ခဲ့ရာ ၁၉၂၇-ခု အာဏာသိမ်းသည်အထိဖြစ် သည်။ ထို့နောက်မူ သူသည် အနီတို့နှင့်ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ သူသည် ဟောင်ကောင် တွင် အလုပ်သမား စည်းရုံးရေးမှူးအဖြစ် ခေတ္တတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့ နောက် တပ်နိုသို့ စစ်ဗိုလ်အဖြစ် ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၂၅-ခုနှစ်က သူ့ကို ကူမင်တန်က ဝါဒဖြန့်ချိရေး ကော်မတီနှင့်အတူ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ သူတို့ တာဝန်ကား ပုန်ကန်ရန် ဟန်ပြင်နေသည့် ဆိုသော လူ့ဆိုးတို့ခေါင်းဆောင်ဆိုသည့် ဟိုလူနားနှင့် တွေ့ဆုံရန်ပင် ဖြစ်လေသည်။ လီသည် ဟိုလူနားကို ကူမင်တန်ဘက်တော် သားအဖြစ် ရောက်လာရန် သိမ်းသွင်းရမည် ဖြစ်လေသည်။

“ဟိုလူနားနဲ့ သူ့ လူတွေဟာ တကယ်တော့ ကူမင်တန်တွေပြောသလို လူဆိုး တွေမဟုတ်ပါဘူး” ဟု လီက ကျွန်တော်ကို ပြန်ပြောပြသည်။ တနေ့တွင် သစ်ပင် တပင်အောက်ဝယ် အနားယူရင်း လီသည် ဟိုလူနားအကြောင်းကို ပြောပြသည်။

“သူ့ အဖေဟာ ‘ကီးလားအိုဟူးအသင်း’ * ရဲ့ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ခဲ့လို့ ဟိုလူနားဟာ သူ့ အဖေရဲ့ ရာထူးကိုဆက်ခံတယ်။ ဒါကြောင့် လူငယ်လေးသားဖြစ် ပေမဲ့ ဟူနန်နယ်တလျှောက်မှာတော့ သူ့နာမည်ဟာ အတော်လေး ကျော်ကြားခဲ့ တယ်။ သူ့သတ္တိနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဟူနန်နယ်သူနယ်သားတွေမှာ ပုံဝတ္ထုလေးတွေ အတော်များများ ရှိခဲ့ကြတယ်။

“သူ့ အဖေဟာ ချင်မင်းဆက်ရဲ့ စစ်ဗိုလ်တစ်ဦးဖြစ်တယ်။ တနေ့တော့ သူ့ မိတ်ဆွေ စစ်ဗိုလ်တစ်ဦးရဲ့ ထမင်းစားပွဲကို တက်ဖို့ ဘိတ်ကြားခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။ သူ့ အဖေဟာ အဲဒီ ထမင်းစားပွဲကို သူ့သား ဟိုလူနားကိုပါ ခေါ်သွားခဲ့တယ်။ သူ့ အဖေဟာ ဟိုလူနားရဲ့ သတ္တိကောင်းပုံကို လူပုဂံအလယ်မှာ အမျိုးမျိုးချီးကျူးခဏ်း

* တရုတ်ပြည် တ၅မ်းလူးတွင် အသင်းခွဲများ ပြောက်မြားစွာ ရှိသော “ညီရင်း-အကိုအသင်း” ဟု ခေါ်သော လျှို့ဝှက် အသင်း။

ပွဲခွဲတယ်တဲ့၊ ဒီတော့စစ်ဗိုလ်တဦးက ဟိုလုနီးတကယ် သတ္တိရှိမရှိ စမ်းသပ်ချင်မှ၊
ဖြတ်ခဲ့တယ်၊ ဒါနဲ့ သူက ထမင်းစားပွဲခွဲအောက်ကို သေနတ်တချက်ပစ်သွင်းလိုက်
တယ်၊ သူတို့ အပြောကတော့ အမှတ်တမဲ့ သေနတ်သံကြားရပေမဲ့ ဟိုလုနီးဟာ
မျက်စေ့ကိုတောင် ဝင်မကြည့်ခဲ့ဘူးလို့ သိရတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ သူနဲ့ တွေ့တော့ သူ့နောက်မှာ နောက်လိုက်တွေ အတော်
များများရှိနေပြီ၊ သူဟာ ဘိန်းကုန်သည်တွေ ယူနန်ကနေ ဟန်ကောင်းဘက် ဖြတ်
သွားတဲ့နယ်တဝိုက်ကို ကြီးစိုးအုပ်စိုးနေတယ်၊ သူ့နယ်ထဲကဖြတ်သွားတဲ့လူတွေဆိုက
အခွန်အကောက်တွေသာကောက်ယူပြီး နယ်သူ နယ်သားတွေ ဆီကတော့ တပြား
တချပ်မှလမယူကြဘူး၊ သူတောင်မကဘူး၊ သူ့နောက်လိုက်တွေဟာလဲ နယ်သူနယ်သား
တွေအပေါ် ဘယ်လိုပြစ်မှုမှ ကျူးလွန်ခြင်းမပြုကြဘူး၊ အဲဒီဒေသမှာက ဧည့်သည်
လာရင် ဘိန်းနဲ့ ဧည့်ခံရတဲ့ ဓလေ့ ရှိတယ်၊ ဟိုလုနီးဟာ သူ့ကိုယ်တိုင် ဘိန်းမရှူ
တတ်ပေမဲ့ သူ ဧည့်သည်တွေအတွက် ဘိန်းနဲ့ ဘိန်းရှူကိရိယာတွေ ထားပေးတယ်၊
ကျွန်တော်တို့ရောက်တဲ့အခါ မှာ ဟိုလုနီးဟာကျွန်တော်တို့ကိုဧည့်ခံရင်း တော်လှန်ရေး
အကြောင်း ဆွေးနွေးခြင်း ပြုခဲ့ကြတယ်။”

“ကျွန်တော်တို့ ဝါဒဖြန့်ချိရေးကော်မတီရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဟာ ချူရီချန်
ဆိုသူဖြစ်တယ်၊ သူဟာ ကွန်မြူနစ်တယောက်ဖြစ်ပြီး ဟိုလုနီးနဲ့ လဲ အဆက်အသွယ်
ရှိဖူးသူဖြစ်တယ်၊ ဟိုလုနီးဟာ ပညာတတ်တယောက် မဟုတ်ဘဲ စစ်ရေး စစ်ရာ
အတွေ့အကြုံရှိသူသာဖြစ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူဟာ နုလဲစိန်းတိုး ပုဂ္ဂိုလ်တော့ မဟုတ်
ဘူး၊ သူဟာတော်လှန်ရေးရဲ့အဓိပ္ပါယ်ကို ကျွန်တော်ရှင်းပြတော့ ချက်ချင်းဆိုသလို
နားလည်ခဲ့တယ်၊ သူ့လက်နက်ကိုင်တပ်တွေနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ကူမင်တန်နဲ့ ဆက်သွယ်
ဘို့ သဘောတူခဲ့တယ်။”

“ကျွန်တော်တို့ဟာ သူ့တပ်သားတွေအတွက် နိုင်ငံရေးသင်တန်းကျောင်းကို
ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့တယ်၊ အဲဒီကျောင်းဟာ ကူမင်တန်တွေရဲ့ ကျောင်းဖြစ်ပေမဲ့ ကွန်မြူ
နစ် သဘောတရားရေး တွေကိုသာ ဦးစားပေးသင်ခဲ့တယ်၊ ကျောင်းသား အများ
အပြားဟာ ပါတီသင်တန်းတက်ပြီး သင်တန်းကဆင်းတော့ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်
တွေ ဖြစ်ခဲ့တယ်...”

၁၉၂၇-ခုနှစ် နန်ချန်းတွင် ‘ဩဂုတ်လပထမအကြိမ်’ မတိုင်မီအထိ ဟိုလုနီး
သည် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ဆက်အယ်ခြင်း မပြုခဲ့ချေ၊ သူသည် ကူမင်တန်အစိုးရ
အပေါ်တွင် သစ္စာစောင့်သိခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း သူတို့ အာဏာရ ရေးအတွက်
ကူမင်တန် စစ်ဝါဒီများသည် ကွန်မြူနစ် တို့ကိုသာမက အလုပ်သမား-လယ်သမား

ထောင်ပေါင်းများစွာကို ရက်စက်စွာသတ်ဖြတ်သောအခါ ဟိုလူနားသည် အနီတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ခဲ့သည်ဟု လိင် ဆက်လက်ပြောပြသည်။

“နန်ချန်း အုံကြွမှု ပြီးတော့ ဟိုလူနား ဘယ်ရောက် သွား ခဲ့သလဲ” ဟု ကျွန်တော်က မေး၏။

“သူ့ လက်နက်ကိုင် တပ်တွေဟာ နှိပ်နင်းခြင်းခံရပြီး ကစဉ့်ကလျားဖြစ်ခဲ့ တယ်။ သူနဲ့ ချူတေးဟာလဲ ဆွာတော့ကိုထွက်ပြေးခဲ့ရတယ်။ နောက်တော့ ဟိုလူနား ဟာ ဟောင်ကောင်ကို ရောက်သွားတယ်။ နောက်တော့ ရှန်ဟဲပြန်လာပြီး အဲဒီ ကနေတဆင့် ဟူနန်ကို ရုပ်ပျက်ပြီးဝင်ခဲ့တယ်။

“ဟိုလူနားဟာ ဓါးတချောင်းထဲနဲ့ ဟူနန်မှာ ဆိုဗီယက် နယ်ပယ် တည် ထောင်ခဲ့တယ်လို့ အဆိုရှိခဲ့တယ်။ အဖြစ်ကတော့ ၁၉၂၈-ခုနှစ် စောစောပိုင်းမှာဘဲ ဖြစ်တယ်။ ဟိုလူနားဟာ ရွာလေးတရွာမှာ ရှောင်ပုန်းရင်း ကီးလာအိုဟွို အသင်း သားတွေနဲ့ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးတဲ့အချိန်မှာ ကူမင်တန်အစိုးရရဲ့ အခွန်တော်ကြီး ကြပ်ရေးအရာရှိတစ် ဦး ရွာလေးကို ရောက်လာတယ်။ ရွာသား အနည်းငယ်ကို စုရုံး ခေါင်းဆောင်ပြီး ဟိုလူနားဟာ သူ့ ဓါးတချောင်းထဲနဲ့ အခွန်တော် အရာရှိတွေကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ သူတို့ဆီမှာပါ တဲ့ သေနတ်တွေကိုသိမ်းလိုက်တယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲမှာ အောင်မြင်ခဲ့လို့ သူနဲ့ လယ်သမားတပ်မတော်အတွက် ဟိုလူနားဟာ ရိုင်ဖယ်တွေ ခြောက်လုံးပြူးတွေ ရခဲ့တယ်...”

ထိုအချိန်မှ စ၍ တပြည်လုံးရှိ ကီးလာအိုဟွို လျှို့ဝှက် အသင်းများထံ ဟိုလူနား၏သတင်းများသည် ကျော်ကြား ပျံ့နှံ့လာခဲ့တော့သည်။ ဟိုလူနား၏အောင် မြင်မှုများမှာ တိုးပွားသထက် တိုးပွားလာခဲ့ရာ ၁၉၃၅-ခုနှစ် ဟူနန်နယ်မှ ၎င်း၏ စစ်တပ် ရွေ့ပြောင်းသွားသောအခါ ၎င်းစစ်တပ်တွင် ရိုင်ဖယ် ၄၀,၀၀၀ ပါသွား နိုင်သည်အထိ အောင်မြင်မှုရခဲ့သည်။

ဟိုလူနား၏ ခရီးရှည်ချီတက်ခြင်းတွင်လည်း သူ့လက်နက်ကိုင် တပ်သားများ ကြုံ့ခိုင်မှုကိုတွေ့ခဲ့ရသည်။ ဟိုလူနား၏တပ်သည် ကိန်းဆီးမှအနောက်မြောက်ဒေသသို့ ခရီးရှည်ချီတက်ခဲ့သည်။ နှင်းများဖုံးလွှမ်းသော တောင်တန်းများအပေါ်တွင် သူ့ တပ်သား ထောင်ပေါင်းများစွာသေခဲ့သည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော တပ်သား များမှာလည်း ဝတ်မှုတ် ခေါင်းပါးခြင်း ကြောင့်၎င်း၊ နန်ကင်းအစိုးရ၏ ဖုံးကြဲ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့်၎င်း အသက်စတေးခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ဟိုလူနား၏ ခေါင်းဆောင်မှုကား သံမဏိသဘာဝရှိခဲ့သည်။ သူ့လူ များသည် သူ့ထံမှထွက်ပြေးမည့်အစား သူနှင့်အတူလိုက်ပါရင်း ခရီးကြမ်းကြီးတွင်

အသက်အဆုံးအရှုံးခံခဲ့ကြလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဟိုလူနားသည် တိဗက် အရှေ့
ပိုင်းသို့ထောက်ခဲ့သည်။ သူသည် ချိုတေးနှင့်ဆက်မိသည်။ ထိုအချိန်တွင် သူနှင့်အတူ
ဘိနပ်မပါသော၊ ဆာလောင်တော်မူနေသော၊ ကျန်းမာရေးမတောင့်တင်းသော
တပ်သား ၂၀,၀၀၀ ခန့်သာ ပါခဲ့လေသည်။

“ဟိုလူနားဟာ ဘယ်လိုပုံသဏ္ဍာန်ရှိသလဲ” ဟု ကျွန်တော်ကမေးမိသည်။

“သူ့ ကိုယ်ခန္ဓာဟာ တောင့်တင်းတယ်၊ ကျားတကောင်လိုဘဲ သန့်စွမ်း
တယ်” ဟုလိကပြောသည်။ “ခုဆိုရင် သူ့အသက်ဟာ ၅၀ ကျော်နေပြီ ဖြစ်ပေမဲ့
သူ့ ကျန်းမာရေးကတော့ ကောင်းတုံးဘဲ၊ သူ့ဟာ ဘယ်တော့မှ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်တယ်
ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲတုံးက ဒဏ်ရာရခဲ့တဲ့ သူ့လူတွေကို ပုခုံးပေါ်မှာ
ထမ်းပြီးခေါ်ခဲ့တယ်လို့ ပြောကြတယ်၊ သူ့ဟာ ဖရည်းစားဘဝမှာ ဘာမှ မမက်မောဘူး၊
ကူမင်တန် ဗိုလ်ချုပ်ဘဝနဲ့ တုံးကတောင် သူ့တပ်သားတွေလို ရိုးရိုးဘဲ နေခဲ့တယ်၊
ဒါပေမဲ့ သူ့ဟာ မြင်းတွေကိုတော့ချင်တယ်၊ တခါက သူ့အင်မတန်မြတ်နိုးပြီးလှပတဲ့
မြင်းတကောင်ကို ရန်သူတွေက သိမ်းပိုက်သွားတယ်၊ သူ့မြင်းကို ပြန်ရအတွက်
ရန်သူတွေကို ဟိုလူနားဟာ လိုက်တိုက်ခဲ့တယ်၊ တကယ်လဲ သူ့မြင်းကို ပြန်ရခဲ့တယ်။

“သူဟာ ထင်ရှားသူဖြစ်ပေမဲ့ မာနမကြီးခဲ့ဘူး၊ သူ့ဟာကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့
ဆက်သွယ်ပြီးကထဲက ပါတီအပေါ်မှာ သစ္စာစောင့်သိခဲ့ပြီး ပါတီရဲ့ စည်းကမ်း
တွေကို မချိုးဖောက်ခဲ့ဘူး၊ သူ့ဟာ ဝေဘန်မူကို လိုလားပြီး ဝေဘန်သမ္မတီလဲ ဂရု
တစိုက် နားထောင် တတ်တယ်၊ သူ့နွယ်ဟာလဲ သူ့လိုဘဲ ဖြစ်တယ်၊ စစ်ပွဲတွေမှာ
တပ်နဲ့တော်ကို ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ခဲ့တယ်၊ ဒဏ်ရာရတဲ့လူတွေကိုလဲ ကျောပေါ်မှာ
သယ်ပိုးပြီး စခန်းကိုပြန်ပို့ ပေးခဲ့တယ်၊ ဟိုလူနားမိန်းမဟာလဲ သူ့ယောင်းမအတိုင်း
မျိုးချစ်တိပိုတာဘဲ...”

ထမီက ဟိုလူနားသည် ဆွင့်လူပျိုကော့ဟတ်ဆိုသူကို သူ့နယ်ထဲတွင် ဖမ်း
ဆီးခဲ့လေသည်။ ကော့ဟတ်ကို သူ့လျှိုလုပ်ပျိုနှင့် ကဏ္ဍားစွဲပြီး ထောင်ဒဏ် ၁၀ လ
ထပ်ပြီးပေးခဲ့သည်။ ဟိုလူနား၏ ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲစသောအခါ ကော့ဟတ် ထောင်
ဖမ်းမှာ ဖက်မစေ သေးပျံ သူ့ကိုလည်း ဟိုလူနားကခေါ်သွားခဲ့လေသည်။ ထိုချီတက်
ပွဲကတိုင်း ထောင်ဒဏ် ရက်စေ သွားမှ ခရီးစရိတ်များ ပေးပြီး ကော့ဟတ်ကို
ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။

ပြန်လွတ်လာသောအခါ ကော့ဟတ်သည်အများ မမြော်လင့်သည့်စကားကို
ပြော၍ ကူမင်တန်အစိုးရနှင့်တကွနီးစပ်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တအံ့တဩဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။
ကော့ဟတ် စကားမှာ....

ထောင်ပေါင်းများစွာကို ရက်စက်စွာသတ်ဖြတ်သောအခါ ဟိုလူနားသည် အနီတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ခဲ့သည်ဟု လိင် ဆက်လက် ပြောပြသည်။

“နန်ချန်း အကြံပြုမှု ပြီးတော့ ဟိုလူနား ဘယ်ရောက် သွား ခဲ့သလဲ” ဟု ကျွန်တော်က မေး၏။

“သူ့ လက်နက်ကိုင် တပ်တွေဟာ နှိပ်နင်းခြင်းခံရပြီး ကစင်ကလျားဖြစ်ခဲ့ တယ်။ သူနဲ့ ချူတေးဟာလဲ ဆွာတောက်ထွက်ပြေးခဲ့ရတယ်။ နောက်တော့ ဟိုလူနား ဟာ ဟောင်ကောင်ကို ရောက်သွားတယ်။ နောက်တော့ ရှန်ဟဲပြန်လာပြီး အဲဒီ ကနေတဆင့် ဟူနန်ကို ရပ်ဖျက်ပြီးဝင်ခဲ့တယ်။

“ဟိုလူနားဟာ ဓါးတချောင်းထဲနဲ့ ဟူနန်မှာ ဆိုဗီယက် နယ်ပယ် တည် ထောင်ခဲ့တယ်လို့ အဆိုရှိခဲ့တယ်။ အဖြစ်ကတော့ ၁၉၂၈-ခုနှစ် စောစောပိုင်းမှာဘဲ ဖြစ်တယ်။ ဟိုလူနားဟာ ရွာလေးတရွာမှာ ရှောင်ပုန်းရင်း ကီးလာအိုဟွီး အသင်း သားတွေနဲ့ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးတဲ့အခိုက်မှာ ကူမင်တန်အစိုးရရှိ အခွန်တော်ကြီး ကြပ်ရေးအရာရှိတစ် ဦး ရွာလေးကို ရောက်လာတယ်။ ရွာသား အနည်းငယ်ကို စုရုံး ခေါင်းဆောင်ပြီး ဟိုလူနားဟာ သူ့ဓါးတချောင်းထဲနဲ့ အခွန်တော် အရာရှိတွေကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ သူတို့ဆီမှာပဲ တိုက်ခိုက်တဲ့အခိုက်ကိစ္စလို့လဲလှိုက်တယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲမှာ အောင်မြင်ခဲ့လို့ သူနဲ့ လယ်သမားတပ်မတော်အတွက် ဟိုလူနားဟာ ရိုင်ဖယ်တွေ ခြောက်လုံးပြုပြီးတွေ့ရခဲ့တယ်...”

ထိုအချိန်မှ စ၍ တပြည်လုံးရှိ ကီးလာအိုဟွီး လျှို့ဝှက် အသင်းများထံ ဟိုလူနား၏သတင်းများသည် ကျော်ကြား ပျံ့နှံ့လာခဲ့တော့သည်။ ဟိုလူနား၏အောင် မြင်မှုများမှာ တိုးပွားသထက် တိုးပွားလာခဲ့ရာ ၁၉၃၅-ခုနှစ် ဟူနန်နယ်မှ ၎င်း၏ စစ်တပ် ရှေ့ပြောင်းသွားသောအခါ ၎င်းစစ်တပ်တွင် ရိုင်ဖယ် ၄၀,၀၀၀ ပါသွား နိုင်သည်အထိ အောင်မြင်မှုရခဲ့သည်။

ဟိုလူနား၏ ခရီးရှည်ချီတက်ခြင်းတွင်လည်း သူ့လက်နက်ကိုင် တပ်သားများ ကြုံ ခိုင်မှုကိုတွေ့ခဲ့ရသည်။ ဟိုလူနား၏တပ်သည် ကိန်းဆီးမှအနောက်မြောက်ဒေသသို့ ခရီးရှည်ချီတက်ခဲ့သည်။ နှင်းများဖုံးလွှမ်းသော တောင်တန်းများအပေါ်တွင် သူ့ တပ်သား ထောင်ပေါင်းများစွာသေခဲ့သည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော တပ်သား များမှာလည်း ငတ်မုတ် ခေါင်းပါးခြင်း ကြောင့်၎င်း၊ နန်ကင်းအစိုးရ၏ ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့်၎င်း အသက်စတေးခဲ့ကြသည်။

သူ့သော် ဟိုလူနား၏ ခေါင်းဆောင်မှုကား သံမဏိသဘာဝရှိခဲ့သည်။ သူ့လူ များသည် သူ့ထံမှထွက်ပြေးမည့်အစား သူနှင့်အတူလိုက်ပါရင်း ခရီးကြမ်းကြီးတွင်

မာသက်အဆုံးအရှုံးခံခဲ့ကြလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဟိုလုနီးသည် တိဗက် အရှေ့ပိုင်းသို့ရောက်ခဲ့သည်။ သူသည် ချူတေးနှင့်ဆက်မိသည်။ ထိုအချိန်တွင် သူနှင့်အတူ ဘီနပ်မပါသော၊ ဆာလောင်ငတ်မွတ်နေသော၊ ကျန်းမာရေးမတောင့်တင်းသော တပ်သား ၂၀,၀၀၀ ခန့်သာ ပါခဲ့လေသည်။

“ဟိုလုနီးဟာ ဘယ်လိုပိုင်သဏ္ဍာန်ရှိသလဲ” ဟု ကျွန်တော်ကမေးမိသည်။

“သူ့ ကိုယ်ခန္ဓာဟာ တောင့်တင်းတယ်၊ ကျားတကောင်လိုတဲ့ သန်စွမ်းတယ်” ဟုလိကပြောသည်။ “ခုဆိုရင် သူ့အသက်ဟာ ၅၀ ကျော်နေပြီ ဖြစ်ပေမဲ့ သူ့ကျန်းမာရေးကတော့ ကောင်းတုံးဘဲ၊ သူဟာ ဘယ်တော့မှ ပုပ်ပန်းနွမ်းနယ်တယ် ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ခရီးရှည်ခိုတက်ပွဲတုံးက ဒဏ်ရာရခဲ့တဲ့ သူ့လူတွေကို ပုခုံးပေါ်မှာ ထမ်းပြီးခေါ်ခဲ့တယ်လို့ ပြောကြတယ်၊ သူဟာ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ဘာမှ မမက်မောဘူး၊ ကုမင်တန် ဗိုလ်ချုပ်ဘဝနဲ့ တုံးကတောင် သူ့တပ်သားတွေလို ရိုးရိုးဘဲ နေခဲ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူဟာ မြင်းတွေကိုတော့ချစ်တယ်၊ တခါက သူ့အင်ပတ်နီမြတ်နိုးပြီးလှပတဲ့ မြင်းတကောင်ကို ရန်သူတွေက သိမ်းပိုက်သွားတယ်၊ သူ့မြင်းကို ပြန်ရဘို့အတွက် ရန်သူတွေကို ဟိုလုနီးဟာ လိုက်တိုက်ခဲ့တယ်၊ တကယ်လဲ သူ့မြင်းကို ပြန်ရခဲ့တယ်။”

“သူဟာ ထင်ရှားသူဖြစ်ပေမဲ့ မာနမကြီးခဲ့ဘူး၊ သူဟာကုန်မြူနပ်ပါတီနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီးကထဲက ပါတီအပေါ်မှာ သစ္စာစောင့်သိခဲ့ပြီး ပါတီရဲ့ စည်းကမ်းတွေကို မချိုးဖောက်ခဲ့ဘူး၊ သူဟာ ဝေဘန်မူကို လိုလားပြီး ဝေဘန်သမ္မုကိုလဲ ဂရုတစိုက် နားထောင် တတ်တယ်၊ သူ့နုမဟာလဲ သူ့လိုတဲ့ ဖြစ်တယ်၊ စပ်ပွဲတွေမှာ တပ်နီတော်ကို ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ခဲ့တယ်၊ ဒဏ်ရာရတဲ့လူတွေကိုလဲ ကျောပေါ်မှာ သယ်ပိုးပြီး စခန်းကိုပြန်ပို့ ပေးခဲ့တယ်၊ ဟိုလုနီးမိန်းမဟာလဲ သူ့ယောင်းမအတိုင်း ချိုးချစ်စိတ်ရှိတာဘဲ...”

တခါက ဟိုလုနီးသည် ဘွင်လူမျိုး ကော့ဟတ်ဆိုသူကို သူ့နယ်ထဲတွင် ဖမ်းဆီးမိခဲ့လေသည်။ ကော့ဟတ်ကို သူ့လျှို့လုပ်မှုဖြင့် တရားစွဲပြီး ထောင်ဒဏ် ၁၀ လ အပြစ်ပေးခဲ့သည်။ ဟိုလုနီး၏ ခရီးရှည်ခိုတက်ပွဲစသောအခါ ကော့ဟတ် ထောင်ဒဏ်မှာ ရက်ပေစေ့ သေး၍ သူ့ကိုလည်း ဟိုလုနီးကခေါ်သွားခဲ့လေသည်။ ထိုခိုတက်ပွဲအတွင်း ထောင်ဒဏ် ရက်ပေ သွားမှ ရိုးစရိတ်များ ပေးပြီး ကော့ဟတ်ကို ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။

ပြန်လွှတ်လာသောအခါ ကော့ဟတ်သည်အဖျား မမြေ့လင်သည့်စကားကို ပြော၍ ကုမင်တန်အစိုးရနှင့်တကွနီးစပ်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တအံ့တကြဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ ကော့ဟတ် စကားမှာ....

“ကွန်မြူနစ်တွေဟာဘယ်လိုလူမျိုးတွေဆိုတာကိုလယ်သမားတွေသာ သိခွင့်
ရရင် သူတို့ကွန်မြူနစ်တွေဆိုက ထွက်ပြေးမှားမဟုတ်တော့ဘူး” ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။
မုန်းတည့်ပြီဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့တတွေသည် အနား ယူလိုက်ကြသည်။
ကြည်လင်သောစမ်းချောင်းရေသည် ကျွန်တော်တို့ တတွေဘေးမှ ဖြတ်၍ စီးဆင်း
သွားသည်။ လယ်သမားအချို့သည် သိုးအုပ်များကို မောင်းရင်း ကျွန်တော်တို့ ကို တ
စေ့တစောင်း ကြည့်သွားကြသည်။ ကောင်းကင်ကား ပြာလဲ့ စင်ကြယ်လျက် ရှိ
သည်။ ဤဒေသကား သာယာ ငြိမ်းချမ်း လှပါတကား။

လီကို အိမ်ထောင် ရှိ မရှိ ကျွန်တော်မေးမိသည်။

“အိမ်သောင်ရှိခဲ့ပါတယ်” ဟုလီက လေးတွဲ တွဲဖြင့်ဖြေသည်။ ကျွန် တော့
မိန်းမဟာ တောင်ပိုင်းမှာ ကူမင်တန်တွေရဲ့ လက်ချက်နဲ့ သေခဲ့ရတယ်။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်များသည်ဘယ် အတွက်ကြောင့် ရေရှည်စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲနေ
ရကြောင်းများကို ကျွန်တော်သည် အနည်းငယ် ရိပ်မိ လာတော့သည်။

တနိုတပေါင်းအသင်းများ

ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ လူငယ်စစ်သားများလည်း လိုက်ပါခဲ့ရာ ၎င်းတို့အနက် လာအိုကူး(ခွေးအို)ဟူသောငယ်နာမည်ရှိသည့် ခလေးသာသာ လူငယ် တဦးနှင့်သိကြမ်းခဲ့မိသည်။လမ်းလျှောက်ရင်းသူ့ကို ဘယ်အတွက် အနီတို့နှင့်ဆက်သွယ်ခဲ့သနည်းဟု မေးခဲ့မိသည်။

သူသည်တောင်ပိုင်းသားတဦးဖြစ်လေသည်။သူသည်နိုင်ငံခြား စစ်ပါရဂူများက မဖြစ်နိုင်ပဲ ဟုပြင်းဆိခဲသော တပ်နိုတော်၏ မိုင် ၆, ၀၀၀ စူးစမ်းရှာဖွေရေး ခရီးရှည်ချီတက်ပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။သူသည်အသက် ၁၇နှစ်မျှသာ ရှိသေးသော်လည်း အသက် ၁၄ နှစ်ရွယ်ခန့်ပင်ရှိမည်ဟု ထင်ယူရလောက်အောင်နုပျိုလေသည်။

သူ့အပြင် ဒေသဆိုင်ရာ ညီအကိုဝမ်းကွဲဟု နာမည်ပေးထား သူနှင့်လည်း သိခွင့်ရခဲ့သေးသည်။သူကား ၁၆ နှစ်သာရှိသေးသည်။

တပ်နိုတော်ကို သဘောကျခဲ့ကြရုံ လားဟု ကျွန်တော်မေးခဲ့မိသည်။ ထိုမေးခွန်းကြောင့်သူတို့သည် ကျွန်တော့ကိုအံ့ဩစွာဖြင့် လှမ်းကြည့်ကြသည်။ သူတို့အထဲတွင်

တပ်နီတော်ကို နှစ်သက်သည်-မနှစ်သက်သည်ဆိုသောပြဿနာမှာ မပေါ်ပေါက်ခဲ့ဟု သိရလေသည်။

“ကျွန်တော်စာရေးစာဘတ်တတ်ဘူတပ်နီတော်ကသင်ပေးခဲ့တယ်” ဟုသွေးအိုကပြောသည်။ “ခုဆိုရင်ရေဒီယိုကိုကျွန်တော်ပြင်တတ်ပြီ၊ မိုင်ဖယ်ကို ဘယ်လိုချိန်ရမယ် ဆိုတာလဲဆိုပြီ တကယ်တော့တပ်နီတော်ဟာ ဆင်းရဲသားတွေကိုကူညီခဲ့မြဲတဲ့...”

“ဒါအကုန်ဘဲလား...”

“တပ်နီတော်ဟာ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးအပေါ် ကောင်းမွန်ခဲ့ထယ်...”

ဟူညီအကိုဝမ်းကွဲကဆက်၍ရှင်းပြသည်။ “ဒီမှာက လူတိုင်းဟာ အားလုံး အတူတူ ချည်းဘဲ ဆင်းရဲသားတွေဟာမြေရှင်တွေရဲ့ ကျေးကျွန်ဖြစ်နေတဲ့ ကုမ္ပဏီတန်နယ်တွေနဲ့ ဒီမှာရှိတဲ့နယ်တွေဟာ လုံးဝမတူဘူး၊ ဒီမှာလူတိုင်းလိုလိုဟာ ဆင်းရဲသားတွေကို ကူညီတို့နဲ့ တရုတ်ပြည်ကို ကယ်ဆယ်တဲ့လှုပ်ရှားတိုက်ခိုက်နေကြတယ်။ တပ် နီ တော် ဟာမြေရှင်တွေကိုတိုက်နေတယ်၊ ကုမ္ပဏီတန်နယ်တွေကိုတိုက်နေတယ်။ နောက် ပြီး ဂျပန် ဆန့်ကျင်ရေးကိုလည်း လုပ်နေတယ်၊ ဒီတော့အဲဒီလိုစစ်တပ်မျိုးကို ဘယ် လို လူမျိုးက မနှစ်သက် မထောက်ခံဘဲ နေနိုင်ပါ့မလဲ” ...

ကျွန်တော်သည်ဆက်ချွန်းနယ်မှလာသော စစ်သားဝယ် တ ဦး ကို လည်း ဘယ် အတွက် တပ်နီတော်နှင့်ဆက်သွယ်ခဲ့ကြောင်း မေးကြည့်မိသည်။ သူက သူ့ မိဘတို့မှာ များစွာဆင်းရဲသောလယ်သမားများဖြစ်ကြောင်း၊ သူတို့သည် တကေပင် မပြည့်သော လယ်လေးကိုသာပိုင်ဆိုင်ခဲ့၍ သူနှင့် သူ့ နှမ နှစ်ဦးမှာ မှီ တင်း စားသောက်ခဲ့ရကြောင်း၊ အနိမ့်များသူတို့ရွာလေးသို့ရောက်လာသောအခါရွာသူရွာသား တိုင်းလိုလိုကပင်အနိမ့်များကို လှိုက်လှိုက်လဲလဲ ကြိုဆို ခဲ့ကြောင်း၊ မြေရှင်များထက် ပြေးပြီး ဆင်းရဲသားတို့မှာပျော်ရွှင်ခဲ့ရကြောင်း၊ လယ်များကို ပြန်လည် ဝေခြမ်းပေးသောအခါ သူ့ မိဘမှာ လယ်မြေအလုံးအလောက် ရခဲ့ကြောင်း၊ ထိုကြောင့် သူသည်ဆင်းရဲသား ပြည်သူ့ တပ်မတော်သို့ဝင်ခဲ့သောအခါ သူ့ မိဘများမှာ ဝမ်းနည်းရမည့်အစား ဝမ်းသာခြင်းပင် ဖြစ်ခဲ့ကြကြောင်းနှင့်ပြောပြလေသည်။

နောက်လူငယ်တဦးမှာ ‘သံကျား’ ဟု အမည်ပေးထားခြင်း ခံရသူဖြစ်သည်။ သူသည်ဟူနန်နယ်မှဖြစ်သည် သူ့ နယ်သို့အနိမ့်များရောက်လာသောအခါ သူသည်တပ် နီတော်သားအဖြစ် ပထမဆုံးသွားရောက်စာရင်း ပေးခဲ့ သည်။ ဘယ် အ တွက် ကြောင့်နည်း? သူသည် သူ့ မိဘများ အပေါ် သွေးစုတ် မိန့်ပိုင်ခဲ့ သည့် မြေပိုင် ရှင်တို့အား တိုက်ခိုက်လိုသောကြောင့်ဖြစ်လေသည်။ သူသည် ဆင်းရဲ သား တို့ အား သွတ်မြောက်ခွင့် ပေးမည့် တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

အတက်ပါလူငယ်စစ်သားများအပြင် အခြားလူငယ်စစ်သားအများအပြား
လည်း ကျွန်တော်တို့နှင့် တစ်ခါတည်း သွားပေါ်များဖြစ်ခဲ့သည်။ သူတို့သည်လူပျို
ပေါက်များ ဖြစ်သော်လည်း တပ်နီတော် စစ်သားများအဖြစ် နှစ်များစွာ
အတွေ့အကြုံရှိပြီး သူတို့ဖြစ်ကြလေသည်။

၎င်းတို့အနက် ဂျပန်ကို တိုက်လို၍ တပ်နီတော်ထဲဝင်ခဲ့သူလည်းရှိသည်။ နှစ်ဦး
မှာကျေးကျွန်ဘဝမှလွတ်မြောက်လို၍၎င်း၊ သုံးဦးမှာ ကူမင်တန်မှတပ်ထွက်ပြေးလို၍
၎င်း တပ်နီတော်ထဲသို့ဝင်ခဲ့ကြသည်ဟုဆို၏။ သို့သော်လည်းတပ်နီတော်သည် တော်
လှန်ရေး တပ်မတော် မြေရှင်နှင့်နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ခိုက်နေသောတပ်မတော်ဖြစ်၍
တပ်နီတော်ဖြင့် သူတို့တွေ့ဆက်သွယ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် လူငယ်တပ်စု၏ တပ်စုမှူးနှင့်စကားပြောဖိပြန်သည်။ သူ
အသက်မှာ ၂၄-နှစ်ရှိပြီး လူငယ်တပ်စုတွင် အသက် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

သူသည် ၁၉၃၁-ခုနှစ်ကထဲက တပ်နီတော်နှင့်ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်
မှာပင် ကိန်းဆီးရှိသူတို့အိမ်ကို နန်းကင်းအစိုးရ ဗုံးကြဲ လေယာဉ်ပျံများက ဗုံး ကြဲ
တိုက်ခိုက်၍ သူ မိဘ နှစ်ဦးစလုံး သေဆုံးခဲ့ရသည်။

သူတို့တတွေ့သည်ပြည်နယ် အရပ်ရပ် ဒေသ အမျိုးမျိုး၊ လူမျိုးစု အဖုံဖုံမှ
လာခဲ့သူများဖြစ်သော်လည်း သူတို့စိတ်ထားများကား တသမတ်ထည်း ရှိလှသည်။
သူတို့အချင်းချင်း ရန်ဖြစ်စကားများသည်ကို ကျွန်တော်မတွေ့ခဲ့ရချေ။

သူတို့တတွေ့သည်ဝမ်းနည်းစရာ၊ စိတ်မချမ်းမြေ့ စရာ၊ မတရား ဖိနှိပ်မှုဒဏ်တို့
ကိုလူတိုင်းလိုလို ခံစားခဲ့ရသော်လည်း သူတို့စိတ်ဓါတ်မှာ ထာဝစဉ် ရှင်မြူးတက်ကြွ
နေတတ်ကြသည်။ သူတို့တတွေ့သည်လမ်းပေါ်တွင် တနေ့လုံးလိုလို သီချင်းများ သီ
ဆိုရင်း ရှေ့သို့ချီတက်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့၏တေးသံများကား မဆုံး-လမ်းလျှောက်
သွားရင်း သို့မဟုတ်စစ်ချီသွားရင်း တစုံတယောက်သည် တေးတပုဒ်ကိုမကောက်၍
ဆိုလိုက်ပါက စစ်ဗိုလ်မှအစ ကျန်တပ်သားများကလည်း လိုက်၍ သံပြိုင်ဟစ်ကြွေး
ကြလေတော့သည်။ သူတို့သည်အထိ သူတို့တေးသံသည်မစဲချေ။

စည်းကမ်းနှင့်ပတ်သက်၍မူ သူတို့သည်ကိုယ် ကိုယ်ကိုထိန်းသိမ်းသည့် စည်း
ကမ်းများ ကျင့်သုံးကြသည်။

တချိန်တွင်ကျွန်တော်တို့သည် တောင်တန်းပေါ်တွင် အလေ့ ကျပေါက်နေ
သောလိမ္မော်ရောင်ဆီးသီးမွှေးပင်များဘေးမှဖြတ်သွားရာ၊ လူတိုင်းလိုလိုပင် ဆီးသီး
ကိုလက်နိုင်သမျှခူးယူကြသည်။ ကျွန်တော့အတွက်ပင် ခူးယူပေးသူကပေးသေးသည်။

သို့သော်လည်း စံနစ်တကျစိုက်ပျိုးထားသော ပန်းသီးခြံ တခုဘေးမှဖြတ်

သွားသည့်အခါ ပည့်သူ့မျှပန်းသီးများကို လက်ဖျားနှင့်မထူထပ်ပျံ့သာပက ရှာ
များတွင်စားသောက်သည့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များအတွက်လည်း သူတို့သည် တန်ဖိုး
အပြည့်အဝ ပေးကြလေသည်။

ကျွန်တော်မြင်ရသမျှ လေ့လာရသမျှ ကျွန်တော်ပို့ ဖြတ် သန်း ခဲ့သည့်
ကျေးရွာများက ရွှေ့ကြောက်သည့်သဘော မနှစ်သက်သည့်သဘောတို့ဖြင့် ဆက်
ဆံ လက်ခံကြသည်ကိုမတွေ့ခဲ့ရချေ။ သူတို့သည်မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်းတွေကိုတွေ့
ရသလိုရှိကြသည်။ သူတို့သည်သူတို့ထံရှိသမျှပစ္စည်းများကိုတုတ်ရောင်းကြသည်။ ထို
အပြင် ဆိုဗီယက် ငွေစက္ကူများကိုလည်း မတုတ်ရောင်း လက်ခံယူကြသည်။

ကျွန်တော်တို့တတွေရွာလေးတရွာသို့နေလယ် မှန်းတည့်ချိန် သို့မဟုတ် နေ
ဝင်ချိန်ရောက်သွားမည်ဆိုပါက ဒေသဆိုင်ရာ ဆိုဗီယက်ပြည်နယ် သဘာပတိသည်
ကျွန်တော်တို့အတွက်တည်းခိုရန်နေရာကိုပေးသည်။ အချမ်းလုံရန် ပေါင်းဖိုကို လုပ်
ပေးသည်။ ထို နောက်သူနှင့်အတူ ရွာသားများက အနိ သူရဲကောင်းများနှင့် လာ
ရောက်တွေ့ဆုံချစ်ကြည်ရင်းနှီးသော စကားကို ဖလှယ်ကြလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ခရီး၏ နောက်ဖျားပျောင်းနေသော စားရန် ကျွန်တော်တို့
သည် တောင်ကြားရှိရွာကလေးတရွာတွင် စခန်းယူကြသည်။ ထိုအခါ တရွာလုံးရှိ
ကလေးများသည် ကျွန်တော်တို့ထံ ရောက်လာသည်။ ပထမဆုံးသော နိုင်ငံခြားသား
တဦးအား လာရောက် ကြည့်ကြလေသည်။ သူတို့ထံတွင် စကား အကြည့်ရန်
ကျွန်တော်က ဆုံးဖြတ် လိုက်သည်။

“ ကုန်မြူနစ်ဆိုတာဘာလဲ... ” ဟု ကျွန်တော်ကမေးလိုက်သည်။

“ ကုန်မြူနစ်ဆိုတာ အမြူလူဆိုးတွေနဲ့ ဂျပန်ကို တိုက်နေတဲ့ တပ်နီတော်ကို
ကူညီအားပေးနေသူ ဖြစ်တယ် ” ဟု အသက် ၁၀-နှစ်ခန့်ရှိ ကလေးငယ် တဦးက
ဦးဦးဒေါက်ဒေါက် ပြောသည်။

“ နောက်ကော... ”

“ သူဟာ... မြေရှင်တွေနဲ့ အရင်းရှင်ကို တိုက်တဲ့နေရာမှာလဲကူညီတယ်... ”

“ ဒါနဲ့ အရင်းရှင်ဆိုတာက ဘာလဲ... ”

နောက်ဘက်နားတွင် ပြိမ်ပြိမ်သက်သက် နားထောင်နေသော ကလေးငယ်
တဦးသည် ကျွန်တော်နားသို့ ကပ်လာသည်။

“ အရင်းရှင်ဆိုတာက အလုပ်-ပလုပ်တဲ့လူ၊ သူ့အတွက်သူများတွေကို အလုပ်
လုပ်ခိုင်းတဲ့လူ ” ဟု သွက်သွက်လက်လက် ပြောသည်။

“ ဒီမှာ မြေရှင်ဒေါ်မှမဟုတ် မင်းတို့ပြောတဲ့ အရင်းရှင်ဆိုတာရှိသလား... ”

“မရှိဘူး” ဟုသုံးလေးယောက်ကသံပြိုင်အော်ပြောသည်။ “သူတို့အားလုံး
ပြေးကုန်ကြပြီ...”

“ပြေးကုန်ကြပြီ ဟုတ်လား...! ဘယ်နေရာက ထွက်ပြေးတာလဲ...”

“ကျွန်တော်တို့ တပ်နီတော်ရှိတဲ့ နေရာကပေါ့...”

သူတို့လေးတွေ၏ အသိဉာဏ်အတွက် ကျွန်တော်သည် အံ့သြခြင်းဖြစ်မိ
ရသည်။ သူတို့ကိုဒီအသိဉာဏ်ရရန် မည်သူက သင်ပေးထားပါသနည်း ဟူ၍လည်း
တွေးတော့မိသည်။

မကြာမီ တရုတ်နီတို့၏ ကျောင်းသုံးစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုပြီး၍ ဆိုဗီယက်
ပညာရေးမင်းကြီးဖြစ်သော ရှူတာလီးနှင့် တွေ့ဆုံပြီးသောအခါတွင် ကလေးငယ်
တို့၏ သင်ဆရာမည်သူဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သိခွင့်ရခဲ့လေတော့သည်။

စာပိုင်း-၃

ငြိမ်းချမ်းရေးကို ကာကွယ် ရာဝယ်

ဆိုဝိယက ဝိတ်ဝါတ် အထက် အသန်ဆုံးလူ

အနောက်မြောက်ဘက်ဒေသသို့ ရောက်သောအခါ မြို့များကို ခပ်ကျဲကျဲ သာတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာကလေးများလည်း နေရာအနှံ့အပြား။

ဝိမ်းစိုသော တောင်ကြားဒေသတခုသို့ ရောက်သောအခါ ရှေးဟောင်း ပါအိုအန် တံတိုင်းကြီးကို တွေ့ရသည်။ ပါအိုအန်မှာ တရုတ်ဘာသာ ဖြစ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် “ငြိမ်းချမ်းရေးကိုကာကွယ်ခြင်း” ဟု ပြန်ဆိုရမည်။

တန်နှင့်တင် မင်းဆက်များ လက်ထက်က မြောက်ပိုင်းသို့ ရန်သူတို့ ကျူးကျော်မလာရန် ပါအိုအန်သည် အဟန့်အတားပြုခဲ့သည်။ တံတိုင်း၏ နောက်ဘက် တွင်ကား မြို့ငယ်လေးရှိသည်။ ရှေးဟောင်း အဆောက်အဦအချို့ ကိုလည်း အပျက်အစီးအနည်းငယ်ဖြင့် တွေ့ရသည်။ ကူမင်တန် စစ်တန်းလျားများသည် ယခုတိုင် ပျံ့နေသေးသည်။ အနီတို့သည် ထိုရှေးဟောင်း အဆောက်အဦများကို ပြန်လည်၍ မာဝုအခါ စတည်းချနေကြသည်။

ထိုနေရာတွင်ပင် နန်ကင်းအစိုးရက ၁၀-နှစ်၊ ၁၀-မိုး၊ တိုက်ခိုက်နေရသော တရုတ်ပြည်သူ့ဆိုင်ယက်သမ္မတနိုင်ငံ၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်စိတုန်းနှင့် ကျွန်တော်တွေ့ရခြင်းဖြစ်လေသည်။

ချူအင်လိုင်း၏ ရေဒီယိုဖြင့် သတင်းပေးမှု ရပြီးဖြစ်၍ ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တို့သည် ကျွန်တော် အလားကို စောင့်မျှော် နေကြသည်။ နိုင်ငံခြားရေး ရုံးတွင် ကျွန်တော် အတွက် အခန်းတခန်း သီးခြား လုပ်ပေးထားသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆိုင်ယက်ပြည်နယ်၏ ယာယီဧည့်သည်တော် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော် ပါအိုအန်သို့ ရောက်ပြီး မကြာမီပင် မော်နှင့် တွေ့ဆုံရသည်။ မော်တဦးထဲနှင့်ပတ်သက်၍ပင် ကျွန်တော်သည် စာအုပ်တအုပ် ရေးနိုင်လိမ့်မည် ထင်သည်။ ကျွန်တော်သည် မော်နှင့် ညပေါင်းများစွာ စကားပြောခဲ့သည်။ ကျယ်ပြန့်သော အကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်များနှင့် စစ်သားများထံမှ သူ့အကြောင်းတို့ကို နားမဆန်ခမန်း ကြားခဲ့ရသည်။

မော်သည် သူ့ အကြောင်းများကို ပြောပြသည်။ ကလေးဘဝ၊ လူငယ်ဘဝ၊ ကူမင်တန်နှင့်အမျိုးသားတော်လှန်မှု၏ ခေါင်းဆောင်ဘဝကို မည်ကဲ့သို့ရယူခဲ့ပုံ၊ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ကွန်မြူနစ်ဖြစ်လာပုံ၊ တပ်နီတော်ကို မည်သို့ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ပုံစသည်တို့ကို ပြောပြသည်။ ထို့နောက် ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲအကြောင်း၊ အခြားထင်ရှားသော အနိပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်းတို့ကို စိတ်ရှည်လက်ရှည်ပြောပြလေသည်။

သူပြောသမျှ စကားများကို မည်ကဲ့သို့ ကျွန်တော် ရွေးချယ် တင်ပြရမည်နည်း၊ သူပြောသမျှ စကားများ အကြောင်းအရာများမှာ လူသိ သူသိနည်းသော စကားများ၊ အကြောင်းအရာများသာ ဖြစ်လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်တော် နားလယ်သော တဆင့်တင်ပြသင့်သည်ဟု ယုံကြည်သော မော်အကြောင်းကို တင်ပြခြင်း ပြုလိုသည်။

ပထမဆုံးအားဖြင့် မော်သည် တရုတ်ပြည်ကို ကယ်တင်နိုင်မည့် လူအဖြစ် မယုံကြည်ထားရန် သတိပေးလိုသည်။ အမှန်ကား တရုတ်ပြည်ကို ကယ်တင်မည့် လူဆိုသည်မှာ တရုတ်ဇာဝင်ဝယ်မည်သည့်အခါမှ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်လိမ့်မည် မထင်။

သို့သော်လည်း သန်းပေါင်းများစွာသော တရုတ်ပြည်သူ လူထု၏ အရေးတကြီးတောင်းဆိုမှုကြောင့် ခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှ ရပ်တည်ခဲ့ရလေသည်။ မော်ကို ခေါင်းဆောင်အဖြစ်တောင်းဆိုသူတို့ကား ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ ဟန်ဆောင်မှုကင်းသူများ၊ စာမတတ် ပေမတတ်သူများ၊ ကျော်ကြားမှုမရှိသူများ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သူတို့သည် တရုတ်ပြည်သူလူထု၏ အများစုဖြစ်သည်။ ကြင်နာသည်။

စိတ်ခါတိမြင့်ပေးသည်။ သတ္တိရှိသည်။ တော်လှန်ပုန်ကန်လိုစိတ်ရှိသည်။ ထိုသို့သော လူများကြားဝယ် မော်သည် နေလို လလိုထင်ရှားခဲ့သည်။

မော် ဘဝသည် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းကြောင်း အများကဆိုကြသည်။ သူသည် မကြာခဏ ဆိုသလို နန်းကင်းအစိုးရ၏ အသတ်ခံရပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျေညာခြင်းခံရသူဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ကျေညာခံအပြီးမကြာမီပင် မော် သတင်းတို့ ပြန်နှံ့ ခဲ့ပြန်သည်။

သူ့ဘဝတွင် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည့် အချက်တချက်မှာ သူသည် စစ်ပွဲပေါင်းမြောက်မြားစွာကို ဆင်နွှဲခဲ့ပြီး တကြိမ်က ရန်သူတို့အဖမ်းခံရ၍ ပြန် လွတ်ခဲ့ပါ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဆုငွေအများဆုံး ဒေါ်လာ နှစ်သိန်းခွဲ (မြန်မာငွေ ကျပ် ၅-သိန်းခန့်) ထုတ်ထားခြင်း ခံရသူ ဖြစ်သော်လည်း မော်သည် တကြိမ်တခါမျှ ခက်ရာရခဲ့မှု မရှိခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

တညနေတွင် ဥရောပမှ ဆေးပညာကို သင်ကြား၍ ပြန်လာသော အနီ ဆရာဝန်တို့က မော် ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးစဉ်ကျွန်တော်ရောက်သွားမိသည်။ မော် ကျန်းမာရေးမှာ ကောင်းမွန်နေကြောင်း ဆရာဝန်က ပြောပြသည်။ သူ့တွင် အဆုတ်ရောဂါလည်းမရှိ၊ အခြားကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ရောဂါ ဘယများလည်း မရှိချေ။ သူသည် အခြား ခေါင်းဆောင်တို့ကဲ့သို့ ဖဟုတ်ဘဲ စီးကရက်ကို အလွန် အကျွံ သောက်သော်လည်း သူ့အဆုတ်မှာ ကျန်းမာသန်စွမ်းသည်။

မော်သည် သူ၏ စီးကရက်ကြိုက်မှုကြောင့် ခရီးရှည်ချီတက်စဉ်က စီးကရက် ကို အစားထိုးနိုင်မည့် သစ်ရွက်များအား စူးစမ်းရှာဖွေလေ့လာခါစီးကရက်အဖြစ် သောက်ခဲ့သည်။

မော်၏ယခုလက်ရှိဇနီးမှာ ယခင်က ကျောင်းဆရာမဖြစ်၍ ယခုအခါတွင် ကျွန်မြူနစ်စည်းရုံးရေးမှူးဖြစ်နေသော ဟိုဇီနိုနိုးကား မော် ထက်ကုသိုလ်ကံဆိုးသည် ဟု ဆိုရပေမည်။ သူ့တွင်ခက်ရာ တဒါလင်ကျော်ရခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ပါအိုအန်မှ မထွက်မီလေးတွင် မော်တို့တွင် သမီးတဦးတီးခဲ့သည်။ မော်သည် ယခင်မယားကြီး ယန်ကိုင်းဟူးနှင့် သား-သမီး နှစ်ယောက်ရခဲ့သည်။ ယန်ကိုင်းဟူးသည် တရုတ် ပါမောက္ခတဦး၏သမီးဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သောနှစ် အတော်ကြာက ရန်သူတို့သတ်ဖြတ် ခြင်း ခံခဲ့ရလေသည်။

မော်စီတုန်းသည် ယခုအခါ (၁၉၃၇-ခု)တွင် အသက် ၄၄-နှစ်ရှိပေပြီ။ သူ့ကိုလူထုကိုယ်စားလှယ် ၉,၀၀၀,၀၀၀ ခန့်တက်ရောက်သည့် ဒုတိယအကြိမ်

မြောက် တရုတ်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကွန်ကရက်က ဗဟိုဆိုဗီယက်အစိုးရ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက် ခဲ့သည်။

၁၉၃၄-ခုနှစ် ခန့်မှန်းချေစာရင်းအရ ဗဟိုဆိုဗီယက် အစိုးရလက်အောက်ရှိ နယ်ပယ်များတွင် အောက်ပါအတိုင်း လှူဒါန်းရရှိကြောင်း၊ မော်ကပြောပြ ခဲ့လေ သည်။ ၎င်းတို့မှာ ကိန်းဆီး ဆိုဗီယက် ၃,၀၀၀,၀၀၀၊ ဟူပါ-အန်ဟူးဟူနန် ဆိုဗီယက် ၂,၀၀၀,၀၀၀၊ ဟူနန်ကိန်းဆီးဟူပါဆိုဗီယက် ၁,၀၀၀,၀၀၀၊ ကိန်းဆီး ဟူနန်ဆိုဗီယက် ၁,၀၀၀,၀၀၀၊ ချီကိန်းဖူးကိန်းဆိုဗီယက် ၁,၀၀၀,၀၀၀၊ ဟူနန် လိုဝါ ၁,၀၀၀,၀၀၀ စုစုပေါင်း ၉,၀၀၀,၀၀၀ ငြိသည်ဆို၏။ သို့သော်လည်း စိတ်ကူးအရ ခန့်မှန်းရမည်ဆိုလျှင် အနိတိုလက်အောက်ရှိ နယ်ပယ်များတွင် မော် ပြောသည့် လှူဒါန်းရေထက် ၁၀ ဆခန့် ပိုမိုရှိနေကြောင်း သိရသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တရုတ်ပြည်လုံးတွင် ယနေ့အချိန်၌ မော် လောက် မည်သူမျှ ဩဇာအာဏာ မလွှမ်းမိုးနိုင်ကြောင်းကို တွေ့ရလေသည်။ သူသည် အဖွဲ့ အစည်းပေါင်းစုံ၏ အဖွဲ့ဝင်တဦးလည်းဖြစ်သည်။ သူသည် တော်လှန်ရေးစစ် ကော် မိတီအဖွဲ့ဝင်၊ ဗဟိုနိုင်ငံရေးရာ ကော်မိတီအဖွဲ့ဝင်၊ ဘဏ္ဍာရေးမစ်ရှင်တဦး၊ စည်းရုံး ရေးကော်မိတီအဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ကော်ပရှင်ဝင်နှင့် အခြားကော်မိတီ ဝင်များ ဖြစ်လေသည်။

သူ့ ကိုလူတိုင်းကရိုးသေလေးစားသော်လည်းမော် တွင် သူရဲကောင်း ဆန်လို မှုများ၊ ကျော်ကြားလို့မူများမရှိချေ၊ ထိုမျှသာမက 'ကျွန်ုပ်တို့၏ ခေါင်းဆောင်ကြီး' ဟူ၍ မည်သည့်တရုတ်နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တို့ကမှ ချီးကျူးစကားမပြောခဲ့၊ မည်သူကမှ 'ဥက္ကဋ္ဌကြီး' (အများကသူ့ ဇာခေါ်သည့်နာမည်) ကိုသဘောမကျ မနှစ်သက်ဟု ပြောသည်ကိုလည်း မကြားခဲ့ချေ။ သူ၏ ပုဂ္ဂိုလ်အရ ကျော်ကြားမှု၊ လေးစားခံရမှု တို့သည် တည်တန် ခိုင်မြဲခဲ့သည်။

ကျွန်တော့် အဖို့မူ မော်သည် စိတ်ဝင်စားရာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဖြစ်သည်။ သူ့တွင် ရိုးသားမှုရှိခဲ့သည်။ သူသည် ပျော်ပျော်နေတတ်သလို ရယ်ရွှမ်း ပတ်ရွှမ်းလှလှသည်။ သူသည်စကားကို တိတိကျကျ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောသည်။ အနေအထိုင်လည်းတရုတ်လယ်သမားတို့ကဲ့သို့ရိုးရိုးသားသားပင်ရှိသည်။ ထို့ ကြောင့် သူ့ကိုအချို့က ရိုင်းစိုင်း မာနကြီးသူအဖြစ် ထင်မှတ်ကြလေသည်။

မော်သည် တရုတ် စာကြီး ဖေကြီးများကို ချစ်မြတ်နိုးသည်။ လက်လှမ်း မှီရာတွေ့သမျှစာကိုလည်းဖတ်သည်။ စိတ္တဗေဒနှင့် ရာဇဝင်ကို လေးလေးနက်နက် လိုက်စားသည့် ကျောင်းသားတယောက်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ စကားပြော ကောင်း

လလောက် ထူးထူးခြားခြားမှတ်ဉာဏ်လည်းကောင်းသည်။ ထိုမျှသာမကမော်သည်
စာရေးရာတွင်လည်း ထူးချွန်သည်။ သူ့နေထိုင်သွားလာမှုတို့ကို ဂရုမစိုက်၊ သူ့
ပတ်ပတ်စားပုံကိုလည်း အလေးမထား၊ သို့သော် သူ့တာဝန်များကိုကား မမေ့
မလျော့သူဖြစ်သည်။ မမောနိုင်-မပမ်းနိုင် အလုပ်လုပ်နိုင်သည်။ စစ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေး
တွင် ပြောင်ပြောင်မြောက်မြောက် ကျွမ်းကျင်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့ကို
ဂျပန်တို့ကပင် စစ်ရေးစစ်ရာတွင် ကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် လေးစားမှုများ ထားခဲ့
လေသည်။

ပါအိုအန်သို့ ကျွန်တော်ရောက်စဉ်က အနီတို့သည် အဆောက်အဦ
အချို့ကိုဆောက်လုပ်လျက်ရှိသည်။ သူတို့အဆောက်အဦများကား ရှေးကျလှသည်။
မော်သည် ဖျာကိုကာရံထားသည့် အခန်းလေးထဲတွင် နေခဲ့သည်။ သူတို့လင်မယား
တွင် ကြားဝါ ၂ ခု ပစ္စည်းဆို၍ ခြင်ထောင်တလုံးသာ ရှိလေသည်။

အမှန်မှာမူ မော်သည် သူ့ဘဝကို သူ့ကျေနပ်သည်။ သူသည်တပ်နီ တော်
သားများကဲ့သို့နေရခြင်းကို သဘောကျသည်။ သူသည်အနီများကို ၁၀-နှစ်ကျော်
ခေါင်းဆောင်မှုပေးပြီး နေရှင်ကြီးများ၊ အစိုးရအရာရှိများနှင့် အခွန်ကောက်သူ
များ၏ အဘိုးတန်ပစ္စည်းတို့ကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သော်လည်း မော်၏ကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်း
များကား စောင်၊ ဖျာနှင့်ဝတ်စုံနှစ်ထည် အပါအဝင် အခြားပစ္စည်း အနည်းငယ်
မျှသာ ဖြစ်လေသည်။

မော်သည် တပ်နီတော်၏ အကြီးအကဲ ကုန်မြူနစ်တို့၏ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဖြစ်သော်
လည်း သာမန်တပ်နီတော်စစ်သားကလေးတဦးကဲ့သို့ပင် ကုတ်အင်္ကျီ ဂနော်လာတွင်
အနီတန်းလေး နှစ်တန်းပါသည်။ တံဆိပ်ကိုသာ တတ်ဆင်ထားလေသည်။

ကျွန်တော်သည် မော်နှင့်အတူ ရံဖန်ရန်ခါ ဆိုသလိုပင် ကျေးရွာ အစည်း
အဝေးများ၊ အနီစစ်ဗိုလ်လောင်းတို့၏ အစည်းအဝေးများ၊ အနီဇာတ်ရုံများသို့
သွားခဲ့ဘူးသည်။ သူသည်လူထုကြားတွင် အေးအေးဆေးဆေးပင် ထိုင်နေတတ်
သည်။ ကြားဝါ မှု၊ လူတွင်ကျယ်လှပမှုမျိုး မတွေ့ခဲ့ရ။

မော် အစားအစာမှာ သာမန်တရုတ်လူမျိုးတဦး၏ အစားအစာအတိုင်း
သာဖြစ်သည်။ သူသည်တောင်ပိုင်းသားတဦးဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဂရုတ်ကောင်း
ကိုမူ အထူးနှစ်သက်လေသည်။

မော်သည် လောလောဆယ် ကမ္ဘာ့ရေးရာများကို မျက်ခြေမပြတ် လေ့လာ
နားလည်ထားကြောင်း အံ့ဩစွာတွေ့ရသည်။ မော်သည် သူ့ အတွက်အမြင် အကြား
အသိ တို့ကိုလည်း တဆင့်ဖြန့်ဖြူးခြင်း ပြုလေသည်။ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲ အတွင်းက

ရေဒီယိုမှရသော သတင်းကိုဖြင့် အနိတိုသည် အနောက်မြောက်ပိုင်း ဒေသအတွက် သတင်းစာများကို ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်။

မော်သည် ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်ကို အသေးစိတ်ဘတ်ရှု လေ့လာသည်။ သူသည် ဥရောပ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု အခြေအနေနှင့် နိုင်ငံရေး အခြေအနေများကို ခံယူ ဖွဲ့စည်းသည်။ သူသည် အင်္ဂလန်တိုင်းပြည်ရှိ လောဘပီတီကို အထူးစိတ်ဝင်စားသည်။ ထိုပီတီ၏ လောလောဆယ် အခြေအနေများကိုပင် ကျွန်တော့အား မေးမြန်း ခြင်းပြုခဲ့သည်။ ကျွန်တော့ အဖြေများသည် သူ့အားကျေနပ်မှု ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်မိသည်။

အမေရိကန်သမ္မတရုစတဲ နှင့်ပတ်သက်၍ သူ့စိတ်ဝင်စားမှုတို့မှာ ပို၍အံ့ဩ စရာ ကောင်းသည်ဟု ယုံကြည်မိသည်။ မော်က ရုစတဲ ကိုဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေး သမားအဖြစ် ယုံကြည်ထားသည်။ ထိုသို့သော လူမျိုးဖြင့် တရုတ်ပြည်သည်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း၊ မော်က စဉ်းစားမိသည်ဆို၏။ သို့သည် ရုစတဲ ၏ နိုင်ငံခြား ရေးဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ မေးခွန်း အမြောက်အမြားကို မေးပြန်သည်။

မူဆိုလီနီနှင့် ဟစ်တလာကို မော်က လူ့လိမ္မလူ့ကောက်များအဖြစ် မြင်ထား သည်။ သို့သော် မူဆိုလီနီသည် ရာဇဝင်ကို နားလည်၍ ဟစ်တလာထက် သာသည် ဟု မော်ကဆိုသည်။ ဟစ်တလာကား အရင်းရှင်တို့၏ လက်ပါးစေတဦးသက်သက် သာ ဖြစ်လေသည်ဟု ရှင်းပြသည်။

မော်သည် အိန္ဒိယနှင့်ပတ်သက်၍ စာအုပ် ခပ်များများကို ဂရုစိုက်ဘတ်ခဲ့ သည်။ ထိုတိုင်းပြည်အပေါ်တွင်လည်းတိကျသော သူ၏ထင်မြင်ယူဆချက်များရှိလေ သည်။ ထိုထင်မြင်ယူဆချက်များ အနက် အဓိက အချက်တချက်မှာ လယ်မြေ တော်လှန်ရေး မလုပ်သမျှ ကာလပတ်လုံး အိန္ဒိယ၏လွတ်လပ်ရေးကို အသိအမှတ်ပြု၍ မရဟူသည်ပင်။ သူသည် ဂန္ဒီ၊ နေရူးနှင့် အခြား ကျွန်တော်သိသော အိန္ဒိယ ခေါင်း ဆောင်များအကြောင်းတို့ကို မေးလေသည်။

မော်သည်အမေရိကန်ရှိ နီဂရိုးများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း နားလည်ထား သည်။ ထို့နောက် ဆိုဗီယက် ယူနီယံတွင် လူနည်းစုအပေါ် ဆက်ဆံမှုနှင့် နီဂရိုး များနှင့် အမေရိကန် အိန္ဒိယလူမျိုးများအပေါ် ဆက်ဆံမှုကို ယှဉ်ပြသည်။

မော်သည် ယထာဘူတပညာကို အထူးလိုလားလိုက်စားသူဖြစ်သည်။ တည သူနှင့် ကျွန်တော် တွေ့ဆုံမေးမြန်းနေချိန် ညွှန်သည်တိုင်းက ယထာဘူတ ပညာနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်အသစ်များကို လာပေးသည်။ မော်သည် ဗာအုပ်များအား လက်တွင်ပိုက်ရင်း ဆွေးနွေးမှုကို ရွှေ့ ဆိုင်းခဲ့သည်။

မော်သည် တနေ့လျှင် ၁၃-နာရီ သို့မဟုတ် ၁၄-နာရီထိ အလုပ်လုပ်သည်။
တခါတရံ ညဥ့်နက်သန်းခေါင်တိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူ့ကျန်းမာရေးကား သံမဏိလို
ခိုင်မာလှသည်။

မော်သည် အတွေ့အကြုံနှင့်ပတ်သက်၍ ခံစားမှုရှိတတ်သူ တဦးလည်းဖြစ်
သည်။ တိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးခဲ့သော ရဲဘော်များအကြောင်းကို ပြောပြရာဝယ်၊ သူ့
မျက်လုံးတွင် မျက်ရည်ကြည်တို့ ရစ်ဝံ့နေတတ်ကြောင်း ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့ရသည်။
ဟူန်နယ်တွင် အငတ်ဘေးကြီး ကြုံတွေ့ခဲ့ရ၍ ဆန်အတွက် ဆူပူမှုများ လုပ်ခဲ့စဉ်က
ဆိုးရှူးထိခိုက်မှုများကို ပြန်လည်ပြောပြရာတွင် သူ့အသံမှာ တိန်ဝင် သွားတတ်
သည်။ တခါက ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်တွင် ဒဏ်ရာရသော စစ်သား တဦးအား
မော်က သူ့ကုတ်အင်္ကျီချွတ်ပေးခဲ့ကြောင်း စစ်သားတဦးက ပြောပြသည်။ သူ၏တပ်နီ
တော်သားများတွင် ဘိနပ်မရှိသောအခါ မော်ကလည်း ဘိနပ်စီးရန် ငြင်းဆိုတတ်
ကြောင်း စစ်သားတဦးက ပြန်ပြောသည်။

မော်ကို ခင်မင်စရာ ကောင်းသော၊ လေးစား ထိုက်သော၊ ပြောပြဖြူး
သော ခေါင်းဆောင်တဦးအဖြစ် ကျွန်တော်မြင်မိသည်။ လက်ခံမိသည်။ ကျွန်တော်
၏ ခံယူချက်၊ ယုံကြည်ချက်များ မှန်ကန်ကြောင်းကိုလည်း အပြစ်အပျက် ထို့က
သက်သေပြခဲ့သည်။

သူသည် အကြမ်းနည်းဖြင့် မဟုတ်ဘဲ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော နည်းဖြင့် နိုင်ငံ
ရေးဝါဒဖြန့်သည်ထို့ပြင် ကျွန်တော့ အပေါ်တွင် မည်သည့်တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုကိုမှ
မလုပ်ခဲ့။ ကျွန်တော်သည် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးလိုသမျှ ဆွေးနွေးနိုင်သည်။
ရေးသားနိုင်သည်။ ဓါတ်ပုံရိုက်ယူနိုင်သည်။ ဆိုဗီယက်တို့၏ဘဝကို ကျွန်တော်သည်
အမှန်အတိုင်း မြင်နိုင်ရေးနိုင်ရန် မော်သည် အတတ်နိုင်ဆုံး ကူညီခြင်း ပြုခဲ့လေ
သည်။

ကွန်မြူနစ်ဝါဒများ၏အခြေခံချက်

ယနေ့တရုတ်၏ နိုင်ငံရေးရာဝါဒများ မူလဘူတ ပင်မအခြေခံချက်များ ကား အဘယ်တို့နည်း?။

ထိုမေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်သည် မော်စီတန်းနှင့်၎င်း၊ အခြား ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်တို့ဖြင့်၎င်းအကြိမ်တဒါစင်ထက်မနည်းဆွေးနွေး မေးမြန်း ခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

သို့သော် ထိုပြဿနာကိုအသေးစိတ်တင်မပြမီ ကွန်မြူနစ်တို့နှင့် နှစ်ကင်း အစိုးရတို့၏ ရေရှည် ဆန့်ကျင်လှုပ်ရှားမှုများကို နားလည်ခဲ့ယူထားရန် လိုပေသည်။ အကယ်၍ ကျွန်တော်တို့သည်ယခုအခါ အနိမ့်များကြီးစိုးအုပ်ချုပ်ထားသည့်အနောက် မြောက်ပိုင်းဒေသတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အကြောင်းအရာ များကို နားလည် သိရှိ ထားသည့်တိုင် ရာဇဝင်ကိုမူ ပထမဆုံးလေ့လာ ကြည့်ရှုရဦးမည် ဖြစ်လေသည်။

∴ အများသိပြီးသည့်အတိုင်းပင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် ၁၉၂၁-ခုနှစ် ကထဲက စတင်အုတ်မြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၃-ခုနှစ်တွင်ကုမင်တန် (အမျိုးသားပါတီ)မှ ခေါင်းဆောင် ဒေါက်တာ ဆွန်ယက်ဆင်သည် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ပူးပေါင်း

လက်ယက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က နှစ်ပတ်စလုံးပင် အာဏာရှိထားသူများမဟုတ်ဘဲ နှစ်ပတ်စလုံးကလည်း ဒီမိုကရေစီ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို လှုပ်ရှားမှု ပြုလုပ်ခဲ့၍ သူတို့ အချင်းချင်း နားလည်မှုရရေးမှာ လယ်ကူခဲ့သည်။

၁၉၂၄-ခုနှစ်တွင် လီနင်ဝါဒအရ ကမ္ဘင်တန်တို့သည် ရုရှား အကြံပေး ရေးအရာရှိများအကူညီဖြင့် ပါတီကိုပြန်လည်ဖွဲ့စည်း စည်းရုံးခဲ့သည်။ ကမ္ဘင်တန် ပါတီသည် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့်ဆက်လက်ပြီး မဟာမိတ်ဖွဲ့သည်။ ထို့နောက် ပီကင်း အာဏာရှင်များကို အာဏာမှ ဖြုတ်ချခဲ့သည်။ မဟာ တော်လှန်ရေး (၁၉၂၅-၂၇)ကို ကွန်မြူနစ်တို့က စွမ်းစွမ်းတပန် ဦးဆောင် လှုပ်ရှားမှု ပေးခဲ့ သည်။

မဟာ တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ဒေါက်တာ ဆွန်ယက်ဆင်နှင့် ကမ္ဘင်တန် တို့သည် အဓိက အချက်နှစ်ချက်ကို ချမှတ်၍ ဆေးနှေးခဲ့သည်။ ပထမ အချက်မှာ နယ်ခွဲဆန့်ကျင်ရေးဝါဒနှင့် ဒုတိယအချက်မှာ ပြည်တွင်း ပဒေသရာဇ် ဆန့်ကျင် ရေးဝါဒနှင့် စစ်ဝါဒစနစ် ဆန့်ကျင်ရေးတို့ ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချက် နှစ်ချက် စလုံးမှာ ဒီမိုကရေစီ ထွန်းကားရေးအတွက် ပင်မကျောရိုးများ ဖြစ်သည် ဆိုပြီး ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် တညီတညွတ်တည်း သဘောတူခဲ့သည်။

ကံအားလျော်စွာပင် တော်လှန်ရေးကြီး ဆုံးခန်းမတိုင်မီ ၁၉၂၅-ခုတွင် ဒေါက်တာ ဆွန်ယက်ဆင်သည် သေဆုံးခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ကွန်မြူနစ် ပါတီနှင့် ကမ္ဘင်တန်ပါတီတို့ပူးပေါင်းလက်တွဲရေးမှာ ၁၉၂၇-ခုနှစ်တွင် ဆုံးခန်းတိုင်ခဲ့တော့ သည်။

ကွန်မြူနစ်များဘက်မှ 'အမျိုးသားတော်လှန်မှု'သည် ပြီးဆုံး သင့်ပြီဟု မြင်လေသည်။ သို့သော်လည်း လက်ရှိအယူဝါဒ ဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်ခဲ့သော စစ် ဝါဒသစ်အရ ဖွဲ့စည်းသော နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်အချို့၏ ထောက်ခံအားပေးမှုကို ရသေ့၊ ဘဏ်သွေးများ၏ ကူညီမှုကိုရသေ့၊ ကမ္ဘင်တန်တို့သည် တရားဝင် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ဟန်ကောင်းအစိုးရထံမှ ခွဲထွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကွန်မြူနစ် နှင့် ကမ္ဘင်တန်အများစုက 'တန်ပြန်တော်လှန်ရေး' အဖြစ် လက်ခံထားသော ချန်ကေရှိုတ်ဦးစီးသည့် အစိုးရအဖွဲ့ကို နန်းကင်းတွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်လေသည်။

မကြာမီ ကမ္ဘင်တန်တို့သည် စေ့စပ်ရေးကို လုပ်ခဲ့သော်လည်း တဘက်တွင် သေဒဏ်အထိ ပေးမည်ဆို၍ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ် ဝေ့ညာခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် 'အမျိုးသားရေးဝါဒ' ဖြစ်သည့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးများကို ကန့်မြို့နှစ်တိုက် ယှဉ်ကြည့် လက်မခံတော်ာ စွန့်လွှတ်လိုက်လေသည်။ မကြာမီတွင်ပင် စစ်ဝါဒီတို့ သေးဆောင်ပူကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲများနှင့် လယ်ယာမြေ တော်လှန်ရေးများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရလေတော့သည်။ ထောင်ပေါင်းများသော ကန့်မြို့နှစ်များ၊ လယ်သမားသမဂ္ဂနှင့် အလုပ်သမား ခေါင်းဆောင်တို့ အသတ်အဖြတ် ခံခဲ့ရသည်။ သမဂ္ဂများမှာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်း ခံရသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကန့်မြို့နှစ်အမြောက်အမြားမှာ လူ့သတ်ပုံကြီးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲတွင် ဒေါ်လာများကို ကုဋေနှင့်ချီပြီး သုံးစွဲ၍ နှိမ်နင်းနေသည့် ကြားမှ တပ်နီတော်သည် ၁၉၃၇-ခုနှစ် အနောက်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေကို လုံးဝသိမ်းပိုက် မိလေတော့သည်။

၁၉၂၇-ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကထဲက တရုတ်ပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးမှာ ပြည်ပတွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးဝါဒမရှိသမျှ၊ ပြည်တွင်းတွင် မြေယာ တော်လှန်မှုများ မရှိသမျှ၊ မရနိုင်ဟု ကန့်မြို့နှစ်တိုက် ယှဉ်ကြည့်ခဲ့လေသည်။ သူတို့၏ ပြဿနာကို အသေးစိတ် လေ့လာရန်မလိုဟု ထင်ပသော်လည်း တရုတ် ကန့်မြို့နှစ်တို့သည် ဘယ်အတိုက် အောင်ပွဲ ခံခဲ့ကြသနည်း၊ သူတို့သည် မည်သည့် ခံယူချက်အား ရင်ဝယ်ပိုက်ခဲ့ကြသနည်း၊ စသည်တို့ကိုမူ သိထားသင့်သည်ဟု ယှဉ်ကြည့်မိသည်။

နန်ကင်းအစိုးရက တော်လှန်ရေး အင်အားစုများကို ဖြိုခွင်းလိုက်ပြီးသည်မှ စ၍ တရုတ်ပြည်မှာ ဆိုးဝါးသော အခြေအနေသို့ ဦးတည်ခဲ့သည်ဟု ကန့်မြို့နှစ်များကဆိုသည်။ စေ့စပ်ရေးများ တခုပြီးတခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ လယ်ယာမြေ တော်လှန်မှု အရေးနိမ့်ခြင်းသည် ကျေးလက်ဒေသများရှိ တောင်သူ လယ်သမား လောကကို အကြီးအကျယ် လှုပ်ရှားစေသည်။ မကျေနပ်မှုများနှင့်နာမူပျားက မြေယာမဲ့ ကျေးတောသားပျားကို တော်လှန်ပုန်ကန်ရန် လှုံ့ဆော်ပေးသလို ရှိခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်လုံးတွင် အတော်သေး၊ စီးပွားပျက်ကပ်တို့နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရလေသည်။ မတရားစိုးမိုးမှုတို့ မင်းမူခဲ့သည်။

ရုတ်ချွမ်းပြည်နယ်တွင် မြေခွန်ကိန့်စစ်ဆင် သို့မဟုတ် ထိုထက်ပို၍ ကြိုတင်စီကောက်ခံခဲ့သည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော လယ်ကေကိုလည်း ငှားခ မပေးနိုင်၍ ငိုငိုကြီးမားသော အတိုးနှုန်းများဖြင့် ချေးငွေများကို ပြန်ပဆပ်နိုင်၍ ငိုငိုကြီးမားသော လယ်သမားတို့သည် စွန့်လွှတ်ခံရသည်။ ထို့ပြင် လူများဖြစ်သော တောင်သူ

လယ်သမားတို့ ပြေမဲယာမဲ့ခါ အတော်တော်ပြတ်ပြတ် ဖြစ်နေချိန် လူနည်းစု မြေရှင်
ယာရှင်တို့၏ အကျိုးစီးပွားတို့ကား တနေ့တခြား မြင့်မား လာလေတော့သည်။
ထိုအချိန်က တရုတ်ပြည်တွင် လူလတ်တန်းစားဟူသော လူတန်းစားမရှိဘဲ၊
အဆက်တန်းလွှာနှင့် အောက်တန်း လွှာတို့သာ ရှိခဲ့သည့်တိုင် ငွေထိုင်မှု စံနှုန်းမှာ
ဆိုးဝါးခဲ့လေသည်။

တရုတ်လူမျိုး အများစုဖြစ်သည့် တောင်သူလယ်သမားတို့ ကျောမဲ့အဝသို့
ရောက်ခဲ့ရခြင်းသည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ ခေါင်းပေါ် ခဲ့ခြင်း၏
အကြောင်းတရပ်အနေဖြင့် ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း ကွန်မြူနစ်တို့က ယုံကြည်ခဲ့လေသည်။

နန်ကင်းအစိုးရ၏ ဂျပန်နှင့် စစ်ပတိုက်ရေး ၁၀ ကြေငြာငွေ တရုတ်ပြည်၏ ၅-ပုံ
၁-ပုံကို၎င်း၊ ပီးရထားလမ်း ၄၀-ရာခိုင်နှုန်းကို၎င်း၊ မြေရိုင်း ၈၅-ရာခိုင်နှုန်းကို၎င်း၊
ကျောက်မီးသွေးတွင်း အများအပြားကို၎င်း၊ သံရိုင်းတွင်း ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကို၎င်း၊
ပထမတန်း သစ်တော ၃၇-ရာခိုင်နှုန်းကို၎င်း၊ အမျိုးသား ထွက်ကုန် လုပ်ငန်း
၄၀-ရာခိုင်နှုန်းကို၎င်း၊ ဂျပန် ကျူးကျော်ရေးသမားတို့လက်သို့ ပေးခဲ့ ရလေသည်။

ပန်ချူးရွှေယားကို ဂျပန်တို့ အောင်မြင်လိုက်ခြင်းကြောင့် တရုတ်၏ ကမ္ဘာ
ဈေးကွက်နှင့် ကုန်ကြမ်းများကို ရယူသွားတော့သည်။ တရုတ်ပြည်၏ အထည်
လုပ်ငန်း တဝက် ကျော်ကျော်မှာလည်း ဂျပန် လက်အောက် ရောက်ခဲ့ရသည်။
သို့သော်လည်း ဂျပန်သည် အားရ တင်းတိမ်ခြင်း မရှိသေးဘဲ ရရှိထားသမျှကို
ခြေကုန်ယူရင်း တရုတ်ပြည်အား ဆက်လက် ကျူးကျော်ရန် စစ်ဦးဆင်ခဲ့သည်။
နန်ကင်း အစိုးရသည် တရုတ်ပြည် ရာဇဝင်ကို တမျိုးတဖုံ ပြောင်းလဲစေခဲ့သည်။

တဘက်တွင်လည်း အနိတိုက် အစိုးရကို လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်နည်းဖြင့်
ဆက်လက်ဆင်နွှဲခဲ့၍ နန်ကင်းအစိုးရသည် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲအား ချုပ်ငြိမ်းခြင်း
မပြုနိုင်ခဲ့ချေ။

သို့သော်လည်း ၁၉၃၂-ခုနှစ် စောစောပိုင်းတွင် ကွန်မြူနစ် တို့သည်
ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် စကားကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ ဂျပန်ကို ပူးပေါင်း ဝတ်လှန်ရေး
အတွက် စည်းလုံးညီညွတ်ကြမို့ ဟုလည်း ဘိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်တို့၏ ထိုကမ်း
လှမ်း ဘိတ်ခေါ်ချက်တို့အား နန်ကင်းအစိုးရက လုံးဝ လက်မခံဘဲ ပယ်ချခဲ့သည်။

ထိုမျှသာမက အနောက်မြောက် ဒေသတွင် တပ်နီတော်သည် အောင်ပွဲများ
ဆက်တိုက်ရနေသည့် ယခုအချိန်မျိုး၌ပင် ကျူးကျော်သူ ဂျပန်များကို ပူးပေါင်း
ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် စကားကမ်းလှမ်းခဲ့ပြန်သည်။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊
ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေးကို လိုလိုလားလား ဆောင်ရွက်မည်ဆိုလျှင် 'အမျိုးသား

ပေါက်ပြန်ရေးအစားစုဖြစ်သည့် ကုမ္ပဏီတို့ဖြင့် ပြန်လည်ပူးပေါင်းရန် ကွန်မြူနစ်တို့က လိုက်လျော့ခဲ့လေသည်။

ထိုပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်သည် မော်နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပေးမြန်းခဲ့သည်။ မော် သဘောထားကား...

“ဒီကနေ့ တရုတ်ပြည်သူ့ ပြည်သားတွေရဲ့ အဓိက လိုအပ်ချက် အဓိက အခွင့်အလမ်းတွေ ပြဿနာကတော့ ဂျပန်နယ်ချဲ့ဝါဒကို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ဖြိုခွင်းဘို့တဲ့၊ ဂျပန်နယ်ချဲ့ဝါဒတွေဟာ တရုတ်တပြည်လုံးကို သိမ်းသွင်းပြီး တရုတ်လူမျိုးတွေကို သူတိုရဲ့ ကိုလိုနီ ကျေးကျွန်တွေအဖြစ် သတ်သွင်းဘို့ လိုလား နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဂျပန်ကျူးကျော်မှုကို တိုက်ခိုက်ရေး၊ ဂျပန်ရဲ့ စိုးမိုးရေးနဲ့ စစ်ရေးစင်ရာ အောင်မြင်မှုတွေကို နှိမ်နင်းရေးဆိုတဲ့ အချက်တွေဟာ ဆိုဗီယက် ဝါဒမှာ အဓိက အချက်တွေအဖြစ် တည်ရှိနေတယ်...”

“တကယ်တော့ ဂျပန် နယ်ချဲ့သမားတွေဟာ တရုတ်ပြည်သူလူထုရဲ့ ရန်သူ သာမက၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာပိုတဲ ငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုလားသူတိုင်းရဲ့ ရန်သူလဲ ဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာဒေသကို စိတ်ဝင်စားနေသူတွေရဲ့ ရန်သူ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတိုင်းပြည်တွေကတော့ အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်နဲ့ သိဗီယက် ရုရှားတို့ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့ ဂျပန်ရဲ့ တကမ္ဘာလုံးကို အုပ်စိုးလိုတဲ့ ဝါဒဟာ တရုတ်ပြည် တပြည်ထဲသာမကဘဲ၊ အဲဒီတိုင်းပြည်တွေနဲ့ လဲ သက်ဆိုင်နေလို့ ဖြစ်တယ်...”

“ကျွန်တော်တို့ ဟာလက်နက်ကိုင်နိုင်ငံကြီးတွေဆီက ဘာကိုမြော်လင့်သလဲ? အနည်းဆုံး မိတ်ဆွေနိုင်ငံတွေဟာ ဂျပန်ရဲ့ ကျူးကျော်ရေးဝါဒကို မကူညီဘဲ ကြားနေဘို့ ကျွန်တော်တို့ မြော်လင့်ပါတယ်။ နောက်ပြီး ဂျပန် ကျူးကျော်မှုရဲ့ အောင်မြင်မှုကို တွန်းလှန်ရပ်တန့်နိုင်ဘို့ ကျွန်တော်တို့ကို လက်တွေ့အားဖြင့် ကူညီရေးအတွက်လဲ မြော်လင့်ပါတယ်...”

နယ်ချဲ့ဝါဒဟာ သောကောင်းလုံးကို ပေးတို့သုံးခြင်းဖြင့် ကွန်မြူနစ်တို့သည် ယနေ့တရုတ်ပြည်အား ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်နေသည့် ဂျပန်များနှင့် တရုတ်ကို မိတ်ဆွေကဲ့သို့ သဘောထားပြီး ကျူးကျော်မှုမပြုသော ဒီမိုကရက်တစ် အရေးရှင် နိုင်ငံကြီးတို့အား သိသားခဲ့ခြားစေသည်။ ထိုသဘောထားနှင့်ပတ်သက်၍ ပေက ရှင်းပြလေသည်။

“အထွေထွေ နယ်ချဲ့ဝါဒနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြဿနာကို လေ့လာကြည့်တဲ့ အခါမှာ လက်နက်နိုင်ငံကြီးအချို့ ဟာ ကမ္ဘာ့စစ်ပွဲသစ်တစ်ခုကို ပစ်ခတ်လိုကြောင်း

တွေ့ရတယ်။ တချို့ကလဲ တရုတ်ကို ဂျပန်ကသိမ်းတာ မလိုလားကြဘူး။ မကြည့်ချင်
ဘူး။ အဲဒီနိုင်ငံတွေကတော့ အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်၊ ဟော်လန်နဲ့ ဘယ်ဂျီရိယာ
တို့ဖြစ်တယ်။ နောက်ပြီး ကျူးကျော်ရေးလက်နက်နိုင်ငံတို့ရဲ့ ထာဝစဉ်ခြိမ်းချောက်
မှုခံနေရတဲ့ တိုင်းပြည်မျိုးလဲရှိသေးတယ်။ ဥပမာ ဟိုးဒယား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗဟိုအမေရိက
တိုင်းပြည်များ၊ ကနေဒါ၊ အိန္ဒိယ၊ သြစတြေးလျ တို့ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတိုင်းပြည်တွေဟာ
အနည်းနဲ့ အများ ဆိုသလို ဂျပန်ရဲ့ ခြိမ်းချောက်မှုကို ခံနေကြရတယ်။ အဲဒီလို
အခြိမ်းချောက်ခံ တိုင်းပြည်တွေကို ကျွန်တော်တို့က မိတ်ဆွေနိုင်ငံတွေ အဖြစ်နဲ့
မြင်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက်လဲ သူတို့ကို ဘိတ်ခေါ်တယ်။”

ဒီတော့ ဂျပန်နဲ့ သူ့ကို အားပေးအားမြှောက်ပြုနေတဲ့ တိုင်းပြည်အချို့
(အိတလီနှင့်ဂျာမနီ) ကလဲ့လို့ စစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ကျူးကျော်မှု ဆန့်ကျင်ရေး၊
ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးအဖြစ်နဲ့ ကမ္ဘာ့မဟာမိတ် အင်အားစု ဖွဲ့စည်းနိုင်မယ်၊ ကုန်ခွဲတဲ့
အချိန်တွေဟာ ကတော့ နန်ကင်းဟာ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်နဲ့ တခြားတိုင်းပြည်တွေ
ဆီက အကူအညီတွေရခဲ့တယ်။ အဲဒီအကူအညီတွေရဲ့ အများစုကို နန်ကင်းအစိုးရ
ဟာ ပြည်တွင်းစစ်ပွဲမှာ သုံးခဲ့တယ်။”

အိုဗီယက်တို့သည် ညီမျှမှုမရှိသော စာချုပ်များ ဖျက်ဆီးရန် သဘောတူ
ပါသလားဟု ကျွန်တော်က မော်ကို မေးကြည့်သည်။ မော်က ထိုညီမျှမှုမရှိသော
စာချုပ်များကို ဂျပန်သည် ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပြောပြသည်။ ထို့နောက်
ဆက်လက်၍ မော်က...

“တရုတ်ရဲ့ လွတ်လပ်ရေးနဲ့ လွတ်မြောက်မှု စစ်ပွဲတွေ ဆင်နွှဲရာမှာ ကူညီ
ခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်များ၊ ဆန့်ကျင်မှုမပြုခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်များကို ကျွန်တော်တို့က အနာဂတ်
ကာလမှာ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံရန် ဘိတ်ခေါ် သင့်တယ်။ ဂျပန်ကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ
ကူညီအားပေးခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတွေ ဥပမာ အိတလီနဲ့ ဂျာမနီတို့ကြတော့ အဲဒီလို သဘော
ထားပြီး ဆက်ဆံလို့ မဖြစ်ဘူး။”

“မိတ်ဆွေနိုင်ငံများနဲ့ အပေးအယူ စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုဖို့ တရုတ်ဟာ
ငြိမ်းချမ်းတဲ့ နည်းတို့ဖြင့် ဆွေးနွေးခြင်းပြုမယ်။ နောက်ပြီး တခြား လက်နက်နိုင်ငံကြီး
တို့နဲ့ အတူ နယ်စပ်အရေးများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အဆင်သင့်
ပြုလုပ်ထားတယ်။”

“တရုတ်ဟာ သူ့ လွတ်လပ်ရေးကို လုံးဝရပြီးတဲ့ အခါ တရားသဖြင့် ပြုလုပ်မိ
နိုင်ငံခြား ကုန်သွယ်မှုဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် များစွာ အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်း
စေမယ်။ လူပေါင်း ၄၅-သန်းကျော်ရဲ့ စားဝတ်နေထိုင်ရေး ကိစ္စဟာ တရုတ်

တပြည်ထဲအတွက် သီးသန့်ဖြစ်ပေါ်စေမဲ့ ပြဿနာမဟုတ်ဘဲ၊ နိုင်ငံအားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပြဿနာအဖြစ် ရင်တည်လိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သန်းပေါင်းများစွာ သော ပြည်သူလူထုရဲ့ အဖက်ဖက်က တိုးတက်မှုရအောင် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခြင်း မျိုးဟာ တရုတ်တပြည်ထဲအတွက် သာမကဘဲ၊ ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ စီးပွားရေး တိုးတက်မှုအတွက်လဲအထောက်အကူဖြစ်စေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝမ်းနည်းစရာကောင်း တာက တရုတ်ပြည်သူလူထုရဲ့ လုပ်အားစွမ်းအားတွေကို ပြည်တွင်းစစ်ဝါဒီတွေနဲ့ ဂျပန်နယ်ချဲ့ဝါဒီတို့က ဖိနှိပ်ခဲ့တယ်။ ချိုးဒိမ်းနိုင်ခဲ့တယ်...” စသဖြင့်ပြောပြလေသည်။

နောက်ဆုံးအဖြစ် ကျွန်တော်က မေးခွန်းတခုကို မေးလိုက်သည်။

“ဒီမိုကရက်တစ် အရင်းရှင်နိုင်ငံတွေနဲ့ တရုတ်ဟာ နယ်ချဲ့သမား ဆန့်ကျင် ခရေးမဟာမိတ်အုပ်စုဖွဲ့လို့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား...”

“နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး မဟာမိတ်တွေ ဆိုတာက သဘာဝအားဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေး မဟာမိတ်တွေသာဖြစ်တယ်...” ဟု ဖော်ပြော ပြော သည်။ “နောက်ပြေး စစ်ကိုယ်စွဲဖိနှိပ်နိုင်ငံတွေရဲ့ ဦးတည်ချက်ကို စုပေါင်းကာကွယ်တဲ့ သဘောလဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် တရုတ်ရဲ့ ဒီမိုကရက်တစ် အရင်းရှင်နိုင်ငံတွေနဲ့ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးစာချုပ်ဟာ ချုပ်ဆိုလို့လုံးဝ ရနိုင်ပါလိမ့်မယ်...။ စာချုပ်ဆိုဖို့ ဖန်လဲ လို့လားပါတယ်။”

“တကယ်လို့ တရုတ်ပြည်ကိုသာ လုံးဝကိုလိုနီနိုင်ငံအဖြစ် သွတ်သွင်းလိုက် ဖယ်ဆိုရင် အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ရေရှည်စစ်ပွဲတွေစတင်တာနဲ့ အတူတူ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ရွေးစရာအချက်ကို ကျွန်တော်တို့ ရွေးချယ်ရလိမ့်မယ်။ ဘရုတ်ပြည်သူလူထုဟာ ဖိနှိပ်နေတဲ့လူတွေကို တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်မိ လမ်းကို လိုက် ဖလား။ အဲဒီလမ်းပေါ်မှာ နိုင်ငံခြားခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ နိုင်ငံခြားပြည်သူလူထု ကာကျွန်တော်တို့နဲ့ အတူတူ ယှဉ်တွဲလျှောက်လိမ့်မယ်လို့ မြှော်လင် တယ်။ ဒါမှမဟုတ် သွားဆာနေတဲ့ နယ်ချဲ့ဝါဒီရဲ့ ချမှတ်ပေးတဲ့ မှောင်မှောင်မိမိလမ်းကို လိုက်မလား။”

“ဂျပန်ကို အောင်မြင်စွာ တိုက်ခိုက်နိုင်ဖို့အတွက် တရုတ်ဟာ လက်နက် ငင်ကြီးတွေဆီက အကူအညီကို ယူရလိမ့်မယ်။ ဒီလိုပြောလို့ တရုတ်ဟာ နိုင်ငံခြား ဝါဒအကူမပါဘဲ ဂျပန်ကို သူတိုင်းထဲ မတိုက်ခိုက်နိုင်ဘူးလို့ မထင်ပါနဲ့။ ဒီစစ်ပွဲကြီး ဝက်ဆိုးမရည်ရေးအတွက် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ဆိုဗီယက်အစိုးရ၊ တပ်နီတော်နဲ့ ဘရုတ်ပြည်သူလူထုဟာ ဘယ်နိုင်ငံနဲ့ မဆို ပူးပေါင်းလိုတဲ့ သဘောသာ ဖြစ်တယ်။ တကယ်လို့ ဘယ်သူမှ ကျွန်တော်တို့နဲ့ မပူးပေါင်းလာကြဘူးဆိုရင်လဲ ဒီစစ်ပွဲကြီးကို ချွန်တော်တို့ အထီးထီးအဆိုးသတ်အောင် တိုက်ခိုက်သွားဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်...”

ဂျပန်နှင့်အတူ စစ်မေ့ပြင်ဝယ်

၁၉၃၆-ခုခုလိုင်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် မော်စီတုန်း အခန်းတွင်းရှိ ခွေးခြေ
ပေါ်၌ ကျွန်တော်ထိုင်နေသည်။ အချိန်ကား ည ၉ နာရီသာသာ...
မော်သည် ကျွန်တော်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ ကျောက်တုံးတတုံးပေါ်တွင်
ထိုင်ခါ ချိန်ဟင်းစီးကရက်ကို အားရပါးရ ရှိုက်နေသည်။

ကျွန်တော့ နံဘေးတွင် စကားပြန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ဂူဒိန်းပင်
ရှိသည်။ ကျွန်တော့မေးခွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေသမျှ စကားလုံးတို့ကို ကျွန်တော်
သည် အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ရေးသည်။ ထို့နောက် မှန်ကန် တိကျရေးအတွက် တရုတ်လို
ဘာသာပြန်ပေးသည်ကို မော်က စစ်ဆေးကြည့်ရှုသည်။ ထို့နောက် ဂူဒါအကူအညီဖြင့်
မော်စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီးသမျှကို အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ရသည်။ ထိုသို့သော
အပြန်ပြန်အလှန်လှန် စစ်ဆေးခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်၏ ရေးသား သတင်းပေးမှု
တို့မှာ တတ်နိုင်သမျှ အမှားနည်းကြောင်း တွေ့ရသည်။

မော်သည် ကျွန်တော့် ပထဆုံးပေးသော ဂျပန်အပေါ်တွင် ထားရှိသည့် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဝါဒနှင့် ပတ်သက်သည့် မေးခွန်းမှစ၍ ဂရုတစိုက် ဖြေကြားခြင်း ပြုလေသည်။ မေးခွန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်လေသည်။

“တကယ်လို့ ဂျပန်ကို တရုတ်ပြည်က အပြီးတိုင် မောင်းထုတ် နိုင်မယ်ဆိုရင်၊ နိုင်ငံခြား နယ်၌ ဝါဒနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရုတ်ပြည်မှာ ဖြေရှင်း နိုင်မယ်လို့ ထင်သလား....”

“ဖြေရှင်းနိုင်ပါလိမ့်မယ်၊ တကယ်လို့ တခြားနယ်၌ နိုင်ငံတွေဟာ ဂျပန်လို မလုပ်ဘူးဆိုရင်၊ တရုတ်ကလဲ ဂျပန်ကို အပြီးတိုင် မောင်းထုတ်နိုင်တယ်ဆိုရင်၊ ဒါဟာ တရုတ်လူထုရဲ့ နိုးကြားမှု ဖောက်တဲ့ အချိန်၊ အစစ-အရာရာ အတွက် အသင့်ဖြစ်မဲ့ အချိန်၊ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့ အချိန်သာ ဖြစ်မယ်၊ ဒီတော့ နယ်၌ ဝါဒကို အလွယ်တကူဘဲ ဖြေရှင်း နိုင်ပါလိမ့်မယ်....”

“ဘယ်လို အခြေအနေမျိုးမှာ တရုတ်ဟာ ဂျပန်ကို အောင်မြင်စွာ မောင်းထုတ်နိုင်မယ်လို့ ခင်ဗျားထင်သလဲ....” ဟု ကျွန်တော်က မေးသည်။

“ကျွန်တော်တို့ အောင်မြင်မှုအတွက် အခြေအနေ သုံးခု ရှိရမယ်....” ဟု မော်က ပြောသည်။ “ပထဆုံး ဂျပန် နယ်၌ ဝါဒကို ဆန့်ကျင်ဘက်အတွက် အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု တပ်ဦး ရှိရမယ်၊ ဒုတိယအနေနဲ့ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး ကမ္ဘာ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှု တပ်ဦး ဖြစ်ရမယ်၊ တတိယကတော့ ဂျပန်နယ်၌ ဝါဒရဲ့ ဖိနှိပ်မှုကို လောလောဆယ်ခံနေရတဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ တော်လှန်ပုန်ကန်မှုတို့ဘဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခြေအနေ သုံးခုရပ်ထဲမှာ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ တရုတ်ပြည်သူလူထု စည်းရုံးညီညွတ်ရေးဘဲ....”

ကျွန်တော် မေးခွန်း။ ။ “ဂျပန်နဲ့ တိုက်ရမဲ့ စစ်ပွဲမျိုးဟာ ဘယ်လောက် ကြာမယ်လို့ ခင်ဗျားထင်ထားသလဲ....”

မော် အဖြေ။ ။ “အဲဒါကတော့ တရုတ်ပြည်သူ လူထု တပ်ဦးရဲ့ စွမ်းအား၊ တရုတ်နဲ့ ဂျပန်တို့ရဲ့ အခြေအနေအရပ်ရပ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာက တရုတ်ကို အကူပေးမှုအဆင့်အတန်း၊ ဂျပန်ပြည်မှာ တော်လှန်မှု အင်အားစုတို့ရဲ့ တိုးတက်မှုစတဲ့ အခြေအနေတွေပေါ်မှာ မူတည်နေတယ်တကယ်လို့ တရုတ်ပြည်သူလူထု တပ်ဦးရဲ့ စွမ်းအားတွေဟာ အတူညီအထိပ်မှာ ရှိမယ်၊ တရုတ်ကို အကူအညီပေးမဲ့ တိုင်းပြည်တွေကိုယ်တိုင်က သူတို့ပေါ် ကျရောက်လာမဲ့ ဂျပန် အန္တရာယ်ကို သတိထားတဲ့ တိုင်းပြည်တွေဖြစ်မယ်၊ ဂျပန်ပြည်တွင်းမှာ တော်လှန်မှုဟာ တစ်နိုင်တည်းကွင်း ပွား လာမယ်”

ဆိုရင် ဂျပန်နဲ့ ကျွန်တော်တို့စစ်ပွဲဟာ အချိန်တိုတောင်းမယ်၊ နောက်ပြီး ကျွန်တော်တို့
ဟတွေ အောင်မြင်မှုလဲရမယ်၊ ဟက်ယ်လို့ အဲဒီအခြေအနေအထားမှာ မနူးကူးဆိုရင်
တော့ စစ်ပွဲဟာ သက်ဆုံး ဝှဉ်းဆုံးမှာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ လဲနောက်ဆုံးမှာတော့ ကျွန်
တော်တို့သာ အောင်မြင်မှုရလိမ့်မယ်...

အမေး။ ။ “အဲဒီ စစ်ပွဲမျိုးဟာ နိုင်ငံရေးအရနဲ့ စစ်ရေးအရ လိုက်က
ကြီးပွားကောင်းကြီးပွားလာ နိုင်မယ်လို့ ထင်ပါသလား...”

အဖြေ။ ။ “ဒီမေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ မြာသာနာနစ် ရုပ်ဖိုကယ်၊ ပထမ
ကတော့ နိုင်ငံခြား လက်နက် နိုင်ငံကြီးတွေရဲ့ ဝါဒဖြန့်ပြီး၊ ဒုတိယတော့ တချို့
စစ်တပ်တွေရဲ့ စစ်ရေးစစ်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ဖြစ်အား...”

“ခုဆိုရင် ဂျပန်ရဲ့ တကမ္ဘာလုံးကို ကြီးစိုးဖို့တဲ့ ဝါဒဟာ အခြေခိုင်ခိုင်ပျံ့
နေပြီး လူတိုင်းလိုလိုကဘဲ သူတို့အကြောင်း သိတားပြီးဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ တရုတ်
ပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ စီးပွားရေးများ၊ နိုင်ငံရေးများ၊ နယ်ပယ်များကိုအစကေးခါပြီး စေ
စပ်ရေးလုပ်မယ်၊ ဂျပန်ထီးစစ်ကို ရင်တန်းစေပယ်ဆိုတဲ့ လှပွားတဲ့စစ်ရေးစစ်ရာ နည်း
ပရိယာယ်တွေကို ဆက်လက်သုံးကြစိတ်ကူးမယ်ဆိုရင်တော့ ဒါဟာ ဖဟာ အမှားဘဲ၊
နန်ကင်းအစိုးရဟာ ဒီနည်းပရိယာယ်တွေသုံးခဲ့လို့ ပြောင်းလဲလာတဲ့ အာရှ အရှေ့
ဖျား မြေပြန့်ကျဲသာ ကျွန်တော်တို့စောင့်ကြည့်ခဲ့ရတယ်။

“ခုဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တရုတ်ပြန်ပိုင်းကိုသာမက ဟန်စီ တောင်
ကြားအောက်ပိုင်းနယ်ပြေတွေနဲ့ တော်ပိုင်း ဝိပိကမ်းမြို့တွေကို ဂျပန်တွေက ဆက်
လက်သိမ်းပိုက်ဖို့ ကြံစည်နေတယ်လို့ သိရတယ်၊ ဒါတောင်မကဘူး၊ ဂျပန် ရေတပ်ဟာ
တရုတ်ပင်လယ်ကို ပိတ်ဆို့ပြီး ဖိလစ်ပိုင်၊ ဟိုးဇယား၊ အင်ဒိုချိုင်းနား၊ မာလာယုနဲ့
ဒတ်ချ်၊ အိန္ဒိယ အရှေ့ဖျားကျွန်းစုတွေကို သိမ်းပိုက်ဘိလဲ စီစဉ် နေတယ်၊ စစ်ပွဲ
အတွက် ဂျပန်ဟာ သူ့အင်အားကို ဖြည့်တင်းလိမ့်မယ်၊ စစ်စခန်းတွေ ဆောက်လုပ်
မယ်၊ ဗြိတိန်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်ကိုတရုတ်နဲ့ အဆက်အသွယ်မပြုလုပ်နိုင်အောင်
အကြပ်ကိုင်လိမ့်မယ်၊ ပစ်ဖိတ်တောင်ပိုင်းပင်လယ်ပြင်ကို တဦးတည်းပိုင်အဖြစ် သုံးစွဲ
လိမ့်မယ်၊ အဲဒီရေတပ်ရဲ့ အစီအစဉ်တွေ အောင်မြင်တို့အတွက် ဂျပန်ကြည်းကပ်က
အကူအညီပေးလိမ့်မယ်။

* ကွန်မြူနစ်တို့သည် ဂျပန်နှင့် တရုတ် ဝင် စစ်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၂-ခုနှစ်
စောစောပိုင်းတွင် ကိန်ဆီးပူနေ၍ ဆိုဗီယက် အစိုးရက ဂျပန်နှင့်
စစ်ကျေညာခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက် ဆိုကျေညာချက်ကို ဂျပန်တန်တိုက် လူသိ
ရှင်ကြား မပြုလုပ်နိုင်ရန် မှီခိုင်ထားခဲ့သည်။

ဂျပန်ဟာ တရုတ်ရဲ့ ဆိပ်ကမ်းမြို့တွေကို သိမ်းပြီး ရေတပ်နဲ့ ပိတ်ဆို့မှု လုပ်
မယ်ဆိုရင် တရုတ်ဟာ ဂျပန်ကိုထက်လက်ပြီး တိုက်ခိုက်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ အများ
စုကယုံကြည်ထားကြတယ်။ တကယ်တော့ အဲဒီယုံကြည်ချက်ဟာ အဓိပ္ပာယ် မရှိပါ
ဘူး။ ကျွန်တော်တို့တပ်နဲ့တော်ရဲ့ ရာဇဝင်ကို ညွှန်ပြရင်း အဲဒီယုံကြည်ချက် မဟုတ်
ပဲ ညွှန်ကြောင်း ကိုးကားရလိမ့်မယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ အချိန်တွေထိုးကဆိုင် ကူမင်တန်စစ်တပ်
ဟာ ကျွန်တော်တို့ထက် လက်နက်အား လူ့အင်အားမှာ အဆန်ဆဲအထိ သာ
လွန်ခဲ့တယ်။ သူတို့ရဲ့ စီးပွားရေးပင်မအားတွေဟာလဲ ကျွန်တော်တို့ထက် ပိုကဲတယ်။
နောက်ပြီး သူတို့ဟာ အပြင်ပက အကူအညီတွေကိုလဲ အမြောက်အမြား ရခဲ့တယ်။
ကဲ-အဲဒီလို အခြေအနေမျိုးမှာ ကပ်နိုတော်ဟာ ဘာကြောင့် အောင်မြင်မှုတွေ
ဆွဲကဲဆင်ကဲရယူနိုင်ခဲ့သလဲ။ သူ့ သြဇာအာဏာတွေ တိုးတက်ခဲ့ရသလဲ...။

“ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့ တပ်နိုတော်နဲ့ ဆိုဗီယက် အစိုးရဟာ သူတို့ရဲ့ သက်
ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်တွေမှာ ပြည်သူလူထုကို ခိုင်မာစည်းလုံးတဲ့ အင်အားစုတွေအဖြစ်
ရပ်တည်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လို့ ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့ ဆိုဗီယက်နယ်
ပယ်မှာ ရှိသူတွေဟာ သူတို့အစိုးရက သူ့ကံ ဖိနှိပ်သားသူမှန်သမျှ တိုက်ခိုက်ဘို့အောင်
ရှိခဲ့ကြလို့ ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့ လူတိုင်းဟာ သူယုံကြည်သူ သူမှန်တယ်
ထင်ရာအတွက်၊ သူ သဘော သူ ဆန္ဒအလျောက် တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်တယ်။
နောက်ပြီးတော့လဲ ဆိုဗီယက် လှုပ်ရှားမှုတွေကို ထက်မျက်တဲ့ လူတွေက ဝေါင်း
ဆောင်ခဲ့တယ်။ စွမ်းအားနဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေရှိတယ်။ စစ်ရေးစစ်ရာမှာ နည်းပရိယာယ်
အမျိုးမျိုး နှားလည်ကြတယ်။ နိုင်ငံရေးစီးပွားရေးမှာလည်း အခြေအနေအရပ်ရပ်နဲ့
မတ်မိအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြလို့ အောင်မြင်မှုရခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်။ တော် လွန် ငေး
သမားစာရဲ့ လက်ထဲကိုရိုင်ဖယ် တစ်ခါဒင်လောက် ရောက်ခဲ့တာကစပြီး တပ်နိုတော်
ဟာ အောင်မြင်မှုရခဲ့တယ်။ တပ်နိုတော်ကို ပြည်သူလူထုက သာမက ကူမင်တန် စစ်
အားတွေကိုယ်တိုင်က ထောက်ခံအားပေးပေးပေး လိုင်းခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရန်သူ
ဟာ စစ်ရေးစစ်ရာအရ ကျွန်တော်တို့ထက်သာလွန်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံရေး အရ
တော့ သူတို့တတွေလူကြားထဲမတိုးနိုင်တဲ့အထိ ရှိခဲ့တယ်။”

“ဒီတော့ ဂျပန်ကိုဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်တဲ့အခါမှာ ကူမင်တန်ကိုတိုက်ခိုက်
တဲ့အချိန်ထက် တပ်နိုတော်ဘက်မှာ တရုတ်ပြည်သူလူထုဟာ ရှိမှာပဲ ထောက်ခံမှာပဲ သေ
ချာတယ်။ တရုတ်ပြည်ဟာ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ တိုင်းပြည်ပဲ ပြည်ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့
ကျူးကျော်ရေးသမားအနေနဲ့ တရုတ်ပြည်ရဲ့ မြေမျက်နှာပြင် လက်မတိုင်းကို သူ
မီးဖျားအောက်မှာ ကားခြင်းမပြုနိုင်ပုံက သေချာတယ်။ ဂျပန်ဟာ တရုတ်ပြည်ရဲ့

ကျွန်တော်ကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်ပြီတဲ့အားတော့ တရုတ်ပြည်သူလူထု သန်းတရာ၊ ဒါမှမဟုတ် သန်းနှစ်ရာပေါ် အုပ်ချုပ်နိုင်ပြီတဲ့အားတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ လုံးဝ အရေးနိမ့်ရမဲ့ အခြေအနေနဲ့ အများကြီး အလွမ်းကွာဝေးဆီရှိမယ်၊ အဲဒီလို အချိန် အခါမျိုးမှာတောင် ကျွန်တော်တို့နှင့် တကွ ဂျပန်စစ်ဝင် ဂီတော့ကို တိုက်ခိုက်ဖို့ လက်နက် ကိုင် အင်အားစုဟာ အများ အပြားဘဲ ရှိနေလိမ့်ဘူးမယ်။

“ခဲယမ်းမီးကျောက်အနေနဲ့ ပြောရရင် တိုင်းပြည်တွင်းမှာရှိတဲ့ ကျွန်တော် တို့လက်နက်ရုံတွေကို ဂျပန်ဟာ ဘယ်နည်းနဲ့ မှသိမ်းပိုက်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလက် နက်ရုံတွေက နှစ်ပေါင်းများစွာ အသုံးပြုနိုင်မဲ့ လက်နက် ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေကို ကျွန်တော်တို့အတွက် ထုတ်ပေးနိုင်လိမ့်မည်။ ဒါ့ပြင်လဲ ဂျပန်တွေဟာ သူတို့ဆီက လက် နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေကို ကျွန်တော်တို့တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်တာကို ကာကွယ် နိုင် မှာ မဟုတ်ကြဘူး၊ အဲဒီနည်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကူမင်တန်တွေဆီက လက်နက်တွေ ကို ရခဲ့တယ်။ ကူမင်တန်တွေဟာ ကိုးနှစ်လုံးလုံး ကျွန်တော်တို့အတွက် ခဲယမ်းမီး ကျောက် ထောက်ပံ့ သူတွေဖြစ်ခဲ့တယ်။”

“စီးပွားရေး အရာတော့ မှန်တယ်၊ တရုတ်ဟာ လုံလောက်မှု မရှိသေးဘူး၊ ဒါပေမယ့် ဂျာနီရဲ့ စစ်အတွင်း စီးပွားရေး အခြေအနေ အညီ အမျှ တိုးတက်မှုဟာ တောင်တန်းပြည်နိုင်းနေတဲ့ ဂျပန်ရဲ့ စီးပွားရေးကို ဆန့်ကျင်ရာမှာ အရာထောက် အကျိုး သက်ကျက်စေခဲ့တယ်။ စီးပွားရေးအရ ပိတ်ဆို့ ဖြတ်တောက်မှု ဆိုတာတွေကလဲ မလွယ်ပဲ ဘူး၊ ရှေးဟောင်းကုန်ပစ္စည်းတို့ ပြည်လုံးနဲ့ အဆက်အသွယ်ဖြတ်လို့ ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါ့အပြင် တရုတ်ပြည်အနှောက်အယှက်ပိုင်း၊ အနှောက်အယှက်ပိုင်းနဲ့ အနှောက်ပိုင်း ဒေသတွေကို ဂျပန်ဟာ စီးပွားရေးအရ ပိတ်ဆို့ နိုင်လိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး။”

“အရေးကြီးဆုံးကတော့ ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် ၁၉၃၂ ခု နှစ်က ကွန်မြူနစ်ပါတီအနေနဲ့ ကျေညာကမ်းလှမ်းခဲ့တဲ့အတိုင်း တရုတ်ပြည်သူ လူထု တရုတ် လုံး စည်းရုံးပြီး အမျိုးသားစည်းလုံးမှု တပ်ဦးဖွဲ့စည်းရေးသာ ဖြစ်တယ်...”

အမေး။ ။ “တရုတ်-ဂျပန်စစ်ပွဲအတွင်း ဂျပန်ပြည်မှာ တော်လှန် ပုန် ကန် မှုတွေ ပေါ်ပေါက်ဖယ်လို့ ကော ခင်ဗျား ထင်သလား...”

အမေး။ ။ “ဂျပန်တော်လှန်မှုဟာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုးသာမက ဖြစ်ကို ပြင်မဲ့ အခြေအနေမှာ ရှိနေတယ်။ ဂျပန်တော်လှန်ရေးဟာ မပေါ်ပေါက်ရင် မဖြစ်မဲ့ အခြေအနေမျိုး ရောက်လိမ့်မယ်။ ဂျပန်စစ်တပ်ဟာ စစ်မြေပြင်မှာပဲ ထမဆုံး အပြင်းအထန် အရေးနိမ့်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ တော်လှန်မှုဟာ ဖြစ်ပေါ်လာ လိမ့်မယ်...”

အမေး။ ။ “ဂျပန်နဲ့ စစ်ပွဲမှာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံနဲ့ မွန်ဂိုလီးယားဟာ... ပါဝင်လာမယ်၊ နောက်ပြီး ခင်ဗျားတို့ကို ကူညီမယ်လို့ ကောယကြည်ထားလား။”

အဖြေ။ ။ “ဆိုဗီယက်ယူနီယံဟာ တသိဒါခြား နေတတ်တယ်၊ တိုင်းပြည် တပြည်ပဟုတ်တဲ့အတိုင်း အရှေ့ဗျားဒေသမှာ ဖြစ်ပျက်မှုတွေကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ လျစ်လျူရှုလိမ့်မည် မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ဟာ အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်နေမှာ ဖြစ်တယ်။ ဂျပန်ဟာ တရုတ်ပြည်လုံးကိုသိမ်းပြီး ဆိုဗီယက်ယူနီယံကို တိုက်ခိုက်တဲ့ စစ်စခန်းပြုလုပ်တဲ့အထိ ဆိုဗီယက် ယူနီယံဟာ စောင့်ကြည့်နေမလား? ဒါမှမဟုတ် တရုတ်ပြည်သူလူထုဟာ သူတို့ကို ဖိနှိပ်သူတွေကို ဆန့်ကျင်တဲ့အခါ လွတ်လပ်ရေး အတွက် လှုပ်ရှားတဲ့ အင်အားတွေမှာ အကူအညီ ပေးပြီး ရုရှားပြည်သူလူထုနဲ့ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံရေးအတွက် ဖန်တီးပေးမလား? အဲဒီရွေးစရာ လမ်း နှစ်ခုမှာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံဟာ ဒုတိယလမ်းကို ရွေးလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်ဟို့ နားလည်ထားတယ်။”

“ကျွန်တော်တို့တတွေ ကိုယ် အစိုးရကိုယ်ထူထောင်နိုင်ပြီးစအချိန်၊ ဂျပန်ကို စတင်တော်လှန်နိုင်တဲ့အချိန်၊ တခြားမိတ်ဆွေ နိုင်ငံတွေလို ဆိုဗီယက်ယူနီယံနဲ့ လဲ မိတ်ဆွေဖြစ်ဘက်ဆံ့ကမ်းလှမ်းတဲ့အချိန်မှာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံဟာ ကျွန်တော်တို့ကို ဝမ်းသာအလဲနဲ့ မိတ်ဖွဲ့လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ထားတယ်။ ဂျပန် နယ်ချဲ့ဝါဒကို တိုက်ခိုက်မှုဟာ ကမ္ဘာကြီးတခုလုံးရဲ့ လုပ်ငန်းဘဲဖြစ်တာမို့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တမိတ် တဒေသဖြစ်တဲ့ ဆိုဗီယက်ယူနီယံဟာ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်တို့လို ကြားနေပြီး လက်ပိုက်ကြည့်နေမဲ့ တိုင်းပြည်တပြည်တော့ မဟုတ်ဘူး...”

အမေး။ ။ “တရုတ်ပြည်သူလူထုရဲ့ အရေးတကြီးဆောင်ရွက်ရမဲ့ တာဝန် ဟာ ဂျပန်နယ်ချဲ့ဝါဒလက်ထဲကို ရောက်ခဲ့ရတဲ့ နယ်ပယ်တွေ အားလုံးကို ပြန်ရ ဘို့လား။ ဒါမှမဟုတ် ဂျပန်ကို မြောက်ပိုင်းတရုတ်ပြည်ရဲ့ နံရံကြီးပေါ်မှာရှိတဲ့ တရုတ်နယ်ပယ်တွေက မောင်းထုတ်ရုံဘဲလား...”

အဖြေ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အရေးတကြီး ဆောင်ရွက်ရမဲ့ တာဝန်ဟာ နံရံကြီး အောက်ပိုင်း နယ်မြေတွေကို ခုခံကာကွယ်ရုံသာမဟုတ်ဘဲ၊ ဂျပန်သိမ်းပိုက် ထားတဲ့ နယ်မြေတွေအားလုံးကို ပြန်လည်ရယူဘို့ဖြစ်တယ်။ တာဝန်တယ်၊ မန်ချူး ရီးယားကို ကျွန်တော်တို့ ပြန်ရ ရမယ်။ တခါက တရုတ်ပြည်ရဲ့ ကိုလိုနီဖြစ်တဲ့ ကိုရီးယားကိုတော့ ပြန်လည် မသိမ်းပိုက်ပါဘူး။ မါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့တတွေ ဆုံးရှုံးခဲ့တဲ့ နယ်တွေပြန်သိမ်းပြီးတဲ့နောက် ကိုးရီးယားဟာ ဂျပန်နယ်ချဲ့ဝါဒရဲ့ သံကြီးကွင်းဆက်အောက်က လွတ်မြောက်လိုမယ်ဆိုရင်တော့ သူတို့ရဲ့ လွတ်လပ်ရေး

ပုံကို ကျွန်တော်တို့က အားပါးတရနဲ့ ကူညီခြင်းပြုကြမယ်။ ပေါ်မို့ဘာ
ကတိုက်လဲ ကိုရီးယားလိုဘဲ သဘောထားတယ်။ တရုတ်လူမျိုးနဲ့ မွန်ဂိုလူမျိုးတွေ
စုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ မွန်ဂိုလီးယား * နဲ့ ပတ်သက်လိုတော့ အဲဒီမှာ ဂျပန်တွေကို
မောင်းထုတ်ပေးမယ်။ နောက်ပြီးတော့ အတွင်းမွန်ဂိုးလီးယားကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်
ခွင့်ရှိမိ ပြည်နယ်အဖြစ် ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက်လဲ ကူညီမယ်...”

အမေး။ ။ “ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်တဲ့နေရာမှာ လက်တွေ့အနေနဲ့ ဆိုဗီယက်
အစိုးရနဲ့ တပ်နီတော်ဟာ ကူပင်တန်တွေနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပူးပေါင်းကြမလဲ၊
နိုင်ငံခြားနဲ့ ဖြစ်ရတဲ့စစ်ဆိုတော့ တရုတ်တွေကအမိန့်ပေးဘို့ စုပေါင်းဦးစီးမှုလို့မယ်၊
တကယ်လို့ စစ်ရေး စစ်ရာနဲ့ နိုင်ငံရေးရာတွေမှာ ဆုံးဖြတ်ဘို့ အတွက် ဦးစီး
စစ်ကောင်စီကို ကိုယ်စားလှယ် ထည့်ပေးရေးမှာ တပ်နီတော်အနေနဲ့ သဘော
တူနိုင်ပါ့မလား...”

အဖြေ။ ။ “သဘောတူပါတယ်။ ဂျပန်ကို ဆန့်ကျင် တော်လှန်မယ်ဆိုတဲ့
မှန်ကန်တဲ့ အခြေခံချက်အရ ဆိုရင်တော့... အဲဒီ ကောင်စီရဲ့... ဆုံးဖြတ်မှုကို
ထောက်ခံပါ့မယ်...”

အမေး။ ။ “ဦးစီး စစ်ကောင်စီရဲ့ အမိန့်ပေးချက်အရ... ဒါမှပေမယ့်
သဘောတူချက်အရ ကူပင်တန် စစ်တပ်တွေ သိမ်းပိုက်ထားတဲ့ နယ်မြေတွေကို
တပ်နီတော်ဟာ ဖြတ်သန်း မသွားချ၊ ဝင်မသွားရဘူး ဆိုရင်ကော တပ်နီတော်က
သဘောတူနိုင်ပါ့မလား...”

အဖြေ။ ။ “သဘောတူပါတယ်။ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး လက်နက်ကိုင်
တပ်တွေ သိမ်းပိုက်ထားတဲ့ ဒေသတွေကို တပ်နီတော်ဟာ ဘယ်တော့မှ
ဝင်ရောက်ခြင်း ပြုပါဘူး...”

* အပြင်မွန်ဂိုးလီးယားနှင့်ပတ်သက်၍ မော်စီတုန်းသည် ကျွန်တော်၏
နောက်ပိုင်း၌ပင် သော ပေးမွန်ဂိုးတရုတ်က ကောက်ပါအတိုင်းဖြေဆိုခဲ့သည်။
“ဒုတိယကမ္ဘာပွဲမှာတော့ ပြီးခဲ့တဲ့ အချိန်တွေမှာတော့ ဆိုဗီယက်ယူနီယံနဲ့ အပြင်
မွန်ဂိုးလီးယားတို့ ဆက်သွယ်မှုဟာ လုံးဝညီမျှမှုအပေါ်မှာ အခြေခံတယ်။ တရုတ်
ပြည်မှာ ပြည်သူ့တော်လှန်ရေးအောင်ပွဲခံပြီးတဲ့နောက်မှာ အပြင်မွန်ဂိုးလီးယား
ဟာ သူတို့ရဲ့ အန္တရာယ်အလျောက်ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။ ဒီဟာပေမာင်နဲ့ တိအက်တွေဟာလဲ
တရုတ်ပြည်ကြီးရဲ့ ပြည်နယ်အဖြစ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေးရမဲ့ နိုင်ငံတွေဖြစ်လာ
ကြမယ်...”

အပေး။ ။ “အဲဒီလို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ကျွန်ုပ်တို့ပေါ်တိုက် ဘယ်လိုအခွင့်အရေးမျိုးကို တောင်းဆိုမလဲ...”

အဖြေ။ ။ “ကျွန်တော်တို့စစ်ပွဲဟာ ဂျပန်ရဲ့ ကျူးကျော်မှုကို တိုက်ခိုက် ခြင်းသာဖြစ်စေရမယ်၊ နောက်ပြီး ဒီပိုက်ဆံတစ်ပိုင် ထူထောင်သို့နဲ့ အပေးသား ကာကွယ်ရေး အစိုးရ ဖွဲ့စည်းတဲ့ တောင်းဆိုမယ်...”

အပေး။ ။ “အဲဒီလို စစ်ပွဲအတွက် ဘယ်လို လူမျိုးတွေကို လက်နက် တပ်ဆင်ပေးပေးလဲ၊ ချားရုံးမလဲ၊ လေ့ကျင့်ပေးမလဲ...”

အဖြေ။ ။ “ပြည်သူလူထုကို သူတို့ဖါသာစည်းရုံးပြီး၊ လက်နက်တပ်ဆင် ခွင့်ပြုမယ်၊ ဒီကိစ္စဟာ ချန်ကေရိုက်ကွယ်တိုင်ကပေးတဲ့ ငြင်းဆန်ခဲ့တဲ့ လွတ်လပ်မှုတဲ၊ ဒါပေမဲ့ ချန်ကေရိုက်ရဲ့ ငြင်းဆန်ဖိနှိပ်မှုဟာ လုံးဝ မအောင်မြင်ပါဘူး၊ ဥပမာ တပ်နီတော်ကို ပီကင်းရှန်ဟန်နဲ့ တခြားဒေသတွေမှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖိနှိပ်နေတဲ့ ကြားက ကျောင်းသား တွေဟာ သူတို့ဖါသာ စည်းရုံးကြပြီး နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှု အတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်စေခဲ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့လဲ ခုအချိန်ထိ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးအင်အားစု ကျောင်းသား လွတ်လပ် မှုဟာ မရကြသေးဘူး၊ စစ်လေ့ကျင့်ရင်း မဆင်းနိုင်ကြဘူး၊ လက်နက် မတတ်ဆင် နိုင်ကြသေးဘူး...”

အပေး။ ။ “လွတ်မြောက်မှုစစ်ပွဲမှာ အဓိကအနေနဲ့ ဆောင်ရွက်ရမဲ့ စစ် ပရိယာယ်ဟာဘာလို့ ခင်ဗျားလက်ခံ ထာသလဲ...”

အဖြေ။ ။ “ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သေနင်ဗျူဟာမှာ အဓိကကတော့ စစ်ရေး ငင်မှုပရိယာယ်သုံးခုသာဖြစ်တယ်၊ (တပ်တွေကိုတနေရာကတနေရာရွှေ့မယ်၊ ရုတ်တ ရက်စစ်တိုက်ရမယ်၊ အချိန်မီပြန်ဆုတ်မယ်၊ ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ အင်အား အလုံး အရင်းနဲ့ တိုက်ခိုက်ရမဲ့ အစား ပရိယာယ်စစ်ဆင်ရေးနဲ့ တိုက်ခိုက်တဲ့ စစ်ပွဲမျိုးတွေ သာ) အသုံးပြုသုံးခဲ့တယ်၊ ကျွန်တော်ရဲ့ သေနင်ဗျူ စစ်ဇာတ်လမ်းကို ကြည့်နေတဲ့ ဇာတ် ရံသဘောမျိုးလဲဖြစ်တယ်၊ ဒီဇာတ်ရုံကြီးမှာ စစ်နည်းပရိယာယ်သစ်တွေကို ကပြကြ တယ်။ ထွက်လိုက်ဝင်လိုက်နဲ့ ပေါ့...”

“ဒီလိုဆိုလို့ ကျွန်တော်တို့ဟာ စစ်ရေးစစ်ရာအတွက် အရေးကြီးတဲ့ ဝ ခန်း တွေကို မသိမ်းပိုက်ထားဘူး၊ ရယ်လို့ မထင်ပါနဲ့၊ စစ်ရေး စစ်ရာအတွက် (အချက်အချာ ကျတဲဒေသတွေကို နည်းပရိယာယ်စစ်ဆင်မှုနဲ့ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်မယ်၊ အရေးကြီး တဲ့ ဒေသတွေကို ပျောက်ကျားစိန်စစ်၊ သူရဲကောင်း နည်းပရိယာယ်တို့နဲ့ ဆင်င်ပယ်။ စစ်ရေးစစ်ရာအတွက် အရေးကြီးမယ်၊ အထောက်အကူပြုမယ်ဆိုရင်တော့ ဝံ့စွာ နှံ့ နှံ့ ချဲ့ ချဲ့ ခြင်းမျိုးကို အသုံးပြုရမယ်.....”

“ပထဝီသဘောအရ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပော်ကော်ယာဉ်နဲ့ စစ်ဆင်မှုကို လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ နောက်ပြီးစစ်မြေပြင်မှာ မြန်မြန်ဆန်ဆန်တိုက်ခိုက်တတ်တဲ့ ဂျပန်ကို ကျွန်တော်တို့လေးလေးအေးအေးနဲ့ ရှင်ဆိုင်လို့လဲ မဖြစ်ဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပုံမှန် စစ်သားတွေအဖြစ် စစ်ရေးစစ်ရာနဲ့ နိုင်ငံရေးရာ အရလဲ ပျောက်ကျားနဲ့ သူ့ရဲ့ ကောင်းတပ်တွေကို တောင်သူလယ်သမားတွေပါဝင်ပြီး ဖွဲ့စေရမယ်၊ ခုဆိုရင် မန်းချို၊ မိုးယားမှာ ဂျပန်ဆန်ကျင်ရေးအင်အားစုတွေဟာ လှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်နိုင်ကြပြီဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာ အင်အားအရများစွာ နည်းသေးပေမဲ့ ဂျပန်တွေကို နှစ်ဆယ် လေးနာရီလုံး အလုပ်များစေပြီး သေလုမျောပေါ်အထိ စိုးရိမ်မှုဖြစ်ပေါ်စေကြတယ်...”

“ဂျပန်နဲ့ စစ်ပွဲဟာ တရုတ်ပြည်မှာ တိုက်နေရကြောင်း ဖေ့ထားလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဒီတော့ ဂျပန်တွေဟာ ဘယ်နေရာကိုဘဲ သွားသွားသူတို့ကို မလိုလားတဲ့ တရုတ်ပြည်လူထုရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရောက်သွားကြမှာ သေချာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်ပွဲတလျှောက်မှာ ဂျပန်စစ်အားတွေ၊ လက်နက်တွေ၊ စစ်ရေးရာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စက်ပစ္စည်းတွေအမြောက်အမြား ဖမ်းဆီးရရှိမှာကလဲ သေချာတယ်။”

“တရုတ်ကို နှစ်ရှည်လများ သိမ်းပိုက်ထားရတဲ့ အတွက် ဂျပန် စီးပွားရေးဟာ ထိခိုက်မှုဖြစ်လာမယ်၊ ရေရှည်စစ်ပွဲမှာ အောင်မြင်မှုထက် ရှုံးနိမ့်မှုတွေက များလွန်းလို့ ဂျပန်စစ်သားတွေရဲ့ စိတ်ဓါတ်ဟာလဲ ကျဆင်းမှာက သေချာတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အောင်မြင်မှုတွေဟာ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ရရှိပြီး ဂျပန်ဆန်ကျင်ရေးဘက်တော်သားတွေဟာလဲ တိုးပွားသထက်တိုးပွားလာမှာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါမှာတော့ ဂျပန်ကို တရုတ်မြေပေါ်က ကျွန်တော်တို့တတွေ အပြီးတိုင် ပောင် ထုတ်နိုင်ကြလိမ့်မယ်။”

“ကျွန်တော်တို့တတွေအမ်းမိတဲ့ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်စစ်သားတွေကို ကျွန်တော်တို့ကောင်းစွာ ပြုစုမယ်။ သူတို့ကို သတ်မပစ်ပါဘူး၊ ညီအကိုတွေလို ပြုစုဆက်ဆံမယ်။ ပစ္စည်းမဲ့ လူတန်းစားဖြစ်တဲ့ ဂျပန်စစ်သားတွေအတွက် သူတို့ရဲ့ ဖက်ဆစ်တွေကို ပြန်လည်ဆန့်ကျင်ရပ်တည်စေတဲ့ နည်းလမ်းတွေ ကျွန်တော်တို့ ရှာဖွေဆောင်ရွက်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကြွေးကြော်သက် ဒို့တတွေ အားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်နေတဲ့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရေးသမား ဖက်ဆစ်ခေါင်းဆောင်တွေကို ဆန့်ကျင်ကြဖို့ ဖြစ်တယ်”

အချိန်မှာ သန်းခေါင်ကို လွန်၍ ၂ ချက်တီးကျော်ပေပြီ။

ကျွန်တော်သည် အိပ်ချင်မှူးတူးနှင့် နွမ်းနယ်လာတော့သည်။ သို့သော် မော်မျက်နှာတွင်ကား အားအင်ယုတ်လျော့နွမ်းပါးခြင်းအရိပ်အရောင်ကိုပင်ပေစေ့ရ။

သူသည်လမ်းထလျှောက်သည်။ ထိုင်သည်။ လဲလျောင်းသည်။ စားပွဲကိုဖို့သည်။ ကျွန်တော်ရေးပြီးသမျှကို ငှက်ဘာသာပြန်နေသည့်အချိန်မျိုးတွင် မော်သည် အစီရင်ခံစာများကိုဘတ်သည်။ မော် ဇနီးမှာလည်း ယခုအထိ မအိပ်သေး။

ရုတ်တရက်သူတို့နှစ်ယောက်သည် ထွန်းထားသော ဖရောင်းတိုင် မီးလျှံကို ဝင်တိုးသည့် ပိုးဖလံလေး တကောင်ကို ဝိုင်းမောင်းထုတ်ကြသည်။ သို့သော် ပိုးဖလံလေးသည် မီးစွယ်ထိ၍ သူ့ အတောင်ပံလေးတို့မှာ ဖယောင်းတိုင် ဘေးသို့ ကျသွားတော့သည်။ သူ့ အတောင်ပံလေးကား အစိမ်းရင့်ရောင် သက်တန်းရောင်တို့ ဝရေ ပြွမ်း၍ လှပနေသည်။

မော်သည်ပိုးဖလံလေး၏ အတောင်ပံကိုကောက်ယူခါ သူ့ စာအုပ်ကြားထဲ သို့ထည့်၍ ညှပ်ထားလိုက်သည်။

ထိုသို့သောသဘာဝအလှကို စုံမက်တတ်သည့်လူမျိုးက စစ်ပွဲအကြောင်းကို ပြင်းပြင်း ထန်ထန် ဘယ်အတွက် စဉ်းစားပေး လုပ်ကိုင်နေသနည်းဟု ကျွန်တော် အံ့ဩမိသည်။

မော်တို့အဖြစ်ကို အံ့အားသင့်နေရာမှ ငနောက်တနေ့ နံနက်တွင် တပ်ကိုတော် အကယ်ဒမီသို့ သွားဝရောက်ကြည့်ရှုရန် ချိန်းဆိုထားခြင်းကို သတိရမိ လေသည်။

ဒေင်္ဂါလော ၂-သိန်းတန် ခေါင်းပျား

တပ်နီတော် အကယ်ဒမီနှင့် ပတ်သက်၍ လူးခြားချက် အမြောက်အမြား ရှိလေသည်။

အကယ်ဒမီ၏ ကျောင်းအုပ်ကား၊ စစ်ပွဲများတွင် တကြိမ်တခါမျှ အရေး နိမ့်ခွဲဘူးခြင်းမရှိဟုဆိုသော အသက် ၂၈-နှစ်ခန့်ရှိ စစ်ဗိုလ်တဦးဖြစ်သည်။ ဘွဲ့မရ သေးသူများ၏ အတန်းတတန်းသို့ ထောက်သွားသောအခါ၊ ထိုအတန်းတွင် တက် သူများမှာ ဖျမ်းမျှ အသက် ၂၇-နှစ်ရှိ လူငယ်များ ဖြစ်ရုံမက ဖျမ်းမျှ စစ်ပွဲအတွေ့ အကြုံ ၈-နှစ် ရှိသူများနှင့် တဦးလျှင် ဒဏ်ရာ ၃-ချက်စီ ရပြီးသူများသာ တက်ခွင့် ရကြောင်း စုံစမ်းသိရလေသည်။

စာရေးစက္ကူ ချို့ တွဲမှုကြောင့် ရန်သူ၏ စာမျက်နှာဘဘက်လွတ် ဝါဒဖြန့် စာရွက်များတွင် သခံ၏စာကို ရေးရသည့် ကျောင်းမျိုးသည် အခြားဘယ်မှာ ရှိပါ သေးသနည်း?။ သို့မဟုတ် စစ်ဗိုလ်လောင်းတဦး၏ ပညာသင်စရိတ်၊ အစားအသောက် စရိတ်၊ အဝတ်အစားစရိတ်တို့သည် တလတွက် တဦးစီအတွက် ၁၅-ဒေင်္ဂါလော*သာ

* ထိုစဉ်က ကူမင်တန်တဒေင်္ဂါလောသည် ယခုမာမာ ၄၄ ၂-ကျပ်နီးပါးရှိသည်။

ကုန်သော ကျောင်းမျိုးကော ဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါ့ဦးမည်နည်း?။ သို့မဟုတ် ထင်ရှားသော စင်ဗိုလ်ဟောင်းတိုင်းကို အသေရရ၊ အရှင်ရရ၊ ဆုတော်ငွေ ဒေါ်လာ ၂-သိန်းပေးမည်ဟု ကျေညာထားခြင်းခံရသော ကျောင်းမျိုးကား ဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါ့မည်နည်း။

တပ်နီတော် အကယ်ဒမီကား ထိုသို့သော ဂုဏ်ဒြပ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံခဲ့သည်။

ထိုကျောင်းကား ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမြင့်ဆုံးသော စစ်ပညာကို သင်ကြားပေးနေသော်လည်း ကျောင်းစာသင်ခန်းများကား ဂူများဖြစ်သည်။ ကုလားထိုင်နှင့် စားပွဲများကား ကျောက်တုံးနှင့် အုတ်ခဲများ၊ ကျောက်သင်ပုန်းကိုလည်း ထုံးကျောက်နှင့် ရွှံ့များဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည်။ ကျောင်းအဆောက်အဦကား ဗုဒ္ဓဘုရားကျင်းများ ဖြစ်လေသည်။

အကယ်ဒမီသို့ ရောက်ပြီး မကြာမီပင် ကျောင်းအုပ် လင်းပိုင်းအိုနှင့် ကျွန်တော်ကို မိတ်ဆက်ပေးသည်။ သူကတနေ့တွင် သူ့ ဗိုလ်လောင်းများနှင့် လာရောက် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးလွဲပါဟု ဘိတ်ခေါ်သည်။ သူက တရုတ်ပြည်အပေါ် ထားရှိသော ဗြိတိန်နှင့် အမေရိကန်တို့ ဝါဒ' ဆိုသော အကြောင်းအရာကို ဆွေးနွေး ရန်လည်း တင်ပြသည်။

ကျွန်တော်သည် သူ့ အကြောင်းအရာကို ရှက်ရှက်နှင့်ပင် ငြင်းလိုက်ရသည်။ ထိုအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်သည် အနည်းငယ်မျှကိုသာ သိထားပါသည်။ ကျွန်တော်က သူတင်ပြသည့်အကြောင်းအရာအစား မာ့ကပ်စ်ဝါဒ ဝေါဟာရ ကထာများကိုမူ ဆွေးနွေးနိုင်ပါသည်ဟု တင်ပြမိသည်။ လင်းက ကျွန်တော် တင်ပြချက်ကို လက်မခံချေ။ သူ့ ကျောင်းသားများမှာ မာ့ကပ်စ်ဝါဒ ဝေါဟာရ ကထာကို သူတို့ပါသာ လေ့လာ ဖူးစမ်းနိုင်ကြပါသည်ဟု အကြောင်းပြသည်။

လင်းသည် ဟူပါပြည်နယ်မှ စက်ရုံပိုင်ရှင် တိုင်း၏သားဖြစ်ခဲ့သည်။ သူ့ကို ၁၉၀၈-ခုတွင် ဖွေးဖွားခဲ့သည်။ သူ့ ဗခင်၏ လုပ်ငန်းမှာ တရားလွန် ကောက်ခဲ့သော အခွန်အကောက်များကြောင့် ပျက်စီးသွားသောအခါ၊ လင်းသည် ကင်တန်ရို ဝှမ်းပိုး အကယ်ဒမီသို့ တက်ခဲ့သည်။ လင်းသည် အကယ်ဒမီတွင် စစ်ရေးရော နိုင်ငံရေးတွင်ပါ ထူးချွန် ပြောင်မြောက်ခဲ့သည်။

သူ့ဘွဲ့ရပြီးသောအခါ ကူမင်တန်တို့၏ နယ်ပယ်ချွဲတွင်မူ စလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ပေးခါ ကူမင်တန်တို့က အသုံးချခဲ့သည်။ သူ့ အသက် ၂၀-ရောက်ချိန် ၁၉၂၇-ခုနှစ်တွင် ကူမင်တန် တပ်ရင်း ၄-တွင် ဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့်ထိ ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် ဩဂုတ်လ နန်းကင်း အာဏာသိမ်းမှုပြီးသောအခါ သူသည်

တပ်ရင်းကို ဦးဆောင်ပြီး ဟိုလုနီးနှင့်ပူးပေါင်းခဲ့သည်။ ကွန်မြူနစ်လှုပ်ရှားမှုများ တရုတ်ပြည်တွင် အစပျိုးခဲ့ လေတော့သည်။

ဒဏ်ရာ တခါမျှ မရဘူးသည့် တပ်နီတော် စစ်ဦးစီးအဖြစ် လင်းသည်မော်နှင့် အတူ ဝင်၍ စွာ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့သည်။ လင်းကို ဆုငွေဒေါ်လာ တသိန်း ထုတ်ထားပြီး ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်တွင် အကြိမ်ပေါင်း တရာထက်မနုဲ တိုက်ခဲ့ရ၍ တိုက်ပွဲအတွေ့ အကြုံ ၁၀-နှစ်ကျော်ရှိခဲ့သော်လည်း လင်းသည် ဒဏ်ရာ တချက်မရခဲ့၊ ကျန်းမာရေး မချို့တဲ့ခဲ့။

၁၉၃၂-ခုတွင် တပ်နီတော် ပထမတပ်ရင်းတွင် လင်းကို ဦးစီးအဖြစ် ခန့်အပ်သည်။ သူ့တပ်ရင်းတွင် ရိုင်ဖယ် အလက် ၂၀,၀၀၀-သာ ရှိသော်လည်း လင်း၏ သေနတ်ဗျူဟာ ကျွမ်းကျင် နိုင်နင်းမှုကြောင့် သူတို့ထက် အင်အား ကြီး သော ရန်သူတပ်ကို တကြိမ်မျှ အရှုံးမရှိဘဲ နှိမ်နင်းတိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့လေသည်။ နန်ကင်း အစိုးရက သူ့တပ်ကို သိမဏ်တပ် ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းပြုခဲ့ရသည်။

အခြားထက်မျက်သော အန်ခေါင်းဆောင်များကဲ့သို့ပင် လင်းသည် တကြိမ် မျှ နိုင်ငံခြားသို့ မရောက်ဘူးခဲ့။ တရုတ်ဘာသာစကားမှတစ်ပါး မည်သည့် ဘာသာ စကားကိုမှ မသတိတတ်သို့သော် သူ၏ တရုတ်နီ စစ်မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးခဲ့သည့် 'လှုပ် ရှားမှု' နှင့် 'စစ်နှင့်တော်လှန်ရေး' ဆောင်းပါး ရှည်ကြီးများကား ကျော်ကြားခဲ့သည်။ ထိုဆောင်းပါးများကို ပြန်လည်ပုံနှိပ်ပြီး နန်ကင်းစစ်အရာရှိများ၊ ဂျပန်နှင့် ရုရှရှိ စစ် တပ်သင်တန်းအဝန်းများသည် ဘက်ရှုလေ့လာခြင်းပြုခဲ့ကြလေသည်။ သူသည် လျှပ် တပျက် စစ်ဆင်မှု နည်းပရိယာယ်ကို စတင်အသုံးပြုခဲ့သူဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် လင်းနှင့်အတူ အကယ်ဒမီသို့ လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။ ကျွန် တော်တို့သည် ဗိုလ်လောင်းများ သင်တန်းနားချိန် နံနက်ခင်းတွင် ရောက်သွားသည်။ ဗိုလ်လောင်းများသည် ဘတ်စကက်ဘောနှင့် တင်းနစ်များ ကစားနေကြသည်။ အ ချို့ကလည်း စာအုပ်စာဟမ်းများကို ဘတ်၍ အနားယူလျက်ရှိကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ရောက်သွားသောနေရာကား ကျောင်းသား ၂၀၀ ခန့်ရှိသည်။ အကယ်ဒမီဘုရားအနေဖြင့် အစိပ်ပိုင်း၄ပိုင်းရှိပြီး ကျောင်းသား ၈၀၀ ကျော်သည် ဟု သိရသည်။ ထိုမျှသာမက ပညာရေးမင်းကြီး လက်အောက်ခံ ပါအိုးအန်အနီး တွင် ရေဒီယိုကျောင်း၊ မြင်းမွေးမြူရေးကျောင်း၊ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး ကျောင်း နှင့် စစ်ပညာရေးသင်တန်းဗဟိုဌာနများလည်း ရှိသေးသည်။

ဗိုလ်လောင်း ၂၀၀ ကျော်သည် ကျွန်တော်နှင့်လာရောက်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး ကြသည်။ ကျွန်တော်က သိသမျှ တတ်သမျှ ပြတိန်နှင့် အမေရိကန်တို့၏ သဘော

ထားများကိုရှင်းပြသည်နောက်ဆုံးသူတို့မေးသောမေးခွန်းများကိုဖြေဆိုရန်လည်း သဘောတူလိုက်ရသည်။ တို့သို့သဘောတူလိုက်ခြင်းကား ကျွန်တော်၏ကြိုးပမ်းသော အမှားဖြစ်ကြောင်း မကြာမီ သိရတော့သည်။ ကျွန်တော့်ကို သူတို့မေးသော မေးခွန်းများက ခက်ခဲလှပါသည်။ နက်နဲလှပါသည်။ သူတို့မေးသော မေးခွန်းများ အနက် ကျွန်တော့်ကိုချေးပြန်စေသည့်မေးခွန်းမျိုး ပေါ်ပြုရမည်ဆိုလျှင်.....

“တကယ်လို့ ဂျပန်နဲ့ တရုတ်စစ်ဖြစ်ရင် ဂျပန်နဲ့ အိတလီဟာဂျပန်ကို ကူညီ မလား....”

“တကယ်လို့ ပြင်ပအကူအညီမရဘူးဆိုရင်ဂျပန်ဟာတရုတ်နဲ့ ဖြစ်ရတဲ့အဓိက စစ်ပွဲကိုဘယ်လောက်ကြာကြာ ဆင်န့်နိုင်မယ်လို့ ခင်ဗျားထင်သလဲ....”

“ကမ္ဘာ့အဖွဲ့ကြီးဟာဘာကြောင့် အရေးနိမ့် မအောင်မြင်ခဲ့ရတာလဲ.....”

“ဗြိတိန်နဲ့ အမေရိကန်မှာ ကွန်မြူနစ်ပီတီဟာ တရားဝင် ဖွဲ့စည်း ထားနိုင် ရက်နဲ့ ဘာဖြစ်လို့ အဲဒီတိုင်းပြည်တွေမှာ အလုပ်သမားအစိုးရတွေပေါ်တုတ်လဲ....”

“ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးတပ်နဲ့တွေ့ကိုအမေရိကန်နဲ့ ဗြိတိန်မှာ ဖွဲ့စည်းနေတာ ဘယ်လိုတိုးတက်မှုတွေရနေသလဲ....”

“ပဲရစ်မှာပင်အဖြစ်တည်ရှိတဲ့အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှု ရဲ့ အနာဂတ် ပုံသဏ္ဍာန်ကို ဘယ်လိုမြင်ထားသလဲ....”

တရုတ်ဟာဂျပန်ကို တော်တော်လှန်တဲ့အခါမှာ အမေရိကန်နဲ့ ဗြိတိန်ဟာ ဂျပန်ကိုကူမလား တရုတ်ကိုကူမလား....”

“တကယ်လို့ အမေရိကန်နဲ့ ဗြိတိန်ဟာတရုတ်ပြည်သူလူထုရဲ့ မိတ်ဆွေဆိုရင် ဘာဖြစ်လို့ သူတို့ရဲ့ လက်နက်ကိုင်တပ်တွေကိုတရုတ်ပြည်မှာထား တယ်ဆိုတာ ကျေးဇူးပြုပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ရှင်းပြပေးစမ်းပါခင်ဗျာ....”

“ဆိုးယက်ယူနီယံ ကို အမေရိကန်နဲ့ ဗြိတိန်လုပ်သားတွေက ဘယ်လိုမြင်၊ ဘယ်လိုထင်သလဲ” စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

သူတို့၏ နက်နဲသော မေးခွန်းများကို ၂နာရီကြာမျှ ခဲ့ရာခဲဆစ် ဖြေဆိုပြီး သောအခါကျွန်တော်သည်ကျောင်းသင်တန်းအမျိုးမျိုးသို့လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။ လင်းပိုင်းအိန်နှင့် စကားစမည်ပြောသည်။ သူ့မဟာဌာန အကြီးအကဲများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းသည်။

အကြီးအကဲတို့ကအကယ်ဒမီသို့တက်ခွင့်စည်းကမ်းချက်များ တရုတ် တပြည် လုံးသို့ လျှို့ဝှက်စွာဖြန့်ဖြူးသည့် အကယ်ဒမီတင်သင်ကြားသည့်ဘာသာရပ်၊ ကျေညာချက်များကိုထုတ်ပြုသည်။ အကယ်ဒမီ၏အစိတ်အပိုင်း ၄ပိုင်းစလုံးသို့ အဆင့်အ

တန်းပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုနှင့် နိုင်ငံရေးယူကြည်ချက်မရွေး၊ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ဂျပန်
နယ်ချဲ့ဝါဒကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မှုကို၎င်း၊ အမျိုးသားတော်လှန်ရေးကို၎င်း၊ လုံးဝပုံ
အပ်လျှင် အကယ်ဒမီသို့ ဝင်ခွင့်ရလေသည်။ အသက် ကန့်သတ်ချက်မှာ ကျား-မ
မရွေး ၁၆ နှစ်မှ ၂၀ နှစ် အတွင်းဖြစ်သည်။ အထူးအားဖြင့် လျှောက်ထားသူသည်
ကိုယ်ကာယ သန်မာရမည်၊ ရောဂါဘယကင်းရမည်၊ အကျင့်ဆိုးဟူသမျှ မရှိစေရဟု
တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ကန့်သတ်ထားသည်။

သင်္ခန်းစာပြဋ္ဌာန်းချက်တို့သည် အစိတ်အပိုင်းတခုနှင့် တခုမတူ ကြ ချေ။
မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံရေးဟောပြောချက်၊ သင်ကြား ပေးချက်တို့ကား သင်တန်း
တိုင်းတွင်ပါဝင်သည်။

သင်တန်းများကိုလေ့လာကြည့်ခြင်းဖြင့် ‘အနီတို့သည် ဂျပန်တို့ကိုတိုက်ခိုက်
ရန် ရည်ရွယ်သလား’ ဟူသောမေးခွန်း၏ အဖြေကို ပြတ်ပြတ် သားသား သိသာနိုင်
ပေသည်။ အကယ်ဒမီသည် တရုတ်အမျိုးသားတွေက ဂျပန်ကို ဆန့်ကျင်ပြီး သူတို့၏
လွတ်မြောက်ရေးစစ်ပွဲအတွက် မည်သို့ မည်ပုံ ပြင်ဆင်တားသည်ကိုသိစေပြလျက်
ရှိလေသည်။

ဇာတ်ရုံနိဂုံး

ဇာတ်ရုံနိဂုံး သို့ ၎င်းတို့သွားရောက်ကြည့်ရှုရန် ဘိတ်ကြားသည့် တပ်နီတော် အရာရှိငယ် တဦးနှင့်အတူ ကျွန်တော် ဇာတ်ရုံနိဂုံး သွားသောအခါ ပွဲကြည့် ပရိသတ်မှာလည်း ဇာတ်ရုံရုံရာသို့ တဖွဲဖွဲသွားနေကြသည်။

ယနေ့ကား စနေနေ့ဖြစ်သည်။ အချိန်ကား နေမဝင်မှီ ၂-နာရီ သို့မဟုတ် ၃-နာရီခန့်၊ ပါအိုအန်တိုမြို့လုံးမှလူများ ဇာတ်ရုံရုံရာသို့ လာနေကြသည်ဟုထင်မှတ် ရလောက်အောင် ပွဲကြည့်ပရိသတ်သည် များပြားလှန်းလှသည်။ ဇာတ်ရုံမှာ ရှေးဟောင်းအဆောက်အဦတစ်ခုကို ပြုပြင်ထားသော လေဟာပြင်ဇာတ်ရုံဖြစ်သည်။

ဇာတ်ရုံတွင်းသို့ဝင်ရန် မည်သည့်လက်မှတ်မှမရောင်း၊ အထူးတန်းဟူ၍မရှိ၊ သီးသန့်ခွဲဟူ၍လည်းမထား၊ ဗဟိုကော်မီတီ အတွင်းရေးမှူး လိုဖူး၊ တပ်နီတော် အကယ်ဒမီကျောင်းအုပ် လင်းပိုင်းအို၊ ဘဏ္ဍာရေး မင်းကြီး လင်းပိုက်စူးနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး မော်စီတုန်းကို ၎င်းတို့၏ သားမယားများနှင့်အတူ ပွဲကြည့်ပရိသတ် တွင် ရောထွေးထိုင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူတို့ကို ဘယ်သူကမှလည်း ဂရုစိုက် နှင့် နေရာထိုင်ခင်း ဦးစားပေးခြင်း မရှိချေ။

ကျွန်တော်တို့ရောက်ပြီး၍ ခဏကြာလျှင် ဖျော်ဖြေမှုသည် စတင်လေတော့
သည်။

ဇာတ်ရုံပေါ်တွင် ပန်းနုရောင်ပိတ်ကားကြီးကို တွေ့ရသည်။ ပိတ်ကားပေါ်
တွင် “ဂျပန်ဆန်ကျင်ရေး ပြည်သူ့အနုပညာအဖွဲ့” ဟု ရေးထားသည်။ ကပဲ့၏
အစီအစဉ်မှာ ၃-နာရီကြာမည်ဆို၏။ အစီအစဉ်တွင် ပြဇာတ်တို၊ အကများ၊
သီချင်းဆိုဝင်းများနှင့် ကဗျာလွတ် ကပဲ့များပါသည်။ အားလုံးမှာ ဂျပန်ဆန်ကျင်
ရေး ဝါဒဖြန့်မှုသို့ ဦးတည်ထားလေသည်။

သို့သော်လည်း ထိုကပဲ့မျိုးကိုပင် ကြည့်ရှုသူများသည် အာရုံမပြတ် ကြည့်
သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဇာတ်ကောင်တို့ပြောသမျှစကားများကို ဂရုတစိုက်နားတောင်
ကြားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ အံ့ဩချီးကျူးစွာ ကောင်းလေစွ။

ကျွန်တော်တွေ့ဘူးသော တရုတ်ကပဲ့တို့နှင့် ယနေ့အနိတို့၏ ကပဲ့ကား
လုံးဝခြားနားလေတော့သည်။ တရုတ်ကပဲ့ကြည့်ပရိသတ်သည် အများအားဖြင့် ပွဲကို
လေးလေးစားစားကြည့်တတ်သူများ မဟုတ်ချေ။ ပွဲကနေချိန်တွင် အစားများကို
စားသည်။ နောက်ပြောင်သည်၊ တနေရာမှတနေရာ၊ တခုံမှတခုံသို့ သွားတတ်ကြသည်
တို့ကိုသာတွေ့ခဲ့ရာ ယခုဇာတ်ရုံနိမ့်မှ ပွဲကြည့်ပရိသတ်အဖြစ်အား တွေ့ရသောအခါ
မအံ့ဩ၊ မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ပါတော့ချေ။

ပထမဆုံး အစီအစဉ် အဖြစ် ပြဇာတ်တိုကို ကပြသည်။ နာမည်ကား
“ကျူးကျော်မှု” ဖြစ်လေသည်။ ၁၉၃၁-ခုနှစ် မန်ချူးရီးယားသို့ ဂျပန်များ
ဝင်လာပုံဖြင့် အခန်းဖွင့်သည်။ ဂျပန်များသည် သူတို့က မည်သို့မျှ ခုခံခြင်းမပြု
သည့် တရုတ်တို့အား ပန်ချူးရီးယားမှမောင်းထုတ်လိုက်သည်။ ဒုတိယအခန်းတွင်
ဂျပန်စစ်ဗိုလ်များသည် လယ်သမားတိုင်း၏ အိမ်၌ ညဏာ စားနေကြသည်။ သူတို့
သည် တရုတ် လယ်သမား များကို ကုလားထိုင်အဖြစ် တက်ထိုင် ထားသည်။
ထို့နောက် အလွန်အကျွံ အရက်များ သောက်ပြီး တရုတ်တို့၏ ပယားများကို
ဖော်ကား လေသည်။ နောက်ဘဝန်းတွင် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်တို့က တရုတ်များအား
ဘိန်းကို အတင်းအဓမ္မရောင်းချ၍ ဘိန်းဝယ်ရန် ငြင်းဆန်ပိသော လူငယ်တိုင်းကို
လူအုပ်ထဲမှ ဆွဲထုတ်၍ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်က စစ်ခန်းသည်။

“မင်းဟာ ဒို့ရဲ့စီးပွားရေးကို အားမပေးဘူး” ဟု ဂျပန် စစ်ဗိုလ်က
ဒေါသတကြီး ပြောသည်။ “မင်းဒို့ကို မချုပ်ဘူး၊ မင်းမကောင်းဘူး၊ မင်းဟာ
ဂျပန်ဆန်ကျင်ရေးသမား ဖြစ်တယ်”

ထို့နောက် လူအများ၏ မျက်စိရှေ့တွင်ပင် ထိုလူငယ်ကို ကွပ်မျက်ပစ်လိုက်လေသည်။

ရွာဈေးလေး တဈေးမြင်ကွင်းကိုပြုပြန်သည်။ ဈေးသည်လေး အချို့သည် အေးအေးချမ်းချမ်း ဈေးရောင်းလျက်ရှိသည်။ ရုတ်တရက် ဂျပန်စစ်သားများ ဝင်လာသည်။ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးသမားတို့ကို ရွာဖွေသည်။ သူတို့သည် ဈေးသည်များထံမှ မှတ်ပုံတင်ကပ်ပြားများကို တောင်းသည်။ မှတ်ပုံတင်ကပ်ပြား မေ့ကျန်ခဲ့သည်ဆိုသော ဈေးသည်များအား နေရာတွင်ပင် ပစ်သတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်နုစိန်သည် ဝက်သားဆိုင်မှ ဝက်သားကင်များကို ယူစားကြသည်။ ဈေးသည်ကသူတို့ထံမှ တန်ဘိုးကိုတောင်းသည်။ ထိုအခါစစ်ဗိုလ်တို့က “မင်းက ဒွိဆိက ငွေတောင်းတယ် ဟုတ်လား၊ ချန်ကေဂိုတို ကိုယ်တိုင်က ကြေးနီပြား တပြားမတောင်းဘဲ၊ မန်ချူးရီးယား၊ ဂျီပိုးနဲ့ ချာဟာဒေသတွေ ပေးခဲ့ရက်နဲ့ မင်းတို့က အဘိုးအဘ တောင်းသလားကွ” ဟု ပြောပြီး သံတံကျင်လျှို၍ သတ်ပစ်လိုက်ကြသည်။

နောက်ဆုံးတွင်မူကား ရွာသူရွာသားများမှာ သူတို့အပေါ် ဖိနှိပ်မှုကို မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်လာကြတော့သည်။ ကုန်သည်တို့သည်၎င်း၊ လယ်သမားတို့သည်၎င်း၊ အမျိုးသမီးတို့သည်၎င်း၊ ခလေးများသည်၎င်း၊ ရုဏလက်နက်ကို စွဲကိုင်ပြီး ဂျပန်မကောင်းဆိုးဝါးများအား တော်လှန်တိုက်ခိုက်ကြလေသည်။

ပြဇာတ်ကလေးကား ဝါဒဖြန့်ရုံ အနုပညာ စစ်စစ်ကိုသာ ဖော်ပြခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ ပွဲကြည့် ပရိသတ် စိတ်အာရုံအား စွဲဆောင်နိုင်ခြင်းရှိသည်။ တကယ်အဖြစ်အပျက်ကို တင်ပြသလို၊ ပရိသတ်က လက်ခံကြသည်။ ပြဇာတ်ပြီး၍ မကြာမီ စစ်သားတဦးသည် ထိုင်ရာမှထကာ၊ လက်သီး လက်မောင်းကန်းပြီး ‘ဂျပန်လူဆိုးတွေ သေပါစေ တရုတ်လူမျိုးတွေကို သတ်တဲ့ အကောင်တွေ ကျဆုံးပါစေ၊ ဒွိဆိုးအိမ်အတွက် ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ကြ ဟု အော်ဟစ် လေသည်။ တိုင်ပင်ထားခြင်းမရှိဘဲနှင့် ပွဲကြည့် ပရိသတ်ကလည်း သူ့စကားအတိုင်း သံပြိုင် ဝိုင်းအော်ဟစ် ကြသည်။ ထိုစစ်သားငယ်လေးသည် မန်ချူးရီးယားမှဖြစ်ကြောင်း၊ သူ့မိဘများမှာ ဂျပန်တို့၏ အသတ်ခံခဲ့ရကြောင်း ကျနော်တော် သိရသည်။

ဒုတိယပိုင်းမှာ ကောက်ရိတ်ချိန်ကပွဲ ဖြစ်သည်။ အနုပညာ အဖွဲ့မှ အမျိုးသမီး ၁၂-ဦး ပါဝင်ပြုကြသည်။ သူတို့အနက်မှ အမျိုးသမီးလေး နှစ်ဦးသည် ဂျီ ချင်းရီ တရုတ်နီ အနုပညာသင်ကျောင်းတက်ရန် ကိန်ဆီးမှ ခြေလျင်လျောက်လာခဲ့သူများ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သူလေးတို့၏ ကပုံကကွက်ကား ချိုးကျူးစရာပါပေ။

နောက် အစီအစဉ်တစ်ခုမှာ 'ညီညွတ်မှုတပ်ဦးကပွဲ' ဖြစ်လေသည်။ ဂျပန်ကို တော်လှန်ရန် တရုတ်လူမျိုးတို့ စည်းရုံးဆွဲယူထား ဗိုလ်လောင်းများက သရုပ်ဖော် ထားသည်။ ထို့နောက် 'ပက်အန်များ၏ကပွဲ' ဟု အမည်တပ်ထားသည့် ကပွဲဖြစ်သည်။ အနာဂတ် တရုတ်ပြည်၏ ဧကမူ ခေတ်ကို သရုပ်ဖော်ထားသည်။

ကပွဲများအစီအစဉ် တခုနှင့်တခုကူးချိန်၊ ခေတ္တအားလပ်ချိန်တို့တွင် ပွဲကြည့် ပရိသတ်တို့၏ သံပြိုင်တေးသံချင်းတို့က ပုံတင် ထပ်နေတော့သည်။ ရှင်ဆီနယ်မှ လာသော စက်ရုံအလုပ်သမား အမျိုးသမီး ၆-ဦးမှာ ပွဲအတောင်းခံရဆုံးဖြစ်သည်။ သူတို့ကို ပရိသတ်က ရိုးရာ တေးသံချင်းများ သီဆို ခိုင်းကြသည်။ သူတို့အပြင် ဗိုလ်လောင်းတဦး၏ ဘာဂျာနှင့် ဖျော်ဖြေမှုကိုလည်း ပွဲတောင်းကြလေသည်။ တဦး မှူးလည်း တောင်ပိုင်းသားတို့၏ အသံစုံတေးသံချင်း တပုဒ်ကို တောင်တချက်အရ သီဆိုပြုရသည်။ ထို့နောက်မူ ကျွန်တော်၏ ဒူးများကို တုံ့လှုပ်စေသည့် တောင်းဆိုမှု တခုကို ပရိသတ်က တောင်းဆိုတော့သည်။ ၎င်းတို့က နိုင်ငံခြားသား သတင်းစာ ဆရာ၏ ဖြေဖျော်မှုကို ကြည့်ချင် ကြားချင်ပါသတဲ့..."

ကျွန်တော်၏ အမျိုးမျိုးသော တောင်းပန် ငြင်းဆိုချက်ကို သူတို့က လက်မခံ ကြချေ။ တောင်းပန်၍ ဖေ့သည့်အဆုံး ကျွန်တော်တတ်သည့် အမေရိကန် အက အချို့ကို ကပြရသည်။ သူတို့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖဟပ်စပ်နိုင်သော ကကွက်များ ဖြစ်သော်လည်း သူတို့သည် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးပင် ကြည့်ကြသည်။ ပြောင်လှောင် ခြင်း မရှိ။

ကျွန်တော်၏ စိတ်ဝါဒမှာ နောက်ကပွဲတခု အတွက် ဇာတ်ခုံပေါ်မှ ကား လိပ်ကြီး မှ တင်လိုက်သည်ကို တွေ့သောအခါ များစွာ ရွှင်လန်းသွားမိသည်။ ကျွန် တော့ တာဝန်မှာ ပြီးဆုံးသွားလေပြီ ဟုတ်လော။

ထိုအစီအစဉ်မှာ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်နှင့် ဖြစ်သည်။ တော်လှန်မှုကို အခြေခံထားသည့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုမှ ပြဇာတ်ဖြစ်သည်။ မြေရှင်တဦး၏ ဇနီးကို ချစ်ကြိုက်မိသူ တယောက်အကြောင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကပွဲများ၊ တေးသံစုံ သီဆိုမှု များကို ဆက်ခါဆက်ခါ ကပြ ဖျော်ဖြေသည်။

ကပွဲကား ပြီးစီးသွားလေပြီ။ သို့သော် ကျွန်တော်၏ သိလိုစိတ်၊ စူးစမ်း လိုစိတ် တို့ကား မပြေပျောက် သေးချေ။

ထို့ကြောင့် နောက်တနေ့တွင် ကျွန်တော်သည် အနုပညာအဖွဲ့၏ ဒါရိုက်တာ မစုဝီးကုန်းချီးနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံ ပေးမြန်းခြင်း ပြုရလေတော့သည်။

ပစ္စည်းကို ၁၉၀၇-ခုနှစ် ဟိန္ဒန်နယ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ သူမသည် ကုန်မြို့နယ်
မြို့နယ်ခွဲသည်မှာ ၁၀-နှစ်ရှိပြီဖြစ်သည်။ သူမသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖန်ယုဂျူး၏ စစ်ဘယ်
ဝါဒဖြန့်ချိရေးတပ်စုထို့ ငွေခံသည်။ သို့သော် ၁၉၂၇-ခု နန်းကင်း အာဇာနည်မိ
ပွဲတွင် ဖန်းပါဝင်သောအခါ သူမသည် ဖန်းနှင့် ခွဲခွာခဲ့သည်။ ဆန်ကျင် ခဲ့သည်။
ဟန်ကောင့်တွင် ကုန်မြို့နယ်တိုင်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၉-ခုနှစ်တွင် ကုန်မြို့နယ် ပါတိက
သူမကို ဥပဒေပုဒ်မဖြင့် စေလွှတ်သည်။ သူမသည် ပြင်သစ်နှင့် မော်စကိုတွင် ပညာများ
လေ့လာ သင်ကြားခဲ့သည်။ တနင်္ဂါကြာသောအခါ တရုတ်ပြည်သို့ ပြန်လာသည်။
ဂျီချင်းတွင် စတင်တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။

မစ္စဝီးက ဇာတ်ရုံနိဒါး ရာဇဝင်ကို ပြောပြသည်။

၁၉၃၁-ခုနှစ်တွင် ကိန်းမီး အနုပညာ အုပ်စုများကို ပထမဆုံးဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။
ထိုနောက် ဂျီချင်းဒေသ ဂေါက် ကျောင်းတွင် ဆိုဗီယက်ဒေသမှ ကျောင်းသူ
ကျောင်းသား ၁,၀၀၀ ဖြင့် အနုပညာပျားစေ့ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ချခဲ့သည်။
ယခုအခါတွင် ဇာတ်စာဖွဲ့ ၆၀ ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ အနုပညာသည်များသည် ကျေး
ရွာများနှင့် ရွှေ့ကုန်း စစ်ပျက်ဒုက္ခသည်များအထိ သွားရောက် ကပြ ဖျော်ဖြေသည်။
ဇာတ်အဖွဲ့များ လာရောက်ကပြပေးရန် ကျေးရွာတိုင်း တောင်းဆိုချက်များ ပြား
လန်း၍ တောင်းဆိုမှုတို့သည် အချိန်ကြာမြင့်စွာ စောင်းတိုင်းရလေသည်။ ဇာတ်
အဖွဲ့များ သွားလာရေး၊ စားသောက် နေထိုင်ရေးများကို ဘိတ်ခေါ်သည့် ကျေးရွာ
တို့က တာဝန် ယူကြလေသည်။

တောင်ပိုင်းဒေသတွင် မစ္စဝီးမှာ လက်ထောက် ဒါရိုက်တာဖြစ်ပြီး အနောက်
မြောက်ဒေသတွင်မူ အနုပညာအဖွဲ့ အားလုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရလေသည်။

“စစ်တပ်တိုင်းမှာ သူတို့ရဲ့ အနုပညာ အဖွဲ့တွေရှိတယ်...” ဟု မစ္စဝီးက ဆက်
လက် ရှင်းပြသည်။ “ဒီဟော့ကျမတို့ မေသတို့ မှာ အနုပညာ အဖွဲ့တဖွဲ့ရှိနေတယ်
အနုပညာသည်တွေ အားလုံးဟာလဲ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသတွေက လူတွေဖြစ်တယ်။”

“တချို့ တောင်သူလယ်သမားတွေဟာ ကျမတို့အဖွဲ့တွေကို ဘိတ်ခေါ်သည့်
အင်မတန် ငဝးတဲ့ အရပ်တွေက လာကြရတယ်။ တခါတလေ ကျမတို့ အဖွဲ့တွေ
အမြို့တွေရဲ့ နယ်စပ်နားမှာရှိတဲ့အခါ ကူမင်တန် စစ်သားတချို့ဟာ ကျမတို့ဆီ
တိတ်တဆိတ်လာပြီး နယ်စပ်နားမှာရှိတဲ့ ဈေးမြို့ကို လာရောက်ကပြဖို့ တောင်းပန်
ကြတယ်။ သူတို့ဆန္ဒအတိုင်း ကျမတို့ သွားကပြတဲ့အခါ အနီစစ်သားထော အမြို့
စစ်သားထော သူတို့ရဲ့ လက်နက်တွေကို ထားခဲ့ပြီး ကျမတို့ ကပွဲကိုလာကြည့်ကြတယ်။
ဒါပေမဲ့ ကူမင်တန် စစ်ဗိုလ်ကြီးတွေကတော့ အဲဒီလို ကပွဲတွေကို သူတို့စစ်သားတွေ

ကြည့်ဘို့ခင်မပေးဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကုမင်တန်စစ်သားတွေဟာ ကျမတို့ ကပျံကြည့်ပြီးရင် အနီတွေနဲ့ ဆက်လက်တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုလို့ဖြစ်တယ်...”

အနုပညာသည်တို့သည် အခြားကွန်မြူနစ်များနည်းတူ အဝတ်အစားနှင့် နေထိုင်မှု စားရိတ် အနည်းငယ်သာရသော်လည်း သူတို့သည် နေ့စဉ်လေ့လာ သင်ကြားခြင်း ပြုကြလေသည်။ သူတို့သည် တရုတ်ပြည်နှင့် တရုတ်ပြည်သူလူထု အတွက် ဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ထားကြသည်။ သူတို့သည် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို အပ်ကြသည်။ သူတို့အတွက် ပေးသော မည်သည့်အစား အစာကုမဆီ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် စားသောက်ကြသည်။ တရွာမှတရွာ ဝေးလံသော ခရီးများကို ခြေလျင် လျှောက်ကြသည်။

အနီတို့သည် သူတို့၏ ဇာတ်ညွှန်းများနှင့် သီချင်းများ အားလုံးလိုလိုကို သူတို့ ဖါသာ ရေးကြသည်။ ထိုသီချင်းများ၊ ဇာတ်လမ်းကို ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာနမှ ဇာတ်ညွှန်းဆရာတို့နှင့် အနုပညာသည်တို့က ရေးပေးကြသည်။

ကွန်မြူနစ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အစွမ်းထက်သော ဝါဒဖြန့်မှုမှာ အနုပညာအဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်မှုပင်ဖြစ်လေသည်။ တပ်နီတော်သည် နယ်မြေတခုကို သိမ်းပိုက်ပြီးသောအခါ၊ အနုပညာအဖွဲ့က ထိုနယ်လူထု၏ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်မှုများကို ပြေပျောက်စေသည်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၏ သဘောတရားများကို ညွှန်ပြသည်။ တော် လှန့်မှု၏ အရည်အချင်းများကို ဝေငှသည်။ နယ်လူထု၏ ယုံကြည်မှုကို ဖြစ်စေသည်။

ကျွန်တော်သည် တရုတ်လူငယ်တို့၏ စိတ်ခါတ်တက်ကြွမှုကို မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်။ သူတို့သည် ပေးအပ်သည့် တာဝန်ကို စွမ်းစွမ်းတမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ပို၍ကောင်းမွန်သော ကမ္ဘာဆိုသည်မှာ ပြုလုပ်ပန်တည်း၍ရနိုင်ကြောင်း သူတို့က ယုံကြည်ထားသည်။ သူတို့ယုံကြည်သည့်အတိုင်းလည်း ကြီးမားသောအောင်မြင်မှုတို့ ရခဲ့သည်။ သူတို့သည် ဝါဒဖြန့်ချိမှုဖြင့်၎င်း၊ လက်တွေ့အားဖြင့်၎င်း၊ သန်းပေါင်း များစွာသောပြည်သူလူထုကို အတွေးအခေါ်သစ်တို့နှင့် ပြည့်စုံနေသည့် တိုင်းပြည် သို့၎င်း၊ သာလွန်ကောင်းမွန်သော လူမှုဆက်ဆံရေးသို့၎င်း၊ ဖုခိုင်နှုန်းပြည့် လူမှု အခွင့်ရေးများ ရှိရာသို့၎င်း ပို့ဆောင်ခဲ့လေသည်။

အနီတို့နှင့်ရိုစဉ် ထူးဆန်းသော ခံစားရမှုများကို မကြာခဏ ခံစားခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျောင်းသားများ၏ ဧည့်သည်အဖြစ် ထင်မှတ်မိရသည်။ အမှန် တော့ သူတို့သည် အခြားနိုင်ငံများရှိ လူငယ်များကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ၊ ကျောင်းစာများ လေ့လာခြင်း၊ ဘောလုံးကစားခြင်း မေတ္တာသက်ဝင်မှု လိုက်စားခြင်းများကို

စိတ်မဝင်စားနိုင်ဘဲ၊ ထူးဆန်းသော ရာဇဝင်ကို ဖန်တည်းရန် လှုပ်ရှား နေထုတ်ပျား ဖြစ်ကြလေသည်။

မော်တိုရ်သည် သူ၏ လူငယ်ဘဝ ဖြစ်စဉ်များနှင့် ကိုယ်ရေးရာဇဝင်ကို ကျွန်တော့အား ပြောပြခဲ့သည်။ ကျွန်တော်သည် မော်၏အထွေထွေကို တည်ပြီးတည် ရေးခဲ့ရာမှ ကျွန်တော်ရေးနေသည်မှာ မော် ရာဇဝင်သာမဟုတ် တရုတ်လူငယ် လိုဗျိုတို့ ဘဝတက်လမ်းအတွက် လှုပ်ရှားခဲ့ပုံများ၊ ကျွန်မြူနစ်ဝါဒ တရုတ်ပြည်တွင် ယဉ်ကျေမှု ထွန်းကားခဲ့ပုံများ ဖြစ်ကြောင်းလည်း နားလည်မိသည်။

ထိုမျှသာမက မော် ရာဇဝင်သည် လူအများအပြား ဘတ်လို သီလိုသော အထွေထွေ ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် ယုံကြည်မိသည်။

အပိုင်း-၄

ကုန်မြူနစ်တိုင်း၏ မူလဘူတ

ကျွန်တော်သည် သူ့ဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ မော်စီတုန်းကို မေးခွန်းပေါင်း
မြောက်မြားစွာ မေးခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်နှင့်မော်သည် ညပေါင်းများစွာ တွေ့ဆုံခဲ့သော်လည်း၊ မော်သည်
သူ့အကြောင်းကိုပြောခဲ့သည်။ သူ့အကြောင်းအရာမှာ များစွာ အရေးမကြီးဟု
မော်က အထင်ရှိထား၍၊ ကျွန်တော့မြော်လင့်ချက်တို့အား ပြောခဲ့ရသည်။ ကျွန်
တော်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းပြုခဲ့သော အခြားအနီခေါင်းဆောင်များကဲ့သို့ပင် မော်
သည် ကော်မတီများအကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ စစ်တပ်များ၊ မြေရှင်းဆုံးဖြတ်
မှုများ၊ စစ်ပွဲများ၊ သေနင်္ဂဗျူဟာများ စသည်တို့ကို ပြောရာတွင်ပင် ကိုယ်ရေးကိုယ်
တာ အတွေ့အကြုံများအား ပြောဆိုရန် တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ရှားခဲ့သည်။

သူတို့တတွေမှာ ဆုငွေများအသီးသီး ထုတ်ထားရန်သူတို့ ဖြစ်၍ သူတို့
အကြောင်းကိုကျွန်တော်က မေးခြင်းမှာ၊ ကျွန်တော့အပေါ် အနီခေါင်းဆောင်
တို့သည် စိုးရိမ်စိတ်၊ သံသယစိတ်၊ မယုံကြည်သည့်စိတ်များကြောင့် သူတို့အကြောင်း

ကို ပြောဆိုရန်ငြိမ်းဆိုခြင်းများလားဟု ကျွန်တော် ဒွံ့ဟုဖြစ်ခဲ့မိသည်။ သို့သော် လည်း မကြာမီအတွင်း အနံ့ခေါင်းဆောင်များသည် သူတို့၏ကိုယ်ရေး ရာဇဝင် များအား အတိအကျပသကြခြင်းမှာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သိခွင့်ရခဲ့၍ စိတ်အေးခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်သည် ကိုယ်ရေးရာဇဝင်များကို စတင် စုဆောင်းသော အခါ ကျွန်ုပ်နှစ်ဦးသည်သူတို့ငယ်စဉ်က အဖြစ်အပျက်များကို အတိအကျပြောနိုင်ကြောင်း သို့သော် တပ်နီတော်သို့ ဝင်မိသောအခါ ထိုအသိတို့သည် တနေရာရာတွင် ကျွန်ခံ ကြောင်း၊ လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ သူတို့သည် တပ်နီတော် အကြောင်း၊ ဆိုဗီယက် အကြောင်း၊ ပါတီအကြောင်းများကို နှစ်ခါ ပေမေးရဘဲ အတိအကျ ပြောဆိုခြင်း ပြုကြတော့သည်။

တညတွင် အခြားကျွန်တော်၏ မေးခွန်းများအားလုံးကို ဖြေပြီးသောအခါ မော်သည် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ရာဇဝင် ဟု ကျွန်တော် ခေါင်းစဉ် တပ်ထားသော မေးခွန်းများကို ဘတ်လေသည်။ 'ခင်ဗျားဘယ်နှစ်ကြိမ် လက်ထပ်ပြီးပြီလဲဟု' ဟု သော မေးခွန်းကို ဘတ်မိသောအခါ မော်က ပြုံးလေသည်။

မော်က ကိုယ်ရေးရာဇဝင်မှာ လိုအပ်သောအကြောင်းအရာမဟုတ်ကြောင်း ယုံမှတ်ပေးထားသူဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က အခြားအကြောင်းအရာများ ကို တင်ပြရာတွင် ကိုယ်ရေးရာဇဝင်မှာ များစွာအရေးကြီးကြောင်းရှင်းပြသည်။

'ခင်ဗျားပြောသမျှကို ဘတ်ရှုရတဲ့အခါမှာ လူတွေက ခင်ဗျား ဘယ်လို လူမျိုးဆိုတာ သိချင်ကြမယ် ဟု ကျွန်တော်ကပြောသည်။ နောက်ပြီး ခင်ဗျားနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပမုန်သတင်းတွေကိုလဲ ခင်ဗျားဖြေရှင်း သင့်တယ်...'

သူသေပြီဟု အမျိုးမျိုးသတင်းပေးနေသူများ သူသည် ပြင်သစ်စကားကို သွက်သွက်လက်လက် ပြောတတ်သည်ဟု လူအချို့ကယုံကြည်နေသူများ၊ သူသည် ပညာမဲ့ လယ်သမား တဦးသာဖြစ်ကြောင်း သတင်းဖြန့်နေမှုများ၊ သတင်းတခုက အဆုတ်ရောက်ရှင်ဟု သူ့ကိုစွပ်စွဲထားမှု၊ အချို့ကလည်း သူသည် ရူးရူးမိုက်မိုက် တယူသန်သမားဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုနေမှုများအားကျွန်တော်က သူသတိရစေရန် ပြောပြသည်။

သူနှင့်ပတ်သက်၍ လူအများသည် အမျိုးမျိုးထင်ကြေးပေးပြီး အချိန်ဖြုန်း နေကြောင်း သိရသောအခါ၊ မော်သည် မသိမသာ အံ့ဩမိခြင်း ဖြစ်မိသည်။ နောက်ဆုံးသူက ထိုထင်မြင်ချက်များကို ပြင်ဆင်ပေးရန် သဘော တူလေတော့ သည်။ သူသည် ကျွန်တော့် မေးခွန်းများကို တကြော့ ကြည့်ပြန်သည်။

‘ခင်ဗျားရဲ့ မေးခွန်းတွေကို တိုက်ရိုက်မဖြေဘဲ ကျွန်တော် ဘဝကိုဘဲ ပြော ပါရဇေ’ဟု ပောက်ဆိုသည်။ ‘ဒီလိုကျွန်တော့်ဘဝကို ပြောပြီးတဲ့အတိုင်းမှာ ခင်ဗျား မေးခွန်းတွေကိုယ် ပြောပြီးတာနဲ့ အတူတူဘဲ ဖြစ်မယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည် ပါတယ်...’

‘ဒါဟာ ကျွန်တော် အလိုလားဆိုးပါဘဲ...’ဟု ကျွန်တော်သည် ဝမ်းသာ အားရ ပြောမိလေသည်။

ထို့နောက်ပိုင်းည ခပ်များများတွင် ကျွန်တော် တို့သည် မကောင်းမှုကို ပူးပေါင်း ကြံစည်သူများနှင့်တူနေတော့သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဂူငယ်ငယ်လေး တခုထဲတွင်တွေ့ဆုံကြသည်ဖယ်လောင်းတိုင်မီးက မှိန်တလှည့်လင်းတလှည့်...ကျွန်တော် သည် မော်ပြောသမျှကို ညတိုင်းအလိုအလျောက် ကျွန်တော် အိပ်ပျော်သွားသည့် အချိန်ထိ ဝေးလေသည်။

မော်သည်သူ့ အသိဉာဏ်ထဲသို့ ဝင်လာသမျှကိုပြောပြသည်။ မော်ပြောသမျှ ကို ကျွန်တော်က သွက်သွက်လက်လက်ရေးရလေသည်။

“ကျွန်တော်ကို ၁၈၉၃ခုနှစ် ဟူန်နယ် ရှမ်းရှန်းကျေးရွာမှာ မွေးဖွားခဲ့ တယ်။ကျွန်တော် အဖေနာမယ်က မော်ဂျင်ရှင်း၊ကျွန်တော့် အမေနာမယ်က ဝန်ချီး ဟင်းဖြစ်တယ်။

“ကျွန်တော် အဖေဟာအင်မတန်ဆင်းရဲတဲ့ လယ်သမားဖြစ်တယ်။ သူဟာ အကြွေးတွေထူလှန်းလို့ အသက်ငယ်ငယ်နဲ့ စစ်ထဲဝင်ခဲ့ရတယ်။သူဟာစစ်သားဘဝနဲ့ နှစ်အတော်ကြာအမှုထမ်းခဲ့တယ်။နောက်တော့သူ့ ရွာကိုပြန်လာတယ်။အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော့်ကို မွေးတယ်။အဖေဟာငွေကိုချွေချွေတာတာသုံးစွဲစေဆောင်ပြီး တခြား ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းတွေကရတဲ့ အမြတ်ငွေတွေနဲ့ ကြွေးကြောင့် အသိမ်း ခံခဲ့ရတဲ့ သူ့ လယ်တွေကို ပြန်ဝယ်ခဲ့တယ်။”

“ကျွန်တော့် မိဘဟာလယ်သမားလူတန်းစားဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ မိသားစု ၅ဦးဟာ လယ်ကထွက်တဲ့စပါးကိုစားရုံအပြင် ပိုလျှံ သမျှစပါးကို ရောင်း နှိုင်းခဲ့လို့ အတော်လေး ချောင်ချောင်လယ်လယ်ရှိခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့မိသားစု ၅ဦး ဆိုတာက အဖေရယ်၊ အမေရယ်၊အဘိုးရယ်၊ကျွန်တော့်ညီရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ်ဖြစ် တယ်။ကျွန်တော့်အဘိုးဆုံးပြီးတဲ့နောက်ကျွန်တော့်မှာ ညီလေးတဦးထပ်တိုးခဲ့တယ်။”

“ကျွန်တော့်အဖေဟာ လယ်စိုက်ရုံတင်မကဘဲ စပါး အရောင်း အဝယ်ကို တဆင့်တက်လုပ်ခဲ့တယ်။သူ့ လုပ်ငန်းကျယ်ပြန့်လာသလောက် အချိန်ပြည့် အလုပ်သ မားတဦးကိုတောင်ငှါးခဲ့ရတယ်။ဒါ့ပြင်ကျွန်တော်တို့ကောအမေရော အ ဖေ လုပ်

ငန်းမှာဝင်လုပ်ခဲ့ရတယ်။ကျွန်တော်အသက် ၆ နှစ်ရောက်တဲ့အချိန်ကစပြီး လယ် လုပ် ငန်းကိုဝင်ခဲ့ရတယ်။ဒေယောဆင်းရဲသားလမ်းသမားတွေဆီက စပါးကို ဝယ်တယ်။ ဝယ်ပြီးစပါးတွေကို မြို့တက်ပြီးကုန်သွယ်တွေ့လက်ထဲ အပ်တဲ့ အခါမှာ ကုန် သည် တွေက အဖေ့ကိုဈေးကောင်းကောင်းပေးကြတယ်။”

“ကျွန်တော်အသက်ရှစ်နှစ်ရောက်တဲ့အခါမှာ သူငယ်တန်း ကျောင်းလေးတ ကျောင်းမှာစာစသင်တယ်။အဲဒီကျောင်းလေးမှာကျွန်တော်အသက် ၁၃ နှစ် အထိ သင်ခဲ့ရတယ်။မနက်စောစောနဲ့ ညဘက်တွေမှာ ကျွန်တော်အဖေ့ကို ကူညီလုပ်ပေး ရတယ်။နေ့လည်ဘက်တွေမှာ ကုန်ဖြူးရှိုးယက်ရဲ့ စာပေအတိုအတွဲနဲ့ ကျောင်း စာတွေကိုဘတ်တယ်။ကျွန်တော့တရုတ်ဆရာဟာ သိပ်ပြီး အရိုက်သန်တဲ့ ဆရာ ဖြစ် တယ်။ဒါကြောင့်အသက် ၁၀ နှစ်အရွယ်မှာ ကျွန်တော်ကျောင်းက တွက်ပြေးတယ်။ အဖေတို့ရဲ့ အရိုက်ခံရမှာကြောင့်လို့ အိမ်ကိုလဲကျွန်တော်မပြန်ခဲ့ဘူး။ ဒါနဲ့ ခြေဦး တည့်ထုကိုလျှောက်သွားရာက မြို့ကိုရောက်သွားတယ် ဘာမြို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော် မသိဘူး။မြို့ထဲမှာ ၃-၄ ရက်လျှောက်သွားမိပြီးတဲ့နောက် ကျွန်တော့်ကို အိမ်ကတွေ သွားတယ်။”

“ကျွန်တော် အိမ်ကို ပြန်ရောက်တော့ အံ့ဩစရာ ကောင်းလောက်အောင် အခြေအနေတွေက တိုးတက်ခဲ့တယ်။ဒေယောကျွန်တော် အပေါ် ညာညာတာတာ ဆက်ဆံလာတယ်။ဆရာဟာလဲအရင်ကလောက် အရိုက်မသန်တော့တာ တွေရတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ ဆန္ဒပြမှုအကျိုးဟာ ကျွန်တော့်ကို အထင်ကြီးစေတယ်။ ဒါဟာ ကျွန် တော်ရဲ့ အောင်မြင်တဲ့ ပထမဆုံး ဆန္ဒပြမှုတဲ။”

“အဖေဟာကျွန်တော့်ကို စာရင်းစာအုပ်တွေ အကိုင်ခိုင်း၍ လိုလား လာ တယ်။တရုတ်ပေသီးဂဏန်းတွက်ပုံတွက်နည်းကိုလည်းသင်ခိုင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ည ဘက်တွေမှာကျွန်တော်ဟာ စာရင်းထားပုံထားနည်းတွေကိုသင်ရတယ်။ အဖေဟာ အလွန်အလုပ်ကြီးစားတဲ့လူဖြစ်တယ်။ကျွန်တော်ပျင်းနေတာကိုတွေ့ရင် သူ့အင်မတန် စိတ်ဆိုးတယ်။စာရင်းစာအုပ်တွေကို အဆင်သင့် လုပ်မထားရင် အဖေက ကျွန်တော့် ကို လယ်ထဲပို့ ပြီး အလုပ်ကြမ်းလုပ်ခိုင်းတယ်။အဖေဟာစိတ်တိုတတ်တဲ့ လူလဲဖြစ်လို့ ကျွန်တော်တို့ညီအကိုကို သူစိတ်တိုင်းမကျရင် ရိုက်တော့တာ။အဖေဟာ ဘာကြီး ဖြစ်နေနေ ကျွန်တော်တို့ကိုပိုက်ဆံမပေးဘူး။ အစားအသောက်ဆိုလဲ မဝ တဝဘဲ ကျွေးတယ်။လတိုင်းရဲ့ ၁၅ ရက်နေ့မှာ အဖေဟာ အထူးအခွင့်အရေး ပေးတဲ့အ နေနဲ့ သူ့အလုပ်သမားတွေကိုကြက်ဥနဲ့ ထမင်းပေးတယ်။ အသားတော့မပေးဘူး ကျွန်တော့်ကိုတော့ ကြက်ဥလဲမပေးဘူး ၊ အသားလဲမပေးဘူး။”

“အမေကတော့ကြင်နာတတ်တယ်၊ သနားတတ်တယ်၊ နေ့တိုင်းသူစားဘို့ နာမယ့် ကျွန်တော်တို့ကိုဝေခြမ်းပေးတယ်၊ သူ့ဟာ ဆင်းရဲသားတွေအပေါ်မှာလဲ ဖေ့တွာထားတယ်၊ ငတ်ပြတ်နေလို့ လာတောင်းတဲ့အခါမှာ အမေက ဆန်ပေးတတ် တယ်၊ ဒါပေမဲ့အဖေရှိရင်တော့အမေဟာမပေးရဲရှာဘူး၊ အဖေဟာ သနား ကြင်နာ ခြင်းကို သဘောမတူဘူး၊ အဲဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီးကျွန်တော်တို့ မိသားစုကြော့ခဏ ကောင်းများတတ်ကြတယ်။”

“ကျွန်တော်တို့မိသားစုမှာ ‘ပီတီ နှစ်ပီတီ’ ရှိခဲ့တယ် တပီတီကတော့ကျွန် တော့အဖေ၊ အဖေ့ မှာ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာရှိတယ်၊ အတိုက်အခံကတော့ ကျွန်တော် ရယ် အမေရယ် ညီလေးရယ်၊ တခါတလေအလုပ်သမားတွေရယ်ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လို ဘဲဖြစ်ဖြစ်ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အတိုက်အခံ ‘ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး’ မှာ သဘော ကဲ့လဲ့မှု တွေရှိခဲ့တယ်၊ အမေက သွယ်ဝိုက်တဲ့နည်းနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ဝါဒကိုလိုလားတယ်၊ အုပ်ချုပ် သူကိုပိုင်ပိုင်လင်းလင်း ငြောင် ဆန့်ကျင်တာကို အမေက ပြစ် တင် ဝေဘန်တယ်၊ အမေက အဲဒီလိုလုပ်တာဟာတရုတ်တို့ရဲ့ ထူးစံမဟုတ်ဘူးလို့ ငြောက်တယ်။”

“ကျွန်တော်အသက် ၁၃ နှစ်ရောက်တဲ့အခါမှာ အဖေနဲ့ ကျွန်တော် ငြင်းခုံ ခြင်းပြုခဲ့တယ်၊ ကျွန်တော့ကိုအဖေကသားသွီးဝတ်မကျေပြန်တဲ့အကောင် ပျင်းရိတဲ့ အကောင်လို့ အမြဲတမ်းလိုလိုစွပ်စွဲအပြစ်တင်တတ်တယ်။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ ကျွန်တော် ဟာ ကျွန်တော်ဖတ်ထားတဲ့စာပေတွေထဲက စကားလုံးတွေနဲ့ အဖေ့ကို လူကြီးတွေ ဆိုတာ ကြင်နာသနားရမယ်၊ ချစ်ခင်လေးစားအောင်နေရမယ်လို့ ပြန်လည် ချေပ ပြောဆိုတယ်၊ ပျင်းရိတယ်ဆိုတဲ့စွပ်စွဲချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လဲ လူကြီးဆိုတာ လူ ငယ်တွေထက် အလုပ်ပိုလုပ်ရမယ်။ အဖေဟာကျွန်တော်ထက်အသက် သုံးဆပိုကြီး တာကြောင့် ကျွန်တော့ထက် အလုပ်ကိုပိုလုပ်ရမယ်လို့ ပြောတယ်။ ကျွန်တော်သာ အဖေ့ အသက်အရွယ်ရောက်ရင် အဖေ့ ထက်ပိုပြီးခွန်အားရှိမယ်၊ လုပ်နိုင် ကိုင်နိုင် ရှိမယ်လို့ လဲပြောခဲ့တယ်။”

“အဲဒီအတောအတွင်း အဖေ့ စီးပွားရေးဟာ တိုးတက်သထက် တိုးတက် ခဲ့တယ်၊ ကျွန်တော် တို့ရွာကလေးမှာဆိုရင် အဖေဟာ ပိုက်ဆံအရှိဆုံးဖြစ်ခဲ့တယ်၊ အဖေဟာ စပီးကုန်ကူးတာအပြင် တခြားလူတွေရဲ့ လယ်ခွက်ကို အပေါင်ခံ လာတော့တယ်၊ ကျွန်တော့မကျေနပ်မှုတွေဟာ တိုးပွားလာတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ ပိသားစုအတွက် သဘောထား ကျွဲပြားမှု၊ မကျေနပ်မှု တွေဟာလဲတဖြေးဖြေး ကြီးထွားလာခဲ့တယ်။”

“အဖြစ်တခုလို ကျွန်တော်ကောင်းကောင်း မှတ်မိသေးတယ်။ ကျွန်တော် အသက် ဆယ်သုံးနှစ်လောက်ရှိတဲ့အချိန်မှာ အဖေဟာ ရွာထဲက လူကြီးတွေကို ဘိတ်ခေါ်ပြီး အဲဒီ လူကြီးတွေရဲ့ ရှေ့မှာ ကျွန်တော့်ကိုပြောတဲ့နဲ့ တောက်တီး ရှုချ တယ်။ အဖေက ကျွန်တော့်ကို အသုံးမကျတဲ့အကောင်၊ လူပျင်းကောင်လို့ ထုံးစံ အတိုင်း စွပ်စွဲတယ်။ အဲဒီစွပ်စွဲချက်က ကျွန်တော့်ကို အမျက်ထွက်စေတယ်။ ကျွန် တော်ဟာ စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ အဖေ့ကို ကျိန်ဆဲပြီး အိမ်ကထွက်ခဲ့တယ်။ အဖေကလဲ ကျွန်တော်ကို ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းပြီး ပြန်လာဘို့ခေါ်တယ်။ အဖေကတော့ ကျွန်တော့် နောက်ကို ပြေးလိုက်ပြီး ပြန်လာဘို့ ခေါ်တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ရေကန်တခုရဲ့ ကမ်းနဖူးပေါ်မှာရပ်ရင်း၊ သူ့တို့ရှေ့တိုးလာရင် ရေကန်ထဲ ခုန်ချပယ်လို့ ခြိမ်း ချောက်တယ်။ အဲဒီအတွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ပြည်တွင်းစစ် * ပြီးဆုံးရေးအတွက် အဖေနဲ့ ကျွန်တော် အပေးအယူ ပြုလုပ်တယ်။ အဖေက ကျွန်တော့်အဖွားကို ဝန်ခံတဲ့အနေနဲ့ ခွင့်လွှတ်ဘို့ တောင်းပန် ခိုင်းတယ်။ တကယ်လို့ အဖေဟာ ကျွန် တော့်ကို မချိတ်ဘူးဆိုရင် တောင်းပန်ဘို့ ကျွန်တော်က သဘောတူတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်တို့စစ်ပွဲ ပြီးဆုံးခဲ့တယ်။ အဲဒီ အဖြစ်အပျက်ကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ အဖေ့ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆန့်ကျင်ရင် အဖေဟာ မတင်းမာဘဲ လျော့ပျောင်း လာကြောင်းနဲ့ တကယ်လို့ ကျွန်တော်က သီးခံနေရင် အဖေဟာ ကျွန်တော့်ကို ဆဲဆိုပြီး ရိုက်တတ်ကြောင်း သိရင်းစာ ရခဲ့တယ်။”

“အဲဒီ သဘောကို သက်ခံလာတာနဲ့ အမျှ ကျွန်တော်ဟာ အဖေ့ အပေါ် တပြေးပြေး မုန်းကြည့်လာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ အဖေ့ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ ‘ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး’ ဖန်တည်းခဲ့တယ်။ တချိန်ထဲမှာဘဲ အဖေ့ကို ဆန့်ကျင်ရတာ မုန်းကြည့်ရတာ၊ ကျွန်တော့်အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းခဲ့တယ်။ အဖေရဲ့ ပစ်တင် ကြိမ်းမောင်းမှုကို မခံရအောင် ကျွန်တော်ဟာ အလုပ်တွေကို ဖိဖိစီးစီးလုပ်တယ်။ စာရင်းတွေကို အဆင့်သင့်ရှိအောင် လုပ်ပေးတယ်။”

“အဖေဟာ ၂-နှစ်လောက်သာ စာသင်ခဲ့တယ်။ အဖေကတော့ လုံးဝ စာမတတ်ဘူး။ သူတို့နှစ်ယောက်စလုံး လယ်သမားမျိုးရိုးက ဆင်းသက်လာသူတွေ ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တယောက်ထဲသာ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုထဲမှာ ကျောင်းသား ဆန်ခဲသူဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းစာတွေကို သင်ရပေး မှန်ခံသက်ဘူး။

* သူ့အကြောင်းကိုပြောရာတွင် မိုင်ငံရေးစိကားများကို တည်ဆွင်၍ မော်သည့် ရယ်ချမ်းပတ်ချမ်း ပြောတတ်သည်။

မဘက်ချင်ဘူး၊ ကျွန်တော်ဘတ်ချင်တဲ့ စာအုပ်ကတော့ ရှေးဟောင်း တရုတ်စိတ်ကူး ယဉ်စာပေများတွေဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့်တော်လှန် ပုန်ကန်မှုဝတ္ထုတွေကို ပိုပြီး ဘတ်ချင်တယ်။ ဘတ်လဲဘတ်ခဲတယ်။ ကျွန်တော့ဆရာကတော့ အဲဒီလို တရားဥပဒေ ကျပြင်ဘက်က စာအုပ်တွေကို မဘတ်စေချင်ဘူး။ အဲဒီလို စာအုပ်မျိုးတွေကို ကျောင်း မှာဘဲ ကျွန်တော် ဘတ်လေ့ ဘတ်ထရှိတယ်။ ကျွန်တော့အနားကို ဆရာဖြစ်လာရင် ကျောင်းစာအုပ်နဲ့ ဖုံးပြီးဝှက်ထားတယ်။ ကျွန်တော့ ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်း တွေလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ဘတ်ကြတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုတွေကို ကျွန်တော်တို့ အလွတ်ရလောက် အောင် ဘတ်ခဲ့တယ်။ ဝတ္ထုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အချင်းချင်း အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဆွေးနွေးခြင်း ပြုခဲ့ကြတယ်။”

“ကျွန်တော် အသက် ဆယ့် သုံးနှစ် ရှိတဲ့အခါမှာ ကျောင်းက ထွက်လိုက် တယ်။ အဖေရဲ့ လယ်ယာလုပ်ငန်းမှာ အချိန်ပြည့် လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန် တော်ရဲ့ စာဘတ်မှုကိုတော့ မပျက်ကွက်စေဘူး။ အဖေက ကျွန်တော် အဲဒီလိုစာမျိုး ဘတ်တာကို မကြိုက်ဘူး။ စာကြီးပေကြီးတွေကိုသာ ဘတ်စေလိုတယ်။ အခါက အဖေဟာ အမှုတခုအတွက် တရားရုံးမှာ ရင်ဆိုင်ရတယ်။ သူ့ရဲ့ ဆန်ကျင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်က ရုံးတော်မှာ စာကြီးပေကြီးတွေထဲက ထုတ်နှုတ်ပြီးထားတဲ့ စကားလုံး တွေနဲ့ အမှုကို အနိုင်ယူသွားတယ်။ အဲဒီအမှုလဲ ရှုံးရော အဖေဟာ စာကြီး ပေကြီးတွေ လိုက်စား၍ ကျွန်တော့ကို ပိုပြီးလိုလား တိုက်တွန်းခဲ့တယ်။”

“ကျွန်တော်ဟာ ညဘက်တွေမှာ ကျွန်တော့အခန်းရဲ့ ပြုစုထားပေါက် တွေကို အဝတ်တွေ စက္ကူတွေနဲ့ လိုက်ပိတ်တယ်။ ဒါမှ မီးရောင်ကို အဖေမမြင် ခိုင်းမှာ မဟုတ်လား။ အဲဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော် အင်မတန် သဘောကျတဲ့ ‘သတိပေး သော စကားလုံးများ’ စာအုပ်ကို ခိုးကြောင် ခိုးဝှက် ဘတ်ခဲ့ရတယ်။ စာရေးသူက တရုတ်ပြည်ရဲ့ ချို့ယွင်းမှုတွေဟာ မီးရထားတွေ၊ တယ်လီဖုန်းတွေ၊ ကြေးနန်းတွေနဲ့ သင်္ဘောတွေ မရှိလို့ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီပစ္စည်းတွေ တရုတ်ပြည်ထဲကို အရောက်ပို့ ပေး ရမယ်လို့ ရေးထားတယ်။ အဖေကတော့ အဲဒီလို စာအုပ်မျိုးရဲ့ ရေးသားချက်ဟာ အချိန်ကို ဖြုန်းတားဘဲလို့ ယုံကြည်ထားတယ်။”

“ကျွန်တော်ဟာ တရုတ် ပုံပြင်တွေနဲ့ တရုတ်စာပေတွေကို ဆက်လက် ဘတ်ခဲ့တယ်။ တနေ့တော့ အဲဒီပုံပြင်တွေ ဝတ္ထုတွေကိုဘတ်ရင်း ကျွန်တော် စိတ် ထဲမှာ ထူးဆန်းမှုတခု ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဝတ္ထုတိုင်း ပုံပြင်တိုင်းမှာ လယ်သမားဆိုတဲ့ ဇာတ်ကောင်မပဲ ခြာဇာတ်လိုက်တွေဟာ သူရဲကောင်းတွေ၊ အရာရှိတွေ၊ ဒါမှမဟုတ် ကျောင်းသားတွေသာ ဖြစ်ကြတာကို တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အဲဒီ ထူးဆန်း

မူနဲ့ ပတ်သက်လို့ ။ နှစ်လောက် စဉ်းစား လေ့လာကြည့်ခဲ့မိတယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစား လေ့လာကြည့်မှ ဝတ္တုတော့ ပုံပြင်တွေဟာ သူ့ရဲ့ကောင်းတွေ၊ အုပ်ချုပ်သူ လူတန်း စားတွေကို ချီးကျူးခြင်း ပြုထားကြောင်း သိလာခဲ့တယ်။”

“အဖေဟာ လူလတ်ပိုင်း ဖြစ်ပေမဲ့ ဘာသာရေးကို မယုံကြည်ဘူး။ အဖေက တော့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုင်းရှိုင်းသူဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို အဖေက ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ သွန်သင်မှု ပြုတဲ့အခါမှာ အဖေဟာ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ စိတ်မကောင်းခြင်း ဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်။ ကျွန်တော် အသက် ကိုးနှစ်လောက် ရှိတုန်းက အဖေ ဘုရားကို ကိုင်ရှိုင်းလာဘို့ ကျွန်တော်ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ မအောင်မြင်ဘူး။”

“ဒါပေမဲ့ စာတွေကို ဘတ်သထက် ဘတ်လာပြီးတဲ့နောက်၊ ကျွန်တော် စာဘတ်မှုဟာ ကျွန်တော့အပေါ် လွှမ်းမိုးလာခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်လဲ ဘာသာရေးကို မကိုင်းရှိုင်းသူ ဖြစ်မှန်းမသိဖြစ်လာတော့တယ်။ အဖေက ကျွန်တော့ကို အသိပေးပြောကြားခဲ့တယ်။ အဖေကတော့ ဒီကိစ္စမှာ ရေခဲခဲခဲ့တယ်။”

“တနေ့တော့ အဖေဟာ အကြွေးတောင်းထွက်ခဲ့တယ်။ လမ်းမှာ အဖေဟာ ကျားတကောင်နဲ့ တွေ့ခဲ့တယ်။ ကျားဟာ အဖေ ကိုပြင်တော့ ကြောက်လန့်ပြီး ထွက် ပြေးတယ်။ အဖေလဲ ကျားရန်ကလွတ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက်တော့ အဖေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုယုံကြည်ကိုးကွယ်တော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့ကိုတော့ ဘယ်လိုမှကန်ကွက်ခြင်း မပြုဘူး။”

“သတိပေးခြင်းစကားလုံးများ ဟာ ကျွန်တော့ကို စာပေလေ့လာ လိုက်စား ဘို့အတွက် တိုက်တွန်း သလိုရှိခဲ့တယ်။ တချိန်ထဲမှာ ဘဲလယ်ယာ လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် ရတာကို စက်သုတ်တယ်။ အဖေကတော့ ထူးစံအတိုင်း ကျွန်တော်နဲ့ ဆန်ကျင် ဘက်ဘဲ။ အဲဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ စကား ပျား ရန် ဖြစ် ကြ ပြန် တယ်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော် အိမ်ထောင် ပြီးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ဟာ အလုပ်အကိုင် မရ သေးတဲ့ ဥပဒေကျောင်းသား တဦး အိမ်မှာ သွားနေတယ်။ အဲဒီအိမ်မှာ နေရင်း နှစ်ဝက် လောက် စာပေမျိုးစုံတွေကို လေ့လာသင်ကြား ဘတ်ခဲ့တယ်။”

“အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော့ ဘဝတခုလုံးကို အပြောင်းအလဲ ဖြစ်စေမဲ့ အဖြစ် တခုဟာ ဟူန်နီမှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တယ်။ တနေ့တော့ ကျွန်တော် စာသင်နေတဲ့ ကျောင်းအ ပြင်ဘက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ချိန်ရှား မြွေက လာတဲ့ ကန်သည် လူတန်းကြီး ကို တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသား တွေက အဖြစ်အပျက်ကို မေးကြည့်တဲ့အခါ မှာ သူတို့က ချိန်ရှားမှာ အပူပန်ကန် မြွေကြီး တရပ် ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောပြကြတယ်။”

“ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းကပ်ကြီးချန်ရှားမှာဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ ချန်ရှား မြို့
ရှု မြို့သားတောင်ပေါင်းများစွာဟာ အစားအစာမဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ငတ်နေတဲ့လူထု
ဟာ အငတ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ပြည်နယ်ဘုရင်ခံဆီလှူတံ့ပြီး ကယ်ဆယ် ပါ မဲ
အကြောင်းတောင်းပန်ခဲ့တယ်။အဲဒီအခါမှာ ဘုရင်ခံက “မင်းတို့ဘာဖြစ်လို့ အစား
အစာမရှိရမှာလဲ၊မင်းတို့မြို့မှူးအများကြီးရှိပါတယ်” လို့ ပြောလွှတ်တယ်။ ဘုရင်ခံရဲ့
စကားကို ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကပြန်ပြောတဲ့အခါမှာ မြို့သူမြို့သားတွေဟာ အကြီး
အကျယ် ဒေ လထွက်ခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ဟာလူထုစည်းဝေးပွဲလုပ်ပြီး ဆန္ဒပြကြတယ်။
သူတို့ဟာ မူးမတ်အိမ်တွေကို တိုက်ခိုက်တယ်။ဘုရင်ခံကို မောင်းထုတ်တယ်။ အဲဒီအ
ခါမှာပြည်ထဲရေးဆိုင်ရာ မင်းကြီးချန်ဟာ မြင်းကြီးနဲ့ သူ အိမ်ထဲက ထွက်လာပြီး
အစိုးရကဝတ်နေတဲ့လူတွေကို ကူညီမယ်လို့ ပြောပြတယ်။ဒါပေမဲ့ ရှင်ဘုရင်က ချန်
လုပ်ပုံကိုသဘောမကျလို့ သူ ကိုမထူးက ထုတ်ပစ်လိုက်ပြီးဘုရင်ခံအသစ်တယောက်
ကိုပို့ ခဲ့တယ်။ဘုရင်ခံသစ်ဟာချန်ရှားမြို့ရောက်ရောက်ချင်း ဆန္ဒပြသူတွေရဲ့ ခေါင်း
ဆောင်တွေကို ဖမ်းခဲ့တယ်။သူတို့ကိုခေါင်းဖြတ်သတ်ပြီး အနာဂတ် ဆူပူလှုပ်ရှားမှု
မလုပ်ရဲအောင် ခေါင်းဖြတ်တွေကို ဝါးလုံးတွေနဲ့ ချပြီး လူမြင်သူမြင် နေရာတွေမှာ
ချိတ်ပြခဲ့တယ်”။

“အဲဒီအဖြစ်အပျက်ကို ကျွန်တော်တို့ကျောင်းမှာ ရက်ပေါင်းအတော်ကြာ
ဆေးနှေးခဲ့တယ်။ဒီအဖြစ်အပျက်ဟာ ကျွန်တော်တို့ကိုထိခိုက်စေတယ်။ ကျောင်း
သားအများအပြားဟာ ဆူပူပုန်ကန်သူတွေဘက်ကရပ်တည်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ
တို့ရပ်တည်မှုဟာ လေ လာသူတွေအနေနဲ့ သာဖြစ်တယ်။အဲဒီအဖြစ်အပျက်မျိုး ဟာ
သူတို့နဲ့ လဲ ဆက်သွယ်မှုရှိနေတယ်ဆိုတာကိုသူတို့တတွေ သဘော မပေါက်ခဲ့ကြဘူး။
ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် လှုပ်ရှားပုန်ကန်မှုကိုတော့ ကျွန်တော် မေ့မရခဲ့ဘူး။”

“မကြာခင်မှာဘဲ ရှိုးရှန်းမှာ ဟိုလုနီးရဲ့ လျှို့ဝှက်အဖွဲ့တဖွဲ့နဲ့ မြေပိုင်ရှင်ကြီး
နဲ့ ပဋိပက္ခဖြစ်ကြတယ်။မြေပိုင်ရှင်ကြီးကသူ ဆန့်ကျင်ဘက်တွေကိုတရားစွဲတယ်။ အဲဒီ
နယ်မှာ သူဟာ အင်မတန်အရှိန်အဝါ ရှိတဲ့ လူတယောက်ဖြစ်လို့ တရားရုံးရဲ့ ဆုံးဖြတ်
မှုတွေကို သူ ဘက်အလေးသာစေခဲ့တယ်။ဒါပေမဲ့ တရားရုံး သူတွေဟာ အပြစ်ခံရမဲ့
အစားတော်လှန်ပုန်ကန်ပြီး တောခိုခဲ့ကြတယ်။နောက်ဆုံးပုန်ကန်မှုခေါင်းဆောင်ကို
ဖမ်းမိပြီး ခေါင်းဖြတ်သတ်ခဲ့တယ်။ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် ကျောင်းသား တယောက်အ
နေနဲ့ ပြောရရင်တော့ ကျွန်တော့စိတ်ထဲမှာသူဟာသူရဲကောင်းဘဲ”။

“အဲဒီအဖြစ်အပျက်တွေဖြစ်ပြီး နောက်တနှစ်ပေါ့၊မရိတ်သိမ်းမိ ကျွန်တော်
တို့နယ်မှာငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု ကပ်ဆိုးဆိုက်လာတော့တယ်။ ဆင်းရဲသားတွေဟာ

သူဌေးတွေဆီကဆန်တောင်းကြတယ်၊ကျွန်တော့အဖေဟာ စပါးကုန်သည်ပီပီ ငတ်
မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းကြားထဲက ကျွန်တော်တို့နယ်တွေကဆန်တွေကို တခြား နယ်ဆီ
ပို့ ခဲ့တယ်၊တာ၀ါတော့သူ့ ဆန်တွေအပို့ မှာ ဆင်းရဲသားတွေကလမ်းကဖြတ်ပြီလဲကြ
တယ်၊ကျွန်တော်ဟာအဖေ ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ဘယ်လိုမှ စိတ်မကောင်းမဖြစ်ခဲ့ဘူး”

“အဲဒီအချိန်မှာဘဲကျွန်တော့စိတ်ဓါတ်ကို ပြုပြင်နိုင်မှုတချို့ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်
တော်တို့နယ်ရဲ့ ကျောင်းလေးတကျောင်းမှာ ‘ပြုပြင်ရေးသမား’ ဆရာတဦးရောက်ခဲ့
တယ်၊သူဟာဗုဒ္ဓဝါဒကို မယုံကြည်ဘူး၊ရိုသေမျှတရားတွေကို စွန့်ပယ်လိုတယ်။ သူက
ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွေကိုစာသင်ကျောင်းအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်ရန် လူထုကို တိုက်
တွန်းခဲ့တယ်၊ကျွန်တော်ဟာ သူ့ ကိုလေးစားပြီးသူ့ ဝါဒတွေကိုသဘောတူခဲ့တယ်။”

“အဲဒီအဖြစ်အပျက်အခြေအနေတွေဟာကျွန်တော်တို့လူငယ်တွေရဲ့ စိတ်ကို
တော်လှန်ပုန်ကန်စေခဲ့တယ်၊နောက်တချက်ကလဲတရုတ်ပြည်ကို ခွဲခြမ်းနေမှုနဲ့ ပတ်
သက်ပြီး ရေးထားတဲ့ကျေညာချက်စာတမ်းတွေဘတ်ခဲ့ရလို့ ကျွန်တော်ဟာနိုင်ငံရေး
မှာ စိတ်ဝင်စားမှုဖြစ်ခဲ့တယ်၊အဲဒီကျေညာစာတမ်းတွေရဲ့ အစမှာ ‘နောက်ဆုံးတော့
တရုတ်ပြည်ကိုနှိပ်ကွပ်ခြင်းပြုတော့မှာပါလား’ လို့ ရေးထားတာကို အချိန်ထိမှတ်မိ
သေးတယ်၊အဲဒီကျေညာချက်တွေက ကိုးရီးယားနဲ့ ဖေပြီဆာကို ဂျပန်တို့သိမ်းပြီး
ကြောင်းနဲ့ အင်ဒိုချိုင်းနား၊ဗမာနဲ့ နေရာတိုင်းမှာ ပဒေသရာဇ်အုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွေ
ချုပ်ငြိမ်းကုန်ပြီဖြစ်ကြောင်းရေးသားဖေပြီပြခဲ့တယ်၊အဲဒီကျေညာချက်တွေဘတ်ပြီး
တဲ့အခါ ကျွန်တော့ တိုင်းပြည်ရဲ့ နောင်ရေးအတွက် စိတ်ပျက်ခြင်း ဖြစ်မိခဲ့တယ်၊
တရုတ်ပြည်ကိုကယ်တင်ဘို့ဟာ တရုတ်လူမျိုးတို့ရဲ့ တာဝန်ဖြစ်တယ်လို့ လဲ ယုံကြည်
မိတယ်။”

“အဲဒီလိုအချိန်မျိုးမှာမှအဖေကသူနဲ့ အဆက်အသွယ်ရှိတဲ့ရှိန်းတန်မြို့က ဆန်
ဆိုင်ကို အလုပ်သင်အဖြစ်ကျွန်တော့ကို လွှတ်ဘို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်၊ပထမတော့စိတ်ဝင်
စားစရာကောင်းမယ်ထင်ပြီး အဖေ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုမကန့်ကွက်မဆန့်ကျင် မိခဲ့ဘူး၊
ဒါပေမဲ့ ရှိန်းတန်ကိုမသွားမီ ထူးထူးဆန်းဆန်း ကျောင်းတကျောင်း တွေတာနဲ့
အဖေ သဘောကို ဆန့်ကျင်ပြီး အဲဒီကျောင်းကိုသွားခဲ့တယ်၊ အဲဒီကျောင်းဟာ
ကျွန်တော့အမေဘက်က ဆွေမျိုးတွေ နေထိုင်ရာ နယ်မှာရှိတယ်၊ ကျွန်တော့ညီ
ဝမ်းကွဲ တယောက်ဟာ အဲဒီကျောင်းမှာ တက်နေပြီး သူကဘဲ အဲဒီကျောင်း
အကြောင်း၊ ပညာသင်ကြားမှု ခေတ်မှီပုံအကြောင်းတို့ကို ပြောပြခဲ့တယ်၊ အဲဒီ
ကျောင်းဟာ အနောက်နိုင်ငံတွေ ဆန်ဆန် သင်တယ်”။

“ကျွန်တော့်ညီ ဝမ်းကွဲနဲ့ အတူ ကျောင်းသွားပြီး မှတ်ပုံတင်တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းလခ၊ နေထိုင် စားသောက် စရိတ်အဖြစ် ကြေးနီပြား ၁,၄၀၀- ပေးခဲ့ရတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ အဖေကလဲ ကျွန်တော် အိမ်ကျောင်း တက်တာကို သဘောတူခဲ့တယ်။ အိမ်အချိန်မှာ ကျွန်တော့် အသက်ဟာ ၁၆- နှစ်ရှိနေပြီ”

“ကျောင်းသစ်မှာ ကျွန်တော်ဟာ သဘာဝသိပ္ပံနဲ့ အနောက်တိုင်းဘာသာ ရပ်တွေကို သင်ကြားခဲ့တယ်။ အိမ်ကျောင်းရဲ့ ထူးခြားချက် တရပ်ကတော့ ဆရာတဦးဟာဂျပန်ပြန်ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အိမ်ကျောင်းမှာလောက်ကလေး တွေ အမြောက်အမြားကို တခါမှမတွေ့ခဲ့ဘူး။ ကျောင်းသား အများအပြားဟာ မြေရှင်ကြီးတွေရဲ့ သားသမီးတွေဖြစ်ပြီး၊ လယ်သမား သားသမီးတွေကတော့ အနည်းငယ်ဘဲရှိတယ်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းသားတွေနဲ့ ရင်းရင်းနှီးနှီး ခင်ခင်မင်မင် နေထိုင်ခဲ့တယ်။ အထူးသဖြင့် ကျောင်းသားနှစ်ယောက် နဲ့ ပိုပြီး ခင်မင်ခဲ့တယ်။ သူတို့အထဲက တယောက်ဟာ စာရေးဆရာ ဖြစ်နေပြီး ဥ ဆိုဗီယက်ရုရှားကို ရောက်နေတယ်”

“ကျွန်တော်ရဲ့ ပညာရေးဟာ တိုးတက်မှုရှိခဲ့တက်။ ဆရာတွေကလဲစာတော် တဲ့ ကျွန်တော့်ကို ချစ်ကြတယ်။ တဘက်မှာ ကျောင်းစာကိုကြိုးစားသလိုတဘက် မှာ တော်လှန်ရေးစာပေတွေကို ဘတ်ခဲ့တယ်”။

“ကျောင်းသား အများအပြားဟာ ဂျပန်ပြန်ဆရာကို သဘောမကျ ကြဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ကတော့ သူ့ကိုသဘောကျတယ်။ သူ့ ဆီကဂျပန်ပြည် နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောတာတွေကို နားထောင်လိုတယ်။ သူကဂီတနဲ့ အင်္ဂလိပ်စာကို လဲ သင်ပေးတယ်။ သူ့သင်ထားတဲ့ သီချင်းတွေအနက်၊ ဂျပန်သီချင်းတပုဒ်ကို ကောင်းကောင်းမှတ်မိသေးတယ်။ အဲဒီသီချင်းနာမည်ကတော့ ‘ပင်လယ်ဝါပေါ်မှ စစ်ပွဲ’ လို့ ခေါင်းစဉ် တတ်ထားတယ်။ အဲဒီသီချင်းထဲက တချို့ စာသားတွေကို ကျွန်တော် ဒုထိဆီကြည့်နိုင်သေးတယ်။ ဒါတွေကတော့....။

စာကလေးငှက်တွေက သီချင်း ဆိုနေတယ်။ မိုးစွေ ငှက်ကလေး ကတော့ က လို့ ပေါ့။

နောက်ပြီး.... မျက်ခင်းတွေဟာ နွေရာသီမှာ ချစ်စရာ ကောင်းအောင် စိမ်းစိုလို့။

သလဲပန်းတွေဟာလဲ စွင့်စွင့်ကားကား....။

မိုးမခပင် တောကြီးကတော့ အရွက်စိမ်းတွေ ဖါးဖါးလျားလျားနဲ့ ...။
နောက်ပြီးပန်းချီကားသစ်တချပ်လဲရှိသေးတယ်...စသဖြင့်ဖြစ်တယ်။
“အဲဒီအချိန်မှာ တရုပ်ပြည်ကို ရွှမ်တုန်းဘုရင်က အုပ်ချုပ်လျက်ရှိတယ်။
သူ့ရှင်ဘုရင်သက်တမ်းဟာ ၂-နှစ်ဘဲရှိသေးတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အဲဒီအချိန်အထိ
ကေရာဇ်စံနှစ်ကို ဆန့်ကျင်သူမဟုတ်သေးပါဘူး။ ရှင်ဘုရင်နဲ့ တကွ တခြားအရာရှိ
တွေအပေါ် သစ္စာစောင့်သိရမယ်။ ရှိသေလေးစားရမယ်လို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်
ထားဆဲရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုဟာ ပြုပြင်သင့်ပြီရယ်လို့ နားလည်
ထားတယ်။ကျွန်တော်ဟာ ရှေးတရုတ် ဘုရင်တွေရဲ့ အောင်ရွက်မှုတွေ သဘော
ကျပြီး သူတို့အကြောင်းရေးထားတဲ့ စာအုပ်တွေကိုလဲ လိုလိုချင်ချင်ဘတ်ခဲ့တယ်။
တချိန်ထဲမှာဘဲ ကျွန်တော်ဟာ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေမှ ရာဇဝင်တွေနဲ့ ပထဝီကို
သင်ကြားခဲ့တယ်။ကျွန်တော်ဟာ အမေရိကန် တော်လှန်ရေးအကြောင်းရေးထားတဲ့
စာအုပ်ကိုဘတ်ခြင်းဖြင့် အမေရိကန်တို့ရဲ့ အကြောင်း ပထမဆုံး စတင်သိခဲ့ရတယ်။
အဲဒီစာအုပ်ထဲမှာပါတဲ့ ‘ရှစ်နှစ်တိတိ အပင်ပန်းအဆင်းရဲခံ ဆင်နွဲ့ခဲ့သည့်နောက်
ဝါရှင်တန်သည် အောင်မြင်မှုရပြီး သူ့တိုင်းပြည်ကို ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့တယ်’
လို့ ရေးထားတာ မှတ်မိတုံးဘဲ။ အဲဒီစာအုပ်အပည့်ကတော့ ‘ကမ္ဘာ့သူရဲကောင်း
ကြီးများ’ ဖြစ်တယ်။ကျွန်တော်ဟာ ဝါရှင်တန်အကြောင်းအပြင်၊ နပိုလီယံ၊ရုရှား
က ကက်သရင်း၊ လူစွမ်းကောင်းကြီး ပီတာ၊ ဝဲလ်လင်တန်၊ ဂုလက်စတုန်း၊ရိုးဆွဲး၊
မူန်တီးကွီးနဲ့ လင်ကွန်းတို့အကြောင်းတွေကိုလဲ ဘတ်ခဲ့တယ်...”

ချန်ရှားတွင် နေခဲ့ရသည့် ရက်များ

ပေးဖိတုန်းသည် ဆက်လက်၍ ပြောပြန်သည်။

“ကျွန်တော်တို့နယ်ရဲ့ မြို့တော်ဖြစ်တဲ့ ချန်ရှားကိုသွားဖို့ ကျွန်တော် တောင့်တခဲ့တယ်၊ လိုလားခဲ့တယ်၊ အဲဒီမြို့ဟာ အင်မတန်ကြီးကြောင်း၊ လူတွေကျောင်း တွေ၊ မင်းစိုးရာဇာတွေလဲ အများကြီး ရှိကြောင်းတို့ကို ကျွန်တော်ကြားထား ရတယ်။ အဲဒီအချိန်က ချန်ရှားကို ကျွန်တော်အင်မတန်မှ သွားလိုခဲ့တယ်။ အဲဒီ မြို့မှာရှိတဲ့ မူလတန်းကျောင်းမှာလဲ စာသင်ချင်တယ်။ အဲဒီနှစ် ဆောင်းရာသီမှာ ကျွန်တော့်ဆရာတယောက်ဆီ အပူကပ်တယ်။ ဆရာက ကျောင်းတက်ခွင့် ရအောင် လုပ်ပေးမယ်လို့ ကတိပေးတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဟာ ကြောက်တဲ့စိတ်၊ ရှုံ့တဲ့စိတ်တွေနဲ့ ချန်ရှားကိုထွက်ခဲ့တယ်။ ဟိုရောက်တော့ အံ့ဩစရာကောင်း လောက်အောင် ဘာမှခက်ခဲမှု မရှိဘဲ ကျွန်တော်တက်ချင်တဲ့ ကျောင်းကို ဝင်ခွင့် ရခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံရေးအဖြစ်အပျက်တွေ ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ကျွန်တော် အဲဒီကျောင်းမှာ နှစ်ဝက်ဘဲနေခဲ့ရတယ်”

“ချွန်ရှားမှာ ကျွန်တော့ဘဝရဲ့ ပထမဆုံး အနေနဲ့ သတင်းစာကို ဘတ်ရတယ်၊ အဲဒီသတင်းစာအမည်ကတော့ “ပြည်သူ့အင်အား” ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ သတင်းစာဟာ အမျိုးသားရေးရာ တော်လှန်မှုအားတော်ဖြစ်ပြီး သတင်းစာမှာ ပန်ချူးမင်းဆက်ကို ကင်တန်မှာ ဘယ်လို အကြံပေးခဲ့လဲ။ အကြံပေးမှုမှာ သူတို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဟာ ဝန်ရင်းဆိုသူ ဖြစ်ကြောင်းတွေကို ပေါ်ပြခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ဟာ အဲဒီသတင်းတွေကို အများကြီး စိတ်ဝင်စားခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်က ပြည်သူ့ အင်အားကို ယူးယူဂျင်ဆိုသူက တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ သူ့ဟာနောက်တော့ ကူမင်တန်အဖွဲ့ထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ခေါင်းဆောင်တဦး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဆွန်ယက်ဆင် အကြောင်းကိုလဲ အဲဒီအချိန်မှာ ကြားသိခဲ့တယ်”

“တိုင်းပြည် အခြေအနေ ကတော့ ပထမ တော်လှန်ရေး နှုတ်ခမ်းဝက် ရောက်နေတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ တော်လှန်ရေးကို စိတ်ဝင်စားလွန်းလို့ တော် လှန်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာတိုစာရှည်တွေရေးပြီး ကျောင်းနံရံတွေမှာကပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒါဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ ပထမဆုံးနိုင်ရေး သဘောထားကို လူသိရှင်ကြား ပြောကြား တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။”

“နိုင်ငံခြား အရင်းအနှီး ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုတွေဟာ ရှက်ချွန်း- ဟန်ကောင်း မီးရထားလမ်း ဆက်သွယ်မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ ဆန္ဒပြ သမားတွေက ဥပဒေပြုလတ်တော် ဖွဲ့စည်းပေးရေးကို တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ အဲဒီ တောင်းဆိုမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှင်ဘုရင်က အကြံပေးကောင်စီကိုသာ ဖွဲ့စည်းပေးပြီး လူထုကို နှစ်သိမ့်စေခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ လူထုကတော့ မကျေနပ်ခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော် တို့ကျောင်းမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသူ-ကျောင်းသား တွေရဲ့ နိုးကြားမှု စိတ်ဓါတ်ဟာ ပြင်းဆန်သထက် ပြင်းထန်လာခဲ့တယ်။ သူတို့ဟာ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့အစည်းကို မပြုလုပ် တော့ခြင်းဖြင့် မန်ချူးယာဉ်ကျေးမှုကို ဆန့်ကျင်ဘက် ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့ သူငယ်ချင်းတဦးနဲ့ ကျွန်တော်ကစပြီး ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့ကို ဖြတ်ပစ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့ကတော့ သူတို့ကတိအတိုင်းမလုပ်ခဲ့ဘူး။ ဒါနဲ့ တနေတော့ ကျွန်တော် နဲ့ ကျွန်တော့မိတ်ဆွေဟာ သူတို့ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့ကို အကြမ်းနည်းနဲ့ အပွေ ဖြတ်တောက် စေခဲ့တယ်”

“အဲဒီ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့ကို စွန့်ခွာတဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေဆင်တန်းတက်နေတဲ့ကျွန်တော့ မိတ်ဆွေနဲ့ စကားများခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် အယူအဆရေးမှာ ကွဲပြား ခဲ့ကြတော့တယ်”

“လီသွပ်ကန် ခေါင်းဆောင်တဲ့ ဝူးယန်အုံကြွမှုဖြစ်ပြီးတဲ့အခါမှာ စစ်အမိန့် ထုတ်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ တွေဟာလဲ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲခဲ့တယ်။ တနေ့မှာ ကျောင်းအုပ်ကြီးရဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ အလယ်တန်းကျောင်းမှာ တော်လှန်ရေးအင်အားစုံ အဖွဲ့ဝင်တဦးဟာ တော်လှန်ရေးတရား လာဟောတယ်။ မိန့်ခွန်းကို ကျောင်းသားရှစ်ယောက်က ထောက်ခံပြီး သမတနိုင်ငံ ထူထောင်ရေး အတွက် လှုပ်ရှားရန် တောင်းဆိုကြတယ်။ အဲဒီ မိန့်ခွန်းကို နားထောင်အပြီး ငါးရက်လောက်ကြာတဲ့အခါမှာ လီယမ်ကန် ခေါင်းဆောင်တဲ့ တော်လှန်ရေး စစ်ထဲကိုင်ခံ့ ကျွန်တော်စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့မိတ်ဆွေ တွေနဲ့ အတူ ဟန်ကောင်းကို သွားပြီး ကျောင်းနေဘက်တွေ့ဆီက ရိပ်ငွေကောက်ခံ ဘို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ဟန်ကောင်းလမ်းတွေဟာ ရေစို့ရွှံ့ထူနေတတ်ကြောင်း ကြားရ လို့ ကျွန်တော်ဟာ မြို့ပြင်မှာ တာဝန်ကျနေတဲ့ ပိတ်ဆို့ စစ်သားတယောက်ဆီက ရေခဲဘီနပ် သွားငှားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်ကို မြို့စောင်တပ်တွေက ဆီးတား တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာဘဲ သူပုန်တွေဟာ လက်နက်အပြည့်အစုံနဲ့ မြို့ထဲက လမ်းတွေကို တသုတ်ပြီးတသုတ် ချီတက်လာခဲ့ကြတယ်”။

“သူပုန်တွေဟာ မြို့ဘက်ဆီကို တဖြေးဖြေး ချီတက်လာကြပြီး တိုက်ပွဲတွေ တောင် စတင်ဖြစ်ပွားနေကြောင်းကျွန်တော် သိရတယ်။ ချန်ရှားမြို့ရဲ့ နံရံတွေ ဟို ဘက်မှာလဲ ပြင်းထန်တဲ့ တိုက်ပွဲတွေဖြစ်ခဲ့တယ်။ တချိန်ထဲမှာဘဲ မြို့တွင်းမှာလဲ ပုန် ကန်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ လယ်သမားတွေက မြို့တံခါးတွေကို တိုက်ခိုက်သိမ်း ပိုက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအလုပ်သမားတွေနဲ့ ဖျော့ပြီး ကျွန်တော် မြို့ထဲကို ပြန်ဝင်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ ကျွန်တော်ဟာ ကုန်းပြင်ကလေး တခုပေါ်က နေပြီး တိုက်ပွဲအခြေ အနေကို စောင့်ကြည့်ခဲ့တယ်။ မကြာပါဘူး၊ မှူးမတ်တွေရဲ့ အိမ်ပေါ်မှာ တရုတ် အလံဟာ ပေါ်ပေါက်လာတော့တယ်။ ကျောင်းကို ပြန်လာတဲ့ အခါမှာ စစ်သား တွေ စောင့်နေတာ တွေ့ရတယ်”။

“နောက်တနေ့မှာ စစ်အစိုးရဖွဲ့စည်းတယ်။ ကီးလိုးဟူး လျှို့ဝှက် အသင်းရဲ့ ထင်ရှားတဲ့ ခေါင်းဆောင်နှစ်ဦးကို စစ်ဘုရင်ခံနဲ့ လက်ထောက် စစ်ဘုရင်ခံအဖြစ် ခန့်တယ်။ အစိုးရအဖွဲ့သစ်ရုံးကို ဟိုတန်းက ဒေသဆိုင်ရာ အကြံပေး ကောင်စီ အဆောက်အဦမှာ ဖွင့်ခဲ့တယ်။ ကောင်စီကိုလဲ ဖျက်ပစ်ခဲ့တယ်”။

“ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် ဘုရင်ခံသစ်နှစ်ဦးရဲ့ သက်တမ်းဟာလဲ မကြာခဲ့ပါဘူး။ သူတို့ဟာ မဆိုးသွမ်းတဲ့လူတွေ၊ တော်လှန်ရေးရည်မှန်းချက်ရှိသူတွေဖြစ်ပေမဲ့ ဆင်းရဲ လှပြီး ဝိဒိဝိလိတ် သဘောတွေရှိခဲ့တယ်။ သူတို့နှစ်ဦးကို မြေပိုင်ရှင်တွေနဲ့ ကုန်သည်

တရုတ်မြည်ပေၤကြယ်နီ

တောက သားဘာမကျေဘူး။ စာပေအဖွဲ့က နေရာထိုင်ပြီး ဆီခဲသား လမ်းပေါ်မှာ ဘုရင်ခွဲနှင့် ဦးစွာလောင်းတွေ့ရုံ၊ ဘုရင်သား သူတို့ဖျက်ပစ်ခဲ့တဲ့ အကြံပေးကောင်စီရဲ့ အကြီးအကဲ တန်လှိုင်ကိုင်းက ဟန်နုရေပိုင်ရှင်တွေ၊ စစ်ဝါဒီတွေပျံ့အကူအညီနဲ့ ပုန်ကန်သတ်ဖြတ်ပစ်ကြောင်း ပြောတယ်။။

ကျောင်းသားအများအပြားဟာ စစ်တပ်ထဲဝင်ခဲ့ကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေအတွက်ဆိုပြီး ကျောင်းသားစစ်တပ်ကိုဖွဲ့ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီကျောင်းသားစစ်တပ်ကို ကျွန်တော် သဘောမကျခဲ့ဘူး။ အခြေခံချက်ဟာ အပျားကြီး ပြဿနာပေါ်စေမယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် သာမန်စေ့တင်ခံရပြီး တော်လှန်ရေးအောင်မြင်တဲ့အထိ အကူအညီပေးဖို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သေးတာ။။

“ကျွန်တော့် လစာကတော့ တလကို ခုနစ်ခေါ်လာရတယ်။ အဲဒီလစာက ခုကျွန်တော် တပ်နီတော်မှာ ရနေတဲ့ လစာထက် များတယ်။ အဲဒီလစာက အစားအသောက်အတွက် တလကို နှစ်ခေါ်လာသုံးရတယ်။ နေခံကံပြီး ရေကိုလဲ ဝယ်သုံးခဲ့ရတယ်။ စစ်သားတွေဟာ ကိုယ့်အတွက်ရေကို မြို့ပင်ကနေ သယ်သုံးကြရတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျောင်းသားအဝတ် ထွက်ခါစတင်တော့ ရေသယ်ရတဲ့အလုပ်ကို သေးသိမ်တယ် ထင်ပြီး ရေထပ်ပေးဖူးတော့ ဖိကဲခဲ ဝယ်ယူသုံးခဲ့တယ်။ ကျန်တဲ့ ကျွန်တော့်လကေကိုတော့ စာနယ်ငင်တွေ ဝယ်ယူမှာ အသုံးပြုခဲ့တယ်။ အဲဒီ စာနယ်ငင်တွေထဲမှာ ဆိရယ်လစ်ဝါဒနဲ့ ငတ်သက်လို့ ကျွန်တော် ဘတ်ခဲ့၊ ဘဲခွဲရတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ တခြား ကျောင်းသားတွေ၊ စစ်သားတွေနဲ့ ဆိရယ်လစ် ဝါဒကို စိတ်ဝင်စားစွာ ဆွေးနွေးခိုးနှောခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ မိတ်ဆွေတွေနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ‘စာတတ်နိုင်သူ အဖြစ် ကျော်ကြားခဲ့တယ်။’

“တော်လှန်ရေးအဖွဲ့မြင်ကို အဲဒီအချိန်ထိ မချင်ခဲ့ကြဘူး။ နှိုင်းရှင်ဘုရင်ရဲ့ အဏာတွေဟာတည်ဆဲပြီး ကုမင်တန် ပါတီအတွင်းမှာလဲ ခေါင်းဆောင်နေရာအတွက် ထုထူးလှမှုတွေဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဟန်နုမှာတော့ စစ်ပွဲတုဲဟာ ယဉ်းမသွေ မြင်ရအုံးမယ်လို့ သတင်းဖြစ်ခဲ့တယ်။ စစ်တပ် အများအပြားဟာ မန်ချူးမင်းဆက်နဲ့ ယွမ်ဆီးကိုင်း* ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် အင်အားစုခဲ့တယ်။ စည်းရုံးခဲ့ကြတယ်။ မဲဒီအထဲမှာ ဟန်နုစစ်တပ်လဲပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟန်နုလက်သမားတွေဟာ စစ်တပ်နဲ့ အတူ ပုန်ကန်မယ်လဲလုပ် ထုတုန်ယက်ဆင်နဲ့ ယွမ်ဆီးကိုင်းဟာ စည်းရုံးမိပြီးနုန်ကင်း

* ယွမ်ဆီးကိုင်းမှာ မကြာမီအတွင်း တရုတ်သမ္မတပြည်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၅-ခုမှာ ရှင်ဘုရင်မြစ်ဘို့ ဖြိုစားခဲ့သည်။

အစိုးရဟာ ပျက်စီးသွားခဲ့ရတယ်။ မော်လမြိုင်ရေက ပြီးသွားပြီလို့ ထင်တာကို ကျွန်တော်စစ်တပ်ထဲက ထွက်လိုက်ပြီး စာအုပ်လောကကို ပြန်ဝင်ခဲ့တယ်။”

“ကျွန်တော်ဟာ သတင်းစာတွေထဲက ကြော်ငြာတွေကို အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဘတ်ဟယ်၊ အဲဒီအချိန်မှာ ကျောင်းအသစ် အများအပြားဖွင့်ခဲ့ကြတယ်။ ကျောင်းသားများများ ရအောင် ကြော်ငြာအမျိုးမျိုးကို သတင်းစာထဲက ထည့်ကြတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ကျောင်းတွေရဲ့ အဆင့်အတန်းကို ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်းပရှိပါဘူး။ ဘယ်ကျောင်း တက်ရမယ်ဆိုတာတောင် စသိခဲ့ဘူး။ ဒါနဲ့ ပုလိပ်ကျောင်းက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမလုပ်မီ ဆပ်ပြာလုပ်ငန်း ကျောင်းရဲ့ ကြော်ငြာကို တွေ့မိတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ပုလိပ်ကျောင်းအစား ဆပ်ပြာလုပ်ငန်းကျောင်း တက်ဖို့ စိတ်ကို လွှဲပြောင်းဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။”

“အဲဒီအတွင်းမှာ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတဦးဟာ ဥပဒေသင်တန်းသားဖြစ်ခဲ့ပြီး သူက ဥပဒေသင်တန်းတက်ဖို့တိုက်တွန်းတယ်။ သူ့ ကျောင်းရဲ့ ကြော်ငြာကို ဘတ်ကြည့်တဲ့အခါ အဲဒါ့စရာတော်တော်များများတွေရတယ်။ ကြော်ငြာက ဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သမျှအားလုံးကို သုံးနှစ်အတွင်း အပြီးသင်ပေးမည်၊ သင်တန်းပြီးတဲ့အခါ တရုတ်မျိုးမတ်၊ အရာရှိများ ဖြစ်နိုင်မည်စသည်ဖြင့် အာမခံချက်ပေးတယ်။ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေကလဲ ကျောင်းကောင်းကြောင်းတွေအမျိုးမျိုးပြောပြတာနဲ့ နောက်ဆုံးမှာ အဖေတို့ဆီ အဲဒီကျောင်းတက်ဖို့အတွက် စားရိတ်ထောက်ပံ့ဖို့ ကျွန်တော် စာရေးစောင်းလိုက်တယ်။ အဲဒီကျောင်းကောင်းရင် ကျွန်တော်ဟာ တရားသူကြီး ဒါမှမဟုတ် မျိုးမတ်ကြီးတဦးဖြစ်မှာ သေချာကြောင်း အဖေတို့ဆီပေးတဲ့စာထဲမှာ ထည့်ရေးလိုက်တယ်။ အဲဒီနောက် ကျောင်းမှတ်ပုံတင်ကြေး တဒေါ်လာ ပေးပြီး အဖေတို့ဆီက ပြန်စာကို စောင့်နေခဲ့တယ်။”

“အဲဒီလိုရှိတုန်းမှာ အခြေအနေက ဝါဏိဇပေဒကျောင်းတကျောင်းကို တက်ဖို့ဖန်တည်းလာပြန်တယ်။ အဲဒီကျောင်းမျိုးရဲ့ ကြော်ငြာကိုလဲ သတင်းစာထဲမှာဘဲ ငည့်ရတယ်။ မိတ်ဆွေတယောက်ကလဲ တိုင်းပြည်ဟာ စီးပွားရေးစစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲနေရတယ်။ ဒီတော့ တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေး တည်ဆောက်ဖို့ စီးပွားရေးသမား ကောင်းတွေအများကြီးလိုတယ်လို့ အကြံပေးတယ်။ သူ့အကြံပေးချက်ကိုလဲ ကျွန်တော် လက်ခံပြီး ဝါဏိဇပေဒ ကျောင်းတက်ဖို့ မှတ်ပုံတင်ကြေး တဒေါ်လာပေးပြီး မှတ်ပုံတင်လိုက်တယ်။ အဲဒီနောက် ကြော်ငြာတွေကို ဆက်ပြီး ဘတ်ခဲ့ပြန်တယ်။ တနေ့မှာ အဆင့်အတန်းပိုမြင့်တဲ့ ဝါဏိဇပေဒ ကျောင်းတကျောင်းရဲ့ ကြော်ငြာကို ဖတ်မိပြန်တယ်။ အဲဒီကျောင်းကို အစိုးရက ဖွင့်လှစ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး နည်းပြ ဆရာတွေဟာလဲ

တကယ် ပညာတတ် အရည်အချင်းရှိသူတွေ ဖြစ်ကြောင်း သိရတယ်။ အဲဒီကျောင်း တက်ပြီး ဝါစဉ်ဇေဗပါရဂူလုပ်၍ ဆုံးဖြတ်တယ်။ ဒါနဲ့ ကျောင်းမှတ်ပုံတင်ကြေး တဒေါ်လှပေးပြီးအဖေတို့ဆီလဲ အဲဒီကျောင်းကိုဘဲ တက်မဲ့အကြောင်း စာရေး လိုက်ပြန်တယ်။ အဖေက ကျွန်တော့ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သဘောတူတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန် တော် အဲဒီကျောင်းကိုတက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ တလဘဲကြာခဲ့တယ်။

“ကျောင်းသစ်မှာ ကျွန်တော်အခက်အခဲများ တွေ့ရတာကတော့ အဲဒီ ကျောင်းဟာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာနဲ့ သင်ခြင်းဖြစ်တယ်။ တခြားကျောင်းသူ ကျောင်း သား အများအပြားလိုဘဲ ကျွန်တော်ဟာ အင်္ဂလိပ်စာကို အနည်းငယ်ဘဲ နားလည် ခဲ့တယ်။ ပိုပြီးဆိုးတာက အဲဒီကျောင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာကို သီးသန့် သင်ပေးတဲ့ ဆရာ ပထားပေးခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါနဲ့ဘဲ စိတ်ပျက်စရာ အခြေအနေက တလ ကုန်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော် နှုတ်ထွက်လိုက်ရတယ်။”

“နောက်တော့ ကျွန်တော် ပထမပြည်နယ် အလယ်တန်းကျောင်းကို တက်ခဲ့ တယ်။ အဲဒီကျောင်းဟာ ကျောင်းကြီး တကျောင်းဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားတွေလဲ အများကြီးရှိတယ်။ ဘွဲ့အတွက် ဘာသာတွေဟာလဲ စုစုံအလင်လင် ရှိတယ်။ ကျွန် တော်ရဲ့ စာပေရေးရာမှာ ထူးချွန်မှုကြောင့် ဆရာတွေဟာ ကျွန်တော့ကို သဘော ကျခဲ့တယ်။”

“အဲဒီကျောင်းမှာ တက်နေတုန်း တနေ့မှာ ချန်ရှားမှာရှိတဲ့ ဆစီးရရဲ့ လက် နက်တိုက်ဟတိုက် ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ခဲ့တယ်။ လက်နက်တိုက် ပေါက်ကွဲ မှုကြောင့် မိခင်ကြီးလဲ လောင်ခဲ့တယ်။ ကျည်ဆံတွေအမြောက်တွေဆိုတာ ပေါက်ကွဲ လိုက်တာ အရမ်းဘဲ။”

“ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းအပေါ်မှာ စိတ်ပျက်လာခဲ့မိတယ်။ ကျောင်းရဲ့ သင်ရိုးတွေဟာ ကန့်သတ်ထားတယ်။ ကျောင်းစည်းကမ်းတွေကလဲ လက်မခံနိုင် စရာဘဲ။ ကျောင်းတက်နေမဲ့ အစား၊ ကျွန်တော့ဖါသာ ကျက်တာက အကျိုး ကျေးဇူး ဖြစ်အုံးမယ်ဆိုပြီး၊ ခြောက်လ ကြာတဲ့အခါ ကျောင်းကထွက်လိုက်တယ်။ ကိုယ် ဖါသာ ပညာရေးစံနှစ်ကို လုပ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ နေ့တိုင်း ဟုန်ပြည် နယ် စာကြည့်တိုက်ကို သွားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ခြောက်လလောက် စာကြည့် တိုက်ကို မှန်မှန်သွားပြီး စာအုပ်မရွေး ဘတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့အတွက် အများကြီး တိုးတက်မှုရှိခဲ့တယ်။ မနက်အစောကြီး စာကြည့်တိုက်ဖွင့်မီ ကျွန်တော် အထောက် သွားခဲ့တယ်။ နေ့လည်ဘက်မှာ နေ့လည်စာအဖြစ် ဆန်မှန် နှစ်လုံးစား၍ အနား ယူတယ်။ ညနေဘက်မှာဆိုရင်လဲ စာကြည့်တိုက် ပိတ်မှ ပြန်လာတယ်။”

“အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်ဟာ ပြည်နယ် သားတွေအတွက် ပွင့်လှစ်ထားတဲ့ စောင့်မျှောက်ရေး ဂေဟာမှာ နေခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ အတူ အလုပ်လက်မဲ့နဲ့ ငွေအနည်းငယ်သာ ရှိသူတွေလဲ နေခဲ့တယ်။ ဂေဟာမှာနေတဲ့ ကျောင်းသားနဲ့ စစ်တပ်ကခွင့်နဲ့ ပြန်လာတဲ့ စစ်သားတွေဟာ၊ မကြာခဏ စကားများ ရန်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ တညတော့ သူတို့ချင်း စကားများ ရန်ဖြစ်ရုံမက ထိုးကြိတ် ဂိုက်နှက်မှု ဖြစ်ခဲ့တယ်။ စစ်သားတွေက ရှိသမျှကျောင်းသားတွေကို လိုက်ရိုက်ကြလို့ ကျွန်တော် ဂေဟာက ထွက်ပြေးခဲ့ရတယ်။”

ကျွန်တော့မှာ ငွေကလဲမရှိတော့ဘူး၊ ကျောင်းကို ပြန်မတက်ရင် ငွေ မထောက်ပံ့ဘူးဆိုပြီး အဖေတို့က ငွေမပို့ ပေးကြဘူး၊ ဂေဟာမှာ မနေနိုင်တော့ တာမို့ နေစရာအိမ်ကို ကျွန်တော်ရှာရတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့ဘဝကို ကျွန်တော် စမ်းစပ် ကြည့်မိတယ်။ ကျွန်တော့ဘဝဟာ စာသင်ကြားဘို့အတွက် အသင့်ဟော်ဆုံးလို့ မြင်မိတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ သတင်းစာရဲ့ ကြော်ငြာတွေကို ဂမ္ဘာတိုက် ဘတ်ခွဲပြန်တယ်။ ဟူနန်စံပြ ကျောင်းရဲ့ ကြော်ငြာကို တွေ့မိတယ်။ ကျွန်တော့ မိဘတွေရဲ့ သဘောတူညီမှုနဲ့ အဲဒီကျောင်းကို နောက်ဆုံးမှာ တက်ခဲ့ တယ်။ ကျောင်းမှာ ငါးနှစ်လောက် တက်ပြီးတဲ့နောက်၊ ဘွဲ့ရတယ်။ အဲဒီကျောင်း ဟက်နေတဲ့ အတောအတွင်းမှာ အဖြစ်အပျက် အမျိုးမျိုးနဲ့ တွေ့ခဲ့ရပြီး အဲဒီ ကာလတွေအတွင်းမှာ ကျွန်တော့ရဲ့ နိုင်ငံရေး ယုံကြည်ချက်ဟာလဲ ပုံသဏ္ဍာန် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။”

“တနေ့တော့ ‘ပြည်သူ့အလင်း’ သတင်းစာမှ ကျောင်းသားနှစ်ယောက်ရဲ့ ခရီးသွား ဆောင်းပါးရှည်ကြီးကို ဘတ်ရတယ်။ ကျောင်းသား နှစ်ယောက်ဟာ တရုတ်ပြည်ကို ဖြတ်ပြီး၊ တိဘက်ပြည်ရဲ့ နယ်နိမိတ်နားအထိ သွားခဲ့ရပုံ ရေးထား တယ်။ သူတို့ကို ကျွန်တော်အများကြီး လေးစားပါတယ်။ သူတို့လိုဘဲ ခရီးသွား ချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့မှာ ပိုက်ဆံမရှိဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဟူနန်နယ် တခွင်ကိုဘဲ ခရီးလှည့်လည်ဘို့ ကျွန်တော်ဆုံးဖြတ် မိတယ်။”

“နေ့ထုသိ ရောက်လာတော့ ကျွန်တော်ဟာ တနယ်လုံးကို ခြေလျင်ခရီးနဲ့ ထွက်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ အတူ ရှိအိုယူးဆိုတဲ့ ကျောင်းသားလဲ ပါခဲ့တယ်။ ကျွန် တော်တို့ဟာ နယ်ကြီးငါးနယ်ကို ကြေးနီပြား တပြားမှ မသုံးဘဲ ခြေထောက် အားကိုးနဲ့ ခရီးလှည့်ခဲ့တယ်။ လယ်သမားတွေက အစာကျွေးတယ်။ အိပ်ဘိနေရာ ပေးတယ်။ ဘယ်နေရာကိုဘဲ ရောက်ရောက် သူတို့ရဲ့ ဝမ်းပမ်းတသာ ကြိုဆိုမှုကို ရခဲ့ တယ်။ ရှိအိုယူးဟာ နောက်တော့ နန်ကင်းနယ်မှာ အရာရှိ ခန့်ထား ခံရတယ်။ သူဟာ

...တို့တန် ပစ္စည်းတွေကို ရောင်းစားရုံသာမက၊ ပြုတ်ကံရုံးပွဲတွေမှာ အသုံးပြု
နှစ်မှာ ထွက်ပြေးခဲ့တယ်။”

“ခရီးထွက်မှုဟာ တွေ့ကုန်ကြေးကျ များရုံမက၊ ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ အပေါ်
ကောင်းလိမ့်မုန်းသိလာရလို့ တနေ့မှာ ချန်ရှား သတင်းစာထဲမှာ ကြော်ငြာတခု
ထည့်ခဲ့တယ်။ ကြော်ငြာမှာ အမျိုးရုံ ကောင်းကျိုးကို လုပ်လိုတဲ့ မျိုးချစ် လူငယ်
တွေ ကျွန်တော်နဲ့ ဆက်သွယ်ပါလို့ ဖော်ပြခဲ့တယ်။ ကြော်ငြာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
စိတ်ဝင်စားသူ လေးဦးဆီက ဆက်သွယ်တဲ့ စာတွေရခဲ့တယ်။ တယောက်ကတော့
လိချိန်းလွန်ကဖြစ်ပြီး၊ နောက်တော့ ကျွန်မြူနပ်ပါတီနဲ့ ဆက်သွယ်ခဲ့ပြီး သစ္စာ
ဖောက်သွားသူ ဖြစ်တယ်။ နောက်နှစ်ယောက်ဟာ လူငယ်တွေဖြစ်ပြီး နောက်တော့
ဖောက်ပြန်ရေးသမားတွေ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ နောက်တယောက်ကတော့ လိလီဆန်* ဆိုတဲ့
လူငယ်တဦးဖြစ်တယ်။ လိဟာ ကျွန်တော်ပြောသမျှတွေကို နားထောင်ပြီး ဘယ်လို
ထင်မြင်ချက်မှပေးဘဲ ထွက်သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီကထဲက သူနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မိတ်
ဆွေဖြစ် ဆက်ဆံမှုဟာ မဖြစ်ထွန်းခဲ့ဘူး။”

“ဘယ်လိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်ရဲ့ နီးစပ်ရာ ကျောင်းသားတစုနဲ့ ကျွန်
တော်ဟာ အဖွဲ့အစည်းတခု ဖွဲ့နိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအဖွဲ့ထဲပါ ဝင်သူတွေဟာ တချစ်ပြည်
ပြုပြင်ရေးလုပ်တဲ့ အင်မတန်စိတ်စါတ်ထက်သန်နေသူတွေဖြစ်တယ်။ သူတို့တတွေမှာ
အသေးအပွဲကလေးတွေကို စဉ်းစားတဲ့အချိန်မရဘူး။ သူတို့ပြောသမျှ လုပ်သမျှတွေ
မှာ တိကျတဲ့ရည်ရွယ်ချက်ရှိရမယ်။ သူတို့မှာ ချစ်တဲ့ မေတ္တာရှိတဲ့ စိတ်ကူးယဉ်တို့လဲ
အချိန်တွေမရှိဘူး။”

“ကျွန်တော်ဟာ မိန်းမနဲ့ ပတ်သက်လို့ စိတ်ဝင်စားမှု မရှိခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော့်
အသက် ၁၄ နှစ်လောက်တုန်းက အသက်နှစ်ဆယ်ရှိတဲ့ မိန်းခလေးတဦးနဲ့ ကျွန်တော့်
မိဘတွေက ထိမ်းမြားပေးခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ကျွန်တော်ဟာ အဲဒီမိန်းခလေးနဲ့ တခါမှ
အတူတူမနေခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ သူမကို ကျွန်တော့် ဇနီးတယောက်အနေနဲ့ လဲ
မဆက်ဆံခဲ့ဘူး။ မယူဆခဲ့ဘူး။”

“ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေတယောက်ဟာ လူငယ်တွေသာ ဖြစ်ပေမဲ့ နွေစဉ် သာမန်
လုပ်ငန်းလေးတွေကိုတောင် မဆွေးနွေးခဲ့ကြဘူး။ တနေ့ ကျွန်တော်နဲ့ လူငယ်တဦး
ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက်လေးတခုကို ကောင်းကောင်းမှတ်မိသေးတယ်။ လူငယ်

* လိလီဆန်သည် နောက်သောအခါ မော်စီတုန်း လုံးဝ သဘောမတူ
သည့် လိလီဆန် သဘောတရားကို ခေါင်းဆောင်တင် ပြခဲ့၍ ကျော်
ကြားခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့ သွားလယ်ရင်း စကားပြောနေရာက စားရာတခုခု ဝယ်စားဘို့
သွားကြည့်အပ်။ နောက်တော့ သူ့အိမ်စေတနာယာဉ်ကိုဝေါ်ပြီး အစားအစာဝယ်
ခဲ့အပ်။ သူ့လုပ်ငန်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ထံမှာ ဟော်တယ်လေးတို စနိုးစနေောင်
ပြန်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အိမ်လူငယ်နဲ့ ထပ်မံတွေ့တော့ဘူး။ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်
တော်တို့ သို့သော်လည်းကောင်း၊ လူ့ဘဝ၊ လူ့အသောက်အစား၊ တရုတ်ပြည်
အကြောင်း၊ ကမ္ဘာအကြောင်း၊ စကြာဝဠာအကြောင်းစတဲ့ ကြီးကြီး ပားပား
အကြောင်းအရာတွေကိုသာ ဆွေးနွေးလို့ခဲ့ကြတယ်။

“ကျွန်တော်တို့တော့ဟာ ကျန်းမာရေးကိုလဲ အလွန်လိုက်စားခဲ့ကြတယ်။
အောင်းရာထဲရဲ့ အားလပ်ရက်တွေမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာလည်း ကွင်းတွေထဲမှာ လမ်း
လျှောက်ကြတယ်။ တောင်တွေအုတ်တံတိုင်းတွေကိုဘက်ကြတယ်။ မြစ်တွေချောင်း
တွေကို ဖြတ်ကူးကြတယ်။ မိုးရွာရင် မိုးရေထဲထွက်ပြီးခေတ္တကြတယ်။ နေပူရင်လဲ
နေပူထဲ ထွက်ပြီး နေပူထဲလှည့်ကြတယ်။ နှင်းတွေကျနေတဲ့ အချိန်ရောက်ရင်လဲ အဖိုး
အကားမရှိတဲ့နေရာမှာအိပ်ကြတယ်။ ခိုက်ခိုက်တုန်းအောင်အေးနေတဲ့ နိုဝင်ဘာလမှာ
တောင် အေးစက်နေတဲ့မြစ်ထဲဆင်းပြီး ရေကူးကြတယ်။ အဲဒါတွေအားလုံးကို ကိုယ်
ခန္ဓာလေး ကျင့်မှု ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အရ ကျွန်တော်တို့တော့ လုပ်ကြတယ်။ အဲဒီ
ကျန်းမာရေးကြောင့် နောင်အခါခရီးရှည်လမ်းလျှောက်မှုတွေမှာ ကျွန်တော် ဆင်နွှဲ
နိုင်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။”

“ကျွန်တော်ဟာ ကပြားမြို့တွေမှာရှိတဲ့ သူငယ်ချင်းတွေ၊ ကျောင်းသားတွေ
နဲ့ ဆက်သွယ်ပြီးစည်းရုံးမှုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ခဲ့တယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကျွန်
တော်တို့တော့ဟာ နီးနီးကပ်ကပ် စည်းစည်းလုံးလုံးအဖြစ် တည်ရှိပုံ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့
ပြုလို့ နားလည်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် မိတ်ဆွေတွေရဲ့ အကူအညီနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ
၁၉၃၇ ခုနှစ်မှာ ရှင်မင်းဆွာဟူး (ခေတ်သစ်ပြည်သူ့ လေ့လာရေးအဖွဲ့)ကိုဖွဲ့စည်း
ခဲ့တယ်။ အဖွဲ့ဝင်ဟာ ရှစ်ဆယ်လောက်ရှိတယ်။ သူတို့တော့အနက် အများအပြား
ဟာ တရုတ်ကုန်ပြုနယ်ပီတို့ ဖေရုတ်တော်လှန်ရေးမှာ ထင်ရှားတဲ့ ခေါင်းဆောင်
တွေအဖြစ် နောင်အသားအဝါမှာကျော်ကြားခဲ့တယ်။ ကျော်ကြားတဲ့ကုန်ပြုနယ်တွေ
အထဲက အချို့ကိုပေါ်ပြုရမယ်ဆိုရင် ပီတိစည်းရုံးရေးကော်မတီနဲ့ အတွင်းရေး
မှူးလီမန်း၊ ဂုတ်ယ တပ်နဲ့တော်တပ်ဦးမှာရှိနေတဲ့ ရှိယားရှီ၊ ၁၉၃၀ ခုနှစ်မှာ
အသတ်ခံခဲ့ရတဲ့ထင်ရှားတဲ့ အလုပ်သမားစည်းရုံးရေးမှူး ကျူလီနီး၊ ဗဟိုဆီဗီယက်
ဒေသများဆိုင်ရာ လွှတ်တော်မှာ တရားသူကြီးဖြစ်ပြီး ချွန်ကေရှီကီရီ၊ သတ်ဖြတ်မှု
ခံရတဲ့ ဟိုဆိန်းလန်း၊ ဆိုဗီယက်ရုရှားမှာ စာရေးဆရာအဖြစ်ရောက်နေတဲ့ ရှီယိုချူ

၀၈ ရုတ်ပြည်ပေါ်ကြယ်နီ

ချန်း၊ ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှာ ချန်းကေဂျိတ်ရဲ့ သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရတဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီတိုင်းဖြစ်တဲ့ ရှုယားတိုးရှင်း၊ ဗဟိုကော်မတီဝင် အဆင်ကနေ သစ္စာ ပေါက်သွားတဲ့ ယာလီးယွန်းစသည့်ဖြစ်တယ်။ ရှင်မင်းဆွာဟွီးမှာ ပါဝင်တဲ့ခေါင်းဆောင် အများအပြားဟာ ၁၉၂၇ ခု တန်ပြန်တော်လှန်ရေးမှာ သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။”

“ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့နဲ့ တချိန်ထဲလိုလိုမှာဘဲ ဟူပါမြို့မှာ ‘လူမှုလုံခြုံရေးအဖွဲ့’ တဖွဲ့ ဖွဲ့ခဲ့တယ်။ အဲဒီအဖွဲ့ဟာ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့ရဲ့ ပုံစံမျိုးဖြစ်ပြီး အဲဒီ အဖွဲ့ဝင် အများအပြားဟာ နောင်အခါ ကွန်မြူနစ်တွေဖြစ်ခဲ့တယ်။ ပီကင်းမှာလဲ ဖူးဆဲဆိုတဲ့ အဖွဲ့ ဖွဲ့ခဲ့တယ်။ အဖွဲ့ဝင်အချို့ဟာ နောင်သောအခါ ကွန်မြူနစ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ နောက် ပြီး တရုတ်တပြည်လုံး အထူးသဖြင့် ရှန်ဟဲ၊ ဟန်ကောင်း၊ ယန်ချောနဲ့ တိန်းဆင်း* တို့မှာလဲ လူငယ်တွေကဦးစီးပြီး အဖွဲ့အစည်းတွေဖွဲ့ခဲ့တယ်။ ဒီအဖွဲ့တွေဟာ တနေ့မှာ တရုတ်နိုင်ငံရေးအပေါ် လွှမ်းမိုးမှု ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။”

“အဲဒီအသင်းအဖွဲ့တွေအများအပြားဟာ ဟိုစဉ်က ထင်ရှားကျော်ကြားပြီး စာပေပြန်လည်ဆန်းသစ်မှု သဘောတွေ အများကြီးပါဝင်တဲ့ ‘တက်လူ’ အမည်ရှိတဲ့ မဂ္ဂဇင်းရဲ့ နည်းပေးလမ်းညွှန် လွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်လဲ အဲဒီ မဂ္ဂဇင်းထဲမှာပါခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေကို များစွာ နှစ်ချိုက် ခဲ့တယ်။”

“အဲဒီအချိန်က ကျွန်တော်ရဲ့ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်ဟာ မကွဲမပြားရှိခဲ့သေး တယ်။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ လွတ်မြောက်ရေးဝါဒ၊ ဒီမိုကရက်တစ် ပြန်လည်ပြုပြင် ရေးဝါဒ၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒစသဖြင့် ဝါဒအမျိုးမျိုးတွေ ရောထွေး ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သေချာတာကတော့ ကျွန်တော်ဟာ ဆန့်ကျင်ရေးသမား၊ အရင်း ရှင် ဆန့်ကျင်ရေးသမားတိုင်း ဖြစ်ခဲ့တယ်။”

“ကျွန်တော်ဟာ စံပြကောလိပ်ကို ၁၉၁၂ ခုနှစ်မှာ တက်ခဲ့ပြီး၊ ၁၉၁၈ ခုနှစ်မှာ ဘွဲ့ရခဲ့တယ်။”

* တိန်းဆင်းတွင် ‘နိုးကြားမှုအဖွဲ့အစည်း’ကို လူငယ်များက ဦးစီးဖွဲ့စည်း ခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့သူများ အနက် ချူဆင်လိုင်းသည် တဦး ဖြစ်လေသည်။

တော်လှန်မှုလမ်းစဉ်

မော်စီတုန်းသည် သူ၏အတိတ်ကို ပြန်လည်ပြောပြရာ၌ ကျွန်တော့နီးပါး သူ့အကြောင်းအား စိတ်ဝင်စားသူမှာ သူ့ဇနီးဟိုဇ်နန်း ဖြစ်လေသည်။ မှန်သည်။ သူ့မသည် ခင်ပွန်းသယ်၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ကို တကြိမ်တခါမျှ ကြားခဲ့ဘူးသူမဟုတ် ချေ။ သူ့သာမက ပိုးအန်ရှို မော်၏ရဲဘော်ရဲဘက် အများစုမှာလည်း သူ့အဖြစ် မှန်တို့ကို မသိခဲ့ကြပေ။

ထိုမျှသာမက နောင်သောအခါ ကျွန်တော်သည် အနီခေါင်းဆောင် များ၏ ကိုယ်ရေးရာဇဝင်များကို မေးမြန်းသောအခါ၊ သူတို့၏ ရဲဘော်ရဲဘက် များသည် တကြိမ်တခါမျှ မကြားဘူးသည့် ဘဝဖြစ်စဉ် များအား စုပြု၍ စိတ်ဝင်စားစွာ နားထောင်ခြင်းပြုကြလေသည်။ သူတို့သည် ရင်းရင်းနှီးနှီးလက်တွဲ တိုက်ခိုက်နေကြသော်လည်း၊ ကွန်မြူနစ် ဖြစ်မီဘဝ (အမှောင်ခေတ်ဟု သူတို့က ခေါ်စမှတ်ပြုသည်) များကို သိကြခြင်းမရှိကြချေ။

နောက်တနေ့ ညတညဖြစ်သည်။ မော်သည် ထင်းရှူးသေတ္တာ နှစ်လုံးပေါ် ကင် ထိုင်နေသည်။ မော်သည် စီးကရက်ကို မီးညှိပြီးနောက် ကုန်ခဲ့သည့် ညများက ပြောလက်စ အကြောင်းများကို ဆက်လက်ပြောလေသည်။

“ကျွန်တော် ချန်ရှား စံပြကျောင်းမှာ နေခဲ့တဲ့နှစ်တွေက ကျွန်တော်ဟာ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၁၆၀-ကိုသာ သုံးခဲ့တယ်။ အဲဒီထဲမှာ ကျောင်းမှတ်ပုံတင်ကြေး အများအပြားလဲပါခဲ့တယ်။ အဲဒီငွေထဲက သတင်းစာဝယ်တယ်၊ စာအုပ်ဝယ်တယ်၊အဲဒါအတွက် အဖေကကျွန်တော့်ကို အမြဲဘဲဆဲဆိုတယ်။ သူက အသုံးမကျတဲ့ စက္ကူတွေအတွက် ငွေကိုဖြုန်းတယ်လို့ ပြောတယ်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်ရဲ့ စာဘတ်မှုကို ဘယ်သူမှဟန့်တားလို့ မရဘူး။”

“ကျွန်တော်ရဲ့ ကျောင်းသားဘဝ နောက်ဆုံးနှစ်မှာ အဖေဆုံးခဲ့တယ်။ အဖေပရိတ်ဆောင် ကျွန်တော်ရဲ့ အိမ်ပြန်ရေးစိတ်ခါတ်ဟာ နည်းပါးသထက် နည်းပါးခဲ့တော့တယ်။ အဲဒီနှစ်ထဲမှာ ပိကင်းကိုသွားဘိဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ အတူတူ ဟန်နန်နယ်သား ကျောင်းသားတွေလဲ ပိကင်းကိုလိုက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ လူငယ်အများအပြားဟာ နိုင်ငံခြား(အထူးသဖြင့် ပြင်သစ်)ကိုသွားပြီး ပညာသင်ကြရတဲ့ကလဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ နိုင်ငံခြားကို မသွားလို့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်တိုင်းပြည်အကြောင်းကို ကျွန်တော် လုံလုံလောက်လောက် မသိသေးဘူးလို့ ယုံကြည်ထားတယ်။ ကျွန်တော်တရုတ်ပြည်မှာ မှီနေတာဟာ ကျွန်တော့်အတွက် အကျိုးဖြစ်စေမယ်လို့လဲ နားလည်ခဲ့တယ်။ နောက်ပြီး ကျွန်တော့်မှာ လုပ်စရာ အစီအစဉ်တွေလဲရှိနေတယ်”

“ပိကင်းဟာ ကျွန်တော့်အတွက် ငွေကုန်ကြေးကျများတဲ့ မြို့တမြို့ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ မြို့တော်ကိုလာဘို့ စားစရိတ်အတွက် မိတ်ဆွေတွေဆီက ငွေချေးခဲ့ရတယ်။ တခါမြို့တော် ရောက်ပြန်တော့ ချက်ချင်းဘဲ အလုပ်ရှာရတယ်။ စံပြကျောင်းတုံးက ဆရာတဦးဟာ ပိကင်းတက္ကသိုလ်မှာ ပါမောက္ခဖြစ်နေတာမို့ သူ့ဆီမှာ အလုပ်ရှာပေးဘို့ အကူအညီ တောင်းရတယ်။ ဆရာက ကျွန်တော့်ကို တက္ကသိုလ်ပိဋကတ်တိုက်မှူးနဲ့ ဆက်သွယ်ပေးတယ်။ ပိဋကတ်တိုက်မှူးဟာ လီတာချိုးဆိုသူဖြစ်တယ်။ သူဟာ နောင်အခါ ကုန်ဖြူနုတ်ပါတီ ဖွဲ့စည်းသူတွေအနက် တဦးအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။ လိက သူ့လက်ထောက်အဖြစ် အလုပ်ပေးခဲ့တယ်။ လခအဖြစ် တလကိုရှုစိဒေါ်လာရတယ်”

“ကျွန်တော့်အလုပ်ကတော့ သတင်းစာတွေ၊ စာလာဘတ်သူတွေရဲ့ နာမည်ကို မှတ်ပုံတင်ရတယ်။ အဲဒီလူတွေအနက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ခေါင်းဆောင် ဖူးရှူးနီနီနီနီ ချီးယားလန်း ဆိုသူနှစ်ဦးကို တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်ဟာသူတို့နှစ်ယောက်အပေါ် အားကြီး စိတ်ဝင်စားခဲ့တယ်။ သူတို့နဲ့ နိုင်ငံရေးရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုရေးတွေကို ဆွေးနွေးနိုင်ဘို့ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ဟာ အင်မတန် အလုပ်

များကဲ့လူတွေဘဲ၊ သူတို့မှာ ကျွန်တော့်လို လက်ထောက်စာကြည့်မှူးနဲ့ ဆွေးနွေး
အချိန်မရကြဘူး”

“ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်စိတ်မပျက်ပါဘူး၊ မကြာခင်မှာဘဲ တက္ကသိုလ်
ဆင်တန်းတွေကို တက်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်ဟာ ယထာဘူတအသင်းနဲ့ သတင်းစာ
များအသင်းတို့ကို ဝင်ခဲ့တယ်၊ သတင်းစာပညာအသင်းမှာ နောင်အခါ ထင်ရှားမဲ့
ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်အများအပြားနဲ့ တွေ့ဆုံသိကြမ်းခွင့်ရခဲ့တယ်၊ အဲဒီ
မှာဘဲ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့်ကို အလုပ်ရဘို့ ဆက်သွယ်ပေးခဲ့တဲ့ ပါမောက္ခရဲ့
သမီး ယန်ကိုင်းဟွီးနဲ့ မေတ္တာရှိခဲ့တယ်”

“ကျွန်တော်ရဲ့ နိုင်ငံရေးမှာ စိတ်ဝင်စားမှုဟာ တနေ့ထက် တနေ့တိုးတက်ခဲ့
တယ်၊ ကျွန်တော်ဟာ လဲလုံးဝဥဿုံ ပြင်ဆင်ရေးသမားဖြစ်သထက်ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ကျွန်
တော်ဟာ သက်ဦးဆံပိုင်စံနစ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကျေညာစာတမ်းတွေကို စိတ်ဝင်စား
ဘတ်ခဲ့တယ်၊ ကျွန်တော့်ဆီကို မကြာခဏလာတတ်တဲ့ ချူ ရွမ်းဟိုင်းဆိုတဲ့ မိတ်ဆွေနဲ့
သက်ဦးဆံပိုင်ဝါဒကို မကြာခဏ ဆွေးနွေးခဲ့တယ်၊ မင်းမဲ့ဝါဒဟာ တရုတ်ပြည်မှာ
ထွန်းကားသင့်ပြီလို့ ကျွန်တော်တို့ယုံကြည်ခဲ့တယ်”

“ကျွန်တော်ရဲ့ ပိုက်င်းမှာ နေထိုင်ရမှုက တော့ စိတ်ပျက်စရာဘဲ၊ ကျွန် တော်
ဟာ တခြားလူနဲ့ ဦးနု အတူ အခန်းငယ်ကလေးတခန်း ငှားရမ်း နေထိုင်ခဲ့ရတယ်၊
ဒါပေမဲ့ ပျိုတေ ရဲ့ သဘာဝအလှတွေက တော့ ကြည့်နူးစရာပါဘဲ”

“၁၉၁၉ ခုနှစ်စောစောပိုင်းမှာ ပြင်သစ်ကို သွားမဲ့ ကျောင်း သား တ
ယောက်နဲ့ အတူ ရှန်ဟဲကို သွားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ပူကောင်းကို ရောက်တော့ ကျွန်တော့်မှာ
ပိုက်ဆံပြတ်ခဲ့ရတယ်၊ ဘယ်သူ ဆီက ချေးရမုန်းလဲ မသိခဲ့ဘူး၊ ပိုပြီး ဆိုးတာက ကျွန်တော်
ရဲ့ ဘိနပ်လူခိုးခံရခြင်းဘဲ၊ အင်း... ကျွန်တော် ဘာလုပ်ရပါလိမ့်... ဒါပေမဲ့ ကံကောင်း
ချင်တော့ ဟူနန်က မိတ်ဆွေဟောင်းတဦးနဲ့ သွားတွေ့တယ်၊ သူက ရှန်ဟဲသွားဘို့
ခရီးစဉ်ပေးတဲ့ အပြင် ဘိနပ်ဝယ်ဘို့ အတွက်လဲ ပေးတယ်၊ ဒါနဲ့ ဘဲ ကျွန်တော့်
ခရီးစဉ်ဆုံးခန်းတိုင် အထိ ရောက်ခဲ့တယ်”

“ရှန်ဟဲက နေချန်ရှားကို ပြန်ရောက်တော့ ကျွန်တော်ရဲ့ နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်
မှုတို့ဟာ ပိုပြီး အသက်ဝင်ခဲ့တယ်၊ ကျွန်တော်ဟာ နိုင်ငံရေး စာအုပ်တွေကို မပြတ်လေ့
လာခဲ့ရုံမက တောင်ပိုင်းတရုတ်ပြည်ကျောင်းသားတို့ရဲ့ လှုပ်ရှားမှု အပေါ် များစွာ
ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့တဲ့ ဟူနန်ကျောင်းသားတွေရဲ့ ရှင်းချိန်းလေ့လာရေး စာစောင်
မှာ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်၊ နောက်ပြီး ယဉ်ကျေးမှု စာအုပ်အသင်းကို
ချန်ရှားမှာ ဦးစီးဖွဲ့စည်းပေးခဲ့တယ်၊ အဲဒီအသင်းဟာ ခေတ်သစ် ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ နိုင်ငံ

မေးရာလေ လာမှုတွေကို အားပေးခဲ့တယ်၊ အဲဒီအသင်းဟာ ဟူနန်စစ်ဘုရင်ခံ ချန်ချင်း တို့ရဲ့ ဆန့်ကျင်မှုတွေကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ချန်ဆန်ကျင်ရေး အထွေထွေကျောင်းသား သပိတ်ကြီးမှောက်ခွဲကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သူ့ကို ရာ ထူးကထွက်ပေးတဲ့တောင်းဆိုပြီး ဆန့်ယက်ဆင် အုပ်စိုးနေတဲ့ ပီကင်းနဲ့ အနောက် တောင်ဒေသတွေကို ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်ပြီး ချန်ဆန်ကျင်ရေးကိုအားပေးထောက်ခံတဲ့ တောင်းပန်ခဲ့တယ်။ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို ဆန့်ကျင်တဲ့ အနေနဲ့ ဘုရင်ခံ ချန်ဟာ ရှင်းချိန်းစာစောင်ကိုဖိနှိပ်ခဲ့တယ်။ ။

“အဲဒီတွေဖြစ်ပြီးတော့ရှင်မင်းဆွာ ဟွဲ့အသင်းရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို တင်ပြတဲ့နဲ့ ပီကင်းမှာစစ်ဝါဒီဆန့်ကျင်ရေး စည်းရုံးရေးတို့အတွက် ပီကင်းကိုကျွန် တော်သွားခဲ့တယ်။ ရှင်မင်းဆွာ ဟွဲ့ဟာ ချန်ဆန်ကျင်ရေးကိုကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်လုပ် ခဲ့ရာက စစ်ဝါဒီဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းအတွက်ပါ လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ လုပ်ငန်းတွေ အောင်မြင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်ဟာတသင်း ဖြန့်ချိရေးဌာန အကြီး အကဲအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့တယ်။ ။

“ဟူနန်မှာ ကျွန်တော်တို့အောင်မြင်မှုရခဲ့တယ်၊ ချန်ဟာ ရာထူးကပြုတ်ကျပြီး လူစားတဦးရောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာရှင်မင်းဆွာ ဟွဲ့ဟာ လက်ကျီအစွန့်နဲ့ လက်ဝဲ အစွန့်ဆိုပြီး အုပ်စုနှစ်ပိုင်းကွဲခဲ့တယ်။ လက်ဝဲအုပ်စုက တရုတ်ပြည်မှာလူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးစီးပွားရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးတွေပြောင်းလဲရေးကိုစုံစုံမြဲမြဲကြည့်ခဲ့ကြတယ်။ ။

“၁၉၁၉-ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော်ရှန်ဟဲကို ဒုတိယ အကြိမ်အဖြစ် သွားပြန် တယ်။ အဲဒီမှာ ချင်တူ ချင်တူ ချင်တူ ချင်တူ ဆိုတဲ့အသင်းဟာ နိုင်ငံရေးနဲ့ ပတ် သက်ပြီး ညွှန်ကြားမှုတွေအများကြီးရခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ သူနဲ့ ဟူနန်နယ်ပြန် လည်ထူထောင်ရေးအသင်း ဖွဲ့စည်းရေးအစီအစဉ်ကိုဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ နောက်တော့ ကျွန်တော်ချန်ရှားကိုပြန်လာပြီး ထူထောင်ရေးအသင်းဖွဲ့စည်းတဲ့ စည်းရုံး ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ တဘက်မှာ ကျောင်းဆရာအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုရင်း ရှင်မင်းဆွာ ဟွဲ့အသင်းရေးရာတွေကိုလုပ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဟူနန်နယ် ကိုယ် ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရရေးပီကင်းနဲ့ ခွဲခြားရေးတို့အတွက် စည်းရုံးဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ ။

* ချင်တူခါးသည် တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဦးစီးဖွဲ့ခဲ့သူ၊ ပါတီ တိုးတက်ရန် စွမ်းစွမ်းတမန် လုပ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကူမင်တန် ဗဟိုအမှုဆောင် လူကြီးတဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၃ ခု ရှန်ဟဲတွင် ကူမင်တန်တို့က ချင်တူခါးဖမ်းခဲ့ပြီး နှစ်ရှည် ထောင် ဝဏ်ပေးခဲ့သည်။

“မကြာခင်အတွင်း ဟူနန်လွတ်လပ်ရေးကို လိုလားတယ်ဆိုတဲ့ စစ်ဗိုလ် ချိုး
ဟင်းတီဟာစစ်ဘုရင်ခံကိုမောင်းထုတ်ပြီး အားကာသိမ်းခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူဟာ
အားကာရပြီးတဲ့နောက် ဒီမိုကရက်တစ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို ဖိနှိပ်နှိမ်နှင်းခဲ့တယ်။ ကျွန်
တော်တို့ကအမျိုးသားနဲ့ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးတူညီမျှတမှုပေးရေး၊ လူထုကိုယ်စား
လှယ်အစိုးရပုံစံညှိရေးတို့ကို တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ အဲဒီ တောင်းဆိုချက်တွေကို ကျွန်
တော်တို့ရဲ့ နှလုံးဟူနန်နဲ့ သတင်းထဲမှာထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ
ပြည်နယ်ပေါ်မန်ပျက်စီးရေးကို ဦးဆောင်လှုပ်ရှားတိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ ပြည်နယ်ပေါ်
မန်မှာ မြေပိုင်ရှင်ကြီးတွေနဲ့ စစ်ဝါဒီကြီးတွေသာ လှမ်းမိုးခဲ့တယ်”။

“ပေါ်လီမန်ကိုဆန့်ကျင်ဖို့ဟာ ဟူနန်နဲ့နယ်မှာ ကြီးကျယ်တဲ့ ကဏ္ဍတစ် ဖြစ်ခဲ့
တယ်။ ဟူနန်အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတာ မျက်လုံးပြူးခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ လဲ ချီဟင်းတီဟာ
ဖောက်ပြန်ပြီးဒီမိုကရေစီ တောင်းဆိုမှုတွေကို ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ်ခဲ့တာကြောင့် ကျွန်
တော်တို့ရဲ့ များဦးကိုသူ့ ဘက်လှည့်ခဲ့ရပြန်တယ်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်က ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အ
ပြစ်အပျက်တခုကို ကောင်းကောင်းမှတ်မိသေးတယ်။ ရှင်မင်းဆွာဟွဲ့တာ သုံး ကြိမ်
မြောက် ရုရှားတို့ရဲ့ အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးဆန္ဒပြပွဲကိုလုပ်တယ်။ ဆန္ဒပြသမား
အချို့ ဟာအစည်းအဝေးမှာ အလံနီလွှင့်ထုတ်ကြိုးစားကြတယ်။ ဒါကို ပုလိပ်တို့က
တားမြစ်တယ်။ ပုလိပ်တွေက ဘုရင်ခံ ချီဟင်းတီရဲ့ အမိန့်ကြောင့် တား မြစ်
ကြောင်းလဲပြောပြတယ်”။

“၁၉၂၀ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီမှာ အလုပ်သမားတွေကို ပထမဆုံးအနေနဲ့
နိုင်ငံရေးအရ စည်းရုံးခြင်း ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်က မာ့ကပ်စ် သဘော
တရားတွေ၊ ရုရှား တော်လှန်ရေး ရာဇဝင် သမိုင်းတွေနဲ့ စည်းရုံးရေး လုပ်တယ်။
ကျွန်တော်ဟာ ပီကင်းကို ဒုတိယကြိမ် သွားတဲ့အခါ မာ့ကပ်စ် သဘော တရားနဲ့ ပတ်
သက်တဲ့ စာအုပ်စာတမ်း အတော်များများကို ဘတ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနှစ်မှာဘဲ ကျွန်
တော် ယန်ကိုင်းဟွဲ့ *နဲ့ လက်ထပ်ခဲ့တယ်”။

* မော်သည် ယန်ကိုင်းဟွဲ့ နှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထပ် ပြောဆိုခြင်း မပြု
ခဲ့ချေ။ သူမသည် သတ္တိကောင်းသော အမျိုးသမီးဖြစ်သည်။ ပီကင်း
အမျိုးသား တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူတဦး ဖြစ်ခဲ့၍ နောင်သောအခါ
မဟာတော်လှန်ရေး ကာလတွင် လူငယ်များ၏ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ခဲ့
သည်။ သူမသည် ဝိတ်ဝါတ် အတက်ကြွဆုံးသော ကွန်မြူနစ် အမျိုးသမီး
တဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူမသည် ၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် အသက်ခံခဲ့ရ၍ မော်နှင့်
သေကွဲ ကွဲခဲ့ရသည်။

အမျိုးသားဝါဒီကာလ

မော်သည် မာ့ကပ်ဝါဒီ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်မြူနစ်ကား မဟုတ်ခဲ့ချေ၊ ဘယ်အတွက်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအချိန်က တရုတ်ပြည်တွင် ကျွန်မြူနစ် ပါတီ ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းမျိုး မပေါ်ပေါက်ခဲ့သေး၍ ဖြစ်သည်။

နောက်တနေ့ညတွင် မော်သည် သူ့စကားကို ဆက်ပြန်သည်။

“၁၉၂၁ ခုမေလမှာ ကျွန်မြူနစ်ပါတီ ဖွဲ့စည်းရေး အစည်းအဝေးတက်၍ ကျွန်တော် ရှန်ဟဲကို သွားခဲ့ပြန်တယ်။ အဲဒီ အစည်းအဝေးမှာ ချင်တူရွှန်းနဲ့ လီတာချိုးတို့ဟာ ဦးစီး ခေါင်းဆောင် ဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ အဲဒီနှစ် အောက်တိုဘာမှာ ပထမဆုံးပြည်နယ် ကျွန်မြူနစ်ပါတီကို ဟူနန်မှာ ဖွဲ့ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ တခြားနယ်တွေမြို့မှာလဲပါတီခွဲတွေ ဆက်တိုက်ဖွဲ့ခဲ့ကြတယ်။ ရှန်ဟဲဗဟို ပါတီ ကော်မတီကိုလဲ ချင်တူရွှန်းက ဦးစီးပြီးဖွဲ့ခဲ့တယ်” ။

“တချိန်ထဲမှာဘဲ ပြင်သစ်ပြည်ရောက် ကျောင်းသားတွေကလဲ တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီပါတီကို ဦးစီးဖွဲ့ခဲ့တဲ့သူတွေဟာ ချူအင် လိုင်း၊ လီလီဆန်နဲ့ ရှန်ချင်ယူ(တရုတ် ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဦးစီးဖွဲ့ခဲ့ သူများအနက် တဦးတည်းသော အမျိုးသမီး)တို့ ဖြစ်ကြတယ်။ ဂျာမနီပြည်မှာလဲ ဒီမှာထက် အချိန်နောက်ကျပြီး တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ အဲဒီပါတီတွေကို ယူတန်၊ ချူတေး(ယခု တပ်နီတော်ဦးစီးချုပ်နဲ့ ချန်ရှင်ဖူး (ယခုဆင်ဟွာတက္ကသိုလ် မောက္ခ)တို့က ဦးစီးဖွဲ့စည်းခဲ့ကြတယ်။ နောက်ပြီး မော်စကိုနဲ့ ဂျပန်မှာလဲ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြတယ်”။

“၁၉၂၂ ခုနှစ် မေလမှာ ကျွန်တော်အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက် နေတဲ့ ဟန်နပ်ပါတီဟာ လုပ်သား အဖွဲ့အစည်း နှစ်ဆယ်ကျော်ကို စည်းရုံး သိမ်းသွင်းနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအထဲမှာ အစိုးရ အလုပ်သမားတွေလဲပါတယ်။ အဲဒီနှစ် ဆောင်းရာသီမှာ အင်အား တောင့်တင်းတဲ့ အလုပ်သမား လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်ခဲ့တယ်”။

“အဲဒီအချိန်က ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ လုပ်ငန်းဟာ အလုပ်သမား ကျောင်း သားတွေရဲ့ အများဆုံး ဆက်သွယ်မှုရှိပြီး တောင်သူလယ်သမားတွေနဲ့ ကတော့ အနည်းငယ်ဘဲ ဆက်သွယ်မှု ရှိခဲ့တယ်။ ၁၉၂၂-ခု ဆောင်းရာသီမှာ ဟန်နန် အလုပ်သား အရင်ပဲ မျိုဟင်းတီက ဝမ်းဆိနဲ့ ပန်ယွမ်းချင်းဆိုတဲ့ အလုပ်သမား နှစ်ပေါင်းကို ကွပ်မျက်ဘို့ အပိန့်ပေးခဲ့တယ်။ အပြစ်ကတော့ သူ့ဆန့်ကျင် ရေးကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ခဲ့လို့တဲ။ ဝမ်းဆိဟာ လက်ျာအုပ်စု အလုပ်သမား ခေါင်း ဆောင် ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ပေမဲ့ သူ့ကိစ္စမှာတော့ ကျွန်တော် တို့ဟာ သူ့ဘက်က ထောက်ခံခဲ့တယ်”။

“ချိုဟင်းတီ ဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ငန်းအတွက် စည်းရုံးဘို့ တာဝန်ပေးချက် အရ ကျွန်တော် ရှန်ဟဲကို လာခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာဘဲ ပါတီရဲ့ ဒုတိယအကြိမ် မြောက် ကွန်ဂရက် လုပ်နေခိုက် ဖြစ်တာမို့ ကွန်ဂရက်ကို တက်ဘို့ ကျွန်တော် ရည်ရွယ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကွန်ဂရက် ပြုလုပ်တဲ့နေရာကို မေးပြီး ရဲဘော်တွေကလဲ တဦးမှ ချာမတွေ့လို့ ကျွန်တော် ကွန်ဂရက်နဲ့ လွဲခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော်ဟန်နန်ကို ပြန်လာပြီး လူမှုရေးရာတွေမှာ ခွန်စိုက် အားစိုက် လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနှစ် နွေဦး ရာသီမှာ လုပ်ခပိုပေးရေး၊ ပိုမို ပြုစု စောင့်ရှောက်ရေး၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ တွေကို အသိအမှတ်ပြုရေး စတဲ့ တောင်းဆိုမှုတွေနဲ့ အလုပ်သမား သပိတ်တွေ အများ အပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ သပိတ် အများအပြားဟာ အောင်မြင်မှု ရခဲ့တယ်။

မေလ ၁ ရက်မှာ အထွေထွေ အလုပ်သမား သပိတ်ကြီး ဟူနန်မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ ဒီသပိတ်ကြီးဟာ တရုတ်ဆူဇင်မှာ မှတ်တမ်း တင်ခဲ့ရမဲ့ သပိတ်ကြီးဖြစ်ခဲ့တယ်။

“တတိယအကြိမ်ပြောက် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ကွန်ဂရက်ကို ကင်တန်မှာ ၁၉၂၃-ခုနှစ်တွင် လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကွန်ဂရက်က မြောက်ပိုင်း စစ်ဝါဒီတွေကို ဆန့်ကျင်ဘက် ကုမင်တန်နဲ့ ပူးပေါင်းရန် ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး တည်ဆောက်ရန် စတဲ့ ဆူဇင် တွင်မဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ဒီနောက်တော့ ရှန်ဟဲသွားပြီး ဗဟိုကော်မတီမှာ တာဝန် ထမ်းဆောင် ခဲ့တယ်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ် နွေဦးရာသီမှာ ပထဆုံးအကြိမ် ကင်တန်မှာ ပြုလုပ်တဲ့ ကုမင်တန် အမျိုးသား ကွန်ဂရက်ကို သွားထက်ခဲ့တယ်။ မတ်လမှာ ရှန်ဟဲ ပြန်လာပြီး ကွန်မြူနစ်ပါတီ ပြုရုံ အမှုဆောင်၊ ရှန်ဟဲကုမင်တန်ပါတီ ပြုရုံ အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန် နှစ်ခက် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနှစ် နွေရာသီမှာ ဝှမ်းပိုးစစ်အကယ်ဒမီကို ဖွဲ့တယ်။ ရုရှားက အကြံပေး အရာရှိ အများအပြားဘဲ ရောက်လာကြတယ်။ ကုမင်တန်နဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီကလို့ လိုက်လံပြည်လုံးမှာ တော်လှန်ရေးဆင်နွှဲတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေဟာ အဲဒီနှစ် ဆောင်းရာသီမှာ အနားယူဘို့အတွက် ကျွန်တော် ဟူနန်ကို ပြန်လာတယ်။ ကျွန်တော်ရှန်ဟဲမှာ နေထိုင် မကောင်းခဲ့လို့ ပြန်ခဲ့တာ ဖြစ်ပေမဲ့ ဟူနန်ရောက်တဲ့အခါမှာ တောင်သူလယ်သမားတို့ရဲ့ ကြီးမားတဲ့ စည်းရုံးမှုနဲ့ တွေ့ရတယ်။”

“အမှန်ကို ဝန်ခံရင် ခတ်စောစောပိုင်းက တောင်သူ လယ်သမားတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှု အင်အားကို ကျွန်တော် အပြည့်အစုံ နားမလည် ခဲ့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပေ ၃၀ လှုပ်ရှားမှု (၁၉၂၅)နဲ့ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးတွေ ဖြစ်အပြီးမှာ ဟူနန် တောင်သူ လယ်သမားတွေရဲ့ အင်အားကို တိုက်စစ် ထိုးစစ်အဖြစ် မြင်လာမိ တော့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အနားယူနေတဲ့အိမ်က ထွက်ခွာပြီး တောင်သူ လယ်သမားတွေဆီ စည်းရုံးရေး ဆင်းခဲ့တယ်။ လအနည်းငယ် အတွင်းမှာဘဲ ကျွန်တော် တို့ဟာ တောင်သူလယ်သမား သမဂ္ဂ နှစ်ဆယ်ကျော်ကျော်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီသမဂ္ဂတွေကြောင့် မြေပိုင်ရှင်ကြီးတွေဟာ သူ့တပ်သားတွေ လူတိုင်း ကျွန်တော်ကို ဖမ်းခိုင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ကင်တန်ဘက်ကို ထွက်ပြေးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ကင်တန် ရောက်တဲ့အခါမှာ ဝှမ်းပိုး စစ်ကျောင်းသားတွေဟာ ယူနန် စစ်ဝါဒီတွေကို စစ်ရေးစစ်ရာမှာ အရှုံးပေးနေရတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ ချန်ကေရှွတ်

ကာ အူ သူ့ကို သူ ပထမ တပ်ရင်းရဲ့ ဦးစီးချုပ်ခန့်ပြီး၊ ပီကင်းမှာ ဆွန်ယက်ဆင်
ဆူ သွားတာနဲ့ ဝန်ချီဝင်းကလဲ သူ့ကို သူ့ အစိုးရ သဘာပတိ ခန့်ခဲ့တယ်။”

“ကူမင်တန် နိုင်ငံရေးဌာနက ထုတ်တဲ့ နိုင်ငံရေးအပတ်စဉ် ဂျာနယ်မှာ ကျွန်
တော် အယ်ဒီတာ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ အဲဒီဂျာနယ်ဟာ တိုင်ချီတီးခေါင်း
ဆောင်တဲ့ ကူမင်တန် လက်ျာအုပ်စုကို ဝါဒရေးရာအဆင့်ကျင့် တိုက်ခိုက်ရာမှာ
များစွာ ထိရောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအလုပ်အပြင် တောင်သူလယ်သမား စည်းရုံးရေးမှူး
သင်ကန်းကို ပေးရတယ်။”

“ကျွန်တော်ဟာ စာတမ်းတွေ တမျိုးပြီး တမျိုး ရေးခဲ့တယ်။ ကျွန်မြူနစ်
ပါတီရဲ့ တောင်သူလယ်သမား ပြဿနာတွေမှာ အထူးတာဝန်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်
လာတယ်။ ကျွန်တော့ စာတမ်းတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ချင်တူရွှားနဲ့ စိတ်သဘော
ကွဲခဲ့တယ်။ ချင်ရဲ့ လက်ျာ အခွင့်အရေးသမား ဝါဒကို သံသယရှိခဲ့လို့ ကျွန်တော်
တို့နှစ်ယောက်ဟာ တစတစ ကွဲခဲ့ကြတယ်။”

“ကျွန်တော်ဟာ ချန်ကေရှိတ်ရဲ့ ၁၉၂၆-ခု မတ်လ ပထမ အာဏာသိမ်းပွဲ
ပြုလုပ်တဲ့အထိ ကူမင်တန် တွေနဲ့ အလုပ်လုပ်ခဲ့တယ်။ ၁၉၂၆-ခု နွေဦးရာ သီကူမင်တန်
လက်ျာ လက်ဝဲအုပ်စု ပြန်လည် ပူးပေါင်းပြီး ကျွန်မြူနစ် ပါတီနဲ့ ကူမင်တန် စည်း
လုံးမှုအတွက် အာမခံချက်များ ပြန်လည် ပြုလုပ်ပြီးတဲ့နောက် ကျွန်တော် ရှန်ဟဲကို
သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီနှစ်အတွင်းမှာ ချန်ကေရှိတ်ရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ ဒုတိယအကြိမ်မြောက်
ကူမင်တန် ကွန်ဂရက်ကို ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ ရှန်ဟဲ ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ လယ်သမားရေးရာ
ဌာနကို ကျွန်တော် ဦးစီးခဲ့ရပြီး အဲဒီကမ္ဘာဆင့် ဟူနန်နယ် လယ်သမားရေးရာ လှုပ်
ရှားမှုတွေကို လေ့လာဘို့ စေလွှတ်ခြင်း ခံရတယ်။”

“ဟူနန် လယ်သမား အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ နိုင်ငံရေးအခြေအနေတွေကို စုံစမ်း
လေ့လာပြီး တောင်သူ လယ်သမားတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပါတီအနေနဲ့ သဘော
ထားသစ်ဘရပ် ချမှတ်သင့်ပြီလို့ ဗဟိုကော်မီတီကို အစီရင်ခံခဲ့တယ်။ နောက်
နှော့ထိမှာ ဝူဟန်သွားပြီး နယ်ပေါင်းစုံ တောင်သူလယ်သမား အစည်းအဝေးကို
တက်တယ်။ အဲဒီအစည်းအဝေးမှာ လယ်ယာမြေ ဝေခြမ်းရေးကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်
လုပ်ဘို့ ရေးထားတဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ စာတမ်းကို ဝေဘန်ဆွေးနွေးခြင်း ပြုကြတယ်။
အစည်းအဝေးက ကျွန်တော့ စာတမ်းကို ထောက်ခံပြီး ငါကြိမ်မြောက် ကွန်မြူနစ်
ပါတီ ကွန်ဖရင့်ကို တင်သွင်းဘို့ သဘောတူကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗဟိုကော်မီတီက အဲဒီ
စာတမ်းကို ပယ်ချလိုက်တယ်။”

“၁၉၂၇ ခု ဝူဟန်မှာ ငါးကြိမ်မြောက် ကွန်ဖရင့်လုပ်တဲ့အခါပါတီဟာ ချင်တူ ရှွန်းရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်မှာဘဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ မှုန်လဲနဲ့ နန်းကင်းကွန်မြူနစ်ပါတီတွေအပေါ် ချန်ကေဂျိတ်ကစတင် တိုက် ခိုက် နှိမ်နင်းပြီ ဖြစ်တယ်။ ချင်တူ ရှွန်းဟာ ဝူဟန်ကွန်ဖရင့်ပါတီနဲ့ အဆက်အသွယ်လုပ်ပြီး အခွင့် အရေးတွေလဲယူခဲ့တယ်။ ကွန်ဖရင့်တက်သူတိုင်းလိုလိုရဲ့ ကန့်ကွက် နေ တဲ့ ကြား က သူဟာလကျောအခွင့်အရေးသမား အရင်းရှင် အကျိုးပြု ဝါဒကို လိုက်နာ ခဲ့တယ်။ ပါတီရဲ့ ဝါဒ အထူးသဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများလှုပ်ရှားမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူလုပ်ပုံကြောင့်ကျွန်တော်ဟာ မကျေမနပ် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။”

“ချင်တူ ရှွန်းဟာ တော်လှန်ရေးကာလ အတွင်းမှာ လယ်သမားတို့ရဲ့ လုပ် ဆောင်နိုင်မှုကို မသိခဲ့ရုံမက သူတို့အပေါ် ကိုလဲ အထင်သေးခဲ့တယ်။ ဝါဒဖြိုခွဲပြီး ဆိုးတာ က ‘မဟာတော်လှန်ရေး’ လုပ်မဲ့ အချိန်နားကပ်ပြီး ကျင်းပတဲ့ ငါးကြိမ်မြောက်ကွန် ဖရင့်ဟာ လယ်ယာမြေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တိကျတဲ့ဆုံးဖြတ်မှုကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဘဲ ဖြစ်တယ်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကွန်ဖရင့်အပြီးမှာ တရုတ်ပြည်လုံး ဆိုင်ရာ တောင်သူ လယ်သမားများ သမဂ္ဂကိုဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီသမဂ္ဂမှာ ကျွန်တော်ဟာ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ခဲ့တယ်။”

“၁၉၂၇ ခု နွေဦးရာသီမှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ ဂျာခိုင်နန်းပြည် ထောက် ခံမှု မှ တွဲကြားက ဟူပေါးကိန်းဆီးနဲ့ ဖွဲ့ကိန်း အထူးသဖြင့် ဟူနန်မှာ တောင် သူ လယ်သမားတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုဟာ စစ်ရေးစစ်ရာ သဘောမျိုးအထိ ရောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီလှုပ်ရှားမှုတွေကြောင့် ကွန်ဖရင့်ပါတီဟာလဲ တွန့်လှုပ်ခဲ့တယ်။ တောင်သူ လယ် သမားများသမဂ္ဂဟာ ကလေကဝ သမဂ္ဂသာဖြစ်တယ်ဆိုပြီး ကွန်ဖရင့်ဟာသူ့အရာ ရှိတော့စစ်သားတွေကို သမဂ္ဂနှိမ်နင်းရေးအတွက် အားပေးညွှန်ကြားခဲ့တယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ချင်တူ ရှွန်းက ကျွန်တော့်ကို ဟူနန်နယ်က ထုတ်ပစ်တယ်။ ဟူနန်နယ်မှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အချို့ တဝက်ဟာ ကျွန်တော့်ကြောင့်ဆိုပြီး အပြစ်ဆိုတာပဲ။ နောက် ပြီး ကျွန်တော့်သဘောတရားတွေကိုလဲ ဆန့်ကျင်ခဲ့တယ်။”

“အဲဒီနှစ် ဧပြီလမှာ နန်းကင်းနဲ့ ရှန်ဟဲမှာ တန်ပြန်တော်လှန်ရေးကို စတင် လုပ်တယ်။ အလုပ်သမားအစည်းအရုံးဝင်တွေကို အစုံလိုက် အပြုလိုက် ချန်ကေဂျိတ် ကသတ်ဖြတ်ပစ်ခဲ့တယ်။ ကင်တန်မှာလဲ အဲဒီလို သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှုမျိုး လုပ်ခဲ့တယ်။ ဒါနဲ့ မေလ ၂၁ ရက်မှာ ဟူနန်နယ်မှာ ဂျူးကိုရှင်း ပုန်းကန် အကြံမျှကြီး ပေါ် ပေါက်ခဲ့တယ်။ ဆန့်ကျင်ဘက်သမားတွေက လယ်သမားတွေ အလုပ်သမားတွေကို သတ်ဖြတ်ပစ်ခဲ့တယ်။ မကြာမီအတွင်း ဝူဟန်လက်ဝဲအုပ်စုဝင် ကွန်ဖရင့် ပါတီက

ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက် သဘောတူညီစားချက်တွေကို ပယ်ဖျက်လိုက်တယ်။ နောက်ပြီး
ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက် ကူမင်တန်ရဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ထဲကထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်တတ်။”

“ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်ခေါင်းဆောင် အများ အပြားကို တိုင်းပြည်က ထွက် သွားဖို့
ပါတီက ကျေညာတယ်။ ရုရှား ဒါမှမဟုတ် ရှန်ဟဲ၊ ဒါမှမဟုတ် လုံခြုံတဲ့ တနေရာကို
သွားနေဖို့လဲ ညွှန်ကြားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်ကို ဆက်ချမ်းသွားဖို့ အမိန့်ပေးခဲ့တယ်။
ကျွန်တော်က ပြည်နယ်ကော်မတီအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဟူနန်ကိုလွှတ်ဖို့ တောင်းပန်
ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ဟူနန်ကိုရောက်အပြီး ဆယ်ရက် အကြာမှာ ဝဟန်နယ်ရဲ့
ဦးစီးချုပ် တန်ရှင်ချီကိုတော်လှန်ပုန်ကန်ဖို့ ကျွန်တော်က စည်းရုံးမှု ပြုတယ်ဆိုတဲ့
စွပ်စွဲချက်နဲ့ ချင်တူ ရွှီးကပြန်ခေါ်ခဲ့တယ်။ ပါတီတွင်းမှာ အခြေအနေဟာ ကသိဒ်းက
ပါးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ပါတီဝင်တိုင်းလိုလိုဟာ ချင်တူ ရွှီးရဲ့ အခွင့်အရေးရှာဖွေမှု ဝါဒကို
ဆန့်ကျင် ခဲ့တယ်။ မကြာမှီတော့ သူ့ရဲ့ ကျဆင်းမှုတွေဟာ တချို့တချို့ ဖြစ်ပေါ်လာ
ခဲ့တယ်။”

ဆိုဗီယက်လှုပ်ရှားမှုများ

နန်ကင်းအာဏာရှင်စံနစ် အောင်မြင်မှု၊ ဝူဟန်ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ အရေးခိုမ့်
မှု၊ ၁၉၂၇-ခုနှစ် ကန်မြူနစ်ပါတီဆိုးရွားမှုများတွင် မည်သူ့ အပြစ်၊ မည်သူ့ တာ
ဝန်ရှိကြောင်း ကျွန်တော်က မော်ကို မေးကြည့်ခဲ့သည်။ မော်က ချင်တူရွှီး၏
အပြစ်များ၊ ချို့ယွင်းမှုများကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ပြောသည်။

ချင်ပြီးလျှင်၊ ဒုတိယကာဝန်ရှိသူမှာ ရုရှားနိုင်ငံရေးရာ အကြံပေးအဖွဲ့
အကြီးအကဲ ဘိုရိုင်းဒင်ဖြစ်ကြောင်းလည်း မော်ကဆိုသည်။ မော်က ဘိုရိုင်းဒင်သည်
၁၉၂၆-ခုနှစ်တွင် မြေယာဝေခြမ်းရေးကို လုံးဝထောက်ခံအားပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။
သို့သော် ၁၉၂၇-ခုနှစ်တွင် အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် ထိုစံနစ်ကို ဆန့်ကျင်
ခဲ့သည်။ ဘိုရိုင်းဒင်သည် ချင်တူရွှီး၏အပါးတွင် လုပ်ခဲ့သူဘဝ ရောက် ခဲ့သည်။
နောက်ဆုံးသူ့အမိန့်ပေးခဲ့သည့် အလုပ်သမားများကို လက်နက် မတတ်ဆင်ရေး
အပါအဝင် သူ၏အရှင်သခင် ချင်တူရွှီးသဘောကျမည် မှန်သမျှတို့ကို လုပ်ခဲ့
သည်ဟု ရှင်းပြခဲ့သည်။

“ချင်ဟာအလုပ်သမားတွေ အထူးသဖြင့် လက်နက် တပ်ဆင် ထားတဲ့ တောင်သူလယ်သမားတွေကို ရွံ့ကြောက်-ကြောက်ခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံးမှာ လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှုဆိုတဲ့သဘောကိုတောင် သူမေ့ လျော့ခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ ဇွဲစိတ်ခါတ်က သူ့ကို သစ္စာပေါက်စေတယ်။ ဆုံးရှုံးစေတယ်” ဟုလည်း မော်က ပြောပြသည်။

ချင်သည် ထိုအချိန်က ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အာဏာရှင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် ဗဟိုကော်မတီနှင့် တိုင်ပင်ခြင်းမပြုဘဲ၊ အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက် အများအပြားကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

မော်သည် ဆိုဗီယက်များအကြောင်းကို ဆက်လက်ပြောလေသည်။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးနေသော တော်လှန်ရေးကို အောင်မြင်ရန်အထိ သူတို့တတွေ လက်နက်မဲ့သည့်ဘဝမှာ တော်လှန်ခဲ့ရပုံများ၊ ဆုံးရှုံးနေသော အခြေမဲ့ အောင်မြင်ရပုံများကို ပြောပြသည်။ ဆက်လက်၍မော်က...

“၁၉၂၇-ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁-ရက်နေ့မှာ ဟိုလုန်း၊ ယာဟင်နဲ့ ချူတေးတို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ရုစင်တိုင်မဲ့ နှိပ်ချင်းပုန်ကန်မှုကြီး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ပုန်ကန်မှုကြီးနဲ့အတူ တပ်နီတော်ကိုလဲ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ ပုန်ကန်မှုကြီး ဖြစ်အပြီး ဩဂုတ်လ ၇-ရက်နေ့မှာ အထူးပြုလုပ်တဲ့ ပါတီဗဟိုကော်မတီ အစည်းအဝေးက ချင်တူရှွမ်းကို ပါတီအတွင်းရေးမှူးနေရာကထုတ်ပစ် ထုတ်ချလိုက်တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ၁၉၂၄-ခု တတိယ ကွန်ဗရင့်ပြီးကထဲက ပါတီ နိုင်ငံရေးရာ ဗြူရှီအဖွဲ့ဝင် တဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး ချင်တူရှွမ်းကို ရာထူးချုရေးဆုံးဖြတ်ဖြစ်အောင် ကျွန်တော်အစည်းဝေးမှာ ဦးစီးဦးမဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအစည်းအဝေးကဘဲ ပါတီရဲ့ ဝါဒသစ်တွေကို သတ်မှတ်တယ်။ နယ်ချဲ့စနစ်ဆီကို ဦးတည်သွားနေတဲ့ ကူမင်တန်တွေနဲ့ ပြန်လည်ပူးပေါင်းရေး အမြင်လင်ချက်ကိုလဲ ပယ်ဖျက် ခဲ့ကြတယ်။ အာဏာရရေးအတွက် ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ နှစ်ရှည်လများ လှုပ်ရှား မှုများဟာ စတင်ခဲ့တော့တယ်” ။

“နောင်အခါမှာ ‘နှေဦးသီးနှံ’ ပုန်ကန်မှုကြီး’ လို့ နာမည်ကြီးမဲ့ လှုပ်ရှားမှု လုပ်ဖြစ်အောင်ကျွန်တော်ကစည်းရုံးပေးဘို့အတွက်၊ ပါတီကချန်ရှား ကိုလွတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်လုပ်ရမဲ့ တာဝန်တွေမှာ အချက် ၄ ချက်ရှိခဲ့တယ်။ (၁) ပြည်နယ်ပါတီကို ကူမင်တန်နဲ့ လုံးဝအဆက်အသွယ်ဖြတ်ဘို့၊ (၂) တောင်သူလယ်သမား၊ အလုပ်သမား၊ စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် စည်းရုံးဘို့၊ (၃) မြေပိုင်ရှင်ကြီး၊ မြေပိုင်ရှင်လတ်၊ မြေပိုင်ရှင်ငယ်တို့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို ပြည်သူပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို (၄) ကူမင်တန်

ရဲ့ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဘာတော့မှ ကျွန်ုပ်တို့နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အာဇာနည်ရေ လုပ်ဆောင်ပေးဖို့နဲ့
(၅) ဆိုဗီယက်များကို စည်းရုံးပေးဖို့ဖြစ်တယ်။”

“စက်တင်ဘာလမှာ ဟူနန်တောင်သူလယ်သမား သမဂ္ဂတွေက တဆင့် ဆက်သွယ်စည်းရုံးပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပုန်ကန်မှု ပြုရေးအတွက် စည်းရုံးမှုဟာ အောင်မြင်ခဲ့တယ်။ နောက်ပြီးပထမဆုံး လယ်သမား၊ အလုပ်သမား၊ လက်နက် ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကိုလဲ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒီလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ကို အမှတ်-၁၊ လယ်သမား နှင့် အလုပ်သမား ပဿတပ်ရင်း လို့ နာမည်ပေးခဲ့တယ်။ နောက်တော့ လက်နက် ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟူနန် ကော်မတီရဲ့ အထွေထွေ ဝါဒနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေကို ဗဟိုကော်မတီက လက်မခံ ဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ ကော်မတီက ဆန့်ကျင်လှုပ်ရှား တိုက်ခိုက်မှု ဆိုတာထက် အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်ရေးဝါဒကို လိုက်နာခဲ့တာကလား...”

“လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အန်ယန်သတ္တုတွင်း လုပ်သား တွေဆီစည်းရုံးရေးဆင်းနေတဲ့အနေမှာ ကူမင်တန်ကို ထောက်ခံတဲ့ အလုပ်သမား အုပ်စုရဲ့ ဖမ်းဆီးမှုခံခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကူမင်တန်တို့ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်တွေ အပေါ် ကြောက်ရွံ့မှု အရှိန်ဟာ အမြင်မားဆုံးအဆင့်ကို ရောက်နေပြီ။ မသင်္ကာဘဲ ကွန်မြူနစ်ပေါင်းများစွာလဲ သတ်ပစ်ဆဲရှိတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုလဲ သတ်ပစ်ဖို့ ဆိုင်ရာကအမိန့်ပေးခဲ့တယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ဖမ်းမိသွားတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့ ရဲဘော်တဦးဆီက ဒေါ်လာအမြောက်အမြား ချေးငှားပြီး အစောင့် စစ်သားတွေကို လာတိုက်ခဲ့တယ်။ စစ်သားတွေကလွတ်ပစ်ဖို့ သဘော တူပေမဲ့ သူတို့အကြီးအကဲက သဘောမတူခဲ့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ထွက်ပြေးဖို့ ကြိုး စားခဲ့တယ်။ တနေ့အစောင့်အလှစ်မှာ ကျွန်တော် ထွက်ပြေးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ဟာ မြက်ပင်ရှည်ကြီးတွေထဲမှာ နေလုံးပျောက်တဲ့ အထိ ပုန်းခဲ့ရတယ်။ စစ်သား တွေဟာ ကျွန်တော့နောက်ကို ခြေရာခံလိုက်ခဲ့တယ်။ တချို့ကလဲ လယ်သမားတွေ ကို လက်နက်ပြုပြီး ကျွန်တော့်ကို ရှာခိုင်းတယ်။ သူတို့တတွေဟာ ကျွန်တော့ အနားကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရောက်လာ ခဲ့ကြတယ်။ တခါတလေ စစ်သား တွေနဲ့ အသားချင်း ထိလနိုးပါးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်ကို သူတို့တတွေ ပြန်ဖမ်း မိတော့မှာဘဲဆိုပြီး ငမြှင်လင့်ချက်ဝေးခဲ့တဲ့ အခြေအနေထက် နောက်ဆုံးမှာ ကျွန်တော်လွတ်ခဲ့ရတယ်။ မှောင်စလဲပြုလာရာ သူတို့ကျွန်တော့်ကို ဆက်မရှာကြ တော့ဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ တောင်တွေကိုဖြတ်ပြီး တညလုံး ခရီးထွက်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်ခြေထောက်မှာ ဘိနပ်မပါတာကြောင့် ကျွန်တော့် ခြေဖဝါးတွေဟာ

ကျွန်းတော့ သွေးသံတၢ်ဂွံၤခွဲၤတၢ်လၢ၊ လမ်းမၤခိၣ်ဆော့သတော့ၤတံၢ် လၢသမား
တၢ်န့ၣ်တော့တၢ်၊ သူတတၢ်ညးခိၣ်စရာနေရာဖေးပြီး အနီးဆုံးမြို့တိုၢ် သွားရာလမ်းကို
ညွှန်ပြပေးခဲတၢ်၊ ကျွန်တော့မှာ ခုနစ်ဒေါ်လၢပၤလၢတာမို့ အဒိဋ္ဌေနဲ့ တိန်ပံ
ရၢ၊ ထီးရၢ၊ အစားအသောက်တော့ကို ဝယ်ခဲတၢ်၊ နောက်ဆုံး စိတ်ချရတဲ့
နေရာလဲၤ ဝဲထုက်ရော ကျွန်တော့အိပ်ထံမှာ ကြေးနီပြား နှစ်ပြားဘဲ ကျွန်တော့
တယ်”။

“တပ်ရင်းတခုကို ထူထောင်ခဲတာမို့ ကျွန်တော်ဟာ ပါတီတပ်ဦး ကော်
မိတီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ခဲတၢ်၊ ငူဟန်လက်နက်ကိုင် တပ်တွေရဲ့ ဦးစီးချုပ် ယူရှားတိုး
ဟာလဲၤ ပထမ တပ်ရင်းရဲ့ ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ခဲတၢ်၊ ဒါပေမဲ့ မကြာပီမှာ ယူဟာ
ကျွန်တော်နဲ့ ခွဲခွာပြီး ကူမင်တန်တွေနဲ့ သွားပေါင်းခဲတၢ်၊ သူဟာ ခုဘိုရင် နန်
ကင်းမှာ ချန်ကေဂျိတ်အတွက် လုပ်ပေးနေတယ်”။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်တပ်ငယ်ဟာ ဟူန်နီကို ဖြတ်ပြီး တောင်ပိုင်းကို
ချီတက်ခဲတၢ်၊ အဲဒီလို ချီတက်ရာမှာ ကူမင်တန် တပ်သားပေါင်း များစွာနဲ့
တွေ့ရပြီး တိုက်ပွဲတွေလဲၤ အကြိမ်ကြိမ် ဆင်နွဲခဲရတၢ်၊ ရှုံးတာလဲၤရှိရဲ့။ နိုင်တာလဲၤ
ရှိရဲ့”။

“ယူရှားတိုး သစ္စာဖောက် ထွက်သွားတဲ့နောက် နင်းကိုး အရောက်မှာ
စစ်တပ်ကို ပြန်လည်စည်းရုံးခဲတၢ်၊ ချင်ဟိုးဟာ ကျွန်တို့လက်နက်ကိုင် တပ်တွေ
အပေါ်မှာ ဦးစီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့တၢ်၊ ဒါပေမဲ့ မကြာပီဘူး၊ သူကလဲၤ
ကျွန်တော်တို့ ကို သစ္စာဖောက်သွားခဲတၢ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တို့လူတွေကတော့ ပါတီ
အပေါ်မှာ သစ္စာ ရှိခဲတာ ကနေ့အထိဘဲ၊ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်တို့ တတွေ
ချင်းကန်ရန်တောင်ကိုတက်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့မှာ လူအင်အား တထောင်
လောက်ဘဲ ကျန်တော့တယ်”။

“နွေဦး သီးနဲ့ ပုန်ကန်မှုကြီးကို ဗဟိုကော်မတီက အသိအမှတ် မပြုခဲ့ခြင်း
ပထမ တပ်ရင်းမှာ အရေးနိမ့်မှုများဖြင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရခြင်းတို့ကြောင့် ဗဟိုကော်မတီ
ဟာ ကျွန်တော့အပေါ် လုံးဝခြုံညင် အပြစ်တင်ခြင်း ပြုခဲတၢ်၊ ကျွန်တော့ကို
ပေါ်လင်မြို့ရဲ့ အဖွဲ့ဝင်နဲ့ ပါတီတပ်ဦးကော်မတီက ထုတ်ပယ်ခဲတၢ်၊ ဟူန်နီ ပြည်
နယ် ကော်မတီကလဲၤ ကျွန်တော်တို့ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဘန် အပြစ်တင်ခဲ
တၢ်၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကိုလဲၤ ဝက်အူရယ် လှုပ်ရှားမှုလို နှာမည်ပေးခဲ
တၢ်၊ ဘယ်လိုပင်ဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ လုပ်တာ မှန်ကန်တယ် ယုံကြည်လို့

ကျွန်တော်တို့ တပ်ရင်းကို အင်အားဖြည့်ခဲ့တယ်။ စစ်သားသစ်တွေနဲ့ တပ်ရင်းကို တိုးချဲ့ခဲ့တယ်။ အဲဒီတပ်ရင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။”

“ကျွန်တော်တို့ ပထမတပ်ရင်းဟာ ၁၉၂၇-ခု ဆောင်းရာသီက ၁၉၂၈-ခု ပိုးရာသီအထိ ချင်းကန်ရှန်မှာ တပ်စွဲနေခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၂၇-ခု နိုဝင်ဘာလမှာ ဟူနန်နယ်စပ် ချလင်းမှာ ပထမဆုံး ဆိုဗီယက်နယ်မြေကို ထူထောင်ခဲ့တယ်။ ပထမဆုံး ဆိုဗီယက်အစိုးရအဖွဲ့ကိုလဲ ရွေးကောက် တင်မြောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ ဆိုဗီယက်နယ်မြေမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒီမိုကရက်တစ် အစီအစဉ်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဝါဒဟာ နွေးကွေးပေမယ်လို့ ပုံမှန်တိုးတက်မှုရှိခဲ့တယ်။ အဲ ဒီတိုးတက်မှုကြောင့် ကျွန်တော်တို့အတွင်းမှာ ပြဿနာတရပ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ ပါတီအနေနဲ့ မြေပိုင်ရှင်စနစ်ကို အမြစ်ကဖြုတ်ပစ်ဖို့ ရွာတွေကို ဝင်စီး၊ မီးရှို့၊ မြေပိုင်ရှင်တွေကို သတ်ပစ် စသဖြင့် အရေးတော်ပုံ သစ်တရပ် ဖွင့်ဖို့ တောင်းဆိုသူတွေက တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ ပထမတပ်ရင်းရဲ့ တပ်ဦးကော်မတီက အဲဒီအစီအစဉ်ကို လက်မခံဘဲ ပယ်ချခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကို ပြုပြင်ရေးသမားတွေ မဟုတ်ဘူးလို့ စွပ်စွဲခဲ့တယ်။”

“၁၉၂၇-ခု ဆောင်းရာသီမှာ ဝန်ရှိုးနဲ့ ယွမ်ဝင်ရှက်တို့ ခေါင်းဆောင်တဲ့ လက်နက်ကိုင် ဆူပူရေးသမားတွေဟာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ လာပေါင်းခဲ့လို့ ကျွန်တော်တို့မှာ တပ်ရင်းသုံးရင်းအထိ ရှိခဲ့တယ်။ ဝန်နဲ့ ယွမ်တို့ဟာ တခါက လူဆိုးတွေဖြစ်ပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ပေါင်းပြီးတော့နောက်မှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် လှုပ်ရှားခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ မကြာမီမှာ သူတို့ဟာ ပင်ကိုယ်စရိုက်အတိုင်း ပြန်လည်ဆိုးမြဲ ဆိုးကြလို့ လယ်သမားတွေက သူတို့ နှစ်ယောက်ကို သတ်ပစ်ခဲ့တယ်။”

“၁၉၂၈-ခု မေလထဲမှာ ချင်းကန်ရှန်ကို ချူးတေးဇောက်လာပြီး ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်းနဲ့ ပေါင်းတယ်။ ဟူနန်၊ ကိန်းဆီးနဲ့ ကွမ်းတုန်း နယ်စပ်တလျှောက်တွေမှာ ဆိုဗီယက်နယ်မြေခြောက်ခုထောင်တို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ဟာ နှစ်ခုရှိခဲ့တယ်။ ပထမတော့ မြေယာတွေကို ခွဲခြမ်းပြီး ဆိုဗီယက်နယ်ပယ်တွေ ထူထောင်ဖို့နဲ့ နယ်သူနယ်သားတွေကို လက်နက် တပ်ဆင်ပေးဖို့ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဝါဒကတော့ လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်မှု၊ ဖမ်းဆီးမိတဲ့ ရန်သူတွေအပေါ် ငှက်သက်ညှာညှာ ဆက်ဆံဖို့နဲ့ အထွေထွေအရ ဆိုရင် ဒီမိုကရက်တစ်နည်းနဲ့ ပြန်လည်ပြုပြင်ရေးတို့ဘဲ ဖြစ်တယ်။”

“၁၉၂၀-ခု နွေဦးမှာ ကိုယ်စားလှယ်တွေရဲ့ ဆွေးနွေးပွဲကို ချင်ကန်ရှန် မှာလုပ်တယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲကို ချင်ကန်ရှန် မြောက်ဘက်မှာရှိတဲ့ ဆိုဗီယက် နယ်မြေတွေက ကိုယ်စားလှယ်တွေတက်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ သဘော ထား ကွဲပြားမှုတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ လူနည်းစုက ကျွန်တော်တို့ ဝါဒဟာ အနာဂတ်အတွက် သတ်မှတ်မှု ကျဉ်းမြောင်းတယ်လို့ဆိုကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူ များစုက ကျွန်တော်တို့ ဝါဒကို လက်ခံခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ဝါဒတင်သွင်းတဲ့ အခါမှာ ဆွေးနွေးပွဲက ထောက်ခံအတည်ပြုခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်ထိ ဗဟိုကော်မတီဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဖောင်ရွက်မှုတွေကို အသိ အမှတ်မပြုခဲ့သေးဘူး။”

“၁၉၂၀-ခု ဆောင်းရာသီ မော်စကိုမှာ လုပ်ခဲ့တဲ့ ခြောက်ကြိမ်မြောက် ပါတီ ကွန်ဂရက်ရဲ့ အစီရင်ခံစာဟာ ချင်ကန်ရှန်ကိုထောက်ခံတယ်။ ကွန်ဂရက်မှာ ချမှတ်ခဲ့တဲ့ ဝါဒသစ်အပေါ် ကျွန်တော်နဲ့ ချူတေးဟာ လုံးဝသဘောတူညီမှု ရခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ပါတီခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ ကျေးလက်ဒေသတွေ မှာ ဆိုဗီယက်လှုပ်ရှားမှုတွေကို လုပ်နေတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ သဘောထား ကွဲပြားမှုတွေဟာ ပျောက်ကွယ်သွားတော့တယ်။ ပါတီရဲ့ ညီညွတ်မှုကို ပြန်လည် တည်ထောင်ခဲ့ကြတယ်။”

“ခြောက်ကြိမ်မြောက် ကွန်ဂရက်က ၁၉၂၅-၂၇ ခုအတွင်း နှင့်ချင်း ကင်တန်နဲ့ နွေဦးသီးနဲ့ ပုန်ကန်မှုကြီးတွေဟာ လယ်ယာမြေ ပြုပြင်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုတွေ ဖြစ်ကြောင်း သဘောတူလက်ခံခဲ့တယ်။ အဲဒီကွန်ဂရက် အစီရင် ခံစာ ထောက်လှမ်းတဲ့အချိန်မှာ တပ်နီတော်တွေဟာ တရုတ်ပြည်အနှံ့အပြားမှစတင် ပေါ်ပေါက်လာပြီဖြစ်တယ်။ ၁၉၂၇ ခု ဆောင်းရာသီမှာ လူဝါးအရှေ့ပိုင်းနဲ့ အနောက်ပိုင်းမှာ ပုန်ကန်မှုတွေ ပေါ်ပေါက် ခဲ့တယ်။ အဲဒီပုန်ကန်မှု တွေဟာ ဆိုဗီယက်ဒေသတွေ ထူထောင်တဲ့ အခြေခံအဖြစ်တည်ခဲ့တယ်။ အနောက်ဘက်မှာ ဟိုလုန်းနဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ ဂျူဟိုင်းတန်းတို့ဟာ သူတို့ရဲ့ အလုပ်သမားတပ်ဖွဲ့တွေ နဲ့ တောင်သူလယ်သမားစစ်တပ်တွေ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြတယ်။”

“အဲဒီလိုတပြည်လုံးမှာ ပုန်ကန်မှုတွေ ပြန့်နှံ့ နေတဲ့ အချိန်၊ ကူမင်တန်တွေ ရဲ့ ချင်ကန်ရှန်ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်တဲ့ နှစ်ကြိမ်တိုင် ထိုးစစ်ဆင်တာကိုကျွန်တော် တို့ရဲ့ ပထမတပ်ရင်းက အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့တယ်။ ချင်ကန်ရှန်ဟာ ခံစစ် အတွက် သင့်တော်ရုံသာမက၊ စိုက်ပျိုးရေးမှာလဲ အားထားရတဲ့နယ်မြေဖြစ်တယ်။”

စစ်တပ်ငယ်တွေကို သီးနှံတွေထောက်ပံ့နိုင်တဲ့အထိ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းဟာ အောင်မြင်တယ်”

“ချင်ကန်ရှန်မှာ ရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့ လက်နက်ကိုင်တွေကို ပြန်လည်စည်းရုံးပြီး တပ်နီတော် တပ်ရင်း ၄ ကိုဖွဲ့ခဲ့တယ်။ ချူတေးဟာ ဦးစီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ တပ်နီတော် နိုင်ငံရေးမှူးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဟိုချိန်းတပ်ရင်းမှာ ပုန်ကန်မှုအပြီး ချင်ကန်ရှန်ကို လက်နက်ကိုင်တပ်သား အများအပြား ရောက်လာကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ တပ်နီတော် တပ်ရင်း ၅-ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့ပြန်တယ်”

“တပ်သားတွေ တိုးတက်များပြားလာမှုကြောင့် တောင်တန်းပေါ်ရှိ အခြေအနေတွေဟာ ဆိုးဝါးလာတယ်။ တပ်သားတွေအတွက် ဆောင်းရာသီဝတ်စုံတွေ မရှိတော့ဘူး။ အစားအသောက်ကလဲ ရှားပါးရပြန်လားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ လပေါင်းများစွာ ပြုတ်ပြုတ်သိတ်သိတ် နေထိုင်ခဲ့ရတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ချူတေးဟာ သူ့တပ်ရင်းတွေနဲ့ ကူမင်တန်တပ်တွေ ပိတ်ဆို့မှုကို သွားရောက်တိုက်ခိုက် ထိုးပေါက်ခဲ့တယ်။ ဒါနဲ့ ၁၉၂၉ ခု ဇွန် ၁ ရက်လမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တောတန်းပေါ်မှာ ခေတ္တစတဲချပြီး စစ်ရေးစစ်ရာ ပြင်ဆင်မှုဟာ ဆုံးခမ်းတိုင်ခဲ့တော့တယ်”

“တပ်ရင်း ၄-ဟာ ကိန်းဆီးတောင်ဘက်ကို ချီတက်တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ အောင်ပွဲတွေတပွဲပြီးတပွဲရခဲ့တယ်။ အောင်ပွဲတွေနဲ့ အတူ ဆိုဗီယက်နယ်မြေတွေကို တနယ်ပြီးတနယ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တယ်။ တပ်နီတွေရဲ့ အရှိန်အဝါဟာလဲ ပြန်နဲ့ခဲ့တော့တယ်”

“တပ်နီတော်ရဲ့ အခြေအနေဟာဖြေးဖြေးတိုးတက်ခဲ့တယ်။ စစ်ရေးစစ်ရာမှာကော အားရစရာရှိလာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မလိုလားအပ်တဲ့ လမ်းစဉ်အချို့ကတော့ရှိသေးတယ်။ ဥပမာ ‘ဘက်တော်သားဝါဒ’ အဲဒီဝါဒကြောင့် စည်းကမ်းချမှတ်ရာမှာ ချို့ယွင်းမှုရှိခဲ့ရတယ်။ ဒီမိုကရေစီ သဘောတရားကို လိုတာထက် ပိုပြီး ချဲ့ထွင်ပြောဆို ယုံကြည်စေတယ်။ စည်းရုံးရေး အင်အား နည်းပါးစေတယ်။ နောက်တခုတော့ ကလေးကလေး အတည်တကျ မယုံကြည်တတ်တဲ့ စိတ်ဓါတ်ဘဲ ဖြစ်တယ်။ စစ်ရေးစစ်ရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သုတ်သင်ရှင်းလင်းစရာ တွေကလဲရှိသေးတယ်။ တချို့ စစ်ဗိုလ်တွေဟာ တပ်သားတွေကို ရိုက်နှက်တာတို့ လိုတဲ့တပ်သားကို မျက်နှာ သ ပေးပြီး၊ မလိုတဲ့တပ်သားကို နှိမ်ထားတာတို့ လုပ်ကြတယ်”

“အဲဒီချို့ယွင်းချက်တွေ အပြစ်တွေမလိုလားအပ် တာတွေကို ၁၉၂၉-ခု ဒီဇင်ဘာလမှာ ပြုလုပ်တဲ့တပ်နီတော် တပ်ရင်း ၄-ရဲ့ ကိုးကြိမ်မြောက်ပါတီ ကွန်ဖရင့် အပြီးမှာ အပြီးတိုင် သုတ်သင် ရှင်းလင်းနိုင်ခဲ့တယ်။ တပ်နီတော် တိုးတက်ရေး

အတွက် ဆွေးနွေးကြတယ်။ အထင်အမြင် လဲမှားမှုတွေကို ပြေလည်စေတယ်။
နောက်ပြီး တပ်နီတော်ကိုပိုပြီး အဆင့်အတန်း မြှင့်တင် စစ်တပ်အသွင် ပြစ်စေမဲ့
အစီအစဉ်သစ်တွေကို ချမှတ်ခဲ့တယ်။ တပ်နီတော် ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း
ကြုံတဲ့လူတွေလဲရှိတာမို့ ကွန်ဖရင့်အပြီးမှာ သူတို့ရဲ့ အာဏာတွေကို လုံးဝရုတ်
သိမ်းခဲ့တယ်။”

“အဲဒီကွန်ဖရင့်ဟာ ကိန်းဆီးမှာ ဆိုဗီယက်က အာဏာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်
နည်းလမ်းတွေကို ရှာဖွေပေးခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် နောက်တနှစ်မှာ ကိန်းဆီး
တောင်ပိုင်းနယ်လုံးလိုလိုဟာ တပ်နီတော်လက်တွင်း ရောက်ခဲ့တယ်။ ဗဟိုဆိုဗီယက်
နယ်မြေများရဲ့ အခြေခံစခန်းကို ကျွန်တော်တို့တည်ထောင်နိုင်ခဲ့တယ်။”

“၁၉၃၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့မှာ အရေးကြီးတဲ့ပြည်နယ်
ပါတီ ကွန်ဖရင့်ကို ကိန်းဆီးတောင်ဘက်မှာ ပြုလုပ်တယ်။ အဲဒီကွန်ဖရင့်က
ဆိုဗီယက်နယ်မြေတွေရဲ့ ရှေ့ရေးကို ဆွေးနွေးခြင်းပြုတယ်။ ကွန်ဖရင့်ကိုပါတီ တပ်နီ
တော်နဲ့ အစိုးရရဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်တွေ တက်ကြတယ်။ ကွန်ဖရင့်မှာ
မြေယာဝါဒကို အဓိကထားပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးခြင်း ပြုကြတယ်။
ကွန်ဖရင့်က လယ်ယာမြေ ဝေခြမ်းရေးနဲ့ ဆိုဗီယက်နယ်မြေတွေ တည်ဆောက်
အားလပ် လောင်းဘို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကွန်ဖရင့်ကဘဲ ကိန်းဆီးပြည်နယ်
ဆိုဗီယက်အစိုးရ ထူထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။”

တပ်နီတော်ကြီးပြင်းတိုးတက်လာမှု

သူ၏ ကိုယ်ရေး ရာဇဝင်မှာ ဆုံးခမ်းတိုင်လှပြီ ဖြစ်၍၊ ကျွန်တော်သည် မော်စီတန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် မေးခွန်းများကို အရေးတကြီး မေးရန်လိုပြီဟု ယုံကြည်ထားသည်။ ထိုအချိန်က သူ့ဘာလုပ်ခဲ့သလဲ? သူ့ဘယ်လို ရာထူးမျိုးကို လက်ခံဆောင်ရွက်ခဲ့သလဲ? ထိုအခြေအနေ သို့မဟုတ် ယနေ့အခြေ အနေနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့သဘောထားများကား မည်သို့ရှိသနည်း? ကျွန်တော်သည် သူ့ကိုယ်ရေး ရာဇဝင်အားရေးမည့် ယနေ့နောက်ဆုံး အခဏ်းတွင် မော်ကိုသူနှင့် ပတ်သက်သည်တို့ကိုသာ မေးမြန်းခြင်းပြုခဲ့လေသည်။

“တပ်နီတော်ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေဟာ ထုထယ်ကြီးမားစွာနဲ့ တိုးတက်ခဲ့တယ်၊ စည်းကမ်းစံနှစ်တွေဟာလဲ ခိုင်မြဲခဲ့တယ်၊ စည်းရုံးရေးအတွက် နည်းပရိယာယ်သစ် တွေကိုလဲ တွေ့ခဲ့တယ်၊ နေရာတိုင်းမှာရှိတဲ့ တောင်သူ လယ်သမားတွေဟာ တော် လှန်ရေးကို စိတ်ပါလက်ပါ ကူညီခြင်းပြုခဲ့တယ်၊ ချင်ကန်ရှန်ဒေသ တပ်နီတော် လက်ထက်က တပ်နီတော်ဟာ သူ့တပ်သားတွေအတွက် တင်းကြပ်တဲ့စည်းကမ်း သုံးချက်ကို ချမှတ်ပေးခဲ့တယ်၊ အဲ့ဒါတွေကတော့ အမိန့်များကိုနာခံရမယ်ဆင်းရဲ

သားတောင်သူလယ်သမားတွေဆီက ဘယ်လိုပစ္စည်းမျိုးမှ မသိမ်းယူရဘူး၊ အစိုးရ နဲ့ တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်မှု တိုးတက်ရေးလုပ်ရမယ် စသဖြင့် ဖြစ်တယ်”

“၁၉၂၀-ခုနှစ် ကွန်ပရင့်အပြီးမှာ အပေါ်က အချက်သုံးချက်အပြင် တပ်နီတော်အတွက် အောက်ပါအချက် ရှစ်ချက်ကိုပါ ချမှတ်လိုက်နာစေခဲ့တယ်။

အဲဒါတွေကတော့.....

- (၁) အိမ်တအိမ်က ထွက်ခွာတော့မည်ဆိုလျှင် တံခါးတွေကို အစား ထိုးခဲ့ပါ * ။
- (၂) သင်တို့အိပ်ရန် အသုံးပြုခဲ့သည့် ကောက်ရိုးများကို နေရာတကျ ပြန်ထားခဲ့ပါ။
- (၃) လူထုအပေါ် ယဉ်ကျေးပါ။ သိမ်မွေ့ပါ။ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီပါ။
- (၄) ချေးငှားထားသမျှ ပစ္စည်းများကို ပြန်ပေးပါ။
- (၅) ပျက်စီးခဲ့သမျှ ပစ္စည်းများ နေရာတွင် အစားထိုးပေးခဲ့ပါ။
- (၆) တောင်သူလယ်သမား များနှင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရသည့် ကိစ္စ တိုင်းတွင် သစ္စာရှိပါ။
- (၇) ဝယ်သမျှ ပစ္စည်းတွေအတွက် တန်ရာတန် ဘိုးပေးပါ။
- (၈) ကျန်းမာသန့်ရှင်းပါ။ အထူးသဖြင့် လူနေအိမ်များနှင့် ဝေးသော နေရာများတွင်သာ အိမ်သာတို့ကို တည်ဆောက်ပါ စသဖြင့် ဖြစ်တယ်။

“အဲဒီအချက် ရှစ်ချက်ကို တပ်နီတော်သားတိုင်းဟာ ကနေအထိ အောင်မြင်စွာနဲ့ လိုက်နာခဲ့တယ် * * * ။ ပြင် အခြေခံအချက်သုံးချက်အဖြစ် တပ်နီတော် သားတိုင်းကို သင်ကြားပေးတာလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ပထမဆုံး ရန်သူတွေသေကြေပျက်စီးတဲ့အထိ ဆန့်ကျင်လှုပ်ရှားဘို့၊ ဒုတိယကတော့ ပြည်သူ လူထုကို လက်နက်တပ်ဆင်ပေးဘို့နဲ့ တတိယက လှုပ်ရှားမှုတွေကို ထောက်ပံ့ဘို့ ငွေတိုးပွားအောင် လုပ်ရန်ဖြစ်တယ်”

* ထိုအခိန်မှာ မူလဝင်မြစ်ကို မသိလျှင် ပ.ဖေ.ဥ.ဆန်မည်ဟု ထင်စရာပင်။ တရုတ်တို့၏ သစ်သားအိမ်များရှိ တံခါးများမှာ မြတ်ရ တတ်ရ လွယ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ယာနေရာ ပြန်ပြန်ဆန်ဆန်ရှိရန် ညအခါများတွင် ထိုတံခါး များကို မြတ်ယူတတ်ကြသည်။

တပ်နီတော်သားတို့သည် ထိုကျင့်ဝတ် ရှစ်ချက်ကို သိချင်အဖြစ်ဖြင့် လည်း နေ့စဉ် သိဆိုလျက် ရှိကြသည်။

တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြမ်းနီ

“၁၉၂၉-ခုနှစ် စောစောပိုင်းမှာ လီဝင်လုန်းနဲ့ လီရွှေကဲချီတို့
ခေါင်းဆောင်တဲ့စစ်သည်တော်တို့ကို တပ်နီတော် တပ်ရင်း ၃ထပ်စည်းရုံးသိမ်းသွင်း
ခဲ့တယ်။ တပ်ရင်း ၃-ရဲ့ ဦးစီးအဖြစ် ဝမ်းကုန်းလူနဲ့ တပ်နီတော်နိုင်ငံရေးမှူးအဖြစ်
ချူယီကိုခန့်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာဘဲ ကူမင်တန် စစ်ဦးစီးချုပ် လီပင်ဟွန်းနဲ့
စစ်သား တွေဟာ တပ်နီတော်နဲ့ လာပေါင်းတယ်။ ဒုဆိုယင် လီပင်ဟွန်းဟာ
တပ်နီတော် တပ်ရင်း ၃၂-ရဲ့ဦးစီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတယ်”

“အဲဒီအချိန်မှာဘဲ ပထမတပ်နီအုပ်စုကို ဖွဲ့တယ်။ ချူတေးက ဦးစီးချုပ်၊
ကျွန်တော်က နိုင်ငံရေးမှူးလုပ်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ နံပါတ် ၃-တပ်နီအုပ်စု၊
နံပါတ် ၄-တပ်နီအုပ်စု၊ နံပါတ် ၁၂-တပ်နီအုပ်စုတွေကို ဖွဲ့ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်
ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေတဲ့ တပ်ဦးကော်မတီနဲ့ ပါတီ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို
ဆက်သွယ်ခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပထမတပ်နီအုပ်စုမှာ လူတသောင်းကျော်
ပါဝင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီလို အဓိကတပ်အင်အားအပြင်၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ
တပ်ရင်းဟာလဲ အများအပြား ရှိသေးတယ်”

“နိုင်ငံရေးရာအခြေခံချက်နဲ့ မပတ်သက်တဲ့ တပ်နီတွေရဲ့ သေနင် ဗျူဟာ
နည်းပရိယာယ်တွေဟာ တပ်နီတိုးတက်ရေးအတွက် များစွာအောင်မြင်မှု ဖြစ်ခဲ့
တယ်။ ချင်ကန်ရန်မှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ သေနင်ဗျူဟာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကြွေးကြော်
ချက်၄-ချက်ကို ချမှတ်ခဲ့တယ်။ အဲဒါတွေကတော့...”

- ၁။ ။ ရန်သူတွေရှေ့တိုးလာရင် ဒို့တတွေနောက်ဆုတ်ပေးမယ်။
 - ၂။ ။ ရန်သူတွေရဲ့ ချီတက်မှုဟာ ရပ်သွား ပြီး စခန်းချမယ်ဆိုရင် ဒို့တ
တွေ သူတို့ကိုဒုက္ခပေးမယ်။
 - ၃။ ။ ရန်သူဟာ တိုက်ပွဲတွေနဲ့ မတွေ့အောင် ရှောင်မယ်ဆိုရင် ဒို့က
သူတို့ကို မတွေ့ တွေ့အောင်ရှာပြီး လိုက်တိုက်မယ်။
 - ၄။ ။ ရန်သူတွေဆုတ်ခွါရင် ဒို့ကသူတို့နောက်တိုက်မယ်။
- ဆိုတာတွေဖြစ်တယ်။

“အဲဒီကြွေးကြော်သံတွေကို ပထမတော့စစ် ဗဟုသုတ ပြည့်ဝနေတဲ့ စစ်ဗိုလ်
စစ်သားတွေက သဘောမတူခဲ့ကြဘူး။ ဒါပေမဲ့ အတွေ့အကြုံတွေက ကျွန်တော်တို့
ရဲ့ နည်း ပရိယာယ်တွေဟာ မှန်ကန်အောင်မြင်ကြောင်း သက်သေပြခဲ့တယ်။ တပ်နီ
တော်ဟာ အဲဒီကြွေးကြော်သံတွေနဲ့ ကင်းကွာရင် အောင်မြင်မှု မရတဲ့အထိ ရှိခဲ့
တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်နက်ကိုင်တပ်အင်အားဟာ ရန်သူနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် ၁၂ ပုံ ၁ ပုံ
လောက်ရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်နက်တွေဟာလဲ အဆင့် အတန်း နိမ့် တယ်။

ကြောင့်ပို့ ကူမင်တန်တွေကိုအောင်အောင်ပြင်မြင် နှိမ်နင်းနိုင်ဘို့ဟာ ကျွန်တော်
တို့မှာ ထက်မျက်တုံးနည်းပရိယာယ်နဲ့ ပြောက်ကျားစစ်ဆင်မှုတို့ကိုသာလက်စွဲအဖြစ်
သုံးခဲ့ရတယ်။”

“တပ်နီတော်ရဲ့ ကနေ့အထိ လက်ကိုင်အသုံးပြုနေတဲ့ တခုထည်းသော စစ်
ပရိယာယ်ကတော့ ရန်သူကိုအင်အားအလုံးအရင်းနဲ့ တိုက်ခိုက်ပြီးပကြာမီမှာ တပ်
တွေကို ကိုယ်ရောင် ဖျောက်ခိုင်းတာဘဲ။”

“ဆိုဒီဟက်ဒေသတွေကို တိုးသူ့တဲ့နေရာမှာ တပ်နီတော်ဟာ ‘ခန့်လွှားခြင်း’
ဒါမှပဟုတ် ‘ခန့်ပုံခြင်း’ စံနစ်အစား ဒီရေလှိုင်းတိုးတက်မှုစံနစ်ကို လိုလားခဲ့တယ်။”

“၁၉၂၉ ခုနေ့ဦးမှာ တပ်နီတော်ဟာ ကိန်းဆီးမြောက်ပိုင်းကို ချီတက်ခဲ့
တယ်။ရန်သူရဲ့ နယ်မြေတွေ မြို့တွေကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပြီးကူမင်တန် တပ်တွေကိုလည်း
စစ်ပွဲတွေမှာအကြိမ်ကြိမ်အလဲတိုက်ခိုက်တယ်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ် ဂျွန်လမှာ အမှတ် ၃
တပ်နီအုပ်စုနဲ့ ပထမတပ်နီအုပ်စုတို့ဟာ ချန်ရှားကို ဒုတိယ အကြိမ်မြောက် တိုက်
ခိုက်ဘို့စီစဉ်ခဲ့တယ်။အဲဒီတပ် နှစ်တပ်ကို ပူးပေါင်းပြီး အမှတ် ၁ တပ်ဦး စစ်တပ်အ
ဖြစ်ဖွဲ့ခဲ့တယ်။အဲဒီစစ်တပ်မှာ ချူတေးက ဦးစီးချုပ်။ကျွန်တော်က နိုင်ငံရေးမှူးဖြစ်ခဲ့
တယ်။ကျွန်တော်တို့ဟာချန်ရှားမြို့ရဲ့ မြို့ရိုးတွေအနားကိုရောက်ခဲ့ကြတယ်။”

“အဲဒီအချိန်လောက်မှာဘဲ တရုတ်ပြည်အလုပ်သမားနဲ့ လယ်သမားများ
တော်လှန်ရေးကော်မတီကိုဖွဲ့ခဲ့တယ်။ကျွန်တော့်ကိုကော်မတီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးခဲ့ကြ
တယ်။ကျွန်တော့်ရဲ့ နာမည်ဟာ ယူနန်နယ် တောင်သူ လယ်သမား လောကထဲမှာ
အတော်လေး နာမည်ကြီးခဲ့တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်ကို အသေရရ
အရှင်ရရ ဆုငွေမြောက်မြားစွာ ပေးမဲ့ အကြောင်း၊ ထုတ်ပြန် ကျေညာထားတာကို
ချူတေးနဲ့ အခြား ခေါင်းဆောင်တွေလဲ ဒီအတိုင်းဘဲကျော်ကြားခဲ့ကြတယ်။ ရှိန်း
တန်းမှာရှိတဲ့ ကျွန်တော့် မိသားစုအိမ်ကို ကူမင်တန်တွေက ဝင်ရောက် ရှာဖွေခဲ့
တယ်။ကျွန်တော့်ဇနီး ကျွန်တော့်နွယ်နဲ့ ကျွန်တော့်ညီမော်စီဟန်းနဲ့ မော်စီတန်တို့ရဲ့
ဇနီး နှစ်ဦး၊ ကျွန်တော့်သားကို ကူမင်တန်တွေကဖမ်းသွားတယ်။ ကျွန်တော့်ဇနီးနဲ့
နွယ်တို့ဟာ ကွပ်မျက်ခြင်းခံခဲ့ရတယ်။ကျွန်တို့လူတွေကိုတော့ နောက်ပိုင်းမှာ ပြန်
လွှတ်ခဲ့တယ်။”

“ချန်ရှားကို ဒုတိယ အကြိမ်တိုက်ခိုက်မှုဟာအရေးအခင်းဖြစ်ခဲ့ရပြန်တယ်။ မြို့ထဲမှာ
ရန်သူဟာ စစ်သားတွေကော လက်နက်တွေကောအလုံးအရင်းနဲ့ ထပ်ဖြည့်ခဲ့တယ်
ထပ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် မြို့သိမ်းတိုက်ပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာရန်သူရဲ့ တပ်ရင်းကြီး နှစ်ခု

ကိုအစားတိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။နောက်တော့ကျွန်တော်တို့ကိန်းဆီးကို ပြန်လည်ဆုတ်
ခွါခဲ့တယ်။”

“အဲဒီအရေးနိမ့်မှုကြောင့် တပ်နီတော်ရဲ့အဓိကလုပ်ငန်းဟာ အင်အားဖြည့်
တင်းရေးဖြစ်ခဲ့တယ်။ နယ်ပယ်သစ်တွေကို ဆိုဗီယက်ဒေသတွေဖန်တည်းရေးတို့ဖြစ်ခဲ့
တယ်။ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့အလဲမှာ သဘောကဲ့လဲ့မှုတွေရှိခဲ့တယ်။”

“လီလီဆန်နဲ့ ကျွန်တော်တို့တတွေသဘောချင်းမတိုက်ဆိုင်ခဲ့ဘူး၊ သူကတပ်နီ
တော်ကိုအင်အားပြည့် စည်းရုံးနေမဲ့အစား တိုက်ခိုက်မှုတွေ ပြုလုပ်လိုတယ်။မြို့ကြီး
တွေကိုတက်ရောက်တိုက်ခိုက်ပေးရမယ်၊ပုန်ကန်မှုတွေပြုလုပ်ရမယ်လို့ ဆိုခဲ့တယ်။လီလီ
ဆန်ရဲ့ သဘောထားကို တပ်နီတော်ထဲမှာလက်ခံခဲ့သူတွေ ရှိသလို လက်မခံ ခဲ့သူတွေ
လဲရှိခဲ့တယ်။ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် သူ့သဘောထားကြောင့် တပ်နီတော်ဟာ ချွန်ရှား
ကို ဝထမအကြိမ် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး နှန့်ချင်းဒေသကို ထိုးစစ်ဆင်တဲ့အထိ လီလီဆန်
ဟာ ပါတီအပေါ်မှာလွမ်းမိုးခဲ့တယ်။”

“ဒါပေမဲ့ ချွန်ရှားကို ဒုတိယအကြိမ် တိုက်ခိုက်မှု အရေးနိမ့်လိုက်တာဟာ
လီလီဆန်သဘောထားအရေးနိမ့်သလိုလဲဖြစ်စေခဲ့တယ်။ နောက်ပြီးတော့ လီလီဆန်ရဲ့
ဂူဟန်နယ်ကိုတိုက်ခိုက်ရမယ်ဆိုတဲ့ တောင်းဆိုချက်ဟာလဲလစ်လျူရှုခြင်းခံခဲ့ရတယ်။
တကယ်လို့ အဲဒီအချိန်ကသာ ဂူဟန်ကို တိုက်မယ်ဆိုရင် တပ်နီတော်ဟာ အကြီး အ
ကျယ်ဆုံးရူးမှုတွေမှာ သေချာတယ်။”

မော်ဇီပြောကြားချက်ကို ခေတ္တဖြတ်ပြီး ကျွန်တော် လီလီဆန် အကြောင်း
အနည်းငယ်တင်ပြလိုပါသည်။လီလီဆန်သည် ဟူနန်နယ်သားဖြစ်သည်။ သူသည် ပြင်
သစ်မှပြန်လာသည့် ကျောင်းသားတဦးလည်းဖြစ်သည်။ကွန်မြူနစ်ပါတီမြေအောက်
တွင် လှုပ်ရှားစည်းရုံးမှုများပြုချိန်က သူသည်ရှန်ဟန်နှင့်ဟန်ကောင်းတွင် ပညာသင်
လျက်ရှိသည်။ သူသည် မည်မျှပင်မှားယွင်းမှုများကို ဆုံးဖြတ် လုပ်ကိုင် စေကာမူ
သူသည်အရင့်ဆုံးသောတရုတ်ကွန်မြူနစ် တဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ တရုတ် ကွန်မြူနစ်တို့
ထောက်ခံခဲ့သည့် ထရော့စကီးနှင့် လည်းရင်းနဲ့ မှူးအရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ သူသည်
ချင်တူဌာန ကဲ့သို့ပင် ဆိုဗီယက်ကျေးလက်ဒေသတို့အပေါ်တွင် အယုံအကြည်နည်း
လေသည်။သူကချွန်ရှား၊ဂူဟန်နှင့်နှန့်ချင်းကဲ့သို့သောမြို့ကြီးကိုအကြီးအကျယ်ထိုးစစ်
ဆင်တိုက်ခိုက်ရန်တောင်းဆိုခဲ့သည် သူ၏ မဟာအမှားကား(မော်စကို၏အပြင်တွင်)
၁၉၃၀-ခုနှစ် ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေး၌တရုတ်သည်ဗဟိုဌာနဖြစ်သည် ဆိုပြီးဆိုဗီယက်
ယူနီယံ၏ အဆင့်အတန်းကို ဥပက္ခာပစ်ထားခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မော် ကောင်းကိုပြန်ဆက်ပါရစေ....။

“လိလိဆန်ဟာ တပ်နီတော်ရဲ့ စစ်အင်အားနဲ့ တော်လှန်မှုအင်အားတို့ကို လှုံ့မားပြီး ခန့်မှန်းခဲ့တယ်။ သူကတော်လှန်ရေးဟာ မကြာမီအတွင်း ဆုံးသမ်းတိုင် ရောက်တော့မယ်။ တရုတ်တပ်ပြည်လုံးကိုကျွန်တော်တို့အင်အားစုကအုပ်ချုပ် နိုင်လိမ့် မယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ တပ်နီတော်ကတော့ ရန်သူတွေဟာကျွန်တော် တို့ကို ပြင်းထန်ထန် ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်ဘို့ အစီအစဉ် ပြုလုပ်နေတယ်လို့ ယုံ ကြည်ခဲ့တယ်။ အဲဒီယုံကြည်ချက်ဟာလဲ မကြာမီမှန်ကန်ကြောင်း တွေ့ခဲ့ရတယ်”။

“တပ်နီတော်ကိန်းဆီးကို ပြန်ရောက်လို့ ကိန်းမြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီးတယ်ဆိုရင် ဘဲ လိလိဆန်းရဲ့ သဘောတရားဟာ ပြိုပျက်စပြုလာတယ်။ ပါတီပေါ်မှာ ရှိတဲ့ သူ့ရဲ့ လူမီးဖိုးမှုတွေဟာ တစ်တစ် လျော့ပါးလာခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ လိလိဆန်ရဲ့ သဘောတရား လုံးဝ မြေမြှုပ်ခြင်း မခံရမီ သူ့ သဘောတရားနဲ့ ပက်သက်ပြီး ပါတီတိုင်းမှာ အကြီးအကျယ် ပြဿနာ ပေါ်ခဲ့ရတယ်။ နံပါတ် ၃ တပ်ရင်း အုပ်စုဟာ လိလိဆန်တရားကို ထောက်ခံလိုလားတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့က သူတို့ တပ်စုကို အခြားတပ်တွေဆီက ခွဲထွက်ဘို့ တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့တတွေ ကို အမြင်မှန်ရအောင် လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်”။

“အဲဒီအချိန်မှာဘဲ နံပါတ် ၂၀ တပ်ရင်းကို လျူတီရှိုးက ခေါင်းဆောင်ပြီး ပုန်ကန်ခဲ့တယ်။ ကိန်းဆီးဆိုင်ယက်နယ် ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ တခြားအရာရှိအများအပြားကိုဖမ်းခဲ့ တယ်။ နောက်ပြီး လိလိဆန်ရဲ့ သဘောတရားကို လက်ကိုင်ပြုဘို့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရေးအရ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဖြိုခွဲခိုက်ခွဲတယ်။ အဲဒီတော့ ပုန်ကန်မှုဟာ ပူးကိန်း မှာ ဖြစ်ခဲ့လို့ ပူးကိန်းအဖြစ်အပျက် လို့ နာမည်ပေးခဲ့တယ်။ ပူးကိန်းဟာဆိုင်ယက် ဒေသရဲ့ ဗဟိုဖြစ်တဲ့ ကိန်းမြို့မှာရှိတဲ့အတွက် အဲဒီပုန်ကန်မှုဟာ ကျွန်တော်တို့ထဲမှာ အများကြီး ဂယက်ရိုက်စေခဲ့တယ်။ တချို့ကလဲ တော်လှန်ရေးရဲ့ ကံကြမ္မာဟာ ပုန်ကန်မှုက ထွက်လာတဲ့ အဖြေပေါ်မှာ မူတည်တယ်လို့ တောင် ယုံကြည်ခဲ့ကြ တယ်”။

“ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ်နံပါတ် ၃ တပ်နီအုပ်စုရဲ့ သစ္စာရှိမှု၊ ပါတီနဲ့ တပ်နီတော် တွေရဲ့ ပူးပေါင်းမှု၊ တောင်သူလယ်သမားတွေရဲ့ ကူညီမှုကြောင့် ပုန်ကန်မှုကို မကြာမီမှာဘဲ ကျွန်တော်တို့ နှိမ်နင်း နိုင်ခဲ့တယ်။ လျူတီရှိုးကို ဖမ်းမိခဲ့ပြီး အခြားသူပုန်တွေလဲ လက်နက်ချခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီ နောက်တော့ လိလိဆန်ရဲ့ သဘောတရားဟာ လုံးဝကျဆုံးပြီး ကျွန်တော်တို့ သဘောတရားကသာ ထောက် မှံမှု အောင်မြင်မှုရခဲ့တယ်”။

“အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကုန်မူကိုအခွင့်ကောင်းယူပြီးနန်းကင်းအစိုးရဟာ ၁၉၃၀-ခုနှစ် အကုန်လောက်မှာ တပ်နီတော်ကို တိုက်ခိုက်၍ ပထမ တပ်နီတော်အပြုတ်ဖြုတ် ရေး ထိုးစစ် ကို ဆင်နွဲခဲ့တော့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်လူတီပင်းရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာ စစ်သားတသိန်းရှိတဲ့ ရန်သူတွေဟာ အနီဒေသတွေကို ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ ကြတယ်။ အဲဒီရန်သူတပ်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်တပ်နီတော်မှာ စုစုပေါင်း စစ်သားလေးသောင်းဘဲ ရှိခဲ့တယ်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် တိကျကျယ်ကျယ်တဲ့ သေနတ်ဗျူဟာ နည်းပရိယာယ် တွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပထမထိုးစစ်ကို အောင်မြင်စွာ ခြေမုန်းတုန်းလှန် နိုင်ခဲ့ တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ စစ်ပရိယာယ်အမျိုးမျိုးကို သုံးခဲ့ကြတယ်။ ရန်သူတွေကို ရုတ်တရက် ဝင်တိုက်တယ်။ ရုတ်တရက် ဆုတ်ခွာပေးတယ်။ ဆိုဗီယက် နယ်မြေ အတွင်းပိုင်းထောက်တဲ့အထိ ရန်သူတွေကို ကျွန်တော်တို့က ဝင်ခွင့်ပေးတဲ့ အနေနဲ့ လမ်းဖွင့်ပေးတယ်။ နောက်တော့ အင်အား အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်နေတဲ့ ရန်သူ တွေကို ကျွန်တော်တို့က အလုံးအရင်းနဲ့ တိုက်ထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နယ် မြေထဲ ထောက်နေတဲ့ ရန်သူတွေကို ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ပြီး အောင်မြင်စွာ ခြေမုန်း ခဲ့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်တို့ထက် အင်အားကြီးတဲ့ ရန်သူတွေအပေါ် အောင်ပွဲ ခံနိုင်ခဲ့တယ်။”

“၁၉၃၁-ခု ဇန်နဝါရီလမှာ ရန်သူတွေရဲ့ ပထမထိုးစစ်ဟာ အရေး နိမ့်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီစစ်ပွဲမှာ တပ်နီတော်ဟာ စစ်နိုင်ခဲ့ရုံမက အကျိုးသုံးရပ်လဲဖြစ်စေခဲ့ တယ်။ အဲဒါတွေကတော့ (တစ်)နံပါတ် ၁ နဲ့ နံပါတ် ၃ တပ်နီအုပ်စုကို စည်းရုံး နိုင်ခဲ့တယ်။ (နှစ်) လီလီဆန် သဘောတရားကို လုံးဝ ပျောက်ကွယ် စေတယ်။ (သုံး) ပါတီအနေနဲ့ ဘီဂျိုဇ် (လျူတီရှိုး)ဆန့်ကျင်ရေး အုပ်စုနဲ့ ဆိုဗီယက်နယ် မြေတွေမှာရှိတဲ့ တန်ပြန် တော်လှန်ရေး အင်အားစုတွေ ခေါင်းမထူတဲ့ အောင် အောင်မြင်မှု ရခဲ့တာတွေဖြစ်တယ်။”

“လေးလကြာပြီးတော့ နောက် ခုစစ်ဝန်ကြီး ဖြစ်နေတဲ့ ဟိုရင်းချင်းရဲ့ ဦးစီးမှုနဲ့ နန်းကင်းအစိုးရဟာ ဒုတိယထိုးစစ်ကို ဆင်နွဲခဲ့ပြန်တယ်။ သူ့တပ်အင် အားဟာ တပ်သားနှစ်သိန်းကျော်ရှိခဲ့ပြီး အနီဒေသတွေကို စစ်ကြောင်း ခုနစ် ကြောင်းခွဲပြီးဝင်ခဲ့တယ်။ အခြေအနေဟာ တပ်နီတော်အတွက် အများကြီးဆိုးဝါး ခဲ့တယ်။ ဆိုဗီယက် အုပ်ချုပ်မှုဒေသဟာ အဲဒီအချိန်က ပိုင်နက် ငယ်ငယ်ဘဲ ရှိခဲ့ တယ်။ သဘာဝပစ္စည်းထွက်မှု အားဟာ နည်းပါးခဲ့တယ်။ လက်နက် ခဲယမ်းပေး ကျောက်တွေဟာလဲဝတ်ကြုံကြုံဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ရန်သူအင်အားကတော့ အဖက်ဒက်မှာ ကျွန်တော်တို့ထက်သာလွန်ခဲ့တယ်။ အဲဒီသာလွန်မှုအင်အားတွေကို ခုခံချေမှုန်း၍

အတွက် တပ်နီတော်ဟာ သူ့ရဲ့ စစ်ပရိယာယ် တွေကို စွဲစွဲမြဲမြဲ လက်ခံကျင့်သုံး ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ စစ်ကြောင်း ခုနှစ်ကြောင်း စလုံးကို ကျွန်တော်တို့ ဒေသထဲ ဝင်ခွင့်ပြုတယ်။ နောက် ရှိသမျှအင်အားနဲ့ ဖိပြီးတိုက်တယ်။ စစ်ကြောင်း နံပါတ်လေးဟာ စစ်ပွဲတပွဲမှ မတိုက်ဘဲနဲ့ ဆုတ်ခွာသွားတယ်။ စစ်ကြောင်း နံပါတ်ငါးကတော့ ပျက်စီးလုနီးပါးဖြစ်ခဲ့တယ်။ စစ်ကြောင်းနံပါတ် နှစ်၊ နံပါတ် ငါးနဲ့ နံပါတ်သုံးတို့ကတော့ အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်ခဲ့တယ်။ ၁၄-ရက် အတွင်းမှာ တပ်နီတော်ဟာ စစ်ပွဲခြောက်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့ရပြီး ရှစ်ရက်တိတိ ချီတက်ခဲ့ရတယ်။ တခြား စစ်ကြောင်း ခြောက်ကြောင်းရဲ့ အရေးနိမ့်မှုကြောင့် နံပါတ်တစ်ဟာ ပြင်းပြင်း တန်ထန် တိုက်မထုတ်ရဘဲနဲ့ သူတို့ဖါသာ သူတို့ ဆုတ်ခွာ သွားခဲ့ကြတော့ တယ်။”

“နောက်တလကြာတော့ ‘အနီလူဆိုး’တွေကို နှိမ်နင်းဘို့ဆိုပြီး ချန်ကေရှိတ် ကိုယ်တိုင် ဦးစီးတဲ့ ‘နောက်ဆုံး ထိုးစစ်’ကို တပ်သား သုံးသိန်းနဲ့ ဆင်နွှဲခဲ့ပြန်တယ်။ ချန်ကေ အနီတွေရဲ့ နယ်ပယ်တွေကို အလုံးအရင်းနဲ့ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ဘို့ မြော်လင့် ခဲ့တယ်။ သူဟာ သူ့တပ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နယ်ပယ်ထဲအရောက် ခပ်သုတ်သုတ် ချီတက်စေခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့စစ်ဆင်ရေးဟာ တပ်နီတော်အတွက်အခွင့်အရေး သာစေ ခဲ့တယ်။ ချန်ရဲ့ နည်းပရိယာယ် ဟာလဲမှားယွင်းကြောင်းမကြာခင် သက်သေပြခဲ့ တယ်။ တပ်သားသုံးသောင်းကျော်သာရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့တပ်တွေဟာ ငါးရက် အတွင်းစစ်ကြောင်း ၅ ကြောင်းချဲ့ပြီး ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။”

“ပထမစစ်ပွဲမှာ တပ်နီတော်ဟာရန်သူစစ်သားအမြောက်အမြား၊ အမြောက် အပါအဝင် လက်နက် ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေကို ဖမ်းမိခဲ့တယ်။ စက်တင်ဘာလထဲ မှာ အဲဒီ ထိုးစစ်ဟာ အရေးနိမ့်ပြီး၊ ချန်ကေရှိတ်ဟာ သူ့တပ်တွေကို ပြန်လည် ဆုတ်ခွာစေခဲ့တယ်။”

“အဲဒီ စစ်ပွဲအပြီးမှာ တပ်နီတော်ဟာ အင်အားတိုးတက်မှုနဲ့ ပြိမ်းချမ်းရေး ဖန်တည်းရေး ကာလထဲကို ဝင်ခဲ့တယ်။ တိုးတက်မှုတွေကတော့ အဆမတန်ဘဲ။ ၁၉၃၁-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၁-ရက်မှာ ပထမအကြိမ်မြောက် ဆိုဗီယက် ကွန် ဂရက်ခေါ်ပြီး၊ ဗဟို ဆိုဗီယက် အစိုးရကို ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ အဲဒီ အစိုးရအဖွဲ့မှာ ကျွန်တော့ကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြောက်ခြင်း ခံခဲ့ရတယ်။ ချူတေးကို တပ်နီတော်ရဲ့ ဦးစီးချုပ်အဖြစ် ခန့်ခွဲတယ်။”

“အဲဒီလမှာဘဲ နင်းတူမှာ ပုန်ကန်မှုကြီးဖြစ်ခဲ့တယ်။ တပ်သား နှစ်သောင်း ကျော်ရှိတဲ့ ကူမင်တန်ရှဲ့ နံပါတ် ၂၆ တပ်ရင်းဟာ တော်လှန် ပုန်ကန်ပြီး တပ်နီ တော်နဲ့ လာရောက်ပြီး ဆက်သွယ်ခဲ့တယ်။”

“၁၉၃၂ ခုနှစ်အတွင်းမှာ တပ်နီတော်ဟာ ချန်ချောင်းမြို့ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ခဲ့တယ်။ ကန်ချောင်းကိုလဲ တိုက်ခိုက်ခဲ့ပေမဲ့ မသိမ်းပိုက်ခဲ့ဘူး။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ အနောက်မြောက် ဒေသကို ချေးရည်ချိုတက်မှု မပြုလုပ်မီ အထိ ကျွန်တော်ဟာ ဆိုဗီယက် အစိုးရထံမှာဘဲ အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်ပြီး စစ်ရေး စစ်ရာတွေကိုတော့ ချူတေးနဲ့ လုံးဝ လွှဲအပ်ခဲ့တယ်။”

“၁၉၃၃-ခုနှစ် ပြေလမှာ နန်ကင်းအစိုးရဟာ သူ့အတွက် အကြီးအကျယ် အရေးနိမ့်စေမဲ့ လေးကြိမ်မြောက် ထိုးစစ်*ကို ဆင်နွဲခဲ့တယ်။ အဲဒီထိုးစစ်ရဲ့ ပထမ စစ်ပွဲမှာ ရန်သူရဲ့ တပ်ရင်းနှစ်ရင်းကို လက်နက်ချစေပြီး တပ်ရင်းမှူး နှစ်ယောက်ကို ဖမ်းမိခဲ့တယ်။ တာလုန်းငင်းနဲ့ ချီအိုဟိုဒေသ စစ်ပွဲတို့မှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ ရန်သူ့ တသောင်းသုံးထောင်ကို ဖမ်းမိခဲ့တယ်။ ချန်ကေရှိုတို့ရဲ့ ညာလက်ရုံးဖြစ်တဲ့ တပ်ရင်း နံပါတ် ၁၁-ဟာ လုံးဝ နီးပါး လက်နက်ချရပြီး တပ်ရင်းမှူးဟာလဲ အပြင်းအတန် ဒဏ်ရာရသွားတယ်။ မကြာခင်အတွင်း လေးကြိမ်မြောက် ထိုးစစ်ဟာ ပြီးဆုံးသွားတော့တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ချန်ကေရှိုတို့ဟာ သူ့ကြည်းတပ် ဦးစီးချုပ် ချင်ချင်းဆီ စာတစောင် ရေးခဲ့တယ်။ အဲဒီစာထဲမှာ ‘ဒီစစ်ပွဲ ရှုံးရတာဟာ ကျွန် တော့ဘဝမှာ အကြီးဆုံး အသရေပျက်မှုတစ်ခုပဲ’လို့ ဖော်ပြခဲ့တယ်။ ချင်ချင်းဟာ အဲဒီ ထိုးစစ်အတွက် သဘောမတူခဲ့ဘူး။ သူက အနီတွေကို တိုက်ခိုက်ရတာ သေ ရေး ရှင်ရေးတမျှ အရေးကြီးတယ်လို့ နီးစပ်ရာလူတွေကို ပြောခဲ့တယ်။ မကြာပါဘူး ချင်ချင်းကို ချန်ကေရှိုတို့က ရာထူးကချလိုက်တော့တယ်။”

* တပ်နီတော်ကို နန်ကင်းအစိုးရက ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့သည့် အချိန်အား ဝေ ရေးဆရာတို့က အမျိုးမျိုးရေးခဲ့ကြသည်။ အချို့ကလည်း ရှစ်ကြိမ်အထိ ထိုးစစ် ဆင်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ တပ်နီတော် ဦးစီးချုပ်တို့ကမူ ငါးကြိမ်သာ ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့ သည်ဟု အတည်ပြုသည်။ ၎င်းတို့မှာ ပထမ အကြိမ် ၁၉၄၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလမှ ၁၉၃၁-ခု ဇန်နဝါရီလထိ တစ်သား ၁၀၀,၀၀၀၊ ဒုတိယအကြိမ် ၁၉၃၁-ခုနှစ် မေလမှ ဇွန်လအထိ တစ်သား ၂၀၀,၀၀၀၊ တတိယအကြိမ် ၁၉၃၁-ခုနှစ် ဧပြီလမှ အောက်တိုဘာလအထိ တစ်သား ၃၀၀,၀၀၀၊ စတုတ္ထအကြိမ် ၁၉၃၃-ခုနှစ် ဧပြီလမှ အောက်တိုဘာလအထိ တစ်သား ၂၅၀,၀၀၀ ပေအကြိမ် ၁၉၃၃-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှ ၁၉၃၄-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ အထိ တစ်သား ၉၀၀,၀၀၀ ဝေသည်ဖြင့် ဖြစ်သည်။

“သူ့ရှဲ့ နောက်ဆုံးနဲ့ ငါးကြိမ်မြောက် ထိုးစစ်ကို ချန်ကေရိတ်ဟာ စပရီယာယ် အသစ် လက်နက်အင်အား တောင်တောင်တင်းတင်းနဲ့ ဆင်နွဲ့ခဲ့ပြန်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ အမှား နှစ်ခုကို ကျူးလွန်မိခဲ့တယ်။ ငတ်မဟော့ ၁၉၃၃-ခု ဖွဲ့ကိန်းပုန်ကန်မှုအတွင်းက ရှိုးတင်းကိုင်းစစ်တပ်နဲ့ စည်းလုံးမှု မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒုတိယကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စစ်ရေးစစ်ရာ နည်းပရိယာယ်ဟောင်းတွေကို ပြန်လည် မကျင့်သုံးမိတာဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ အင်အားသေတဲ့ နန်ကင်းစစ်တပ်ကို တိုက်ခိုက်ရာမှာ ကြီးစွာ ပြုလုပ်မိခဲ့တဲ့ မဟာ အမှားဘဲဖြစ်တယ်”။

“အဲဒီအမှားတွေ၊ နန်ကင်းအစိုးရရဲ့ စစ်ဆင်ရေး နည်းပရိယာယ်သစ်တွေကြောင့် ၁၉၃၄-ခုမှာ တပ်နီတော်ဟာ ကိန်းဆီးနယ်မှာ ဆက်လက် တည်စေဘို့ အတွက် နည်းလမ်းသစ်တွေကို ရှာဖွေခြင်း ပြုခဲ့ရတယ်။ အခြေအနေဟာ တပ်နီတော်အတွက် ဆိုးဝါးခဲ့တယ်။ နောက်အချက်က အမျိုးသား နိုင်ငံရေးရာ အခြေအနေတွေက တပ်နီတော်ကို အနောက်မြောက်ပိုင်းဆီ ရွှေ့ဘို့ တိုက်တွန်းပို့ဆောင်ခဲ့တယ်”။

“မန်ချူးရီးယားနဲ့ ရှန်ဟဲကို ဂျပန်က ကျူးကျော် ဝင်ရောက်ပြီး ၁၉၃၂ ခုနှစ် ပေပေင် ၁ ရီလထဲမှာ ဂျပန်ကို ဆိုဗီယက် အစိုးရက တရားဝင် စစ်ကျေညာခဲ့တယ်။ ကုမင်တန်တပ်တွေက ဆိုဗီယက် နယ်မြေကို ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းထားချိန်ဖြစ်လို့ အဲဒီကျေညာချက်ဟာ လက်တွေ့မှာ ဂျပန်ကို ဘယ်လိုမှ ထိုးစစ် မဆင်နိုင်ခဲ့ပေမဲ့ ဂျပန် နယ်ချဲ့ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် ရှိသမျှ လက်နက်ကိုင် တပ်တွေ ညီညွတ်ရေး တပ်ဦးဖွဲ့ရေးကိုတော့ ဦးဆောင်လို့ ဆော်မှု ပြုနိုင်ခဲ့တယ်”။

“၁၉၃၃-ခုနှစ် စောစောပိုင်းမှာ ပြည်တွင်းစစ်ကိုရပ်မယ်၊ ဆိုဗီယက်နဲ့ တပ်နီတော်အပေါ် တိုက်ခိုက်မှုများရပ်မယ်၊ ပြည်သူလူထုရဲ့ လွတ်လပ်မှု၊ ဒီမိုကရက်တစ် အခွင့်အရေးတွေ ပေးမယ်ဆိုရင်၊ နောက်ပြီး ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး စစ်ပွဲဆင်ဘို့၊ ပြည်သူလူထုကို လက်နက်တွေ တတ်ဆင်ပေးမယ်ဆိုရင် ဆိုဗီယက်အစိုးရဟာ မည်သည့် ကုမင်တန်တပ်နဲ့ မဆို ပူးပေါင်းမယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က ကျေညာခဲ့တယ်”။

“ချန်ကေရိတ်ရဲ့ ငါးကြိမ်မြောက် ထိုးစစ်ဟာ ၁၉၃၃-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထဲမှာ စခဲ့တယ်။ ၁၉၃၄-ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှာ ဆိုဗီယက်မြို့တွေကို ချဲ့ချင်းမှာ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တရုတ်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ဆိုဗီယက် ကွန်ဂရက်ကို လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကွန်ဂရက်မှာ ကျွန်တော်က အစီရင်ခံစာ ရှည်ကြီးတစောင် တင်ဆွဲခဲ့တယ်။ အဲဒီကွန်ဂရက်ကဘဲ ကနေ့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တွေကို ရွေးကောက်ခဲ့တယ်။

နောက်ယော့ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲအတွက် စပ်ဆင်မှုတွေကို လုပ်ခဲ့တယ်။ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲကို ချန်ကေရိုက် ထိုးစပ် ဆင်အပြီး ဟန့်ဖ်အကြာ ၁၉၃၇-ခု အောက်တိုဘာလမှာ စတင်ခဲ့တယ်။

“၁၉၃၅ ခု ဇန်နဝါရီလမှာ၊ တပ်နီတော်၌ ပင်မတပ်ရင်းဟာ ကွိုချောင်းနယ် ရှင်ရှီမြို့ကို ရောက်ခဲ့တယ်။ နောက် လေးလအတွင်းမှာ တပ်နီတော်ဟာ တိုက်ပွဲတွေ ကြားထဲက မှန်မှန်ကြီး ချီတက်ခဲ့တယ်။ ဒါခက်အခဲပေါင်း မြောက်မြားစွာကို ကျော်ဖြတ်တယ်။ တချစ်ပြည်မှာရှိတဲ့ အရှည်ဆုံး အကျယ်ဆုံး အန္တရာယ် အများဆုံး မြစ်တွေကို ဖြတ်ကူးတယ်။ အမြင့်ဆုံးတောင်တန်းတွေ၊ ဘေးရန်များတဲ့ ကောင်ကြားတွေကို ကျော်တယ်။ ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်တဲ့ တိုင်းသားလူမျိုးတွေကို ရင်ဆိုင်၊ ဘာမှမရှိတဲ့ မြက်ခင်းကြီးတွေကိုကျော်၊ အအေးဒဏ်နဲ့ ခြစ်ခြစ်တောက်နေပူဒဏ်တွေကို တွန်းလှန်ပြီး၊ ရန်သူ့ တပ်သား တဝက်ကျော်၌ လိုက်လံ တိုက်ခိုက်မှုပဲပြီး၊ ကွမ်းတန်း၊ ဟန့်န့်၊ ကွမ်းဆီး၊ ကွိုချောင်း၊ ယူနန်၊ ဆီကွန်၊ ရှက်ချမ်း၊ ကန်ဆူးနဲ့ ရှင်ဆီမှာရှိတဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ ကုမင်တန် တပ်တွေကို တွန်းလှန် တိုက်ခိုက်ပြီး၊ နောက်ဆုံး ၁၉၃၅ ခု အောက်တိုဘာလ ထဲမှာ တပ်နီတော်ဟာ ရှင်ဆီမြောက်ပိုင်းကို ရောက်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ အနောက် မြောက်ပိုင်းမှာ တရုတ် အခြေခံစခန်းကို တိုးချဲ့ခဲ့တော့တယ်။”

“ကျွန်တော်တို့တတွေ အနောက်မြောက်ပိုင်းကို အောင်မြင်စွာနဲ့ ရောက်ခဲ့တာဟာ (၁)ကွန်မြူနစ်ပါတီရှိ မှန်ကန်တဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုကြောင့်နဲ့၊ (၂)ဆိုပီယက် ပြည်သူ့လူထုရဲ့ ဇွဲရိုမှု၊ သတ္တိရှိမှု၊ ယုံကြည်မှုနဲ့ တော်လှန်ရေး စိတ်ဓါတ်တွေကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ ကနေ့ရော၊ နောင်အမြဲတန်းရော မာ့က်စိန်၊ လီနင်ဝ် ဒီကွိုလိုက်နာကျင့်သုံးမယ်၊ အခွင့်အရေးသဘောတရားမှန်သမျှကိုတိုက်မယ်။”

အပိုင်း-၅
ခရီးရှည် ချီတက်ခြင်း

ငါးကြိမ်မြောက်ထိုးစစ်

မော်စီကွန်းသည် ဆိုဗီယက် တိုးတက်မှုနှင့်တပ်နိုတော်၏ တိုးတက်မှုများကို အကျဉ်းချုပ် ပြောပြခဲ့လေပြီ။ သူက လက်တဆုတ်စာ မျှသာရှိသော ဆာလောင် မွတ်သိပ်နေသော၊ သို့သော် သံပဏိ သံမိဋ္ဌာန်များရှိသော တော်လှန်ရေးအင်အား စု လူငယ်တို့က မည်ကဲ့သို့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒအား ပြုစုပျိုးထောင် ခဲ့ခြင်း ကိုလည်း ပြောပြခဲ့လေပြီ။ နန်းကင်းအစိုးရသည် ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ ထိုးစစ် များဆင်းခဲ့သည့်ပိုင်အောင် သူတို့တတွေမှာ အောင်ပွဲများရခဲ့လေသည်။ လက်နက် ခဲကမ်းမီးကျောက်များ တိုးပွားလာခဲ့သည်။ သူရဲကောင်းများ များပြား ခဲ့သည်။ သူတို့၏ နယ်ပယ်များ ကျယ်ဝန်းလာခဲ့လေသည်။

ပိုမိုအံ့ဩစရာကောင်းသည်ကား တောင်ပိုင်းရှိ တရုတ်ဆိုဗီယက် တို့သည် မည်သည့် နိုင်ငံခြားအကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်အပေါ်တွင်မှ မှီခိုအားထား မှု မပြုခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ရုရှားအစိုးရမှတစ်ပါး ကွန်မြူနစ်တို့သာ အပိုစိုး ခဲ့သည့် တိုင်းပြည်တပြည်အဖြစ် တရုတ်ကွန်မြူနစ်တို့သည် ရပ်တည်ခြင်း ပြုနိုင်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် တောင်ပိုင်းတရုတ်ပြည်နှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံခြား အကြံပေး ပါရဂူ တို့၏ အကြံပေးမှုများသည် ဒုတိယ အဆင့်မျှသာရှိခဲ့သည်။

တရုတ်ကွန်မြူနစ်များ၏ နယ်မြေတွင် သူတို့သည် မြေယာဝေခြမ်းရေးကို လုပ်ခဲ့သည်။ အခွန်အကောက်တို့ကို ငလျှော့ပေါ့ခဲ့သည်။ စုပေါင်းလုပ်ငန်းများကို ကျယ်ပြန့်စွာဖြင့် လုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၃-ခုနှစ်တွင် ကိန်းဆီးဒေသတခုထဲတွင် ဆိပ်ယက် သမဝါယမ အသင်းပေါင်း ၁,၀၀၀ ကျော်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အလုပ်လက်မဲ့ ပျား၊ ဘိန်းစားများ၊ ပြည့်တံဆာလုပ်ငန်းများ၊ ခလေးငယ်တို့ကို အစေခံ ပြုများနှင့် လင်ငယ်-မယားငယ် ထားမှုများကို ပပျောက်စေသည်။ ငြိမ်းချမ်းသော နယ်မြေရှိ အလုပ်သမားများနှင့် ဆင်းရဲသား တောင်သူလယ်သမား၏ နေထိုင်မှု အဆင့်အတန်းတို့မှာလည်း များစွာတိုးတက်မြင့်ပားခဲ့သည်။ ဆိပ်ယက် ဒေသတို့၏ လူထုပညာရေးမှာလည်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် ၁၉၃၃-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ နောက်ဆုံးပါးတွင် နန်ကင်း အစိုးရသည် အနိဆန့်ကျင်ရေးစစ်ပွဲကို အကြီးအကျယ် ဆင်နွဲခဲ့ကြသည်။ ထိုစစ်ဆင်မှု တနှစ်ခန့် ကြာသောအခါ အနီတို့သည် အထွေထွေဆုတ်ခွဲမှုကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ လူတိုင်းလိုလိုပင် ကွန်မြူနစ်တို့အတွက် ဆုံးခန်းတိုင်ပြီဟု ထင်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ တပ်နီတော်သည် အသုဘ ချီတက်ပွဲကိုလုပ်ပြုဟုလည်း မှတ်ချက် ချခဲ့ကြသည်။

သူတို့၏ထင်မြင်ချက် ယုံကြည်ချက်တို့ကား ၂-နှစ်နီးပါး ကြာသည် အခါ အကြီးအကျယ် သုံးများကြောင်း တွေ့လာရသည်။ အနီတို့တတွေသည် အံ့ဩစရာ ကောင်းလောက်အောင် ပြန့်လာကြသည်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၏ ခြိမ်းချောက်မှုကို အစတိုးတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီဟု ကြုံးဝါးခဲ့သော ချန်ကေရှိတ်၏ ဘဝမှာလည်း ကွန်မြူနစ်တို့ လက်ထဲတွင် ရှိခဲ့လေတော့သည်။

အနီတို့သည် ၇ နှစ်အထိ မည်သည့် ဆုံးရှုံးမှုနှင့်မျှ မတွေ့ခဲ့ရချေ။ သူတို့အပေါ် မည်သည့်ထိုးစစ်တို့ကမှ အောင်မြင်မှု သရဖူကို မဆောင်းနိုင်ခဲ့ချေ။ ထိုအတွင်းအနီတို့သည် ကိန်းဆီးဒေသကြီးကို၎င်း၊ ဖူကိန်းနှင့်ဟူနန်နယ်အများအပြားကို၎င်း၊ အုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုမျှသာမက ကိန်းဆီးနှင့် မဆက်သွယ် သေးသော နယ်အများအပြားကိုလည်း သူတို့သည် အုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့လေသည်။

သို့ဖြင့် ငါးကြိမ်မြောက်ထိုးစစ်ကို ချန်ကေရှိတ်က အကြီးအကျယ်ဆင်နွဲခဲ့သည်။ တပ်သားအင်အား ၉၀၀,၀၀၀ အထိသုံးခဲ့သည်။ တပ်နီတော်ဘက်တွင် အရံတပ်သားများကို စုပေါင်းပါပု တပ်သားအင်အား ၂၀၀,၀၀၀ နီးပါး

သာရှိခဲ့သည်။ ထို ၂၀၀,၀၀၀ အတွက် ရိုင်ဖယ်အလက် ၁,၀၀,၀၀၀ ခန့်သာ ရှိခဲ့သည်။ အမြောက်ဟန္တ၌ တလက်မှဖရိုခဲ့၊ လက်ပစ်ဗုံးများ၊ ကျည်ဆံများမှ လည်း စိတ်ကြိုက်ပစ်နိုင်သည်မဟုတ်။ အချည်အတွက်ကို ကန်သတ်ပေးသည်တရုတ် နိုတို၏ လက်နက်ရုံ များသည်။ တပ်နီတော် လိုအပ်သမျှကို အလုံ အလောက် မထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့။

ချန်သည် စစ်ပရိယာယ်နည်းသစ်များစွာဖြင့်၎င်း၊ စစ်လေယာဉ်ပျံ အစင်း ၄၀၀ ဖြင့်၎င်း၊ ထိုးစစ်ကို အင်အားဖြည့်သည်။ တပ်နီတော်သည် ထိုလေယာဉ်ပျံ အချို့ကို ဖမ်းဆီးမိခဲ့သည်။ သူတို့တွင် လေသူရဲ လေးဦးခန့်ရှိသော်လည်း၊ ဝာတ်ဆီ ဗုံးများနှင့် စက်သေနတ်များ မရှိခဲ့၍ လေယာဉ်ပျံတို့ကို အသုံးမပြုခဲ့ချေ။ တတက် တွင်လည်း ချန်ကေဂျိတ်သည် ယခင်ထိုးစစ်များက အရေးနိမ့်ခဲ့သော အနီဒေသ များကို အလုံးအရင်းဖြင့် ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်း မပြုဘဲ ထိုဒေသ တို့အား ဝိုင်းဝန်းခါ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။

ထိုမျှသာမက ထိုးစစ်ကို များစွာ ငွေကုန် ကြေးကျခံပြီး ချန်က ဆင်နွဲ့ခဲ့ သည်။ ချန်သည် မိုင်ပေါင်းများစွာ စစ်လမ်းတို့ကို၎င်း၊ ခံတပ်ငယ် ထောင်ပေါင်း များစွာကို၎င်း၊ ဖောက်လုပ် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ သူ့ကာကွယ်ရေး စံနစ်သည် အနီတို့၏ အလစ်ဝင် တိုက်ခိုက်မှုများတို့ကို အောင်မြင်စွာ ကာကွယ် နိုင်ခဲ့သည် ထို့အပြင် သူ့ထိုးစစ် အောင်မြင်ရေးအတွက် ချန်သည် အနီဒေသများ ပတ်ပတ် လည်လည် တရုတ်တံတိုင်းကြီးကဲ့သို့ နံရံကြီးများကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ထိုနံရံ ကြီးကို အနီတို့၏ နယ်ပယ်ထဲသို့ တဖြေးဖြေး ရှေ့တိုးစေခြင်းဖြင့် တပ်နီတော်၏ ဒေသများကို တဖြေးဖြေး ကျဉ်းမြောင်းစေခဲ့သည်။

ချန်သည် သူ့စစ်တပ်များကို အမြောက်များဖြင့် ဖစ်ခတ် ကာကွယ်ပေးမှု သံချပ်ကာ ကားများ၏ စောင့်ရှောက်မှု၊ လေတပ်မှ ဗုံးကြဲပေးမှု များဖြင့်သာ ရှေ့သို့ချီတက်စေသည်။ ထိုထိုးစစ်ကို ချန်ကေဂျိတ်၏ အကြံပေးအရာရှိချုပ် နာဇီ စစ်တပ် ဦးစီးချုပ်ဟောင်း ဗွန်ဆက်က စီစဉ်ပေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စစ်ဆင် ရေးအတွက် နန်းကင်းအစိုးရသည် လပေါင်းများစွာ စီစဉ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရ သည်။

ပိတ်ဆို့မှုကြောင့် အနီဒေသများတွင် အကြီးအကျယ် ထိခိုက်မှုတို့ ရှိခဲ့ သည်။ သို့ဖြင့် စစ်ရေးနှင့် စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆင်ခဲမှုဒဏ်ကို အနီတို့သည် ကြာ မှည် မဆန့်ကျင်နိုင်ခဲ့ချေ။

သူတို့ချေမှုန်းမှုသည် အောင်မြင်စေရန်အတွက် ဖြစ်နေခြင်းကို နန်ကင်း အစိုးရသည် သိခဲ့သည်။ ရန်သူတို့သည် ထောင်ချောက်တွင်မိနေပြီး ထွက်ပြေးပလွတ်ပြောက်နိုင်ပုံကလည်း နားလည်ခဲ့သည်။ နန်ကင်းအစိုးရ၏ နေ့စဉ် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် တောင်သူလယ်သမား ထောင်ပေါင်းများစွာမှာ သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ချူအင်လိုင်း၏ အဆိုအရ တပ်နီတော်တပ်သား ၆၀,၀၀၀ သေဆုံးခဲ့ရသည်။ အဆိုတို့၏ဒေသများမှာ တစ်တစ်လူနေကြပါးလာသည်။ တချို့ကလည်း အုပ်လိုက်ချီ၍ နယ်ပြောင်း ခဲ့ကြသည်။ အချို့မှာလည်း နန်ကင်းအစိုးရ၏ အစုလိုက်အပြုံလိုက် အသတ်ခံရသည်။ ကူမင်တန်တို့ ကိုယ်တိုင်ကပင် ကိန်းဆီး ဒေသကို သိမ်းပိုက်နိုင်ရေးအတွက် လူပေါင်း ၁၀၀၀,၀၀၀ ခန့်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်ဟု ဝန်ခံခဲ့သည်။

ပုဂံသို့ပင်ဖြစ်စေ ငါးကြိမ်မြောက် ထိုးစစ်သည် အပြီးတိုင် အောင်မြင်မှု မရခဲ့ချေ။ ထိုးစစ်ရည်ရွယ်ချက်သို့မရောက်ခဲ့၊ ထိုးစစ်သည် တပ်နီတော်ကို လုံးဝ ချေးမှုန်းနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ တပ်နီတော်သည် ဂျီချင်းတွင် စစ်ရေးစစ်ရာ ကွန်ဖရင့်ကို ခေါ်ခါ ဆုတ်ခွါပေးရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်သည်။ တပ်နီတော်၏ အဓိက အင်အားစုအတွက် စခန်းသစ် ၅၅၀ ဖွဲ့ပေးရန်လည်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ကိန်းဆီးမှ ဆုတ်ခွါပေးရေးကို တပ်နီတော်သည် အထူးလျှို့ဝှက် စွာဖြင့် အလျင်အမြန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အင်အား ၉၀,၀၀၀ မျှရှိသော တပ်နီတော်၏ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲ ပြုလုပ်ပြီးသည့် ရက်ပေါင်း အတန်ကြာမှ ရန်သူ၏ ဋ္ဌာနချုပ်သည် တပ်နီတော်အတွင်းတွင် မည်သို့မည်ပုံဖြစ်ပျက်နေသည် ဆိုခြင်းကို ရိပ်မိခဲ့လေတော့သည်။ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲအား တပ်နီတော်က ၁၉၂၄-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် စတင်ခဲ့ကြောင်းပင် ကူမင်တန်တို့သည် ရက်နောက်ကျမှ သိနိုင်ခဲ့လေသည်။

ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲတွင် တပ်နီတော်တို့ သာမက သက်ကြီးရွယ်အိုများ အပျိုးသားများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ၊ စစ်သားပျား၊ ကွန်မြူနစ်များ၊ ကွန်မြူနစ် မဟုတ်သူများ စသည်ဖြင့် လူတန်းစား မျိုးစုံ ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ သူတို့၏လက်နက်ရုံကို ပျက်ဆီးပစ်ခဲ့သည်။ စက်ရုံများကိုလည်း မြှုပ်ပစ်ခဲ့သည်။ စက်ပစ္စည်းမှန်သမျှကို မြည်းနှင့် လားများပေါ်တင်၍ သယ်ခဲ့သည်။ အဘိုးတန်သယ်နိုင်သည့် ပစ္စည်း မှန်သမျှ သူတို့က ယူခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ချီတက်မှုခရီး ရှည်သထက်ရှည်လေ ထိုပစ္စည်းများကို တဖြေးဖြေး စွန့်ပစ်ခဲ့ရလေ ဖြစ်တော့သည်။ အကယ်၍ သင်သည် ကွန်မြူနစ်တိုင်းနှင့် ယနေ့တွေ့လျှင် သူက

ဖက်ပစ္စည်းမြောက်မြားစွာ ခဲယမ်းမီးကျောက် မြောက်မြားစွာ ဖြန့်ဖြူးခြင်းများ
စွာကို တောင်ပိုင်းမှ အနောက်ပိုင်းသို့ ချီဘက်၃ လမ်းဘေးလျှောက်တွင် ပြုလုပ်
စွန့်ပစ်ခဲ့ရပုံတို့အား ပြောပြကောင်း ပြောပြ ပေလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် ၎င်းကပင်
ယနေ့ လက်နက်ကိုင်တပ်များထဲတွင်ဆင်နွှဲနေရသည့် တောင်သူ့သယ်ဆောင်မှုတို့သည်
တနေ့ဝယ် ထိုပစ္စည်းများအား ပြန်လည် တူးဖော်ယူကြမည်ဟု ပြောပြပေလိမ့်
အံ့မည်။

ကိန်းဆီးမှ တပ်နီတော်ပင်မတပ်များ လုံးဝဆုတ်ခွာပြီးသည့် ရက်သတ္တပတ်
များစွာ ကုန်လွန်ပြီးမှ နန်ကင်းစစ်တပ်တို့သည် အနီတို့၏ မြို့များကို သိမ်းပိုက်
နိုင်ခဲ့လေသည်။ တပ်နီတော်များ မရှိတော့သော်လည်း တောင်သူ့ လယ်သမား
တပ်များ၊ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် နောက်ဆုံးအချိန်ထိ စုပေါင်းကာကွယ် ခုခံ
ခဲ့ကြသည်။

အပျိုသားရွှေ့ပြောင်းမှုပျား

ပိတ်ဆို့ထားသော ရွှေ့တန်းခံတပ်များကို ကပ်နီတော်သည်၊ ပြိုခွင်းပေါက် ထွင်းတိုက်ခိုက်ပြီးနောက်၊ ၎င်းတို့သည် အနောက်နှင့် မြောက်ပိုင်း နယ်များသို့ ဦးတည်ခဲ့ကြလေသည်။ သူတို့၏ ချီတက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကွန်မြူနစ်တို့သည် ယခု အခါ စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားရှိလျက်ရာ ပြီးဆုံးခြင်းမရှိသေးဟု သိရသည်။

အနီတို့က သူတို့၏ ခရီးရှည် ချီတက်ပုံကို သာမန်အားဖြင့်လည်း ၂၅,၀၀၀* လီ၊ ချီတက်ပုံဟုလည်း ဆိုကြသည်။ နံပါတ် ၁-တပ်နီအုပ်စုသည် ၁၈,၀၈၈ လီ (မိုင် ၆,၀၀၀) နီးပါးမျှ ချီတက်ခဲ့သည်။ ပထမတပ်များအနက် အမှတ် ၁ တပ်နီ အုပ်စု၏ ခရီးသည် အရှည်အလျားဆုံးဖြစ်လေသည်။ ထိုတပ်စုသည် ခရီးတခုလုံး ခြေလျင်လျှောက်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အသွားရ အခက်ခဲဆုံး ခရီးလမ်းများကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုလမ်း အများအပြားပင် ဘီးတပ်ယာဉ် များ မသွားနိုင်သည့် လမ်းများဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက အမြင့်ဆုံးတောင်များနှင့်

* တရုတ် ခရီး ၁ လီသည် ၁မိုင်၏ ၃ ပုံ ၁ ပုံနှင့် ညီမျှသည်။

အာရှတွင် အကြီးဆုံးမြစ်များကိုလည်း ကျော်ဖြတ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့တတွေသည် ခရီးဝေးသည်မှ ဆုံးသည်အထိ ရှည်လျားသော စစ်ပွဲကြီး တခုကို ဆင်နွှဲခဲ့ရသလို ရှိခဲ့လေသည်။

အနောက်တောင်ပိုင်း တရုတ်ပြည်မှ အနောက်ဘက် ဒေသသို့ ထွက်ခွင်ရန် တပ်နီတော်သည် စစ်ကြောင်း လေးကြောင်းခွဲ၍ ထိုးပေါက်ခဲ့ရသည်။ ပထမ စစ်ကြောင်းသည် ပိတ်ဆို့ထားမှုများကို ၁၉၃၄-ခု အောက်တိုဘာလ ၂၁-ရက် နေ့တွင် ကိန်းဆီး၌ ပေါက်ထွင်း တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဒုတိယ စစ်ကြောင်းကလည်း နိုဝင်ဘာလ ၃-ရက်နေ့တွင် ဟူနန်မှ ပေါက်ထွင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် တပတ်ခန့် အကြာတွင် သွေးမြေကျတိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲပြီး ဟူနန်နယ်တွင် တတိယ စစ်ကြောင်းက ရန်သူများ၏ ပိတ်ဆို့မှုကို ဖြိုခွင်းခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး စစ်ကြောင်းကလည်း နိုဝင်ဘာလ ၂၉-ရက်နေ့တွင် ကွမ်းဆီးနှင့် ဟူနန်ရှိ ကူမင်တန် လက်နက်ကိုင် တပ်များကို တိုက်ခိုက် ဖြိုခွင်းခဲ့သည်။ တပ်နီတော်သည် ဟူနန် အနောက်မြောက်ဒေသသို့ ချီတက်ပြီး ထိုဒေသရှိ ဆိုဗီယက် နယ်မြေများ အတွင်း ဝင်ခါ အမှတ် ၄-ရေ့ တန်းတပ်ရင်းနှင့် ပူးပေါင်းရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မပူးပေါင်းမီအတွင်း တိုက်ပွဲ ၉-ပွဲဖြစ်ခဲ့သည်။

ကိန်းဆီး၊ ကွမ်တုန်း၊ ကွမ်ဆီနှင့် ဟူနန်နယ်များကို ဖြတ်၍ ချီတက်ရာတွင် အနီတို့သည် အကြီးအကျယ် ဆုံးရှုံးမှုများဖြင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ သူတို့တတွေကွဲ ချောင်း နယ်စပ်သို့ ရောက်သောအခါ သူတို့အင်အားသည် ၃-ပုံ ၁-ပုံခန့် လျော့ခဲ့လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ အကြီးအကျယ် ဆုံးရှုံးခြင်းမှာ... (တစ်) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် အဟန့်အတားများ ရှိခဲ့ခြင်း (သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးအတွက် လူ ၅,၀၀၀ သုံးခဲ့ရသည်။) (နှစ်) ကိန်းဆီးမှ အနောက်မြောက် ဒေသသို့ စိုက်လိုက် ဖတ်တတ် ဦးတည်သွားမှုကြောင့် ရန်သူတို့ တပ်နီတော်၏ လှုပ်ရှားမှုများကို ကြိုတင် သိနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ထိုမှားယွင်းမှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆုံးရှုံးမှုတို့ကို အဟန့်အတား ပြုရန် ကွဲချောင်းအရောက်တွင် တပ်နီတော်သည် နည်းပရိယာယ်သစ်ကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် မြားဦးသဏ္ဍာန် ဦးတည်ခြင်းအစား တပ်များကို ဖြန့်၍ရင်း၊ ခွဲ၍ရင်း ချီတက်ခဲ့ကြသည်။

တပ်နီတော်သည် ယန်စီမြစ်ကိုဖြတ်၍ ရုက်ချမ်းသို့ ဝင်မည့်အချိန်တွင် တပ်နီတော်၏ ချီတက်မှုကို မြောက်ဘက်မှ ဖြတ်တောက်ရန် ချန်ကေဂျိတ်သည် ဟူး၊ အန်ဟူးနှင့် ကိန်းဆီးရှိ တပ်များကို ပြန်လည်ရုတ်သိမ်းပြီး အနောက်ပိုင်း

ဒေသ၊ အရေးကြီး ဘော်များဖြင့် ပို့ပေးခဲ့သည်။ ထိုမျှသာမက မြစ်ကို ပြတ်သန်းကူးနိုင်မည့် နေရာမှန်သမျှတွင် ခံဘင်များ တည်ဆောက်သည်။ မြစ်၏ မြောက်ဘက်ကမ်းရှိ ကူးတို့ယာဉ်များကို နှစ်ပစ်သည်။ ရှိသမျှလမ်းများကို ပိတ် ဆို့သည်။ ထိုအနီးပတ်ဝန်းကျင် ရှိသမျှမှ စပါးများကို သိမ်းဆီး ပစ်ခတ်သည်။ ကွဲချောင်းရှိ တပ်များကို အင်အားပြည့်ရန်လည်း ကူမင်တန်တပ် အများအပြား အား တပ်ကူပို့သည်။ တပ်ရင်းအချို့ကိုလည်း ယူနန်နယ်စပ်သို့ လွှတ်ခါး။ လိုလုံ မယ်မယ် တပ်စုထားစေသည်။ ထို့ကြောင့်ကွဲချောင်းသို့ အနိများ ရောက်လာ သောအခါ အတားအဆီး အနှောင့်အယှက် အမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ခဲ့ရ လေတော့ သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကွဲချောင်းကို တပ်တို့သည် လေးလခန့် သိမ်းပိုက် ထား နိုင်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် ရန်သူတပ်ရင်း ၅-တပ်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သည်။ ကွဲချောင်း ဘုရင်ခံကို ဖမ်းမိခဲ့သည်။ တပ်သားသစ် ၂၀,၀၀၀-မျှ ရခဲ့သည်။ တနင်္လာလုံးရှိ ကျေး ရွာများ မြို့များသို့ သွားရောက်ကြခါ လူငယ်ကောဇာများ ရရေးအတွက် စည်းရုံး ခဲ့သည်။ လူထုစည်းဝေးပွဲများခေါ်ခါ အခြေအနေ ရှင်းပြခဲ့သည်။

အနိတို့တက်မှ ဆုံးရှုံးမှုကား ပျားစွာ နည်းပါးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း သူတို့သည် ယန်စီမြစ် ဖြတ်ကူးရေးအတွက် အခက်အခဲ တွေ့နေရသိရှိသည်။ ထို အတွင်း ချန်ကေရှိတ်သည် ရှိသမျှ အင်အားဖြင့် အနိများ မြစ်ဖျတ်နိုင်ရေးကို ကာကွယ်ထားသည်။ သူက အနိတို့ကိုပို၍ ဝေးသော အနှောက်အတားပိုင်းသို့မဟုတ် တိဘက်ရှိ မြေရိုင်းများသို့ အပြေးတိုင် မောင်းထုတ်နိုင်မည်ဟု မြှော်လင့်ထားသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စစ်ဦးစီးချုပ်ပျားနှင့် ပြည်နယ် ဘုရင်ခံများထံ သံကြိုးစာတွင် ချန်က တိုင်းပြည်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ ကြံမှုမှာသည် အနိများကို ယန်စီမြစ်၏ မောင်း ဘက်တွင် ပိတ်ဆို့ ထားနိုင်မအပေါ် တည်နေသည်” ဟု ပေါ်ပြခဲ့လေသည်။

ထိုသို့ ရှိနေရာမှ တပ်နီတော်သည် ၁၉၇၅ ခု မေလ စောစောပိုင်းတွင် တောင်ဘက်သို့ ချီတက်ပြီး ယူနန်နယ်သို့ ရုတ်တရက် ဝင်ခဲ့သည်။ တပ်နီတော်သည် ယူနန်နယ်၏ မြို့တော် ယူနန်ဖူနှင့် ဆယ်မိုင်ကွာအထိ လေးရက်အတွင်း အရောက် ချီတက် သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။ ချန်သည် အကူတပ်များကို ကွဲချောင်းမှ ယူနန်ဖူသို့ ဧလွတ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က ချန်နှင့် မဒန်ချန်ကေရှိတ်တို့ကိုယ်တိုင် ယူနန်ဖူတွင် မှီနေကြသည်။ နန်းကင်း ဗုံးကြဲ လေယာဉ်တို့သည် အနိတို့အပေါ် နေ့စဉ်ဗုံးမိုး ရွာချသည်။ သို့သော်လည်း ထိုတိုက်ခိုက်မှုများထဲမှပင် သူတို့သည် ခေါင်းထောင် ထဲခဲ့ကြလေသည်။ ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် ချန်တို့အတွက် စိုးရိမ် ထိတ်လန့်စရာတို့သည်

ဆုံးခမ်းတိုင်ခဲ့တော့သည်။ ယူနန်ပူသို့ တပ်နီတော်က ချီတက်ခြင်းသည်၊ တပ်စု အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်ပြီး တပ်နီတော် ပင်မတပ်များကား ထိုယူနန်မြစ် အပေါ် ပိုင်းရှိ လင်းကိုင်းဒေသမှ မြစ်ကို ဖြတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အနောက်ဘက်သို့ ချီတက်သွားကြောင်း ကြားသိရလေသည်။

ထိုအခြေအနေကို ချွန်ကသိသည်။ သူသည် များစွာ သဘောကျပီသည်။ သူသည် ပြောက်ဘက်ကမ်းရှိ သင်္ဘောများ၊ ဝေပံတော်များ၊ လှေများအားလုံးကို မီးရှို့ ဖျက်ဆီးပစ်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများကို လုပ်ခဲ့သည်။

သူတို့၏ ကံကြမ္မာကို မသိသေးဘဲ တပ်နီတော်သည် စစ်ကြောင်းသုံးကြောင်း ခွဲ၍ လင်းကိုင်းသို့အရောက် ချီတက်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူတို့ ရောက်သောအခါ မီးလောင်နေသည့် ယာဉ်များက ဆီးကြိုလျက်ရှိသည်။ ထိုအတွင်း နန်းကင်းလေသူရဲ များက အနီတို့ဖြစ်ကိုဖြတ်ရန် ဝါးတံတား ဆောက်နေကြောင်း သတင်းပေး ကြသည်။

ချွန်သည် သူ့ကိုယ်သူ ပို၍ ယုံကြည် စိတ်ချလာသည်။ တကယ်တော့ သူတို့၏ ဝါးတံတား တည်ဆောက်မှုမှာ ရက်သတ္တပေါင်းများစွာ ကြာမည်မဟုတ်ပါလော သို့သော်လည်း တညနေတွင် အံ့ဩစရာ ကောင်းလောက်အောင် တပ်နီတော် တပ်စုတစုသည် သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို တချိုးတဖုံ ပြောင်းစေခဲ့လေသည်။

သူတို့သည် တနေနှင့် တညအတွင်း ၈၅-မိုင် ခရီးကို ခြေလျင်လျှောက်ခဲ့ပြီး ကူးတို့များ အလွယ်တကူ ကူးနိုင်မည့် တခုတည်းသော မြစ်၏ တောင်ဘက်ကမ်းရှိ ချူပင်းခံတပ်သို့ အရောက် လာခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် ဖမ်းမိထားသော နန်းကင်း အရာရှိများ၏ စစ်ဝတ်စုံများကိုဝတ်ပြီး ခံတပ်တွင်းသို့ ဝင်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် မည်သူ၏ သံသယဖြစ်မှုမှမခံရဘဲ ခံတပ်တွင်းရောက်ပြီး ကူမင်တန် တပ်သားများ၏ လက်နက်တို့ကို အလွယ်တကူ သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ လေတော့သည်။

ခံတပ်၏တဘက် မြောက်ဘက်ကမ်းတွင် မော်တော်များ၊ သင်္ဘောများကို အကောင်းပကတိ တွေ့ရသည်။ (ကူမင်တန်တပ်တို့သည် သူတို့ထံ တပ်နီတော်တို့ ယခုကဲ့သို့ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ရောက်လာလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ယုံကြည်ထား၍ မော်တော်များ၊ သင်္ဘောများကို မဖျက်ဆီးဘဲ ထားသည်ဟု အကြောင်းပြုကြသည်) ညနေ မှောင်ပျိုးသောအခါ အနီတို့သည် ကျေးရွာ အရာရှိတို့ကို ဖမ်းဆီးခါ ကဘက်ကမ်းရှိ အစောင်များထံ အစိုးရတပ်သားအချို့ ရောက်လာကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် တဘက်ကမ်းသို့ ကူးလိုကြကြောင်း အော်ပြောစေသည်။ ကမ်းစောင့် စစ်သားများသည် သံသယ အနည်းငယ်မျှမဖြစ်ဘဲ၊ စစ်သားတဦးကို မော်တော်နှင့်

တပ်နီတော်ရှိရာသို့ အေးအေးဆေးဆေးလွတ်လိုက်သည်။ သို့ဖြင့် နန်းကင်း စစ်သား တို့၏ စစ်ဝတ်စုံကို ဝတ်ထားသော တပ်နီဟော့ တပ်ဖူးသည် မြောက်ဘက် ကမ်းသို့ ချောချော မောမော အနောက်အယုတ်မရှိ ရောက်ခဲ့လေသည်။

သူတို့တတွေ စစ်တန်းလျားပျားအတွင်းသို့ ဝင်စီးသောအခါ နန်းကင်းကပ် သားတို့သည် သေနတ်များဘေးချ၍ မာကျောက်စားနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူတို့ သည် အနိများက ဝင်စီးပြီး လက်နက်များ သိမ်းသည်အထိ သူတို့စိတ်ထဲတွင် ယုံဘဝက် ဖယုံတဝက် ဖြစ်နေကြသည်။ ဘယ် အတွက်ကြောင့်ဆိုသော် အနီ စစ် သားများ ယခုရှိနေသည့် နေရာနှင့် သူတို့နေရာမှာ အနည်းဆုံး သုံးရက်ကြာမျှ သွားရသောရိုးဖြစ်ပြီး ယခုကဲ့သို့ သူတို့ထံ အနိကပ်သားများ ပဖြေလင့်တံ ရောက်လာသည်ကို သံသယဖြစ်မိကြသည်။

ထိုသို့ ခံတပ်ကို အောင်မြင်စွာစီးပြီး နောက်စာနေ မွန်းလဲပိုင်းတွင် တပ်နီ တော် ပင်မ တပ်ကြီး၏ တပ်ဦးသည် ခံတပ်ရှိရာသို့ ရောက်လာသည်။ တပ်နီတော် အတွက် ယန်စိမြစ်ကို ဖြတ်ကူးရန်မှာ ယခုအခါ များစွာ လွယ်ကူနေပေပြီ။ သင်္ဘော ၆-စင်းက သူတို့ကို ၉-ရက်အတွင်း တဘက်ကမ်းသို့ ပို့ ပေးသည်။ တပ်နီတော် ပင်မတပ်များ အားလုံးသည် တဦးတယောက်မျှ အသေအပျောက်မရှိဘဲ ရှက်ချွမ်း နယ်ထဲသို့ ချောချောမောမော ဝင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဖြတ်ကူးမှု ပြီးသောအခါ အနီ တို့သည် ရှိသမျှ ကူးတို့ယာဉ်များကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည်။ ထို ကြောင့် ရှစ်ရက် အကြာတွင် တဘက်ကမ်းသို့ ရောက်လာသော ချန်ကေရှိတ် စစ်သားများကို တပ်နီ တော် စစ်သားတို့က တဘက်ကမ်းသို့ လက်ပစ်ကူးခွဲကြဟု လှောင်ပြောင်ခြင်း ပြုနိုင် ခဲ့သည်။

ဒေသ အမျက်ထွက်နေသော ချန်ကေရှိတ်သည် ရှက်ချွမ်းသို့ သွားခဲ့သည်။ သူသည် ရှက်ချွမ်းတွင် တပ်အင်အားကို ဖြည့်တင်းစုရုံးပြီး အနီတို့၏ ချီတက်မှုအား ပိတ်ပင်တားဆီးရန် စီစဉ်သည်။

ချန်ကေရှိတ်သည် စစ်ရေးစစ်ရာအရာ များစွာ အရေးကြီးသော ကာတွန်းပြစ် ကို အနီတို့ မဖြတ်သန်းနိုင်ရန် အခိုင်အမာ စီစဉ် ပြန်လေတော့သည်။

တာတူးသူရဲကောင်းများ

ခရီးရှည် ချီတက်ရာတွင် တာတူးမြစ်ကို ဖြတ်သန်းရခြင်းကား တပ်နီတော် အတွက် များစွာ အကြပ်အတည်းတွေစေသည်။ တခုတည်းသော အခက်အခဲ လည်း ဖြစ်လေသည်။

အကယ်၍ တပ်နီတော်သည် တာတူးမြစ် ဖြတ်သန်းရာတွင်အရေးနိမ့်ပါက အနီတို့မှာ လုံးဝ ချေမှုန်းခြင်းခံရမည့် အန္တရာယ်ရှိနေသည်။

တရုတ်ပြည်ရာဇဝင်၌ တာတူးမြစ်ကမ်းခြေတွင် ထင်ရှားသော စစ်ရေး စစ်ရာ အရေးနိမ့်မှုများ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံးအဖြစ်အပျက်ကား ၁၉ ရာစုနှစ် တွင် မင်းသားရှားတောက်ကိုင် ခေါင်းဆောင်သည့် တပ်သား ၁၀၀,၀၀၀ ပါဝင် သည့် သူပုန်တို့ကို တာတူးကမ်းခြေ၌ မန်ချူးလက်နက်ကိုင်တပ်များက လုံးဝချက် ဆီးနှိမ်နှင်းပစ်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ချန်ကေရှိတ်က တာတူးကမ်းခြေ တွင် ခေတ်ဟောင်းရာဇဝင်ကို ပြန်လည် ဆန်းသစ် စေမည်ဟု ကြိုးဝါးခဲ့သည်။ ထိုကမ်းခြေတွင် အနီတို့ လုံးဝအရေးနိမ့်စေရန်ကိုလည်း အစီအစဉ်များ ပြုလုပ် ထားသည်။

သို့သော်အာနိတို့သည် မင်းသားများတာကိုင်း အကြောင်းကို ကောင်းကောင်းသိခဲ့သည်။ ရှားတာကိုင်း၏ သုံးရှုံးမှုမှာ ဗြိတိန်တို့က နေ့ခင်းနေ့မကြာင့် ဖြစ်သည်ဆိုခြင်းကိုလည်း အာနိတို့သည် ဝေဘန်သုံးသပ်ပြီး ဖြစ်လေသည်။

တာတူး မြစ်ကမ်းသို့ ရောက်သောအခါ မင်းသားများတာကိုင်းသည် အိမ်ရှေ့မင်းသားဖြစ်မည့် ၎င်း၏သားဦးဖွားမြင်ခြင်းကို ဂုဏ်ပြုပူလုပ်ရန် ချီတက်မှုအား သုံးရက်မျှ ရုပ်နားစေခဲ့သည်။ ထိုသို့ရုပ်နားလိုက်ခြင်းကြောင့် ရန်သူများကို စစ်ဆင်ရန် အချိန်ပေးလိုက်သလို ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရန်သူများ၏ ပိတ်ဆို့မှု တို့ကိုလည်း စည်းကမ်းတကျ ပြုလုပ်နိုင်ရန် အချိန်ပေးလိုက်သလိုရှိခဲ့သည်။ သူ့အမှားသူ့အပြစ်ကို နောက်ကျမှသိပြီး မင်းသားသည် ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းထားသည့် ရန်သူများကို မထိုးဖောက်နိုင်ဘဲ စစ်ရှုံး ခဲ့ရလေတော့သည်။

ယခုအာနိတို့က ထိုအမှားကို ထပ်မံ မပြုလုပ်မိရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် မြောက်ဘက်ရူးစူးသို့ ချီတက်ခါ လွတ်လပ်သော လိုလိပ်တိုင်းရင်းသားများနယ်ထဲသို့ ဝင်ခဲ့သည်။ သစ်တောများထူသော တောင်များ ပေါသော ထိန်ဖမ်းမြေကို လိုလိပ် တိုင်းရင်းသားတို့သည် မည်သည့် တရုတ်အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုကိုမခံရဘဲ သီးခြားနယ်မြေအဖြစ်ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာကထဲက အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြလေသည်။

ထိုနယ်မြေကိုအာနိတို့ ဖြတ်သွားမည် ဆိုသောအခါ ချန်ကေရှိတ်သည် အာနိတို့ချီတက်ခြင်း နှောင့်နှေးတော့မည်၊ သူတို့တော့ အင်အားဆုတ်ယုတ် တော့မည် ဟု ယုံကြည်ခါ သဘောကျခဲ့လေသည်။ လိုလိပ်တို့သည် တရုတ်များကို တိုးစံတရပ်ကဲ့သို့ မုန်းတီးထားကြသည်။ သူတို့နယ်မြေ သူတို့နယ်စပ်တလျှောက်ကို မည်သည့်တရုတ်စစ်တပ်မျှ အကျအဆုံး မြောက်မြားစွာ မရှိဘဲနှင့် ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်းမပြုခဲ့ချေ။

သို့သော် အာနိတို့တွင် နည်းလမ်းရှိလေသည်။ သူတို့သည် ကူချောင်းနှင့် ယူနန်နယ်ရှိအိဒိုးရှမ်းတိုင်းရင်းသားနယ်မြေများကိုလွယ်ကူချောမေ့စွာဖြတ်သန်းခြင်း ပြုနိုင်ခဲ့လေသည်။ ထိုမျှသာမက ၎င်းတိုင်းရင်းသားများ၏ တပ်နိတော်သည် ပိတ်ဆို့အပြစ် ဆက်ဆံနိုင်ခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားအချို့ပင် တပ်နိတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

သူတို့သည် လိုလိပ် နယ်မြေသို့ ကိုယ်စားလှယ် တပ်နိတပ်စုတစုကို စေလွှတ်လိုက်သည်။ ထိုတပ်စုသည် လိုလိပ်တို့ နယ်စပ်ရှိ မြို့များ၊ ရွာများကို သိမ်းပိုက်ကြသည်။ ထို့နောက် ထိုမြို့များ၊ ရွာများရှိ ကူမင်တန် စစ်ဘုရင်ခံများက ပမ်းဆီး ချုပ်နှောင်

ထားသော လိုလိမ်အကြီးအကဲတို့အား အချုပ်မှသူတို့ ဒေသများသို့ ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်သည်။ ထိုအခါအကြီးအကဲများနှင့် ၎င်းတို့၏ နယ်သူနယ်သား များသည် အနိတို့အား ကောင်းချီး ဩဘာ ပြုကြလေတော့သည်။

တပ်ဦးအုပ်စုကို ဦးစီးသည့် စစ်ဗိုလ်သည် စစ်ဗိုလ်သည် ရှက်ချမ်းဒေသဆိုင်ရာ ကူမင်တန်စစ်တပ်၏ စစ်ဗိုလ်ဟောင်းဖြစ်ခဲ့၍ သူသည် လိုလိမ်တို့ ဓလေ့ကို နားလည်သည်။ လိုလိမ်တို့၏ ဘာသာစကားကိုပင် အနည်းငယ်ပြောနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားတို့သည် ဘယ်အတွက်ကြောင့် တရုတ်များအား မုန်းတီးကြသည်ကို သိထားခဲ့လေသည်။

သူသည် လိုလိမ်တို့ နယ်မြေအတွင်းဝင်ပြီး အကြီးအကဲများနှင့်ဆွေးနွေးပွဲလုပ်သည်။ သူက လိုလိမ်တို့သည် စစ်အာဏာရှင်များနှင့် ကူမင်တန်တို့ကို မုန်းတီးဆန့်ကျင်သလို အနိတို့ကလည်း မုန်းတီးဆန့်ကျင်ကြောင်း၊ လိုလိမ်တို့သည် သူတို့၏ လွတ်လပ်မှု တည်တန့်ရေးကို လိုလားကြရာ မိမိတို့ကလည်း တရုတ်ပြည် အတွင်းရှိ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသား များ၏ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ကို အလေးပေးရန် သတ်မှတ်ထားကြောင်း၊ လိုလိမ်တို့သည် တရုတ်များကို မုန်းတီးခဲ့ကြောင်း ဘယ်အတွက်ကြောင့်ဆိုသော် တရုတ်များသည် ၎င်းတို့ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခဲ့၍ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုတရုတ်များက 'တရုတ်ဖြူ' များ ဖြစ်ကြောင်း၊ တရုတ်ပြည်တွင် 'တရုတ်ဖြူနှင့် နှင့် တရုတ်နီ' ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မိမိတို့နှစ်ဦးစလုံး၏ ဘုံရန်သူဖြစ်သော တရုတ်ဖြူများကို တိုက်ရန် လိုလိမ်တို့က မိမိတို့နှင့် ပူးပေါင်းစည်းလုံးကြစို့ ဟု ရှင်းလင်းပြောပြ စည်းရုံးလေသည်။

လိုလိမ်တို့သည် စစ်ဗိုလ်၏ စကားကို စိတ်ဝင်စားစွာ နားထောင်ကြလေသည်။ ထို့နောက် သူတို့၏ လွတ်လပ်ရေး ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် အဖြူများကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် တရုတ်နီအား ကူညီရန် သေနတ်နှင့် ကျည်ဆံများကို တောင်းကြလေသည်။ ထိုအခါ သူတို့တတွေ အံ့ဩလောက်အောင်ပင် အနိများက သေနတ်နှင့် ကျည်ဆံများကို ပေးကြလေသည်။

သို့ဖြင့် ဘေးရန်ကင်းစွာဖြင့် လိုလိမ်တို့နယ်မြေကို တရုတ်နီတို့ ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့် ရခဲ့လေတော့သည်။ ထိုမျှသာမက တာတူးမြစ်သို့ ချီတက်ပြီး သူတို့၏ ဘုံရန်သူကို တိုက်ခိုက်ရန် လိုလိမ်ရာပေါင်းများစွာသည် တပ်နီတော်နှင့် လိုက်လာခဲ့ကြလေသည်။

နံပါတ် ၁ တပ်နီအုပ်စုသည် ထူထပ်လော တောတောင်များထဲမှဖြတ်၍ ကမ်းနံဘေးရှိ အန်ဂျင်ချန်းမြို့လေးသို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်ခဲ့သည်။ သူတို့သည်

မြို့လေးအနီးရှိ တောင်ကုန်းလေးတခုပေါ်မှ အခြေအနေကို လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ဝမ်းသာထူးကောင်းလောက်အောင်ပင် ကူးတို့သင်္ဘောသုံးစင်း ရှိသည့်အနက် သင်္ဘောတစ်စင်းကို တောင်ဘက်ကမ်းတွင်တွေ့ရလေသည်။

မြစ်၏ တဘက်ကမ်းတွင် ရုက်ချွမ်းပြည့်နယ် အာဏာရှင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လျှိုဝင်ရိုး၏ စစ်တပ်တပ် ရှိနေသည်။ အခြားစစ်တပ်များ (နန်ကင်း၏အကူ တပ်များအပါအဝင်)သည် တာတူးသို့ ချီတက်လာနေဆဲရှိလေသည်။ ထိုအခြေ အနေသည် အနီတို့အတွက် ကံကောင်းစေသည်ဟု ဆိုရပေတော့မည်။ အမြစ်က တော့ ဒီလို....။

မြစ်၏မြောက်ဘက်ကမ်းရှိအဖြူစစ်တပ်၏တပ်ရင်းမှူးကား ထိုဒေသသား ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အနီတို့ ဖြတ်သန်းလာရမည့်ဒေသ၊ အနီတို့ မြစ်ရိပ်ကမ်းသို့ မည်မျှအချိန်ကြာကြာ လာရမည်ကိုလည်း သူကသိထားသည်။ ထို့အပြင် သူ့ ဇနီးမှာ အန်ဂျင်ချန်းမြို့သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် အနီတို့မရောက်မီတောင် ဘက်ကမ်းသို့ ကူးခါ ဆွေမျိုးများ၊ မိတ်ဆွေများနှင့် ရံဖန်ရံခါ ဆီသလို တွေ့ဆုံ လေသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့လေးသို့ တပ်ရင်းမှူးရောက်နေချိန် အနီတို့က ရုတ်တ ရက်မြို့လေးကို ငင်ရောက် သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ သူတို့သည် တပ်ရင်းမှူးကို ဖမ်းမိလိုက်ရုံမက၊ သူ့ မော်တော်ဖြင့်ပင် မြောက်ဘက်ကမ်းသို့ ကူးခဲ့ကြလေတော့ သည်။

တပ်စုငါးစုမှ တပ်သား ၁၆ ဦးစီရွေးပြီး ပထမ အသုတ်အဖြစ် မြစ်ကို ဖြတ်စေသည်။ တောင်ဘက်ကမ်းတွင် ကျန်ခဲ့သည့် တပ်သားများသည် တောင် ကုန်းပေါ်၌ စက်သေနတ်တို့ကို နေရာယူပြီး တဘက်ကမ်းရှိ ရန်သူ၏ ပစ်မှတ်များ အား ချိန်ရှယ်ထားကြသည်။

အချိန်ကား မေလဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ် များမှ ရေများဆင်းပြီ ဖြစ် သည်။ ရေသည်အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် စီးဆင်းနေသည်။ ယန်စီမြစ်တက်လည်း တာတူး မြစ်က ကျယ်ဝန်းသည်။ ကူးတို့မော်တော်သည် ၂-နာရီမျှ မြစ်ကို ဖြတ်ကူးပြီး တဘက်ကမ်းသို့ ဆိုက်ကပ်မိလေသည်။ တောင်ဘက် ကမ်းပေါ်မှ မြို့သူမြို့သား တို့သည် အသက်ရှူပြင်းပြင်းဖြင့် အနီစစ်သားများ၏ စွန့်စားမှုကို ကြည့် နေကြသည်။

မြို့သူ မြို့သားတို့သည် ရန်သူ့ သေနတ်ကျည်ဆံများ အောက်သို့ အနီစစ် သားများ ရောက်သွားသည်ကို တွေ့ရသည်။ အနီတို့အတွက် ပြီးဆုံးခြင်း ရောက် လေပြီဟု သူတို့က ယုံကြည်မိကြသည်။ သို့သော်....

တောင်ဘက်ကမ်းခြေမှ အနီတို့၏ စက်သေနတ် သံများ အဆက်မပြတ် ထွက်ပေါ်လာသည်။ တပ်သားတစ်စုကမ်းပေါ် တက်သွားသည်ကို တဘက်ကမ်းမှ ကြည့်နေသူတို့က တွေ့ရသည်။ အနီတို့သည် အကာအကွယ်ကို အလျင်အမြန် ယူကြသည်။ ထို့နောက် သူတို့ကို အပေါ်မှစီးပြီး ပစ်နေသည့် ရန်သူတို့၏ ကျောက်ဆောင်များပေါ်သို့ ဂရုစိုက် တွယ်တက်နေကြသည်။ ကျောက်ဆောင် များပေါ်ရောက်လျှင် စက်သေနတ်များကိုနေရာယူလိုက်ကြသည်။ ခဏကြာလျှင် သူတို့သည် မြစ်ကမ်းပါးတလျှောက်ရှိ ရန်သူများ၏ ကတုတ်များ အတွင်းသို့ လက်စံဖုန်းများ တလုံးပြီးတလုံး ပစ်သွင်းကြလေတော့သည်။

ချက်ချင်းဆိုသလိုပင် အဖြူတို့၏ ပစ်ခတ်မှုသည် ရပ်သွားသည်။ ကတုတ် များထဲမှ ထွက်ပြေးကြသည်။ အနီ စစ်သားတို့သည် ကူးတို့ သိပ်ကမ်းကို လုံးဝ သိမ်းပိုက် မိကြလေတော့သည်။

ပထမ မော်တော်သည် အခြားမော်တော် နှစ်စင်းနှင့် အတူ တိုက်ပွဲ မပြီးမီအတွင်း တောင်ဘက်ကမ်းသို့ ပြန်လာသည်။ ဒုတိယအသုတ်အဖြစ် မော် တော်တစ်စင်းလျှင် စစ်သား ၈၀ ခန့် လိုက်ပါသွားသည်။ သို့ဖြင့် တဘက်ကမ်းရှိ ရန်သူများ လုံးဝ ဆုတ်ခွာသွားကြလေတော့သည်။ ထိုနေ့နှင့်ထိုည၊ ထို့နောက် နောက်တနေ့...နောက်တနေ့များတွင် ကူးတို့မော်တော် သုံးစင်းသည် တောင်နှင့် မြောက်ဘက်ကမ်းကို လူးလားခေါက်တုန်းကူးခါ အနီစစ်သားများကို သယ်ယူခဲ့ လေသည်။ တပ်ရင်းတရင်းလုံးပင် မြောက်ကမ်းသို့ ရောက်ခဲ့လေတော့သည်။

တာတူးမြစ်ကား ရေးစီးသန်သထက် သန်လာသည်။ မြစ်ကိုဖြတ်ကူးရေး သည် ခက်ခဲသထက် ခက်ခဲလာလေပြီ။ တတိယနေ့တွင် မြစ်ကို ဖြတ်ကူးရာ၌ ၄-နာရီမျှ ကြာခဲ့သည်အထိဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစံချိန်အတိုင်း ဆိုပါက တပ်နီတော် ပင်မတပ်များအားလုံး တိရစ္ဆာန်များ၊ ရိက္ခာများ မြောက်ဘက်ကမ်းသို့ ရောက် ရေးအတွက် ရက်သတ္တပတ် အတန်ကြာ လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအတိုင်း ဆိုပါက သူတို့တတွေ မြောက်ဘက်ကမ်းသို့ အားလုံးခြေချမိသည်နှင့် ရန်သူတို့၏ ဝိုင်းဝန်း ပိတ်ဆို့ထားမှုကို ခံရမည်ကား သေချာနေတော့သည်။

မြို့လေးဆီသို့ ချီတက်လာသော တပ်များပေါ်သို့ ချန်ကေရှိတ်လေယာဉ် ပျံက တွေ့ရှိခါ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လာကြလေပြီ။ ထိုမျှသာမက ရန်သူ၏တပ်များ သည် အရှေ့တောင်မှ၎င်း၊ မြောက်ဘက်မှ၎င်း ချီတက်လာနေကြပြီဖြစ်သည်။

လင်ပိုင်းအို၏ အမိန့်ဖြင့် စစ်ကွန်ဖရင့်ကို အရေးတကြီး ပြုလုပ်ကြသည်။ ကွန်ဖရင့်ကို ချူတေး၊ မော်စီတုန်း၊ ချူအင်လိုင်၊ ပင်တာဟူးနှင့် တပ်နီတော်

ခေါင်းဆောင်များတက်သည်။ ကွန်ဖရင့်မှ ဆုံးဖြတ်ချက်တခုချပြီး ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလည်း ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

အနီဂျင်ချွန်း၏ အနောက်ဘက် လီ ၄၀၀-အကွာတွင် မြင်ကမ်းပါးများ မြင့်စောက်ပြီး မြစ်သည်ကျဉ်းသွားသည်။ ထိုနေရာတွင် ကူမင်တန်များ ပြုလုပ်ထားသော ကြိုးတံတားတခုလည်းရှိသည်။ ထိုတံတားသည်ကား အနီတို့အတွက် ဖြစ်ကို နောက်ဆုံးဖြတ်ကူးနိုင်သည့် လွတ်မြောက်ရေးလမ်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘီနပ်မဲ တပ်နီတော်သည် မြင့်သော ကျောက်ဆောင်များ၊ ခါးအထိနက်သည့် ရွှံ့ပွဲများထဲမှ ဖြတ်ပြီး ထိုဒေသသို့ ချီတက်ခဲ့ကြသည်။ အကယ်၍ သူတို့တတွေ ထိုဒေသရှိ စစ်ဘုရင်ခံ လျူတုန်းချီကိုဖမ်းမိလျှင် အားလုံးသည် ရှက်ချွမ်းအလယ်ပိုင်း ဒေသကို ဖြတ်ကူးနိုင်မည်။ အကယ်၍ သူတို့ဘုရင်ခံကို မဖမ်းမိနိုင်လျှင်?

အကယ်၍ သူတို့အရေးခိုမိခဲ့လျှင် လိုလိမ့်နယ်ရမြေထဲသို့ဆုတ်ခါ ယူနန်နယ်သို့ ပြန်ဝင်ရမည်။ ထိုကမ္ဘာဆင့် တိဘက်နယ်စပ်သို့ ချီတက်ကြမည်။

တောင်ဘက်ကမ်းရှိ တပ်နီတော် အနောက်ဘက်သို့ ချီတက်သောအခါ မြောက်ဘက်ကမ်းသို့ ဖျောက်နေသည့် တပ်နီတော် တပ်ရင်းကလည်း အနောက်ဘက်သို့ ချီတက်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် ညအချိန်များတွင်ပင် ရပ်နည်းခြင်း ပံ့ပိုးမိဒုတ်များထွန်း၍ ချီတက်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် နေ့ညမရွေးချီတက် ခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် အစာစားရန်နှင့် ရပ်နားရန် ဆယ်မိနစ်သာနားကြသည်။ ထိုအတွင်း တွင်ပင် စစ်သားများသည်၊ ယနေ့ခရီး၏ မည်မျှအရေးကြီးပုံအား ရှင်းပြသည့် နိုင်ငံရေးမှူးတို့၏ ရှင်းလင်းချက်များကိုလည်း၊ နားထောင် ကြရ လေသည်။ အောင်မြင်ခြင်းသည် သူတို့အတွက် ရှုံးနိမ့်ခြင်းသည် သူတို့သေမင်း-

ဒုတိယနေ့တွင် မြောက်ဘက်ကမ်းရှိ တပ်နီတော်ကို ရှက်ချွမ်းတပ်များက စတင်တိုက်ခိုက်ခြင်းပြုသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့၏ ချီတက်မှု တန့်သွားသည်။ တောင်ဘက်ကမ်းတွင်ကား ချီတက်မြို့ သို့သော်လည်း သူတို့သည် မှန်ပြောင်းများဖြင့် ကြည့်ရာ တံတားရှိရာသို့ လျှူ၏စစ်ကူတပ်များသွားနေ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုနေ့တနေ့လုံး ရန်သူတပ်များနှင့် အနီတို့သည် ဟိုဘက်ကမ်း၊ ဒီဘက်ကမ်း အပြိုင်ချီတက်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ပင်ပန်းနေသော အဖြူစစ်သားများသည် ပကြာခဏ အနားယူခြင်း၊ အနားယူချိန် ကြာမြင့်ခြင်းတို့ကြောင့် အနီတို့သည် ခရီးတွင်ခဲ့သည်။ ခရီးသာခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း အနီတို့ တံတားသို့ရောက်သောအခါ စိတ်ပျက်စရာ အခြေအနေနှင့် တွေ့ရလေတော့သည်။

သူတို့တတွေ့ရောက်သောအခါ တံတားပေါ်တွင် ခင်းထားသည့် ဖျဉ်ပြား-
တဝက်ခန့် ဖယ်ထားသည်တို့ တွေ့ရသည်။ သံကြိုးများကသာမြစ်၏ တဘက်ကမ်း
ထိ တွဲလွဲကျနေသည်။ တံတား၏ တဘက်အစွန်း မြောက်ဘက်ကမ်းတွင် ရန်သူ့
စက်သေနတ်များ အသင့်နေရာယူထားသည်။ စက်သေနတ်များ နောက်တွင်
ကူမင်တန် တပ်ရင်းတပ်စာမျှရှိသော စစ်သားများရှိနေသည်။

အမှန်မှာမူ အဖြူတို့သည် တံတားကို လုံးဝ ဖျက်ဆီး ပစ်သင့်သည်သာ
ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရှက်ချမ်းနယ်သားတို့သည် သူတို့၏ ရှားပါးလှသော တံတား
များကို နှမြောတတ်သည့် စိတ်ထားများရှိနေသည်။ သူတို့ အနေဖြင့် တံတားကို
ဖျက်လိုက်မည် ဆိုပါက ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးမှာ မလွယ်ကူ၊ ငွေကုန် ကြေး
ကျလည်း များလွန်းသည်။ တဘက်တွင်လည်း တံတားပေါ်မှ တွဲလွဲကျနေသော
သံကြိုးများကို အားကိုးပြီး အနီတို့သည် မိုက်မဲစွာဖြင့် ဖြတ်ကူးလိမ့်မည်မဟုတ်
သူတို့က ယုံကြည်ထား၍ တံတားကိုလုံးဝမဖျက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သို့သော်လည်း အနီတို့သည် အဖြူတို့ ပထင်ခဲ့သည်များကို လုပ်ခဲ့
လေတော့သည်။

အနီတို့အတွက် အချိန်ကို အနည်းငယ်မျှ မဖြုန်းနိုင်၊ အဖြူ တပ်ကုများ
ရောက်မလာမီအတွင်း တံတားကို လုံးဝသိမ်းပိုက်ရမည် ဖြစ်သည်။ အနီတို့သည်
အသေခံတပ်များကို ရွေးရလေတော့သည်။ အနီစစ်သားတို့သည် သူတို့အသက်ကို
စတေးရန်အတွက် တယောက်ပြီးတယောက် အရှေ့သို့လှမ်းထွက် လာကြသည်။
နောက်ဆုံး အသေခံတပ်သား ၃၀ ရွေးလိုက်သည်။

လက်ပစ်ဗုံးများနှင့် ကျည်ဆံအသင့် ထိုးထားသည့် သေနတ် များကို
အသေခံ တပ်နီသားတို့၏ ကျောကုန်းများတွင် ချည်ပေးလိုက်သည်။ ထို့နောက်
သူတို့သည် တယောက်လက်ကို တယောက်ဆွဲရင်း တံတား၏ သံတန်းများရှိရာသို့
သွားကြသည်။ တဘက်ရှိ ရန်သူ့ ခံတပ်များ အတွင်းသို့ အနီတို့၏ စက်သေနတ်
များက ဒလစ်ပစ်သွင်းသည်။ အဖြူတို့ကလည်း စက်သေနတ်နှင့် ပြန်ပစ်သည်။
ထို့နောက် တံတားဆီတိုးလာသည့် အသေခံ တပ်သားများအား ပစ်ကြဲပြန်သည်။
ပထမဆုံးကောင်းသည် ထိမှန်ပြီး ငရုတ်ထိုးကျသွားသည်။ ထို့နောက် ဒုတိယ
ထို့နောက် တတိယ...။

အနီတို့ သံကြိုးများရှိရာသို့ ရောက်သောအခါ တံတား အခင်းများက
သူတို့ကို အကာအကွယ် ပေးသကဲ့သို့ ရှိလေတော့သည်။

ခေါင်းဆောင်များ
ချက်ကိုလည်း ချုပ်
အနက်
မြင့်စောက်
ထားလေ့ရှိပါသည်။

ကိုယ်ကိုယ်ကို အသေခံ၍ တိုက်သည် စစ်သားများ
သည် ကြိမ်တစ်မျှ မတွေ့ဘူးချေ။ သူတို့တတွေ့သည်
သူရူးများလော- ဘုရားသခင်လော? အယူသီး
တို့သည် တဖြေးဖြေး သံသယများ ဖြစ်လာကြ

မြစ်ကို နှုတ်၏ ဝိတ်ဝါတ်မှာ လျော့ရဲလာသည်။ အချို့သည် သေနတ် ပစ်ရမည်
ကိုပင် မေ့ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးအနိစစ်သားတိုင်းသည် တံတားခင်းပေါ်သို့တွယ်
တက်ခဲ့သည်။ သူသည် လက်ပစ်ဗုံးများကို တလုံးပြီးတလုံး ဖြုတ်ခါ ကတုတ်
များအတွင်းသို့ အသေအချာ ချိန်ပြီး ပစ်သွင်းလေသည်။ နောက်ထပ် အနိစစ်
သားတို့သည် တံတားပေါ်သို့တက်လာပြန်သည်။ အဖြူတို့၏ စက်သေနတ် ပစ်
ကွင်းသို့ လက်ပစ်ဗုံးများ တလုံးပြီးတလုံး ပစ်သွင်းကြပြန်သည်။

ချက်ခြင်းဆိုသလိုပင် တောင်ဘက် ကမ်းမှ တပ်နီတော်-အခွန်ရှည်ပါစေ
တော်လှန်ရေးကြီး အခွန်ရှည်ပါစေတော့တူးသူရဲကောင်းသုံးဆယ် အသက်ရာကျော်
ရှည်ပါစေ... ဆိုသော အသံများ တခွန်က ထွက်ပေါ်လာသည်။

အဖြူတို့သည် ကတုတ်တွင်းမှ တဦးပြီးတဦး ထွက်ပြေးကြသည်။ စက်သေ
နတ်များကား ပစ်မည့်သူမရှိတော့။ ထိုအတွင်း အန်ဂျင်ချင်းမှ ဖြတ်ကူး ခဲ့သော
အနီတပ်ရင်းသည် ရောက်လာခါ အဖြူများအား ရိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်သည်။ အဖြူ
တပ်သားများက လုံးဝဆုတ်ခွါ ထွက်ပြေးကြလေတော့ပြီ။

၂-နာရီခန့် ကြာသောအခါ တပ်နီတော် ပင်ပတပ်များ အားလုံးသည်
စစ်ချီတေးသံများနှင့်အတူ တာတူးမြစ်ကို အောင်မြင်စွာ ဖြတ်ကူး ကြလေတော့
သည်။

ထိုသူရဲကောင်းများအနက် တဦးကို ကျွန်တော်သည် နင်ရှားတွင် တွေ့ခဲ့
ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် သူသည် အသက်အစိတ်လောက်ရှိ လူငယ်သာ ဖြစ်သေး
သည်။

မြက်ရိုင်းပင်ကြီးများကိုဖြတ်ကျော်ခြင်း

တာတူးမြစ်ကို အောင်မြင်စွာ ဖြတ်ကူးပြီးသောအခါ အနီတို့သည် ရှက်ချမ်းအနောက်ပိုင်းတွင် လှုပ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်တော့သည်။ သို့သော် သူတို့အတွက် အခက်ခဲများ၊ ကြိုးစားစရာများကား ရှိနေသေးသည်။ သူတို့သည် မိုင် ၂,၀၀၀ ခရီးကို ချီတက်ရန် ရှိနေသေးသည်။ သူတို့ရှေ့တွင် ကြီးမားသော တောင်တန်း ခုနှစ်လုံးကို ကျော်ဖြတ်ရဦးမည် ဖြစ်လေသည်။

တာတူးမြစ် မြောက်ဘက်ရှိ ပေ ၁၆,၀၀၀ မြင့်သော ကြီးမားသည့် နှင်းတောင်ကို အနီတို့ တက်ခဲ့ပြီးနောက်၊ နှင်းများ၊ မြူခိုးများကြားမှ အနောက်ဘက်ရှိ တိဘက်ပြည်ကို လှမ်း၍ မြင်ရသည်။

အနီတို့အတွက် ပိုးဟုန်းကန်တောင်ကြီးမှ အဆင်းခရီးကား အန္တရာယ်အများဆုံးနှင့် ခက်ခဲမှု အရှိဆုံးပင်။ သူတို့သည် ခါးဝက်အထိရှိသော ရွှံ့အိုင်ကြီးများထဲမှ ဖြတ်သန်းကြရသည်။ ဝါးလုံးရှည်ကြီးများကို လက်ကိုင်အဖြစ် ဆွဲ၍ သွားလာကြရသည်။ အဲဒီကအဆင်းမှာ ဟု မော်စီတုန်းက ပြောပြဘူးသည်။

“ကျွန်တော်တို့ စစ်တပ်ရဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး တိရစ္ဆာန် သုံးပုံ နှစ်ပုံ ဆုံးရှုံးခံရ တယ်။ နွားတို့ကို သူတို့တတွေ လိမ့်ကျသွားတယ်ဆိုရင် ပေါ်မလာပြန်တော့ဘူး”

သူတို့သည် ဆက်လက်၍ တောင်တန်းများကို တက်ခဲ့သည်။ ချွေးလီး တောင်တန်းကို တက်ရာတွင် တိရစ္ဆာန်များ၊ လူများ အများအပြား ထပ်မံ ဆုံး ရှုံးရပြန်သည်။ သို့ဖြင့် နောက်ဆုံး ၁၉၃၅-ခု ဂျူလိုင်လ ၂၀-ရက်နေ့တွင် အနိ တို့သည် မာဆိုကိုင်းဒေသသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုဒေသတွင် သူတို့ အမှတ် ၄ တပ် ရင်းနှင့်ရင်း၊ ဆန်းပန်းဆီဗီယက် ဒေသများနှင့်ရင်း၊ ပူးပေါင်း မိလေတော့သည်။ ထိုနေရာတွင် သူတို့သည် အချိန်ကြာစွာ အနားယူကြ လေသည်။

ကိုန်းဆီးမှ ကိုးလ စောပြီး ထွက်ခဲ့သည့် တပ်သား ၉၀,၀၀၀ ပါသော တပ်နီတော်မှာ ထိုဒေသတွင် ဆိုမိကြသောအခါ တပ်သား ၄၅,၀၀၀ မျှသာ ပါလာတော့သည်။ ကျန် ၄၅,၀၀၀ မှာ သေသုသေ အဖမ်းခံရသူ ခံရရှိခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သူတို့အတွက် ခရီးစဉ် တလျှောက်လုံးတွင် အောင်မြင်မှုများ ရခဲ့ လေသည်။

သူတို့သည် ဟူနန်၊ ကွီ ချောင်နှင့် ယူနန်နယ်များတွင် တပ်နီ အုပ်စုများကို လယ်သမားများအား စည်းရုံးရန် ချန်ထားခဲ့သည်။ ဖမ်းမိသော ရိုင်ဖယ်ရာပေါင်း များစွာကို တောင်သူ လယ်သမားများ လက်တွင်းသို့ ပြန်လည် ဝေခြမ်းပေးခဲ့သည် ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ကိန်းဆီးမှ ရှက်ချမ်းသို့ လာရာ လမ်းတလျှောက်မှာ နန် ကင်းတို့အတွက် အန္တရာယ်များသည့် ခရီးကြမ်းများအဖြစ် တည်ရှိ နေလေ တော့သည်။

ဟူနန် မြောက်ပိုင်းတွင် ဟိုလုန်းသည် ဆိုဗီယက် နယ်ပယ်ကို တည်ထောင် ထားနိုင်ဆဲရှိသည်။ သူသည် တပ်နီ တပ်စုများနှင့် ဆက်သွယ်မှုရခဲ့သည်။ ယခုအခါ ထိုဒေသတွင် တောင်သူ လယ်သမား တပ်စုများသည် မသိမသာ လှုပ်ရှားလျက် ရှိပေပြီ။

ကိန်းဆီးအနီးများကား ခရီးစဉ် တလျှောက်တွင် မိတ်ဆွေများဖွဲ့နိုင်ခဲ့သည်။ ရန်သူ အင်အားကိုနည်းစေနိုင်သမျှ နည်းစေခဲ့သည်။ သူတို့ချီတက်ရာ လမ်းတလျှောက် တွင် သူတို့ကို ထောက်ပံ့သူများကား အထက်တန်းစားများ၊ မြေရှင်ကြီးများ၊ အထူးရဲများ၊ အရာရှိဆိုးများတို့ ဖြစ်လေသည်။ အနီတို့သည် ထိုလူတန်းစားများကို ဆန့်ကျင်သလောက်၊ ဆင်ရဲသားများကိုမူ ကာကယ်မှုပြုခဲ့သည်။ စားနပ် ရိက္ခာ များကား အနီတို့အတွက် ပိုလျှံခဲ့သည်။ သယ်ပိုးနိုင်သည်ထက် ရခဲ့သည်။ ထို့

ကြောင့် အပိုအလျှံ များကို ရောက်လေရာ အရပ်ရှိ ဆင်းရဲသားတို့အား ဝေခြံပဲ
ခဲ့လေသည်။

ယူနန်တွင် အနီတို့သည် ဝက်ပေါင်ခြောက် တန်ပေါင်းများစွာကို သူငှာ
ကုန်သည်ကြီးတို့ထံမှ ရခဲ့သည်။ ထိုအခါ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရွာများသာမက မိုင်
များစွာ ကွာဝေးသောအရပ်မှ ဆင်းရဲသားများပင် သူတို့ အခမဲ့ရမည့် ဝေစုများကို
လာရောက် တောင်းခံယူကြသည်။ ထို့အတူပင် တန်ပေါင်းများစွာသော ဆား
တို့ကိုလည်း ဝေခြမ်းခြင်း ပြုခဲ့လေသည်။

ကွီချောင်းတွင်လည်း မြေပိုင်ရှင်ကြီးများ၊ အရာရှိကြီးများ၏ ခြံထဲမှ ဘဲ
များကိုအနီတို့မြှောက်များစွာ ဖမ်းဆီးမိခဲ့သည်။ အနီတိုင်း၏ အဆိုအရ သူတို့သည်
ဘဲသားကို မုန်းသည်အထိ ရက်ပေါင်းများစွာ စားခဲ့ရသည်ဟု သိရသည်။

ကိန်းဆီးမှ အထွက်တွင် ပြည်နယ်ဘက်မှ နန်းကင်း ငွေခံဂါးများ ငွေစက္ကူ
မြောက်မြားစွာကို အနီတို့ ယူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လမ်းတလျှောက်တွင် လိုသမျှ
ပစ္စည်းများကို သူတို့သည် ငွေဖေါဖေါသီသီဖြင့် ဝယ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ အနီတို့သည်
မြေငှားစာချုပ်များကို ဖျက်ဆီးပေးခဲ့သည်။ အခွန်အကောက်များကို လျော်ပစ်ခဲ့
သည်။ ဆင်းရဲသား တောင်သူ လယ်သမားများကို လက်နက် တတ်ဆင်ပေးခဲ့သည်။

ရှက်ချွမ်း အနောက်ဒေသမှတစ်ပါး ရောက်လေရာတွင် ၎င်းတို့သည် ကြို့ဆို
ခြင်းခံရကြောင်းနှင့် အနီတို့က ကျွန်တော်ကို ပြောပြသည်။ သူတို့၏ ကျော်ကြားမှု
သတင်းများသည် သူတို့မရောက်မီ ကြို့တင် ရောက်နေတတ်သည်။ အချို့ဒေသရှိ
အဖိနှိပ်ခံ လယ်သမားများသည် သူတို့အလာကိုပင် မစောင့်နိုင်ဘဲ ကိုယ်စားလှယ်
များလွှတ်ပြီး သူတို့လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးပါဟု မေတ္တာရပ်ခံ
သည်များလည်း ရှိသေးသည်။ သူတို့သည် အနီတို့၏ နိုင်ငံရေး ဝါဒဖြန့်မှုကိုကား
ကောင်းစွာ နားမလည်ခဲ့ကြ။ တောင်သူလယ်သမားတို့က တပ်နီတော်ကို 'ဆင်းရဲ
သားများ၏ စစ်တပ် ဟူ၍သာ နားလည် ခဲ့ကြသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထိုအသိ
ကပင် အနီတို့အတွက် လိုလောက်မှုရပေပြီ။

မာအိုကိုင်းနှင့် မိုကုန်းတွင် အနီတပ်ပေါင်းစုသည် ရက်သတ္တပတ် သုံးပတ်
ကြာမျှ အနားယူလေသည်။ ထိုသို့အနားယူစဉ်အတွင်း ပါတီနှင့် ဆိုဗီယက်အစိုးရ
ကိုယ်စားလှယ်များသည် အနာဂတ် ကာလအတွက် ဆွေးနွေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့
လေသည်။

ထိုအချိန်တွင် တပ်နီတော်၏ အင်အားကို စမ်းစစ်ကြည့်ရန် လိုလေသည်။
ဟိုနန်မှ ရှက်ချွမ်းသို့ ချီတက်ခဲ့သော တပ်နီတော် တပ်ရင်း ၄ ကို ရှူရှိုန်းချိန်းနှင့်

ချန်ကျူဟိုက် ခေါင်းဆောင်ခဲ့သည်။ သူတို့၏ လုပ်ရင်းကား ခရီးစဉ်တလျှောက်
အောင်မြင်မှုများဖြင့်သာ ပြည့်သိပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၅-ခုနှစ် ဝျူလိုင်လတွင် တောင်
ပိုင်းမှ ချီတက်လာသော တပ်နီတော်နှင့် တပ်ရင်း ၄-ပေါင်းမိသောအခါ စစ်သား
အင်အား ၁၀၀,၀၀၀ နီးပါးရှိခဲ့လေသည်။

အနာဂါတ် အစီအစဉ်အဖြစ် တပ်နီတော်ကို နှစ်ပိုင်း ပိုင်းလိုက်သည်။
တောင်ပိုင်းမှလာသည့် တပ်နီတော်(၅၀,၀၀၀-ခန့်)သည် မြောက်ဘက်သို့ ဆက်
လက်ချီတက်ရန်နှင့် တင်ရင်း ၄-နှင့် ကျန် စစ်သားများသည် ရှက်ချွမ်းတွင် တပ်စွဲ
နေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဆက်လက်၍ ချီတက်ရန်နှင့် ပတ်သက်၍ ခေါင်းဆောင်များ အတွင်း
သဘောထားကွဲခဲ့လေသည်။ ချန်ကျူဟိုင်းနှင့် ဂျူရှီန်းချိန်းတို့က ရှက်ချွမ်းတွင်သာ ဆက်
လက် နေထိုင်ခါ ယန်စီတောင်ပိုင်း၌ ကွန်မြူနစ် ဩဇာ လွှမ်းမိုးရေးအတွက် ဆောင်
ရွက်လိုသည်။ သို့သော် မော်စီတုန်း ချူတေးနှင့် အခြားခေါင်းဆောင် အများ
အပြားက မူလ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း အနောက်မြောက်သို့ ဆက်လက် ချီတက်ရန်
ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။

ထိုသို့ အနီတို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချရန်အတွက် သဘောထား ကွဲပြားမှုကိုညှိနှိုင်း
ဆွေးနွေးနေရ၍ အနှောင့်အယှက် နှစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

၎င်းတို့မှာ(တစ်) ချန်ကျေရှိုတ် လက်နက်ကိုင်တပ်များ ရှက်ချွမ်းနယ်အတွင်း
သို့ တစ်မုံစီမံ ဝင်လာနိုင်ခြင်း၊ (နှစ်) ရှက်ချွမ်းရှိ မြစ်များ ငေစီးသန်ချိန် ငောက်
လာပြီး ကူးဖြတ်ရသည်မှာ မလွယ်ကူခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။

ဩဂုတ်လတွင် နံပါတ် ၁-တပ်နီအုပ်စုကို ရှေ့တော်ပြေးအဖြစ် ထားပြီး၊
တပ်နီတော်သည် မြောက်ဘက်သို့ ချီတက်ခဲ့သည်။ ကျန်တပ်များကို ချူတေးက
ဦးဆောင်စေပြီး ရှက်ချွမ်းတွင် ထားခဲ့သည်။

မြောက်ဘက်သို့ ချီတက်သွားသူများအား လင်ပိုင်းအို၊ ပင်တာဝု၊ ရှိချွမ်း
ချူအင်လိုင်နှင့် မော်စီတုန်းတို့က ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ပါတီ၏ ဗဟို
ကော်မတီဝင်များ ဖြစ်ကြလေသည်။ သူတို့၏ နောက်ဆုံးခရီးအဖြစ် ချီတက်မှုတွင်
တပ်သား ၃၀,၀၀၀မျှ ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

သူတို့၏ ရှေ့တွင်ကား အန္တရာယ် အများဆုံး စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်
ဆိုး လမ်းခရီးသည် တည်ရှိနေသည်။ သူတို့ ရွေးချယ်ထားသော ခရီးစဉ်အရ
သူတို့သည် မန်တူ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများနယ်မြေကို၎င်း၊ တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်

ရာတွင် နာမည်ကျော်သော ရှုဖန် တိုင်းရင်းသားတို့၏ နယ်မြေကို၎င်း ဖြတ်သန်း သွားရမည် ဖြစ်လေသည်။

ထိုနယ်မြေများကို ဖြတ်သန်းရာတွင် အနိတို့သည် ခရီးစဉ် တလျှောက် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် တိုင်းရင်းသားများ၏ ညီညီညွတ်ညွတ် ဝိုင်းဝန်း ဥပက္ခာပြု လစ်လျူရှုခြင်းကို ခံရတော့သည်။ သူတို့တွင် ပိုက်ဆံရှိသည်၊ သို့သော် မည်သည့် အစားအစာ ဝယ်မရ၊ သူတို့တွင် သေနတ်ရှိသည်၊ သို့သော် သူတို့ရန်သူများကား ကိုယ်ရောင် ဖျောက်ခိုင်းလွန်းသည်။ အနိတို့သည် တူထပ်သော တောများ၊ မြစ်များ ကို ဖြတ်သန်းသွားလာရာတွင် တိုင်းရင်းသားတို့သည်၊ သူတို့ကိုမတွေ့ရန် တတ်နိုင် သမျှ ရှောင်ရှားသည်။ တိုင်းရင်းသားများသည် သူတို့အိမ်များကို ဖျက်သွားကြ သည်။ စားနပ်ရိက္ခာမှန်သမျှကို ယူသွားကြသည်။ နွားများ ကြက်များကို မောင်း သွားခါ သက်ရှိသတ္တဝါ ကင်းမဲ့သည့် ဒေသအဖြစ် ပြုလုပ်သွားတတ်ကြလေသည်။

ချီတက် သွားရာလမ်း၏ တဘက်တချက် ကိုက် ၁၀၀-ကျော် ကွာသော နေရာတွင်ပင် လိခြုံမှုမရှိ မကြာခဏ ဆိုသလိုပင် လမ်းဘေး တဘက်တချက်သို့ သားကောင် ထွက်ရှာသော အနိများမှာ ပြန်ရောက်လာခြင်းမရှိချေ။ တိုင်းရင်းသား တို့သည် ထူထဲသော ခြုံများအတွင်းမှ သူတို့နယ်မြေအတွင်းသို့ ကျူးကျော်လာသူ များအား အခွင့်အရေးရလျှင် ရသလို သုတ်သင် ရှင်းလင်းခဲ့လေသည်။

တိုင်းရင်းသားတို့သည် တောင်ကြား လမ်းကျဉ်းလေးများအတွင်းသို့ ဖြတ် သွားသော အနိများနှင့် ၎င်းတို့၏ တိရစ္ဆာန်များပေါ်သို့ ရံဖန်ရံခါ ဆိုသလိုပင် ကျောက်တုံးကြီးများကို လှိမ့်ချတတ်ကြလေသည်။ ထိုဒေသများတွင် လူနည်းစုကို အရေးပေးပါမည်ဆိုသည့် အနိတို့၏ ဝါဒများကို ရှင်းပြ၍လည်း မဖြစ်၊ မိတ်ဆွေ ဖြစ် မဟာမိတ်ဖွဲ့ရန်လည်း အခွင့်အရေးမရ၊ မန်ဇုဘုရင်မမှာ တရုတ် မှန်သမျှ အနိအဖြူမရွေး အလွန်မုန်းတီးလေသည်။ တရုတ်ခရီးသည်ကို ကူညီပံ့ပိုး တိုင်းရင်း သားကို အရှင်လတ်လတ် ရေနှေးအိုးထဲထည့်၍ သတ်သည်အထိ အပြစ်ဒဏ် ပေး ခဲ့သည်။

အမေ့နည်းမှတပါး အခြားနည်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာ မရနိုင်သောအခါ အနိ တို့သည် နွားများရရန် စစ်ပွဲများ ဝင်းကျင်းခဲ့ရသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူတို့သည် မန်ဇုလယ်မြေများအတွင်းမှ တိဘက် ဂျူခင်းများကိုလည်း ဝင်ရိတ် ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အခြားသီးနှံများလည်း ရိတ်ခဲ့သည်။ ထိုရိက္ခာများဖြင့် အနိ တို့သည် မြက်ရိုင်းပြင်ကြီးကို ဖြတ်ကူးရန် စီစဉ်လေတော့သည်။

“အဲဒီရိက္ခာတွေအတွက် ကျွန်တော်တို့မှာ တခုထဲသော နိုင်ငံခြား ကြွေးတင် ခဲ့တယ်” ဟု မော်စီတုန်းက ကျွန်တော့်ကို ရယ်ရယ်မောမော ပြောပြခဲ့သည်။ “ဒါ ကြောင့် တနေ့မှာ မန်ဇူတွေနဲ့ တိဘက်တွေကို သူတို့ဆီက ယူခဲ့သမျှ အတွက် ပြန်ပေးရလိမ့်မယ်”

တိုင်းရင်းသားများကို ဖမ်းဆီးခြိမ်းခြောက်ခြင်း ဖြင့်လည်း အနိတို့သည် လမ်းပြများကို ရခဲ့လေသည်။ သို့သော် ထိုလမ်းပြများကို မကြာမီအတွင်း အနိ တို့သည် မိတ်ဆွေဖွဲ့ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အချို့လမ်းပြတို့သည် မန်ဇူနယ်ကို ဖြတ် ပြီးခဲ့သော်လည်း၊ အနိတို့နှင့်အတူ လိုက်ပါခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့အနက် အချို့မှာ ရှင်ဆီကွန်မြူနစ်ပါတီ ကျောင်းတွင် ယခုအခါ တက်လျက်ရှိပြီး တနေ့တွင် သူတို့ သည် သူတို့၏ နယ်မြေသို့ ပြန်ခါ၊ တရုတ်နိုင်ငံတရုတ်ပြုတို့၏ ကွာခြားမှုများကို ပြောပြ ပေးလိမ့်မည်။

မြက်ရိုင်းပင်ကြီးတွင် ဆယ်ရက်တိတိ သက်ရှိသတ္တဝါ တဦးတယောက်မျှ မတွေ့ခဲ့ ရချေ။ ရွှံ့များထူထပ်သော၊ အဆက်မပြတ်ရွာသော မိုးရေများအောက်မှ ဝက်ရာခဲဆစ် ချီတက်ခဲ့ရသည်။ တိရစ္ဆာန်များ၊ လူများ၊ ထပ်မံ ဆုံးရှုံး ရပြန် လေသည်။ မီးမှေးရန်အတွက် ထင်းရှုာမရ၊ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ဂျုံစိမ်းနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိမ်းများကို မချက်မပြုတ်ဘဲ စားသောက်ခဲ့ကြရသည်။

အကာကွယ်ယူရန် သစ်ပင်များလည်းမရှိ၊ အပေါ့စား ရွက်ဖျဉ်တံများလည်း အနိတို့တွင် ပါမလာခဲ့။ ထို့ကြောင့် ညဘက်တွင် ခြုံများကို စုစည်းချီ ထားသည့် အောက်တွင် သူတို့အိပ်ကြရသည်။ သို့သော် ထိုအခက်အခဲများကြောင့်ပင် သူတို့ တတွေ အောင်မြင်မှု ရခဲ့ပြန်တော့သည်။ သူတို့နောက် သို့လိုက်ခဲ့သည့် အမြို့ များမှာ မျက်ချေပြတ၍ လာလမ်းအတိုင်း ပြန်သွားခဲ့လေပြီ ဖြစ်တော့သည်။

တပ်နီတော်သည် ကန်စုနယ်စပ်သို့ ရောက်ခဲ့တော့သည်။ သူတို့ ရှေ့တွင် ရန်သူများကား အဆင့်သင့်။

နန်ကင်းနှင့်ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရ စစ်တပ်များသည် ကန်စု တောင်ပိုင်းတွင် စုရုံးလျက်ရှိသည်။ သူတို့သည် အနိတို့၏ ချီတက်မှုကို အစွမ်းကုန် ဟန်ထား ဝိတ်ပင် သော်လည်း အချည်းနူးပင်။ သို့ဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် တပ်နီတော်သည် ကိန်းဆီးမှ တွက်ခဲ့၍ တနှစ်အကြာ ၁၉၃၅-ခု အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ရှင်ဆီ မြောက်ပိုင်းသို့ ရောက်ခဲ့ လေတော့သည်။ တပ်ဦးတပ်စုသည် နံပါတ် ၂၅၊ ၂၆၊ ၂၇ တပ်ရင်းများနှင့် ဆက်သွယ်မိတော့သည်။ ထိုတပ်ရင်းတို့ကား ၁၉၃၃-ခုနှစ်ကထံက ရှင်ထီတွင် ဆိုဗီယက်ဒေသများ တည်ထောင် ထားပြီး ဖြစ်လေသည်။

ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲ၏ အကျဉ်းချုပ် စာရင်းအင်းကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင် စိတ်
ဝင်စားဘွယ်တို့နှင့် ပြည့်နှက်နေတော့သည်။

သူတို့တွေ ချီတက်ရာတွင် ဖျမ်းမှုခြင်းအားဖြင့် နေ့စဉ်လိုပင် ရောင်တခင်
တိုက်ပွဲငယ်လေးများ ဆင်နွဲ့ခဲ့ရသည်။ တိုက်ပွဲငယ်တို့အပြင် ၂၄-နာရီ တိုက်ပွဲများ
၁၅-ရက်ခန့် ဆင်နွဲ့ခဲ့ရသည်။ ချီတက်ခဲ့သည့် ရက်ပေါင်း ၃၆၈-ရက်တွင် နေ့ဘက်
တွင် ၂၃၅-ရက်၊ ညတွင် ၁၈-ရက် ချီတက်ရသည်။ တိုက်ပွဲ ငယ်များကြောင့်
နားခဲ့ရသည့် ရက်များအပါအဝင် နားရက် ၁၀၀ အနက် ရှက်ချမ်း အနောက်
မြောက်ပိုင်းတွင် ၅၆ ရက် နားခဲ့ပြီး ကျန် ၄၄ ရက်ကား ချီတက်ခဲ့သည့် မိုင်
၅,၀၀၀-အတွင်း နားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဖျမ်းမှုခြင်းအားဖြင့် ၁၁၄ မိုင် သွား
မိတိုင်း တရက် အနားယူခဲ့လေသည်။ သူတို့၏ တနေ့ ချီတက်နှုန်းကား ၂၄ မိုင်
ဖြစ်လေသည်။

အနီတို့သည် တောင် ၁၈ တောင်ကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရာ၊ ၅ တောင်မှာ
နှင်းများဖုံးနေသော တောင်များဖြစ်သည်။ မြစ် ၂၄ မြစ်ကို ဖြတ်ကူး ခဲ့ရသည်။
သူတို့သည် ပြည်နယ် ၁၂ ပြည်ကို ဖြတ်သန်းပြီး ၆၂ မြို့ကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ၎င်း
တို့ကို ချေမှုန်းရန် စေလွှတ်ခဲ့သည့် ပြည်နယ် တပ်ရင်း ၁၀ တပ်ကို နှိမ်နှင်း အောင်
မြင်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် တိုင်းရင်းသား လူရိုင်းများ၏ နယ်မြေ ၆ နယ်မြေအတွင်း
ဝင်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်စွာ ဖြတ်ကျော်ခဲ့လေသည်။

အနီတို့သည် စစ်ရေးစစ်ရာအရ အနောက်မြောက်ပိုင်းသို့ ဆုတ်ခွါ ပေးခဲ့
ရသည်မှာ မှန်သော်လည်း သူတို့၏ အင်အားသည် ဖရဲဖရဲကွဲပြားသွားခြင်းမျိုးကား
ပဟုတ်ချေ။ သူတို့သည် သူတို့၏ ရည်မှန်းချက်သို့ အောင်မြင်စွာ ရောက်ခဲ့သည်။ သူတို့၏
စိတ်ဓါတ်နှင့် နိုင်ငံရေးမှာလည်း မူလအတိုင်းခိုင်မာ ပြင်းထန်ဆဲပင် ရှိသေးသည်။
အနီတို့က သူတို့သည် ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး တပ်ဦးသို့ ချီတက်ခဲ့ပြီဟု မကြာခဏ
ကျေညာခဲ့သည်။ ကျေညာခဲ့သည့် အတိုင်းလည်း ယုံကြည်ထားသည်။ ထိုအသိကား
ထိုယုံကြည်ချက်ကား စိတ်ဓါတ်အရ များစွာ အရေးကြီးလှတော့သည်။

သူတို့တတွေ၏ ရွှေ့ပြောင်းမှုမှာလည်း မှန်ကန်ကြောင်း ရာဇဝင်က ရံဖန်
ရံခါဆိုသလို အတည်ပြုခဲ့သည်။ အမှန်တော့ သူတို့အတွေ့သည် အပြီးတိုင် အောင်
မြင်မှုရရန် အရေးကြီးသော စွန့်စားမှုကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။

တဘက်မှ စဉ်းစားပြန်လျှင်လည်း အနီတို့၏ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲသည် ရာဇဝင်
တွင် အကြီးအကျယ်ဆုံးသော ဝါဒဖြန့် ခရီးတရပ်အဖြစ် မြင်တွေ့ရသည်။ အနီ
တို့သည် လူပေါင်းသန်း ၂၀၀ ကျော်သည့် နယ်မြေများကို ဖြတ်သန်း ခဲ့ရသည်။

တိုက်ပွဲကြီးများ၊ တိုက်ပွဲငယ်များအကြားမှ သိမ်းပိုက်မိသော မြို့တိုင်းတွင် အနီ
တို့သည် လူထု အစည်း အဝေးကြီးများ ခေါ်ဆိုကြသည်။ ဖျော်ပွဲရှင်ပွဲများ
လုပ်သည်။ သူဌေးများအပေါ် ကြီးလေးသော အခွန်အကောက်များ ကောက်ယူ
သည်။ ကျေးကျွန်များကို လွတ်ပစ်သည်။ (၎င်းတို့အနက် အများပြားသည် တပ်နီ
တော်တွင်း ဝင်ခဲ့သည်) လွတ်လပ်မှု၊ ညီမျှမှု၊ ဒီမိုကရေစီရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်
ပေးခဲ့သည်။ မြေပိုင်ရှင်ကြီးများ၊ အာဏာရှိများ၊ အခွန်အကောက်သူများ၏ ပိုင်းဆိုင်
မှုတို့ကို ပြည်သူပိုင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုပစ္စည်းများကို ဆင်းရဲသူများအား ဝေခြမ်း
ပေးခဲ့သည်။ သန်းပေါင်းများစွာသော တောင်သူ လယ်မားတို့သည် တပ်နီတော်ကို
မြင်ဘူးပြီ။ တပ်နီတော်၏ သဘောထားများကို ကြားသိရပြီ။ သူတို့သည် တပ်နီ
တော်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိတော့။

အနီတို့သည် ပြေယာတော်လှန်ရေးနှင့် ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးများကို ရှင်းလင်း
ပြသည်။ သူတို့သည် ထောင်ပေါင်းများစွာသော တောင်သူ လယ်သမားများကို
လက်နက်တပ်ဆင်ပေးခဲ့သည်။ ထိုလယ်သမားတပ်များကို သင်တန်းပေးရန် အန်
ကေဒါများကို ထားခဲ့သည်။ ခရီးရှည် ချီတက်ပွဲတွင် ထောင်ပေါင်း များစွာ
သော တပ်နီတော်သားတို့ ကျဆုံးခဲ့ရသည်။ သို့သော် ထောင်ပေါင်း များစွာသော
လယ်သမားများ၊ အလုပ်သမားများ၊ လက်မှု ပညာရှင်များ၊ ကျေးကျွန်များ၊
ကူမင်တန်တပ်ပြေးများစသည်တို့သည် တပ်နီတော်နှင့်ပူးပေါင်း၍ ချီတက်ခဲ့ကြသည်။

ထိုအကြောင်းအရာ အပြည့်အစုံကို တနေ့သောအခါ တစုံတဦးသည် ရေး
ကောင်းရေးပေလိမ့်မည်။ ထိုအတွင်း ကျွန်တော့ အနေဖြင့် ကျွန်တော့ စာအုပ်ကို
ဆက်လက်ရေးသားသွားရပေမည်။ စာအုပ်သို့ အနောက် ပြောက်ဒေသရှိ အန်
တို့ထံ ခေါ်သွားရန် တာဝန်ရှိနေသည်။

ဤအခန်း၏ ပွဲသိမ်းကဗျာအဖြစ် ကဗျာစပ်ဘတ်သော သူပုန်ကြီး မော်၏
ကဗျာ တပုဒ်ကို ဘာသာပြန်လိုပေသည်။

ခရီးရှည် ချီတက်ခြင်းကို ဘယ်တော့မှ ပကြောက်စွာ ခံခဲ့သည် တပ်နီ
တော်၊ ဒို့တစ္ဆေဟာ တောင်ယိပ်များ မြစ်များကို ကျော်ဖြတ်ရာမှာ
ပေါ့ပါ ခဲတယ်။

ပူးလီယန်၊ တောင်တန်းဟာ မြင်မာ၊ ရုက နိမ်ကျသွားဟယ်၊ ဂယက်
ထသွားစေတယ်။

ဂူးမင်းတောင်မြေမှာတော့ စိမ်းစိုတဲ့ လယ်ကွက်တွေဟာ အဆင်မပြေ
ရပ်ပတ်လို့၊ ကျောက်ဆောင်တွေကို မှိုက်ပြီး မြန်လာတဲ့ 'ရွှေသံ'၊
မြင်ရဲ့။ လှိုင်းလုံးလေးတွေကိုတော့ ပူစွေးတဲ့ နေရောင်ခြည်ကနင်းရှုတ်
လိုက်လေရဲ့။

ဟာတူးတံတားရဲ့ သံကြိုးဘောင်တွေကတော့ အေးစက်စက်။
ပင်ရှုန်ပေကုန်းတွေဟာ ရှင်လန်းစရာ နောက်ပြီး ဖျော်ပည့်၊
ကြည်ပည့်၊ မြန်မြန်မြူမြူ။

ဘဲ... နောက်ဆုံးတော့ အောင်မြင်မှုကို ကျော်လွှားခဲ့ပြီး တပ်မတော်
သုံးခုကတော့ မြို့လို့ ဖျော်လို့...။